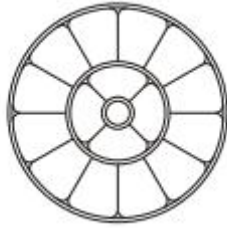

DE MOEDER

Woorden van Lang Geleden

Woorden van Lang Geleden

De Moeder

Woorden

Van

Lang Geleden

Sri Aurobindo Ashram Pondicherry

VOLUME 2

VERZAMELDE WERKEN VAN DE MOEDER

Tweede Editie

ISBN 81-7058-670-4

© Sri Aurobindo Ashram Trust 1978, 2004

Gepubliceerd door Sri Aurobindo Ashram Publication Department
Pondicherry - 605 002

Website: <http://sabda.sriurobindoashram.org>

Gedrukt in Sri Aurobindo Ashram Press, Pondicherry
PRINTED IN INDIA

De Moeder in Tokyo, 1916

Uitgever's Notitie

Dit volume bevat alle geschriften van de Moeder uit de periode vóór 1920, met uitzondering van *Gebeden en Meditaties*. Het materiaal omvat de vroegst bekende compositie van de Moeder, een verhaal geschreven in 1893; aantekeningen, verhalen en essays geschreven tussen 1904 en 1915; diverse gebeden en meditaties geschreven tussen 1914 en 1920; brieven, reflecties en essays geschreven in Japan tussen 1916 en 1920; en verhalen voor kinderen aangepast uit een boek gepubliceerd in 1911.

Het volume is verdeeld in zeven delen, volgens de aard en datum van het materiaal. De meeste stukken zijn oorspronkelijk in het Frans geschreven en verschijnen hier in Engelse vertaling. De teksten in deze editie zijn dezelfde als die in de eerste editie. Meer informatie is te vinden in de Opmerking over de Teksten.

Inhoud

Deel Een	14
<i>Het Pad van Later</i>	16
<i>De Deugden</i>	19
<i>Een Saffierverhaal</i>	21
<i>Een Leider</i>	25
<i>Weten Hoe te Lijden</i>	30
<i>Over Denken</i>	32
<i>Over dromen</i>	39
<i>De Allerhoogste Ontdekking</i>	45
Deel 2	50
ONTMOETINGEN	50
7 Mei 1912	52
14 Mei 1912	54
21 Mei 1912	56
28 Mei 1912	58
4 Juni 1912	61
11 Juni 1912	63
18 Juni 1912	64
25 Juni 1912	66
2 Juli 1912	67
Deel 3	70
<i>Dat Wat Spreekt</i>	72
<i>Over Denken – Inleiding</i>	73
<i>Over Denken – II</i>	74
<i>Over Denken – III</i>	79
<i>Het Centrale Denken</i>	86
<i>Liefdadigheid</i>	87
<i>De Goddelijkheid Vanbinnen</i>	93

<i>De Moeder en Abdul Baha</i>	94
Deel 4	100
<i>Gebeden en Meditaties</i>	102
Deel 5	107
<i>Over de Mysteries van de Opstijging</i>	109
<i>naar God</i>	109
<i>Twee Parallele Bewegingen</i>	111
<i>Op Weg naar het Allerhoogste Licht</i>	113
<i>Drie dromen</i>	114
<i>De Oorlog</i>	118
Deel 6	121
<i>Vrouw en de Oorlog</i>	123
<i>Vrouw en man</i>	126
<i>Indrukken van Japan</i>	127
<i>De Kinderen van Japan</i>	129
<i>Aan de Vrouwen van Japan</i>	131
<i>Herinneringen</i>	139
<i>Ikzelf en mijn Geloof</i>	140
Deel 7	141
Verhalen van alle Tijden	141
<i>Eén</i>	143
<i>Zelfbeheersing</i>	143
<i>Twee</i>	147
<i>Moed</i>	147
<i>Drie</i>	154
<i>Opgewektheid</i>	154
<i>Vier</i>	157
<i>Zelfredzaamheid</i>	157
<i>Vijf</i>	160
<i>Geduld en Volharding</i>	160
<i>Zes</i>	163
<i>Het Eenvoudige Leven</i>	163

<i>Zeven</i>	168
<i>Voorzichtigheid</i>	168
<i>Acht</i>	171
<i>Oprechtheid</i>	171
<i>Negen</i>	180
<i>Juiste Oordeel</i>	180
<i>Tien</i>	184
<i>Orde</i>	184
<i>Elf</i>	188
<i>Bouwen en Vernietigen</i>	188
Appendix	192
<i>Twaalf</i>	193
<i>De Gever</i>	193
<i>Dertien</i>	196
<i>De Verovering van Kennis</i>	196
<i>Veertien</i>	199
<i>Bescheidenheid</i>	199
<i>Vijftien</i>	205
<i>De Familie</i>	205
<i>Zestien</i>	214
<i>Sympathie</i>	214

Woorden van Lang Geleden

Deel Een

Het Pad van Later

*“Het pad van later en de weg van morgen
leiden alleen naar het kasteel van helemaal niets.”*

LANGS DE weg verrukken veelkleurige bloemen het oog, schitteren rode bessen aan kleine bomen met knoestige takken, en in de verte schijnt een stralende zon goud op het rijpe graan.

Een jonge reiziger loopt vlot verder, ademt vrolijk de zuivere ochtendlucht in; hij lijkt vrolijk, zonder zich zorgen te maken over de toekomst. De weg die hij volgt, komt bij een kruispunt, waar ontelbare paden zich in alle richtingen vertakken.

Overall kan de jongeman kruisende voetafdrukken zien. De zon schijnt altijd helder aan de hemel; de vogels zingen in de bomen; de dag belooft heel mooi te worden. Zonder na te denken neemt de reiziger het pad dat het dichtst bij hem ligt, wat tenslotte heel goed uitvoerbaar lijkt; het komt even bij hem op dat hij een andere weg had kunnen kiezen; maar er zal altijd tijd zijn om zijn stappen terug te volgen als het pad dat hij heeft genomen nergens naartoe leidt. Een stem lijkt hem te vertellen: "Keer terug, keer terug, je bent niet op de goede weg." Maar alles om hem heen is charmant en verrukkelijk. Wat moet hij doen? Hij weet het niet. Hij gaat verder zonder een beslissing te nemen; hij geniet van de genoegens van het moment. "Nog even," antwoordt hij de stem, "nog even zal ik denken; ik heb genoeg tijd." Het wilde gras om hem heen fluistert in zijn oor: "Later." Later, ja, later. Ah, wat is het aangenaam om de geurige bries in te ademen, terwijl de zon de lucht verwarmt met zijn vurige stralen. Later, later. En de reiziger loopt verder; het pad wordt breder. Stemmen worden van ver gehoord: "Waar ga je heen? Arme dwaas, zie je niet dat je op weg bent naar je ondergang? Je bent jong; kom, kom naar ons, naar het mooie, het goede, het ware; laat u niet misleiden door luiheid en zwakte; val niet in slaap in het heden; kom naar de toekomst." "Later, later," antwoordt de reiziger deze onwelkome stemmen. De bloemen glimlachen naar hem en echoën, "Later." Het pad wordt steeds breder. De zon heeft zijn hoogste punt bereikt; het is een glorieuze dag. Het pad wordt een weg.

De weg is wit en stoffig, omzoomd door slanke berkenbomen; het zachte kabbelen van een klein stroompje is te horen; maar tevergeefs kijkt hij in alle richtingen, hij kan geen einde zien aan deze eindeloze weg.

De jongeman, die een heimelijk ongemak voelt, roept: "Waar ben ik? Waar ga ik heen?... Wat maakt het uit? Waarom denken, waarom handelen? Laten we voortdrijven op deze eindeloze weg; laten we verder lopen, ik zal morgen denken."

De kleine bomen zijn verdwenen; eikenbomen staan langs de weg; aan beide kanten loopt een geul. De reiziger voelt geen vermoeidheid; hij wordt megedragen alsof hij in een delirium is.

De kloof wordt dieper; de eiken maken plaats voor sparren; de zon begint onder te gaan. In een roes kijkt de reiziger om zich heen; hij ziet menselijke figuren de kloof in rollen, zich vastklampend aan de sparren, de

steile rotsen, de wortels die uit de grond steken. Sommigen van hen doen grote moeite om eruit te klimmen; maar als ze bij de rand komen, draaien ze hun hoofd om en laten ze zich terugvallen.

Holle stemmen roepen de reiziger toe: "Vlucht weg van deze plek; ga terug naar het kruispunt; er is nog tijd." De jongeman aarzelt en antwoordt dan: "Morgen." Hij bedekt zijn gezicht met zijn handen om de lichamen niet in de kloof te zien rollen, en rent over de weg, aangetrokken door een onweerstaanbare drang om vooruit te gaan. Hij vraagt zich niet langer af of hij een uitweg zal vinden. Met gefronste wenkbrauwen en wanordelijke kleren rent hij in wanhoop verder. Eindelijk, denkend dat hij ver weg is van de vervloekte plek, opent hij zijn ogen: er zijn geen sparrenbomen meer; overal omheen zijn kale stenen en grijs stof. De zon is verdwenen achter de horizon; de nacht komt eraan. De weg is verloren gegaan in een eindeloze woestijn. De wanhopige reiziger, uitgeput door zijn lange run, wil stoppen; maar hij moet doorlopen. Overal om hem heen is ruïne; hij hoort onderdrukte kreten; zijn voeten struikelen over skeletten. In de verte neemt de dikke mist angstaanjagende vormen aan; zwarte vormen doemen op; iets groots en misvormds suggereert zichzelf. De reiziger vliegt in plaats van loopt naar het doel dat hij voelt en dat hem lijkt te ontvluchten; wilde kreten leiden zijn stappen; hij stoot tegen spoken aan.

Eindelijk ziet hij voor zich een enorm gebouw, donker, verlaten, somber, een kasteel dat iemand met een huivering doet zeggen: "Een spookkasteel." Maar de jongeman besteedt geen aandacht aan de somberheid van de plek; deze grote zwarte muren maken geen indruk op hem; terwijl hij op de stoffige grond staat, beeft hij nauwelijks bij het zien van deze formidabele torens; hij denkt alleen dat het doel is bereikt, hij vergeet zijn vermoeidheid en ontmoediging. Als hij het kasteel nadert, stoot hij tegen een muur, en de muur stort in; onmiddellijk stort alles om hem heen in; torens, kantelen, muren zijn verdwenen, zinken weg in stof dat wordt toegevoegd aan het stof dat de grond al bedekt.

Uilen, kraaien en vleermuizen vliegen alle kanten op, schreeuwend en cirkelen rond het hoofd van de arme reiziger die, verwaasd, neerslachtig, overweldigd, aan de grond genageld staat, niet in staat te bewegen; plotseling, gruwel der gruwelen, ziet hij verschrikkelijke fantomen voor zich oprijzen die de namen dragen van Verlatenheid, Wanhoop, Walging van het leven, en te midden van de ruïnes ziet hij zelfs Zelfmoord, bleek en somber boven een bodemloze kloof. Al deze kwaadaardige geesten omringen hem, grijpen hem vast, drijven hem naar de gapende kloof. De arme jongeling probeert weerstand te bieden aan deze onweerstaanbare kracht, hij wil zich terugtrekken, vluchten, zich losrukken van al deze onzichtbare armen die hem omstrengelen en omklemmen. Maar het is te laat; hij gaat verder naar de fatale afgrond. Hij voelt zich erdoor aangetrokken, gehypnotiseerd. Hij roept; geen stem antwoordt op zijn geschreeuw. Hij grijpt naar de fantomen, alles bezwijkt onder hem. Met verwilderde ogen speurt hij de leegte af, hij roept, hij smeekt; het macabere gelach van het Kwaad klinkt eindelijk.

De reiziger staat aan de rand van de kloof. Al zijn inspanningen zijn tevergeefs geweest. Na een opperste strijd valt hij... van zijn bed.

Een jonge student moest een lang essay voorbereiden voor de volgende ochtend. Een beetje moe van zijn dagtaak, had hij tegen zichzelf

gezegd toen hij thuiskwam: "Ik werk later." Kort daarna dacht hij dat als hij vroeg naar bed ging, hij de volgende ochtend vroeg op kon staan en snel zijn taak kon afmaken. "Laten we naar bed gaan," zei hij tegen zichzelf, "ik zal morgen beter werken; ik zal er een nachtje over slapen." Hij wist niet hoe waar hij sprak. Zijn slaap werd verstoord door de vreselijke nachtmerrie die we hebben beschreven, en zijn val maakte hem met een schok wakker. Nadenkend over wat hij had gedroomd, riep hij uit: "Maar het is volkomen duidelijk: het pad wordt het pad van 'later' genoemd, de weg is de weg van 'morgen' en het grote bouwen het kasteel van 'helemaal niets'." Opgetogen over zijn slimheid, ging hij aan de slag en zwoer hij bij zichzelf dat hij nooit tot morgen zou uitstellen wat hij vandaag kon doen.

1893

De Deugden

(Een verhaal voor jong en oud)

ER WAS EENS een prachtig paleis, in het hart waarvan een geheim heiligdom lag, waarvan de drempel nog nooit door een wezen was overschreden. Bovendien waren zelfs de buitenste galerijen bijna ontoegankelijk voor stervelingen, want het paleis stond op een zeer hoge wolk, en maar weinigen, in welke tijd dan ook, konden de weg ernaartoe vinden.

Het was het paleis van de Waarheid.

Op een dag werd daar een festival gehouden, niet voor mensen maar voor heel verschillende wezens, goden en godinnen groot en klein, die op aarde worden geëerd met de naam Deugden.

De vestibule van het paleis was een grote hal, waar de muren, de vloer, het plafond, op zichzelf al lichtgevend, schitterden met een myriade aan glinsterende vuren.

Het was de Hal van de Intelligentie. Dicht bij de grond was het licht heel zacht en had een prachtige diepe saffierkleur, maar het werd geleidelijk helderder richting het plafond, waar kandelaars van diamanten hingen als kroonluchters, hun talloze facetten schoten verblindende stralen.

De Deugden kwamen afzonderlijk, maar vormden al snel gezellige groepen, vol vreugde om zichzelf voor eens en altijd weer bij elkaar te vinden, want ze zijn gewoonlijk zo wijd verspreid over de wereld en de werelden, zo geïsoleerd te midden van zoveel vreemde wezens.

Oprechtheid heerste over het festival. Ze was gekleed in een doorzichtig gewaad, als helder water, en hield in haar hand een kubus van het zuiverste kristal, waardoor dingen gezien kunnen worden zoals ze werkelijk zijn, heel anders dan ze gewoonlijk lijken, want daar wordt hun beeld weerspiegeld zonder vervorming.

Dicht bij haar, als twee trouwe bewakers, stond Nederigheid, tegelijk respectvol en trots, en Moed, met hoge wenkbrauwen, heldere ogen, zijn lippen stevig en glimlachend, met een kalme en vastberaden blik.

Dicht bij Moed, haar hand in de zijne, stond een vrouw, volledig gesluierd, van wie niets te zien was behalve haar onderzoekende ogen, die door haar sluiers heen straalden. Het was Voorzichtigheid.

Tussen hen allen, die van de een naar de ander kwamen en gingen en toch altijd bij ieder van hen leken te blijven, liet Liefdadigheid, tegelijk waakzaam en kalm, actief en toch discreet, een spoor van zacht wit licht achter zich toen ze door de groepen liep. Het licht dat ze verspreidt en verzacht, komt naar haar toe, door een straling zo subtiel dat het voor de meeste ogen onzichtbaar is, van haar beste vriendin, haar onafscheidelijke metgezel, haar tweelingzus, Rechtvaardigheid.

En rond Liefdadigheid verdrong zich een stralende escorte, Vriendelijkheid, Geduld, Zachtmoedigheid, Zorgzaamheid en vele anderen.

Ze zijn er allemaal, of dat denken ze tenminste. Maar dan, plotseling, bij de gouden drempel, verschijnt er een nieuwkomer.

Met grote tegenzin hebben de bewakers, die de poorten in de gaten moeten houden, ingestemd om haar toe te laten. Ze hadden haar nog nooit eerder gezien en er was niets in haar uiterlijk dat indruk op hen maakte.

Ze was inderdaad erg jong en tenger, en de witte jurk die ze droeg was erg eenvoudig, bijna armzalig. Ze zet een paar stappen naar voren met een verlegen, verlegen blik. Dan, blijkbaar niet op haar gemak om zichzelf in zo'n groot en briljant gezelschap te bevinden, pauzeert ze, niet wetend naar wie ze toe moet gaan.

Na een kort gesprek met haar metgezellen, stapt Voorzichtigheid op hun verzoek naar voren en gaat naar de vreemdeling. Dan, na haar keel te hebben geschraapt, zoals mensen doen als ze zich schamen, om zichzelf een moment te gunnen om na te denken, draait ze zich naar haar toe en zegt:

“Wij die hier bijeen zijn en die elkaar allemaal kennen bij onze namen en onze verdiensten zijn verrast door uw komst, want u lijkt een vreemde voor ons te zijn, of in ieder geval lijken wij u nog nooit eerder te hebben gezien. Zou u zo vriendelijk willen zijn om ons te vertellen wie u bent?”

Toen antwoordde de nieuwkomer met een zucht:

“Helaas! Het verbaast me niet dat ik een vreemdeling lijk te zijn in dit paleis, want ik word zo zelden ergens uitgenodigd.

“Mijn naam is Dankbaarheid.”

1904

Een Saffierverhaal

ER WAS eens, ver weg in het Oosten, een klein land dat in orde en harmonie leefde, waar iedereen op zijn eigen plek de rol speelde waarvoor hij gemaakt was, voor het grootste goed van allen.

Boeren, ambachtslieden, werklieden en handelaren — hadden allemaal maar één ambitie, één zorg: hun werk zo goed mogelijk doen. Dit was in hun eigen belang, ten eerste omdat, aangezien ieder zijn beroep vrij had gekozen, het bij zijn aard paste en hem plezier gaf, en ook omdat ze wisten dat al het goede werk eerlijk werd beloond, zodat zij, hun vrouwen en hun kinderen een rustig en vredig leven konden leiden, zonder nutteloze luxe, maar met een royale voorziening voor hun behoeften, die genoeg was om hen tevreden te stellen.

De kunstenaars en wetenschappers, gering in aantal maar ieder toegewijd aan zijn wetenschap of kunst — zijn levensdoel — werden ondersteund door de dankbare natie, die als eerste profiteerde van hun nuttige ontdekkingen en genoot van hun veredelende werken. Aldus beschermt tegen de zorgen van de strijd om het bestaan, hadden deze wetenschappers één doel: dat hun experimentele onderzoek, hun oprechte en serieuze studies zouden dienen om het lijden van de mensheid te verzachten, om haar kracht en welzijn te vergroten door bijgeloof en angst zo ver mogelijk terug te dringen voor de kennis die troosting en verlichting brengt. De kunstenaars, wier hele wil vrij was om zich te concentreren op hun kunst, hadden slechts één verlangen: om schoonheid te manifesteren, ieder volgens zijn eigen hoogste conceptie.

Onder hen, als vrienden en gidsen, waren vier filosofen, wier hele leven werd besteed aan diepgaande studie en lichtgevende beschouwingen, om voortdurend het veld van menselijke kennis te verbreden en één voor één de sluiers op te lichten van wat nog steeds een mysterie is.

Allen waren tevreden, want ze kenden geen bittere rivaliteit en konden zich elk wijden aan de bezigheid of de studie die hen beviel. Omdat ze gelukkig waren, hadden ze niet veel wetten nodig, en hun Code was alleen dit: een heel eenvoudige raad aan iedereen, "Wees jezelf", en voor iedereen één enkele wet die strikt in acht genomen moest worden, de wet van liefdadigheid, waarvan het hoogste deel rechtvaardigheid is, de liefdadigheid die geen verspilling toestaat en die niemand zal belemmeren in zijn vrije evolutie. Op deze manier werkt iedereen heel natuurlijk tegelijk voor zichzelf en voor de gemeenschap.

Dit ordelijke en harmonieuze land werd geregeerd door een koning die koning was omdat hij de meest intelligente en wijze was, omdat hij alleen in staat was om in de behoeften van iedereen te voorzien, hij alleen was zowel verlicht genoeg om de filosofen te volgen en zelfs te leiden in hun verhevenste speculaties, en praktisch genoeg om toezicht te houden op de organisatie en het welzijn van zijn volk, waarvan de behoeften hem goed bekend waren.

Op het moment dat ons verhaal begint, had deze opmerkelijke heerser een hoge leeftijd bereikt — hij was meer dan tweehonderd jaar oud — en hoewel hij nog steeds al zijn helderheid behield en nog steeds vol energie en

kracht was, begon hij te denken aan pensioen, een beetje moe van de zware verantwoordelijkheden die hij zoveel jaren had gedragen. Hij riep zijn jonge zoon Meotha bij zich. De prins was een jongeman met vele en uiteenlopende prestaties. Hij was knapper dan mannen gewoonlijk zijn, zijn liefdadigheid was van zo'n volmaakte billijkheid dat het rechtvaardigheid bereikte, zijn intelligentie scheen als een zon en zijn wijsheid was onvergelijkelijk; want hij had een deel van zijn jeugd doorgebracht tussen werklieden en ambachtsslieden om door persoonlijke ervaring de behoeften en vereisten van hun leven te leren kennen, en hij had de rest van zijn tijd alleen doorgebracht, of met een van de filosofen als zijn leraar, in afzondering in de vierkante toren van het paleis, in studie of contemplatieve rust.

Meotha boog eerbiedig voor zijn vader, die hem naast zich plaatste en hem deze woorden toesprak:

"Mijn zoon, ik heb dit land meer dan honderdzeventig jaar geregeerd en hoewel tot op de dag van vandaag alle mannen van goede wil tevreden leken met mijn leiding, vrees ik dat mijn hoge leeftijd mij binnenkort niet langer zal toestaan de zware verantwoordelijkheid zo licht te dragen om de orde te handhaven en te waken over het welzijn van iedereen. Mijn zoon, jij bent mijn hoop en mijn vreugde. De natuur is zeer genereus voor je geweest; ze heeft je overladen met haar gaven en door een wijze en modelmatige opvoeding heb je ze zeer bevredigend ontwikkeld. De hele natie, van de nederigste boeren tot onze grote filosofen, heeft een volledig en liefdevol vertrouwen in jou; je hebt hun genegenheid kunnen winnen door je vriendelijkheid en hun respect door je rechtvaardigheid. Het is daarom heel natuurlijk dat hun keuze op jou valt als ik om verlof vraag om te genieten van een welverdiende rust. Maar zoals je weet, mag volgens eeuwenoude gewoonte niemand de troon bestijgen die niet biune is, dat wil zeggen, tenzij hij verenigd is door de banden van integrale affiniteit met degene die hem de vrede van evenwicht kan brengen door een perfecte match van smaken en vaardigheden. Om u aan deze gewoonte te herinneren heb ik u hierheen geroepen en u gevraagd of u de jonge vrouw hebt ontmoet die zowel waardig als bereid is om haar leven met het uwe te verenigen, overeenkomstig onze wens."

"Het zou mij een vreugde zijn, mijn vader, om u te kunnen vertellen, 'Ik heb degene gevonden op wie mijn hele wezen wacht', maar helaas, dat moet nog gebeuren. De meest verfijnde maagden in het koninkrijk zijn mij allemaal bekend en voor verschillende van hen voel ik een oprechte sympathie en een oprechte bewondering, maar geen van hen heeft in mij de liefde gewekt die de enige rechtmatige band kan zijn, en ik denk ik kan zonder mij te vergissen zeggen dat in ruil daarvoor geen van hen liefde voor mij heeft opgevat. Aangezien u zo vriendelijk bent om mijn oordeel te waarderen, zal ik u vertellen wat er in mijn gedachten omgaat. Het lijkt mij dat ik beter geschikt zou zijn om ons kleine land te regeren als ik bekend was met de wetten en gewoonten van andere landen; Ik wil daarom een jaar lang de wereld rondreizen, om te observeren en te leren. Ik vraag u, mijn vader, om mij deze reis te laten maken, en wie weet? — ik kom misschien terug met mijn levensgezel, degene voor wie ik alle geluk en alle bescherming kan zijn."

"Je wens is wijs, mijn zoon. Ga — en de zegen van uw vader zij met je."

*

* *

Midden in de westelijke oceaen ligt een klein eiland dat gewaardeerd wordt om zijn waardevolle bossen.

Op een stralende zomerdag loopt een jong meisje langzaam in de schaduw van de prachtige bomen. Ze heet Liane en ze is mooi onder vrouwen; haar lenige lichaam wiegt sierlijk onder lichte kleding, haar gezicht, waarvan de tere huid bleker lijkt voor haar karmijnrode lippen, is gekroond met een zware haarstreng zo goudkleurig dat het glanst; en haar ogen, als twee diepe deuren die opengaan in grenzeloos blauw, verlichten haar gelaatstrekken met hun intellectuele uitstraling.

Liane is een wees, alleen in het leven, maar haar grote schoonheid en zeldzame intelligentie hebben veel hartstochtelijk verlangen en oprechte liefde aangetrokken. Maar in een droom heeft ze een man gezien, een man die, aan zijn kleding te zien, uit een ver land lijkt te komen; en de lieve en serieuze blik van de vreemdeling heeft het hart van het meisje veroverd — nu kan ze van niemand anders houden. Sindsdien wacht en hoopt ze; het is vrij zijn om te dromen van het knappe gezicht dat ze in de nacht ziet terwijl ze door de eenzaamheid van de hoge bossen loopt.

Het verblindende zonlicht kan het dikke gebladerte niet doorboren; de stilte wordt nauwelijks verbroken door het lichte geritsel van het mos onder de voetstappen van het wandelende meisje; alles slaapt in de zware slaap van de middaghitte; en toch voelt ze een vaag ongemak, alsof onzichtbare wezens zich in het struikgewas verstoppen, waakzame ogen die van achter de bomen gluren.

Plotseling klinkt het gezang van een vogel helder en vrolijk; alle ongemak verdwijnt. Liane weet dat het bos vriendelijk is — als er wezens in de bomen zijn, kunnen ze haar geen kwaad wensen. Ze wordt gegrepen door een emotie van grote zoetheid, alles lijkt mooi en goed voor haar, en er komen tranen in haar ogen. Nooit is haar hoop zo vurig geweest bij de gedachte aan de geliefde vreemdeling; het lijkt haar dat de bomen die trillen in de wind, het mos dat onder haar voeten ritselt, de vogel die zijn melodie hernieuwt — allemaal spreken ze tot haar over de Ene die ze verwacht. Bij het idee dat ze hem misschien gaat ontmoeten, stopt ze abrupt, trillend, haar handen tegen haar kloppende hart drukkend, haar ogen gesloten om de exquisite emotie ten volle te proeven; en nu wordt de sensatie steeds intenser tot het zo precies is dat Liane haar ogen opent, zeker van een aanwezigheid. Oh, wonder boven wonder! Hij is daar, hij, hij in werkelijkheid zoals ze hem heeft gezien in haar droom... knapper dan mannen gewoonlijk zijn. — Het was Meotha.

Met een blik hebben ze elkaar herkend; met een blik hebben ze elkaar verteld over het lange wachten en de opperste vreugde van de herontdekking; want ze hebben elkaar in een ver verleden gekend, nu zijn ze er zeker van.

Ze legt haar hand in de hand die hij haar aanbiedt, en samen, stil in een stilte vol uitgewisseld gedachten, banen ze zich een weg door het bos. Voor hen verschijnt de zee, kalm en groen onder een gelukkige zon. Een groot schip deint zachtjes bij de kust.

Zachtmoedig, vol vertrouwen volgt Liane Meotha in de boot die op hen wacht, getrokken op het zand. Twee sterke roeiers zetten hem in zee en brengen hen al snel langs het schip.

Pas als ze het kleine eilandje onder de horizon ziet verdwijnen, zegt het meisje tegen haar metgezel:

“Ik wachtte op je, en nu je er bent, heb ik je zonder vragen gevolgd. We zijn voor elkaar gemaakt. Ik voel het, ik weet het, en ik weet ook dat jij nu en voor altijd mijn geluk en mijn bescherming zult zijn. Maar ik hield van mijn geboorteplaats op het eiland met zijn prachtige bossen, en ik zou graag willen weten naar welke kust je me brengt.”

“Ik heb je overal ter wereld gezocht, en nu ik je heb gevonden, heb ik je hand gepakt zonder je iets te vragen, want in je ogen zag ik dat je me verwachtte. Vanaf dit moment en voor altijd zal mijn geliefde alles voor mij zijn; en als ik haar haar kleine beboste eiland heb laten verlaten, is dat om haar als een koningin naar haar koninkrijk te leiden, het enige land op aarde dat in harmonie is, de enige natie die Haar waardig is.”

Oktober 1906

Een Leider

HET WAS in januari 1907, kort na de bloedige verplettering van de revolutionaire beweging in Rusland.

Een paar vrienden en ik waren in een klein groepje bijeengekomen voor filosofische studies, toen we werden geïnformeerd over de aanwezigheid van een mysterieuze bezoeker die vroeg om te worden toegelaten.

We gingen naar buiten om hem te ontmoeten en in de voorkamer zagen we een man wiens schone maar erg versleten kleren, armen dicht langs zijn lichaam, bleek gezicht vastberaden naar de grond gekeerd en half verborgen door een zwarte vilten hoed, hem eruit lieten zien als een opgejaagd dier.

Toen we dichterbij kwamen, zette hij zijn hoed af en keek op om ons een korte, openhartige blik te werpen.

In het schemerdonker van de hal kon men nauwelijks de trekken van zijn wassen gezicht onderscheiden; alleen de treurige uitdrukking was duidelijk zichtbaar.

De stilte was gênant geworden en om die te doorbreken, vroeg ik: "Kan ik u helpen, meneer?"

"Ik ben net uit Kiev gekomen om u te zien."

Zijn stem was moe, diep, een beetje hol, met een licht Slavisch accent.

Vanuit Kiev om ons te zien! Dat was inderdaad iets. We waren verrast. Hij vond dat onze stilte twijfel aangaf, en na enige aarzeling voegde hij er met een lagere toon aan toe: "Ja, in Kiev is er een groep studenten die diep geïnteresseerd zijn in grote filosofische ideeën. Uw boeken zijn in onze handen gevallen, en we waren blij om eindelijk een synthetische leer te vinden die zich niet beperkt tot theorie, maar aanzet tot actie. Dus mijn kameraden, mijn vrienden, zeiden tegen me: 'Ga en vraag hun advies over wat ons bezighoudt.' En ik ben gekomen."

Het werd duidelijk verwoord, in correcte, zij het niet elegante taal, en we wisten meteen dat als hij, misschien uit voorzichtigheid, iets voor ons achterhield, wat hij ons vertelde was in ieder geval de waarheid.

Toen we hem eenmaal binnen hadden gebracht en hem in de salon hadden laten zitten, zagen we hem in het volle licht. Oh, het arme gezicht bleek van de lange waakzaamheid of afzondering ver van lucht en zon, geteisterd door lijden, getekend door angst, en toch stralend met een fijn intellectueel licht dat zijn voorhoofd omstraalde en zijn ogen verlichtte, verdrietige, bleke ogen rood van overwerk of misschien van tranen....

Verstoord bleven we stil. Maar na een tijdje, om erachter te komen wat hij van ons verwachtte, vroegen we hem wat zijn bezigheden waren in zijn eigen land. Hij leek zich te concentreren, een beetje vastberaden te zijn, en zei toen langzaam:

"Ik werk voor de revolutie."

Het antwoord klonk als een doodslok te midden van de luxe van dit burgerlijke appartement.

Maar zonder onze emotie te verraden, met grote bewondering voor de moed van zijn oprechtheid, antwoordden we:

"Zou u ons kunnen vertellen hoe we u van dienst kunnen zijn?"

Het feit dat onze houding ten opzichte van hem niet was veranderd, gaf hem vertrouwen en hij begon zijn verhaal:

“U hebt gehoord over de recente gebeurtenissen in Rusland, dus ik zal daar niets over zeggen. Maar misschien weet u niet dat in het centrum van de revolutionaire activiteit een kleine groep mannen staat die zichzelf studenten noemen, waartoe ik behoor. Af en toe komen we bijeen om samen beslissingen te nemen, maar vaker zijn we verspreid, ten eerste om geen aandacht op onszelf te vestigen, en ten tweede om de actie persoonlijk van dichtbij te kunnen leiden. Ik ben hun verbindende schakel; als ze samen willen overleggen, komen ze bij mij thuis bijeen.

“Lange tijd hebben we openlijk en gewelddadig gevochten, in de hoop door terreur te overwinnen. Alle middelen leken ons gerechtvaardigd in ons gespannen en vurige verlangen om de zaak van Gerechtigheid, Vrijheid en Liefde te zien zegevieren. U heeft me misschien gezien, ik die in mijn ziel een rijkdom aan tederheid en medelijden voel dat de ellende van de mensheid wil verlichten, ik die dokter werd met als enig doel de ziekte te bestrijden en het verlichten van het lijden, gedwongen door pijnlijke omstandigheden om de bloedigste beslissingen te nemen. Het is verrassend, nietwaar? Niemand had kunnen geloven dat ik daardoor leed; desalniettemin is het een feit. Maar de anderen duwden me, overweldigden me met goede redenen en slaagden er soms in om me te overtuigen.

“Maar zelfs in de hitte van de strijd, besepte ik dat er iets beters te doen was, dat onze methoden niet de beste waren, dat we onze beste energieën tevergeefs verspilden, en dat ondanks het bijna fanatieke enthousiasme dat ons aanspoorde, we wel eens verslagen konden worden.

“De ineenstorting kwam, maaide ons neer als koren op een veld; en het ongeluk dwong ons om onszelf weer in bezit te nemen, om goed na te denken. De besten onder ons zijn verloren. De meest intelligente mensen, degenen die het best in staat waren om ons te leiden en te sturen, betaalden voor hun moedige zelfopoffering met verbanning of de dood. Verbijstering heerste in onze gelederen; eindelijk kon ik de anderen laten luisteren naar wat ik dacht, naar wat ik voelde.

“We zijn niet sterk genoeg om met geweld te vechten, want we zijn niet verenigd genoeg, niet georganiseerd genoeg. We moeten onze intelligentie ontwikkelen om de diepere wetten van de natuur beter te begrijpen, en om beter te leren hoe we op een ordelijke manier kunnen handelen, om onze inspanningen te coördineren. We moeten de mensen om ons heen leren, we moeten ze trainen om zelf te denken en te reflecteren, zodat ze zich bewust kunnen worden van het precieze doel dat we willen bereiken en zo een effectieve hulp voor ons kunnen worden, in plaats van de belemmering te zijn die ze op dit moment het vaakst zijn.

“Ik heb ze verteld dat een natie, om haar vrijheid te winnen, deze eerst moet verdienen, zichzelf waardig moet maken, zich moet voorbereiden om ervan te kunnen genieten. Dit is niet het geval in Rusland, en we zullen veel moeten doen om de massa's op te voeden en ze uit hun slaap te halen; maar hoe eerder we aan de slag gaan, hoe eerder we klaar zijn voor hernieuwde actie.

“Ik heb mijn vrienden deze dingen kunnen laten begrijpen; ze vertrouwden me en we begonnen te studeren. Zo zijn we ertoe gekomen om uw boeken te lezen. En nu ben ik gekomen om uw hulp te vragen om uw

ideeën aan te passen aan onze huidige situatie en daarmee om een actieplan op te stellen, en ook om een klein pamflet te schrijven dat ons nieuwe wapen zal worden en dat we zullen gebruiken om deze prachtige gedachten van solidariteit, harmonie, vrijheid en rechtvaardigheid onder de mensen te verspreiden.”

Hij bleef even nadenkend en vervolgde toen op zachtere toon:

“En toch vraag ik me soms af of mijn filosofische droom slechts een utopie is, of ik er verkeerd aan doe om mijn broeders op dit pad te leiden, of het slechts lafheid is, kortom, als we er niet beter aan zouden doen om geweld tegen geweld, vernietiging tegen vernietiging, bloedvergieten tegen bloedvergieten, tot het einde toe.”

“Geweld is nooit een goede manier om een zaak als de uwe te overwinnen. Hoe kun je hopen gerechtigheid te winnen met onrecht, harmonie met haat?”

“Dat weet ik. Deze mening wordt door bijna iedereen gedeeld. Wat mij betreft, ik heb een heel bijzondere afkeer van bloedige daden; ze vrezen me. Elke keer dat we een nieuw slachtoffer opofferden, voelde ik een steek van spijt, alsof we door die daad juist van ons doel afdwaalden.

“Maar wat moeten we doen als we door gebeurtenissen worden gedreven en als we worden geconfronteerd met tegenstanders die zelfs niet terugdeinzen voor massaslachting in de hoop ons te overwinnen? Maar dat kunnen ze nooit doen. Al gaan we misschien tot de laatste man ten onder, we zullen niet wankelen in de heilige taak die ons ten deel is gevallen, we zullen de heilige zaak die we in ons hart der harten hebben gezworen tot de laatste ademtocht niet verraden.”

Deze paar woorden waren met sombere vastberadenheid gesproken, terwijl het gezicht van deze obscure held was getekend door zo'n nobele mystiek dat ik niet verbaasd zou zijn geweest als ik de doornenkroon van de martelaar om zijn voorhoofd had gezien.

“Maar zoals u ons in het begin vertelde,” antwoordde ik, “aangezien u zelf gedwongen bent te erkennen dat deze openlijke strijd, deze strijd van wanhopige mannen, hoewel zeker niet zonder een onverschrokken grootheid, is tegelijkertijd ijdel en dwaas in zijn roekeloosheid, u moet het voor een tijdje afzweren, verdwijn in de schaduwen, bereid u in stilte voor, verzamel uw kracht, vorm u in groepen, word steeds meer verenigd, om op de gunstige dag te overwinnen, geholpen door de organiserende intelligentie, de almachtige hefboom die, in tegenstelling tot geweld, nooit verslagen kan worden.

“Geef uw tegenstanders geen wapens meer in handen, wees onberispelijk voor hen, geef hen een voorbeeld van moedig geduld, van oprechtheid en rechtvaardigheid; dan zal uw triomf dichtbij zijn, want het recht zal aan uw kant zijn, integraal recht, in de middelen als in het doel.”

Hij had aandachtig naar mij geluisterd en af en toe instemmend geknikt. Na een stilte vol gedachten, waarin we om hem heen alle pijnlijke hoop, alle brandende aspiraties van zijn strijdmakkers konden voelen:

“Ik ben blij, Mevrouw,” zei hij, zich naar mij toe wendend, “om een vrouw te zien die zich met zulke zaken bezighoudt. Vrouwen kunnen zoveel doen om de komst van betere dagen te bespoedigen! Daar, in Rusland, zijn hun diensten voor ons van onschatbare waarde geweest. Zonder hen zouden we nooit zoveel moed, energie en uithoudingsvermogen hebben gehad. Ze

bewegen zich onder ons, gaan van stad tot stad, van groep tot groep, verenigen ons met elkaar, troosten de ontmoedigden, moedigen de terneergeslagenen aan, verzorgen de zieken en brengen overal een hoop, een vertrouwen, een enthousiasme met zich mee dat nooit moe wordt.

“Zo kwam er een vrouw om mij te helpen met mijn werk, toen mijn ogen overbelast waren door mijn lange waken, door te schrijven bij kaarslicht. Want overdag moest ik een of andere bezigheid hebben om niet op te vallen. Alleen 's nachts kon ik onze plannen voorbereiden, onze propagandafolders opstellen en er talloze kopieën van maken, lijsten opstellen en ander soortig werk doen. Beetje bij beetje raakten mijn ogen verbrand. Nu kan ik nauwelijks meer zien. Dus werd een jonge vrouw, uit toewijding voor de zaak, mijn secretaresse en schrijft ze op mijn dictee, zolang als ik wil, zonder ooit het minste spoor van vermoeidheid of verveling te tonen.” En zijn uitdrukking werd zachter en tederder bij de gedachte aan deze nederige toewijding, dit bewijs van zelfverloochening.

“Ze ging met me mee naar Parijs en we werken elke avond samen. Dankzij haar zal ik het pamflet kunnen schrijven waar we het over hadden. Weet je, het is moedig om je lot te verbinden met een man wiens leven net zo onzeker is als het mijne. Om mijn vrijheid te behouden, moet ik me overal verstoppen alsof ik een outlaw ben.”

“Ben je tenminste veilig in Parijs?”

“Ja en nee. Ze zijn bang voor ons, ik weet niet waarom. Ze houden ons voor gevaarlijke anarchisten, en we worden in de gaten gehouden, we worden bijna net zo bespioneerd als in ons eigen land. Maar hoe kan iemand zich voorstellen dat mannen die het doel hebben om gerechtigheid te laten zegevieren, zelfs ten koste van hun eigen bloed, niet dankbaar kunnen zijn voor een land als Frankrijk, dat altijd de zwakken heeft beschermd en de gelijkheid heeft hooggehouden? En waarom zouden ze de vrede verstoren van een stad die hun toevluchtsoord is in de donkerste dagen?”

“Dus u bent van plan om hier nog een tijdje te blijven?”

“Ja, zolang ik kan, zolang ik niet nuttig ben voor mijn broeders daar, en hen hier van dienst kan zijn door alle elementen te verzamelen die we nodig hebben om de strijd weer op te pakken; maar deze keer zal de strijd zo vreedzaam en intellectueel zijn als binnen onze macht ligt.”

“Dus u komt ons nog eens opzoeken, nietwaar? Breng ons uw projecten en de plannen voor uw pamflet. We zullen daar nog eens uitgebreider over praten.”

“Ja, ik kom terug, zodra ik met mijn werk ben begonnen, zo snel mogelijk. Ik zal zo blij zijn om u weer te zien en ons gesprek voort te zetten.”

Zijn vriendelijke, droevige ogen keken ons vol vertrouwen en hoop aan, terwijl hij onze handen stevig in de zijne klemde.

En toen we hem naar de deur begeleidden, draaide hij zich om en schudde ons nogmaals hartelijk de hand, terwijl hij met zijn ernstige stem zei:

“Het is goed om mensen te ontmoeten die je kunt vertrouwen, mensen die hetzelfde ideaal van rechtvaardigheid als wij hebben en ons niet als criminelen of krankzinnigen beschouwen omdat we het willen verwezenlijken. Tot ziens....”

Hij kwam nooit meer terug.

Hij verontschuldigde zich in een haastig geschreven briefje. Te nauwlettend in de gaten gehouden, onder verdenking, opgespoord nadat hij

vele malen van verblijf was veranderd, moest deze zachtaardige, rechtvaardige man terugkeren naar zijn eigen land, een vreselijk land waar hem misschien een tragisch einde wachtte....

Weten Hoe te Lijden

ALS OP welk moment ook een diep verdriet, een brandende twijfel of een intense pijn je overweldigt en je tot wanhoop drijft, is er een onfeilbare manier om kalmte en vrede te herwinnen.

In de diepten van ons wezen schijnt een licht waarvan de schittering alleen wordt geëvenaard door zijn zuiverheid; een licht, een levend en bewust deel van een universele godheid die Materie bezielt, voedt en verlicht, een krachtige en onfeilbare gids voor hen die bereid zijn zijn wet te gehoorzamen, een helper vol troost en liefdevolle verdraagzaamheid jegens allen die hem willen zien, horen en gehoorzamen. Geen oprechte en blijvende aspiratie naar hem kan tevergeefs zijn; geen sterk en respectvol vertrouwen kan worden teleurgesteld, geen verwachting kan ooit worden bedrogen.

Mijn hart heeft geleden en geklaagd, bijna gebroken door een te zwaar verdriet, bijna wegzakkend onder een te sterke pijn... Maar ik heb tot U geroepen, o goddelijke trooster, ik heb vurig tot U gebeden, en de pracht van Uw verblindende licht is aan mij verschenen en heeft mij nieuw leven ingeblazen.

Terwijl de stralen van Uw glorie mijn hele wezen doordrongen en verlichtten, zag ik duidelijk het pad dat ik moest volgen, het gebruik dat van lijden kan worden gemaakt; ik begreep dat het verdriet dat mij in zijn greep hield slechts een bleke weerspiegeling was van het verdriet van de aarde, van deze afgrond van lijden en angst.

Alleen zij die hebben geleden, kunnen het lijden van anderen begrijpen; het begrijpen, ermee communiceren en het verlichten. En ik begreep, O goddelijke trooster, verheven Holocaust, dat om ons in al onze problemen te ondersteunen, om al onze pijnen te verzachten, U al het lijden van de aarde en de mens, zonder uitzondering, moet hebben gekend en gevoeld.

Hoe kan het dat onder degenen die beweren uw aanbidders te zijn, sommigen u beschouwen als een wrede beul, als een onverbiddelijke rechter, die getuige is van de kwellingen die door u getolereerd worden of zelfs gecreëerd door uw eigen wil?

Nee, ik zie nu dat dit lijden voortkomt uit de onvolmaaktheid van de Materie die, in zijn wanorde en ruwheid, ongeschikt is om u te manifesteren; en u bent de allereerste die eraan lijdt, het betreurt, u bent de eerste die zwoegt en streeft in uw vurige verlangen om wanorde in orde te veranderen, lijden in geluk, onenigheid in harmonie.

Lijden is niet iets onvermijdelijks of zelfs wenselijks, maar wanneer het tot ons komt, hoe behulpzaam kan het zijn!

Elke keer dat we voelen dat ons hart breekt, gaat er een diepere deur in ons open, die nieuwe horizonten onthult, steeds rijker aan verborgen schatten, waarvan de gouden instroom opnieuw een nieuw en intensiever leven brengt aan het organisme op de rand van vernietiging.

En wanneer wij door deze opeenvolgende afdalingen de sluier bereiken die U onthult terwijl hij wordt opgetild, O Heer, wie kan de intensiteit van het Leven beschrijven dat het hele wezen doordringt, de straling van het Licht dat het overspoelt, de verhevenheid van de Liefde die het voor altijd transformeert!

1910

Over Denken

(Lezing gegeven voor een vrouwenvereniging)

OMDAT we beter willen leren denken om beter te kunnen leven, omdat we willen weten hoe we moeten denken om onze plaats en status in het leven als vrouwelijke tegenhangers te herwinnen en om in feite de behulpzame, inspirerende en balancerende elementen te worden die we potentieel zijn, lijkt het mij onmisbaar dat we allereerst onderzoeken wat denken is.

Denken.... Het is een heel groot onderwerp, misschien wel het allergrootste.... Daarom ben ik niet van plan om u precies en volledig te vertellen wat het is. Maar door een proces van analyse zullen we proberen om er zo nauwkeurig mogelijk een idee van te vormen.

Het lijkt mij dat we allereerst twee heel verschillende soorten, of ik zou kunnen zeggen kwaliteiten, van gedachten moeten onderscheiden: gedachten in ons die het resultaat zijn, de vrucht, als het ware, van onze gewaarwordingen, en gedachten die, als levende wezens, tot ons komen — waar vandaan?... meestal weten we het niet — gedachten die we mentaal waarnemen voordat ze zich in ons uiterlijke wezen uiten als gewaarwordingen.

Als u uzelf ook maar een beetje hebt geobserveerd, moet u hebben opgemerkt dat het contact met wat niet uzelf is, in de eerste plaats tot stand komt via het medium van uw zintuigen: zicht, gehoor, tast, geur, enz. De impact die op deze manier wordt gevoeld, of die nu gering of heftig, aangenaam of onaangenaam is, wekt een gevoel in u op — leuk of niet leuk, aantrekkingskracht of afstoting — dat heel snel verandert in een idee, een mening die u vormt over het object, wat het ook mag zijn, dat het contact heeft bepaald.

Een voorbeeld: je gaat naar buiten en als je je huis uitstapt, zie je dat het regent en tegelijkertijd voel je de vochtige koude je grijpen; het gevoel is onaangenaam, je voelt een afkeer voor de regen en innerlijk, bijna mechanisch, zeg je tegen jezelf: “Deze regen is echt vervelend, vooral omdat ik naar buiten moet! En dan heb ik het nog niet eens over het feit dat ik vreselijk vies ga worden; Parijs is erg vies bij regenachtig weer, vooral nu alle straten zijn opgegraven” (enzovoort)....

Al deze en vele andere soortgelijke gedachten over het simpele feit dat het regent, komen je denkvermogen aanvallen; en als er niets anders, uiterlijk of innerlijk, je aandacht trekt, kan je brein gedurende lange tijd, bijna zonder dat je het merkt, kleine, triviale gedachten produceren over deze kleine, onbeduidende sensatie....

Zo worden de meeste menselijke levens doorgebracht; dit is wat mensen het vaakst *denken* noemen — een mentale activiteit die bijna mechanisch, onnadenkend, buiten onze controle, een reflex is. Alle gedachten over het materiële leven en de vele behoeften ervan zijn van dezelfde kwaliteit.

Hier staan we voor de eerste moeilijkheid die overwonnen moet worden; als we echt willen kunnen denken, dat wil zeggen, geldige en levensvatbare gedachten willen ontvangen, formuleren en vormen, moeten

we eerst ons brein leegmaken van al deze vage en onhandelbare mentale agitatie. En dit is zeker niet het gemakkelijkste deel van onze taak. We worden gedomineerd door deze irrationele cerebrale activiteit, we domineren het niet.

Slechts één methode is het aanbevelen waard: meditatie. Maar zoals ik je de vorige keer al vertelde, zijn er veel manieren om te mediteren; sommige zijn erg effectief, andere minder.

Iedereen moet zijn eigen manier vinden door opeenvolgende trial and error. Eén ding kan echter iedereen worden aanbevolen: reflectie, dat wil zeggen concentratie, zelfobservatie in eenzaamheid en stilte, een nauwkeurige en strikte analyse van de veelheid aan onbeduidende kleine gedachten die ons voortdurend bestormen.

Vermijd, indien mogelijk, tijdens de weinige momenten die je elke dag aan deze voorbereidende meditatieoefening besteedt, de zelfgenoegzame overpeinzing van je sensaties, je gevoelens, je gemoedstoestanden.

We hebben allemaal een onuitputtelijke bron van zelfgenoegzaamheid en heel vaak behandelen we al deze kleine innerlijke bewegingen met het grootste respect en geven ze een belang dat ze zeker niet hebben, zelfs niet in verhouding tot onze eigen evolutie.

Wanneer men voldoende zelfbeheersing heeft om deze gemoedstoestanden koud te kunnen analyseren, te ontleden, ze te ontdoen van hun schitterende of pijnlijke verschijning, om ze te zien zoals ze zijn in al hun kinderlijke onbeduidendheid, dan kan men zich met vrucht wijden aan het bestuderen ervan. Maar dit resultaat kan alleen geleidelijk worden bereikt, na veel nadenken in een geest van volledige onpartijdigheid. Ik wil hier een korte uitweiding maken om u op uw hoede te stellen voor een veelvoorkomende verwarring.

Ik heb net gezegd dat we onszelf altijd met grote toegeeflijkheid bekijken, en ik denk in feite dat onze gebreken ons heel vaak charmant voorkomen en dat we al onze zwakheden rechtvaardigen. Maar om eerlijk te zijn, komt dit doordat we zelfvertrouwen missen. Verbaast dit u?... Ja, ik herhaal, we hebben geen vertrouwen, niet in wat we op dit moment zijn, niet in ons vergankelijke en altijd veranderende uiterlijke wezen — dit wezen vindt altijd gunst in onze ogen — maar we hebben geen vertrouwen in wat we kunnen worden door inspanning, we hebben geen geloof in de integrale en diepgaande transformatie die het werk zal zijn van ons ware zelf, van het eeuwige, het goddelijke dat in alle wezens is, als we ons als kinderen overgeven aan zijn uiterst lichtgevende en ver vooruitziende leiding.

Laten we dus zelfgenoegzaamheid niet verwarren met vertrouwen — en laten we terugkeren naar ons onderwerp.

Wanneer u in staat bent om door methodische en herhaalde inspanning al deze vloed van onsamenhangende gedachten die ons aanvallen, te objectiveren en op afstand te houden, zult u een nieuw fenomeen opmerken.

U zult in uzelf bepaalde gedachten waarnemen die sterker en taaier zijn dan andere, gedachten over maatschappelijke gebruiken, gewoonten, morele regels en zelfs algemene wetten die de aarde en de mens besturen.

Het zijn jouw meningen over deze onderwerpen of in ieder geval die die je belijdt en waarnaar je probeert te handelen.

Kijk naar een van deze ideeën, degene die je het meest bekend is, kijk er heel zorgvuldig naar, concentreer je, denk er in alle oprechtheid over na, wanneer mogelijk alle vooroordelen terzijde latend, en vraag uzelf af waarom u deze mening over dat onderwerp hebt in plaats van een andere.

Het antwoord zal bijna altijd hetzelfde zijn, of bijna hetzelfde:

Omdat het de mening is die in uw omgeving heerst, omdat het als goede vorm wordt beschouwd om die te hebben en u daarom zoveel mogelijk botsingen, wrijvingen en kritiek bespaart.

Of omdat dit de mening was van je vader of moeder, de mening die je jeugd vormgaf.

Of omdat deze mening het normale resultaat is van de opvoeding, religieus of anderszins, die je in je jeugd hebt ontvangen. Deze gedachte is niet je eigen gedachte.

Want om je eigen gedachte te zijn, zou het deel moeten uitmaken van een logische synthese die je in de loop van je bestaan hebt uitgewerkt, hetzij door observatie, ervaring en deductie, hetzij door diepe, abstracte meditatie en contemplatie.

Dit is dus onze tweede ontdekking.

Omdat we goede wil hebben en ernaar streven om integraal oprecht te zijn, dat wil zeggen om onze handelingen in overeenstemming te brengen met onze gedachten, zijn we er nu van overtuigd dat we handelen volgens mentale wetten die we van buitenaf ontvangen, niet nadat we ze rijp hebben overwogen en geanalyseerd, niet door ze opzettelijk en bewust te ontvangen, maar omdat we er onbewust aan onderworpen zijn door atavisme, door onze opvoeding en onderwijs, en vooral omdat we worden gedomineerd door een collectieve suggestie die zo krachtig, zo overweldigend is, dat maar weinigen erin slagen om deze volledig te vermijden.

Hoe ver zijn we verwijderd van de mentale individualiteit die we willen verwerven!

We zijn producten die worden bepaald door onze hele geschiedenis, aangestuurd door de blinde en willekeurige wil van onze tijdgenoten.

Het is een zielig gezicht.... Maar laten we niet ontmoedigd raken; hoe groter de kwaal en hoe dringender de remedie, hoe energiever we moeten terugvechten.

De methode zal altijd dezelfde zijn: reflecteren en reflecteren en reflecteren.

We moeten deze ideeën één voor één nemen en analyseren door een beroep te doen op al ons gezond verstand, al onze rede, ons hoogste gevoel voor billijkheid; we moeten ze wegen in de balans van onze verworven kennis en opgebouwde ervaring, en vervolgens proberen ze met elkaar te verzoenen, om harmonie tussen hen te bewerkstelligen. Dat zal vaak erg moeilijk blijken, want we hebben een betreurenswaardige neiging om de meest tegenstrijdige ideeën naast elkaar in onze denkvermogens te laten wonen.

We moeten ze allemaal op hun plaats zetten, orde scheppen in onze binnenkamer, en we moeten dit elke dag doen, net zoals we de kamers van ons huis opruimen. Want ik veronderstel dat onze mentaliteit minstens evenveel zorg verdient als ons huis.

Maar nogmaals, om dit werk echt effectief te laten zijn, moeten we ernaar streven om in onszelf onze hoogste, stilste, meest oprechte gemoedstoestand te behouden, zodat we deze ons eigen kunnen maken.

Laten we transparant zijn, zodat het licht in ons de gedachten die we willen observeren, analyseren en classificeren, volledig kan verlichten. Laten we onpartijdig en moedig zijn om boven onze eigen kleine voorkeuren en onbeduidende persoonlijke gemakken uit te stijgen. Laten we de gedachten op zichzelf, voor zichzelf, zonder vooringenomenheid bekijken.

En beetje bij beetje, als we volharden in ons werk van classificatie, zullen we zien dat orde en licht hun intrek nemen in onze denkvermogens. Maar we mogen nooit vergeten dat deze orde slechts verwarring is vergeleken met de orde die we in de toekomst moeten beseffen, dat dit licht slechts duisternis is vergeleken met het licht dat we na enige tijd zullen kunnen ontvangen.

Het leven is in voortdurende evolutie; als we een levende mentaliteit willen hebben, moeten we onophoudelijk vooruitgaan.

Bovendien is dit slechts een voorbereidend werk. We zijn nog heel ver verwijderd van het ware denken, dat ons in contact brengt met de oneindige bron van kennis.

Dit zijn slechts oefeningen om onszelf geleidelijk te trainen tot een individualiserende controle van onze gedachten. Want controle over de mentale activiteit is onmisbaar voor iemand die wil mediteren.

Ik kan vandaag niet in detail met u over meditatie spreken; ik zal alleen zeggen dat meditatie, om echt te zijn en haar volledige doel te dienen, onbaatzuchtig en onpersoonlijk moet zijn in de integrale zin van het woord.

Hier is een beschrijving, afkomstig uit een oude Hindoeïstische tekst, van een typische meditatie:

“De grote en magnifieke Koning steeg op naar de kamer van de Grote Collectie en, terwijl hij bij de drempel bleef staan, riep hij met intense emotie:

“ ‘Weg! Ga niet verder, gedachten van lust! Weg! Ga niet verder, gedachten van slechte wil! Weg! Ga niet verder, gedachten van haat!’

“En toen hij de kamer binnenkwam, ging hij zitten op een gouden stoel. Toen, nadat hij alle passie had verworpen, alle gevoelens die in strijd waren met rechtvaardigheid, bereikte hij de eerste *dhāma*, een staat van welzijn en vreugde die voortkwam uit eenzaamheid, een staat van reflectie en zoeken.

“Na reflectie en zoeken opzij te zetten, bereikte hij de tweede *dhāma*, een staat van welzijn en vreugde die voortkomt uit sereniteit, een staat zonder reflectie en zoeken, een staat van stilte en verheffing van het denkvermogen.

“Nadat hij ophield te genieten van vreugde, bleef hij onverschillig, bewust, zelfbeheerst, en bereikte de derde *dhāma*, door de diepste tevredenheid te ervaren die door de wijzen werd verkondigd, zeggende, ‘Iemand die, zelfbeheerst, in onverschilligheid leeft, ervaart een innerlijk welzijn.’

“Na dit welzijn opzij te zetten, pijn te verwerpen, dood voor zowel vreugde als lijden, bereikte hij de staat van de meest zuivere en volmaakte zelfbeheersing en sereniteit die de vierde *dhāma* vormen.

“Toen verliet de grote en magnifieke Koning de kamer van de Grote Collectie en ging de gouden kamer binnen, waar hij op een zilveren zetel ging zitten. Hij aanschouwde de wereld in een gedachte van liefde en zijn liefde ging op zijn beurt naar de vier regio's; en toen met zijn hart vol liefde, met een liefde die eindeloos of onbeperkt groeide, omhulde hij de uitgestrekte wereld, in zijn geheel, tot aan zijn einden.

“Hij aanschouwde de wereld in een denken van medelijden en zijn medelijden ging naar de vier regio's op hun beurt; en toen met zijn hart vol medelijden, met een medelijden dat eindeloos of onbegrensd groeide, omhulde hij de enorme wereld, in haar geheel, tot aan haar eind.

“Hij aanschouwde de wereld in een denken van sympathie en zijn sympathie ging op zijn beurt naar de vier regio's; en toen met zijn hart vol sympathie, met een sympathie die eindeloos of onbegrensd groeide, omhulde hij de onmetelijke wereld, in zijn geheel, tot aan haar eind.

“Hij aanschouwde de wereld in een denken van sereniteit en zijn sereniteit ging op zijn beurt naar de vier regio's; en toen met zijn hart vol sereniteit, met een sereniteit die eindeloos of onbegrensd groeit, omhulde hij de uitgestrekte wereld, in zijn geheel, tot aan zijn uiterste einden.”¹

Iemand die oprecht streeft naar de waarheid, die bereid is, indien nodig, alles op te offeren waarvan hij tot dan toe dacht dat het waar was, om steeds dichterbij de integrale waarheid te komen die niets anders kan zijn dan de progressieve kennis van het hele universum in zijn oneindige voortgang, komt geleidelijk in contact met grote massa's diepere, completere en meer lichtgevende gedachten.

Na veel meditatie en contemplatie komt hij in direct contact met de grote universele stroom van zuivere intellectuele kracht, en vanaf dat moment kan geen kennis meer voor hem verborgen worden.

Vanaf dat moment is sereniteit — mentale vrede — zijn deel. In alle overtuigingen, in alle menselijke kennis, in alle religieuze leringen, die soms zo tegenstrijdig lijken, neemt hij de diepe waarheid waar die niets meer voor zijn ogen kan verbergen. Zelfs fouten en onwetendheid storen hem niet meer, want, zoals een onbekende meester zegt:

“Hij die in de Waarheid wandelt, wordt door geen enkele fout verontrust, want hij weet dat de fout de eerste poging van het leven is om de waarheid te bereiken.”

Maar om deze staat van volmaakte sereniteit te bereiken, is om de top van het denken te bereiken.

Zonder te hopen dat punt meteen te bereiken, kunnen we ernaar streven om een individuele gedachte te verwerven die zowel origineel is als zo billijk mogelijk. Zo zullen we denkvermogens van enig belang zijn geworden, met het recht om de waardevolle bijdrage van hun hoogste intuïties aan de maatschappij te brengen.

Ik heb vanavond al meerdere keren met je gesproken over denken als een levend en actief wezen. Dit vraagt om een uitleg. Bij onze volgende bijeenkomst zal ik je vertellen wat ik de chemische of innerlijke structuur van denken zou kunnen noemen, de samenstelling ervan, hoe het wordt gevormd, hoe het leeft, handelt en transformeert.

En sta mij nu toe, voordat ik afsluit, een wens uit te spreken.

Ik zou willen dat we het besluit nemen om onszelf elke dag, in alle oprechtheid en goede wil, te verheffen in een vurig verlangen naar de Zon van Waarheid, naar het Opperste Licht, de bron en het intellectuele leven van het universum, zodat het ons geheel kan doordringen en met zijn grote schittering onze denkvermogens en harten, al onze gedachten en onze daden

¹ Zie Appendix pagina 31

kan verlichten. Dan zullen we het recht en het voorrecht verwerven om de raad van de grote ingewijde uit het verleden op te volgen, die ons vertelt:

“Ga met je hart overstromend van mededogen deze wereld in die verscheurd is door pijn, wees instructeurs, en waar ook de duisternis van onwetendheid heerst, steek daar een fakkel aan.”

15 december 1911

APPENDIX²

LIEFDE: Voor het Wezen, omdat hij het Wezen is dat onafhankelijk is van alle contingenties en individuen.

MEDEDOGEN: Men voelt geen lijden meer voor zichzelf, maar alleen voor anderen.

SYMPATHIE: Lijden met de wereld, lijden delen (lijden met).

SERENITEIT: Volmaakte kennis van de staat waarin al het lijden verdwijnt (individuele ervaring).

*
* *

LIEFDE: Voor het wezen in zijn geheel zonder onderscheid van goed of kwaad, licht of duisternis.

MEDEDOGEN: Voor alle zwakte en alle slechte wil.

SYMPATHIE: Naar inspanning, aanmoediging, samenwerking.

MEDEDOGEN: Hoop op het einde van het lijden (als men zijn individuele ervaring kent, leidt men logischerwijs af dat het gegeneraliseerd kan worden en de ervaring van allen kan worden).

*
* *

LIEFDE: Zonder onderscheid van verleden, heden of toekomst.

MEDEDOGEN: Voor het leven van pijn.

SYMPATHIE: Begrip van alles, zelfs van het kwaad.

SERENITEIT: Zekerheid van de uiteindelijke overwinning.

*
* *

Drie actieve houdingen, één passieve houding; drie externe relaties met het geheel, één innerlijke relatie. Een staat die gedurende de hele meditatie moet worden gehandhaafd: Sereniteit in liefde, sympathie en medelijden.

² Deze aantekeningen, gevonden tussen de manuscripten van de Moeder, lijken betrekking te hebben op de typische meditatie beschreven op pp. 28-29.

Over dromen

OP HET EERSTE gezicht zou men kunnen denken dat het onderwerp dromen helemaal secundair is; deze activiteit lijkt over het algemeen heel weinig belang te hebben vergeleken met de activiteit van onze waaktoestand.

Als we de kwestie echter wat nauwkeuriger bekijken, zullen we zien dat dit helemaal niet het geval is.

Om te beginnen moeten we onthouden dat meer dan een derde van ons bestaan slapend wordt doorgebracht en dat daarom de tijd die aan fysieke slaap wordt besteed, onze aandacht verdient.

Ik zeg fysieke slaap, want het zou verkeerd zijn om te denken dat ons hele wezen slaapt als ons lichaam slaapt.

Een studie gebaseerd op bepaalde experimenten die volgens de strengste wetenschappelijke methoden werden uitgevoerd, werd ongeveer twintig jaar geleden gepubliceerd door Dr. Vaschid in een boek met de titel "Sleep and Dreams".

De artsen die deze experimenten uitvoerden, kwamen tot de conclusie dat mentale activiteit nooit echt ophoudt; en het is deze activiteit die min of meer verward in onze hersenen wordt getranscribeerd door wat wij kennen als dromen. Dus, of we ons er nu van bewust zijn of niet, we dromen altijd.

Het is zeker mogelijk om deze activiteit volledig te onderdrukken en een totale, droomloze slaap te hebben; maar om op deze manier ons mentale wezen in een rust te kunnen onderdompelen die vergelijkbaar is met de rust van ons fysieke wezen, moeten we er een perfecte controle over hebben bereikt, en dat is niet gemakkelijk.

In de meeste gevallen wordt deze activiteit zelfs versterkt, omdat, terwijl het lichaam slaapt, de interne vermogens niet langer op het fysieke leven gericht zijn of door het fysieke leven worden gebruikt.

Er wordt soms gezegd dat in de slaap van een mens zijn ware aard wordt onthuld.

Het gebeurt inderdaad vaak dat het zintuiglijke wezen, dat de hele dag door onderworpen is geweest aan de controle van de actieve wil, des te heftiger reageert gedurende de nacht wanneer deze beperking niet langer effectief is.

Alle verlangens die zijn onderdrukt zonder te zijn opgelost — en deze dissociatie kan alleen worden verkregen na veel gezonde en uitgebreide analyse — zoeken bevrediging terwijl de wil sluimerend is.

En aangezien verlangens echte dynamische centra van vorming zijn, hebben ze de neiging om, in en om ons heen, de combinatie van omstandigheden te organiseren die het meest gunstig is voor hun bevrediging.

Op deze manier kan de vrucht van vele inspanningen die door ons bewuste denken gedurende de dag worden gedaan, in een paar uur 's nachts worden vernietigd.

Dit is een van de belangrijkste oorzaken van de weerstanden die onze wil tot vooruitgang vaak in ons tegenkomt, van de moeilijkheden die

ons soms onoverkomelijk lijken en die we niet kunnen verklaren, omdat onze goede wil zo integraal voor ons lijkt.

We moeten daarom leren onze dromen te kennen en allereerst ze te onderscheiden, want ze zijn zeer gevarieerd in aard en kwaliteit. In de loop van één nacht kunnen we vaak meerdere dromen hebben die tot verschillende categorieën behoren, afhankelijk van de diepte van onze slaap.

Over het algemeen heeft elk individu een periode in de nacht die gunstiger is voor dromen, waarin zijn activiteit vruchtbaarder, intellectueler is en de mentale omstandigheden van de omgeving waarin hij zich beweegt interessanter zijn.

De grote meerderheid van de dromen heeft geen andere waarde dan die van een puur mechanische en ongecontroleerde activiteit van de fysieke hersenen, waarin bepaalde cellen tijdens de slaap blijven functioneren als generatoren van sensorische beelden en indrukken die voldoen aan de beelden die van buitenaf worden ontvangen.

Deze dromen worden bijna altijd veroorzaakt door puur fysieke omstandigheden — gezondheidstoestand, spijsvertering, positie in bed, enz.

Met een beetje zelfobservatie en een paar voorzorgsmaatregelen is het gemakkelijk om dit type droom, dat even nutteloos als vermoeiend is, te vermijden door de fysieke oorzaken ervan uit te sluiten.

Er zijn ook andere dromen die niets anders zijn dan zinloze manifestaties van de grillige activiteiten van bepaalde mentale vermogens, die ideeën, gesprekken en herinneringen associëren die willekeurig samenkomen.

Zulke dromen zijn al betekenisvoller, want deze grillige activiteiten onthullen ons de verwarring die heerst in ons mentale wezen zodra het niet langer onderworpen is aan de controle van onze wil, en laten ons zien dat dit wezen nog steeds niet georganiseerd of geordend is in ons, dat het niet volwassen genoeg is om een autonoom leven te leiden.

Bijna hetzelfde in vorm als deze, maar belangrijker in hun gevolgen, zijn de dromen die ik zojuist noemde, die ontstaan doordat het innerlijke wezen wraak zoekt wanneer het voor een moment bevrijd is van de beperking die wij het opleggen. Deze dromen stellen ons vaak in staat om tendensen, neigingen, impulsen, verlangens waar te nemen waarvan we ons niet bewust waren zolang onze wil om ons ideaal te realiseren ze verborgen hield in een of andere duistere uithoek van ons wezen.

U zult gemakkelijk begrijpen dat het beter is om ze, in plaats van ze onbekend voor ons te laten voortleven, stoutmoedig en moedig aan het licht te brengen, om ze te dwingen ons voor altijd te verlaten.

We moeten daarom onze dromen aandachtig observeren; ze zijn vaak nuttige instructeurs die ons een krachtige hulp kunnen bieden op onze weg naar zelfoverwinning.

Niemand kent zichzelf goed die de onbegrensde activiteiten van zijn nachten niet kent, en niemand kan zichzelf zijn eigen meester noemen tenzij hij het volmaakte bewustzijn en de beheersing heeft van de talrijke handelingen die hij tijdens zijn fysieke slaap uitvoert.

Maar dromen zijn niet alleen de kwaadaardige informanten van onze zwakheden of de kwaadaardige vernietigers van onze dagelijkse inspanning voor vooruitgang.

Hoewel er dromen zijn waarmee we moeten strijden of die we moeten transformeren, zijn er andere die daarentegen moeten worden gecultiveerd als waardevolle hulpmiddelen in ons werk in en om ons heen.

Het lijkt geen twijfel dat ons onderbewustzijn vanuit veel gezichtspunten meer weet dan ons gebruikelijke bewustzijn.

Wie heeft niet de ervaring gehad van een metafysisch, moreel of praktisch probleem waarmee we 's avonds tevergeefs worstelen, en waarvan de oplossing, die dan onmogelijk te vinden is, 's ochtends bij het ontwaken helder en nauwkeurig verschijnt?

Het mentale onderzoek was de hele slaaperperiode gaande en de innerlijke vermogens, bevrijd van alle materiële activiteit, konden zich uitsluitend concentreren op het onderwerp van hun interesse.

Heel vaak blijft het werk zelf onbewust; alleen het resultaat wordt waargenomen.

Maar op andere momenten nemen we door middel van een droom deel aan alle mentale activiteit in de kleinste details. Alleen de cerebrale transcriptie van deze activiteit is vaak zo kinderlijk dat we er normaal gesproken geen aandacht aan besteden.

Vanuit dit gezichtspunt is het interessant om op te merken dat er bijna altijd een aanzienlijke discrepantie is tussen wat onze mentale activiteit in feite is en de manier waarop we deze waarnemen, en vooral de manier waarop we ons ervan bewust blijven. In zijn eigen medium produceert deze activiteit vibraties die worden doorgevoerd door repercussie naar het cellulaire systeem van onze organische hersenen, maar in onze slapende hersenen kunnen de subtiele vibraties van het bovenzintuiglijke domein slechts een zeer beperkt aantal cellen beïnvloeden; de traagheid van de meeste organische dragers van het cerebrale fenomeen vermindert het aantal actieve elementen, verarmt de mentale synthese en maakt het ongeschikt om de activiteit van de interne toestanden te transcriberen, behalve in beelden die meestal vaag en ontoereikend zijn.

Om deze ongelijkheid tastbaarder voor u te maken, zal ik u een voorbeeld geven, een van de vele, die ik heb leren kennen.

Onlangs was een schrijver bezig met een halfgeschreven hoofdstuk dat hij niet kon afmaken.

Zijn denkvermogen, dat bijzonder geïnteresseerd was in dit werk van compositie, vervolgde het hoofdstuk gedurende de nacht, en hoe meer het de ideeën fraseerde en opnieuw fraseerde die de verschillende paragrafen opmaakten, werd het zich ervan bewust dat deze ideeën niet in de meest rationele volgorde werden uitgedrukt en dat de paragrafen moesten worden herschikt.

Al dit werk werd in het bewustzijn van onze schrijver overgeschreven in de volgende droom: hij was in zijn studeerkamer met verschillende fauteuils die hij daar net had neergezet en was ze in de kamer aan het rangschikken en herschikken, totdat hij de meest geschikte plek voor elk had gevonden.

In de wetenschap dat bepaalde mensen zulke ontoereikende transcripties kunnen hebben gehad, kunnen we de oorsprong vinden van de populaire geloofsovertuigingen, de "droomboeken" die het genoegen zijn van zoveel eenvoudige zielen.

Maar het is gemakkelijk te begrijpen dat deze onhandige transcriptie voor elk individu een bepaalde vorm heeft; iedereen maakt zijn eigen vervorming.

Bijgevolg geeft een buitensporige generalisatie van bepaalde interpretaties die misschien volkomen juist waren voor de persoon die ze op zijn eigen geval toepast, alleen maar aanleiding tot vulgaire en dwaze bijgeloven.

Het is alsof de schrijver die we zojuist noemden als een groot geheim aan zijn vrienden en kennissen zou vertellen dat elke keer dat ze zichzelf in een droom fauteuils zagen schikken, dit een teken was dat ze de volgende dag op een bepaald moment de volgorde van de paragrafen in een boek zouden omkeren.

De cerebrale transcriptie van de activiteiten van de nacht is soms zo vervormd dat verschijnselen worden waargenomen als het tegenovergestelde van wat ze werkelijk zijn.

Als je bijvoorbeeld een slechte gedachte hebt over iemand en wanneer deze slechte gedachte, aan zichzelf overgelaten, in volle kracht verkrijgt tijdens de nacht, droom dat de persoon in kwestie je slaat, je een slechte wederkeer aandoet, of je zelfs verwondt of probeert te doden.

Bovendien moeten we als algemene regel grote intellectuele voorzorgsmaatregelen nemen voordat we een droom interpreteren, en bovenal moeten we uitputtend alle subjectieve verklaringen bekijken voordat we er de waarde van een objectieve realiteit aan toekennen.

Maar vooral bij hen die de gewoonte hebben afgeleerd om hun gedachten altijd op zichzelf te richten, zijn er gevallen waarin we gebeurtenissen buiten onszelf kunnen waarnemen, gebeurtenissen die niet de weerspiegeling zijn van onze persoonlijke mentale constructies. En als we weten hoe we de min of meer ontoereikende beelden waarin de hersenen deze gebeurtenissen hebben vertaald, kunnen vertalen naar intellectuele taal, kunnen we veel dingen leren die onze te beperkte fysieke vermogens ons niet toestaan waar te nemen.

Sommige mensen zijn, door een speciale cultuur en opleiding, zelfs in staat zich bewust te worden en te blijven van de diepere activiteiten van hun innerlijk wezen, onafhankelijk van hun eigen cerebrale transcriptie, en ze zo op te roepen en te kennen in de wakende toestand met het volledige bereik van hun vermogens.

Er zouden veel interessante observaties over dit onderwerp kunnen worden gedaan, maar misschien is het beter om iedereen zelf de vele mogelijkheden te laten ervaren die binnen het bereik van de mens liggen in een activiteitsveld dat hij te vaak onontwikkeld laat.

Onbebouwde gronden brengen onkruid voort. Wij willen geen onkruid in onszelf, dus laten we het uitgestrekte veld van onze nachten bewerken.

U moet niet denken dat dit ook maar enigszins schadelijk kan zijn voor de diepte van uw slaap en de doeltreffendheid van een rust die niet alleen onmisbaar maar ook heilzaam is. Integendeel, er zijn veel mensen

van wie de nachten vermoeiender zijn dan hun dagen, om redenen die hen vaak ontgaan; zij zouden zich bewust moeten worden van deze redenen, zodat hun wil erop kan inwerken en de effecten ervan kan verwijderen, dat wil zeggen, een einde kan maken aan deze activiteiten die in zulke gevallen bijna altijd nutteloos en zelfs schadelijk zijn.

Als onze nacht ons in staat heeft gesteld om wat nieuwe kennis te vergaren — de oplossing van een probleem, een contact van ons innerlijk wezen met een levenscentrum of licht, of zelfs het volbrengen van een nuttige taak — zullen we altijd wakker worden met een gevoel van kracht en welzijn.

De uren die worden verspild aan het doen van niets goeds of nuttigs zijn het meest vermoeiend.

Maar hoe kunnen we dit actieveld cultiveren, hoe kunnen we ons bewust worden van onze nachtelijke activiteiten?

We zullen de manier om dit te doen heel breed geschetst vinden in een passage uit een boek gewijd aan de studie van ons innerlijk leven:

“Dezelfde discipline van concentratie die de mens in staat stelt geen vreemdeling te blijven voor de innerlijke activiteiten van de waaktoestand, biedt hem ook een manier om te ontsnappen aan zijn onwetendheid van de nog rijkere activiteiten van de verschillende slaaptoestanden.

“Deze activiteiten laten gewoonlijk slechts een paar zeldzame en verwarde herinneringen achter.

“Het is echter opmerkelijk dat een toevallige omstandigheid, een ontvangen indruk, een uitgesproken woord, soms voldoende is om plotseling een hele lange droom terug te brengen waarvan we ons een moment daarvoor geen herinnering hadden.

“We kunnen uit dit simpele feit afleiden dat de bewuste activiteit slechts een zeer kleine rol heeft gespeeld in de verschijnselen van de slaaptoestand, aangezien ze in de normale toestand van dingen voor altijd verloren zouden zijn gebleven in het onderbewuste geheugen.

“In dit domein moet de beoefening van concentratie zich daarom richten op zowel het speciale vermogen van het geheugen als op de deelname van het bewustzijn aan de activiteiten van de slaaptoestand.

“Iemand die de herinnering aan een vergeten droom wil terughalen, moet allereerst zijn aandacht richten op de vage indrukken die de droom mogelijk heeft achtergelaten en op deze manier het onduidelijke spoor ervan zo ver mogelijk volgen.

“Deze regelmatige oefening zal hem in staat stellen om elke dag verder te gaan naar de duistere toevluchtsoord van het onderbewuste waar deze vergeten verschijnselen van de slaap hun toevlucht zoeken, en zo een gemakkelijk te volgen pad te traceren tussen deze twee domeinen van het bewustzijn.

“Een nuttige opmerking die vanuit dit gezichtspunt gemaakt kan worden is dat de afwezigheid van herinneringen heel vaak te wijten is aan de abruptheid van de terugkeer naar het wakende bewustzijn. (Het ontwaken mag niet te abrupt zijn.)

“In feite verdrijven de nieuwe activiteiten die op dat moment het bewustzijnsveld binnendringen alles wat onbekend voor hen is en dragen bij aan de moeilijkheid van het daaropvolgende concentratiewerk dat nodig

is om de dingen te herinneren die op deze manier zijn uitgedreven. Aan de andere kant zal dit werk gemakkelijker worden wanneer bepaalde mentale en zelfs fysieke voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen voor een rustige overgang van de ene staat naar de andere. (Maak indien mogelijk geen abrupte bewegingen in bed op het moment van ontwaken.)

“Echter, deze speciale training van het geheugenvermogen kan alleen de verschijnselen die al bewust zijn gemaakt, zelfs als maar vluchtig, tijdens de slaap, transformeren in bewuste verschijnselen in de waaktoestand. Want waar geen bewustzijn is, kan er geen geheugen zijn.

“Daarom moeten we in de tweede plaats werken aan het uitbreiden van de deelname van het bewustzijn aan een groter aantal activiteiten in de slaaptoestand.

“De dagelijkse gewoonte om met interesse de verschillende dromen van de nacht te bekijken, waarvan de sporen geleidelijk zullen worden omgezet in precieze herinneringen, evenals de gewoonte om ze op te schrijven bij het ontwaken, zal vanuit dit gezichtspunt het meest behulpzaam zijn.

“Door deze gewoontes zullen de mentale vermogens ertoe worden gebracht hun mechanisme aan te passen aan verschijnselen van dit soort en er hun aandacht, nieuwsgierigheid en analytisch vermogen op uit te oefenen.

“Er zal dan een soort intellectualisering van onze dromen plaatsvinden, met als dubbel resultaat dat de bewuste activiteiten steeds nauwer tussenbeide komen in het spel van de voorheen ongeorganiseerde activiteiten van de slaaptoestand, en dat hun reikwijdte geleidelijk toeneemt door ze steeds rationeler en leerzamer te maken.

“Dromen zullen dan de aard aannemen van precieze visioenen en soms van openbaringen, en nuttige kennis van een hele belangrijke orde van dingen zal worden verkregen.”

25 maart 1912

De Allerhoogste Ontdekking

ALS WIJ integraal willen vooruitgaan, moeten wij in ons bewuste wezen een sterke en zuivere mentale synthese opbouwen die ons kan dienen als bescherming tegen verleidingen van buitenaf, als een bakens om te voorkomen dat we afdwalen, als een bakens om onze weg over de bewegende oceaan van het leven te verlichten.

Ieder individu zou deze mentale synthese moeten opbouwen overeenkomstig zijn eigen neigingen, affiniteiten en aspiraties. Maar als we willen dat het echt levend en lichtgevend is, moet het gecentreerd zijn op het idee dat het de intellectuele representatie is die Dat symboliseert wat in het centrum van ons wezen staat, Dat wat ons leven en ons licht is.

Dit idee, uitgedrukt in verheven woorden, is in verschillende vormen onderwezen door alle grote Leraren in alle landen en alle tijdperken.

Het Zelf van ieder en het grote universele Zelf zijn één. Aangezien alles wat is van alle eeuwigheid in zijn essentie en principe bestaat, waarom maken we dan een onderscheid tussen het zijn en zijn oorsprong, tussen onszelf en wat we aan het begin plaatsen?

De oude tradities zeiden terecht:

"Onze oorsprong en onszelf, onze God en onszelf zijn één."

En deze eenheid moet niet alleen worden begrepen als een min of meer nauwe en intieme relatie van eenheid, maar als een ware identiteit.

Dus wanneer een mens die het Goddelijke zoekt, probeert om geleidelijk op te stijgen naar het ontoegankelijke, vergeet hij dat al zijn kennis en al zijn intuïtie hem geen stap voorwaarts kunnen brengen in dit oneindige; noch weet hij dat wat hij wil bereiken, wat hij gelooft dat zo ver van hem verwijderd is, in hem is.

Want hoe zou hij iets van de oorsprong kunnen weten totdat hij zich bewust wordt van deze oorsprong in zichzelf?

Door zichzelf te begrijpen, door zichzelf te leren kennen kan hij de allerhoogste ontdekking doen en in verwondering kan uitroepen zoals de patriarch in de Bijbel, "Het huis van God is hier en ik wist het niet."

Daarom moeten we die verheven gedachte, schepster van de materiële werelden, uiten en aan iedereen het woord bekendmaken dat de hemelen en de aarde vult, "Ik ben in alle dingen en alle wezens."

Wanneer iedereen dit zal weten, zal de beloofde dag van grote gedaantes nabij zijn. Wanneer in elk atoom van Materie mensen de inwonende gedachte van God zullen herkennen, wanneer ze in elk levend wezen een hint van een gebaar van God zullen waarnemen, wanneer ieder mens God in zijn broeder kan zien, dan zal de dageraad aanbreken, de duisternis, de leugen, de onwetendheid, de dwaling en het lijden verdrijvend die op de hele Natuur drukken. Want "de hele Natuur lijdt en klaagt terwijl ze wacht op de openbaring van de Zonen van God."

Dit is inderdaad de centrale gedachte die alle andere belichaamt, de gedachte die altijd aanwezig moet zijn in onze herinnering als de zon die al het leven verlicht.

Daarom herinner ik u er vandaag aan. Want als we ons pad volgen met deze gedachte in ons hart als het zeldzaamste juweel, de kostbaarste

schat, als we het zijn werk van verlichting en transfiguratie in ons laten doen, zullen we weten dat het leeft in het centrum van alle wezens en alle dingen, en daarin zullen we de wonderbaarlijke eenheid van het universum voelen.

Dan zullen we de ijdelheid en kinderachtigheid van onze magere bevredigingen, onze dwaze ruzies, onze kleinzielige passies, onze blinde verontwaardiging begrijpen. We zullen de ontbinding van onze kleine fouten zien, het afbrokkelen van de laatste verschansingen van onze beperkte persoonlijkheid en ons stompe egoïsme. We zullen voelen dat we worden meegesleept door deze verheven stroom van ware spiritualiteit die ons zal verlossen van onze nauwe grenzen en beperkingen.

Het individuele Zelf en het universele Zelf zijn één; in elke wereld, in elk wezen, in elk ding, in elk atoom is de Goddelijke Aanwezigheid, en de missie van de mens is om deze te manifesteren.

Om dat te doen, moet hij zich bewust worden van deze Goddelijke Aanwezigheid in hem. Sommige individuen moeten een echt leerlingschap ondergaan om dit te bereiken: hun egoïstische wezen is te alles absorberend, te rigide, te conservatief, en hun strijd ertegen is lang en pijnlijk. Anderen daarentegen, die onpersoonlijker, plastischer, meer gespiritualiseerd zijn, komen gemakkelijk in contact met de onuitputtelijke goddelijke bron van hun wezen. Maar laten we niet vergeten dat ook zij zich dagelijks, voortdurend, moeten wijden aan een methodische inspanning van aanpassing en transformatie, zodat niets in hen ooit nog de straling van dat zuivere licht kan verduisteren.

Maar hoezeer verandert het standpunt zodra we dit diepere bewustzijn bereiken! Hoe verbreedt het begrip, hoe groeit de passie!

Hierover heeft een wijze gezegd:

“Ik zou willen dat ieder van ons op het punt komt waar hij de innerlijke God waarneemt die zelfs in de meest verachtelijke mensen woont; in plaats van hem te veroordelen zouden we zeggen: ‘Sta op, O schitterend Wezen, jij die altijd zuiver bent, die noch geboorte noch dood kent; sta op, Almachtige, en manifesteer je natuur.’

Laten we leven volgens deze prachtige uitspraak en we zullen zien dat alles om ons heen wordt getransformeerd als door een wonder.

Dit is de houding van ware, bewuste en onderscheidende liefde, de liefde die weet hoe te kijken achter de schijn, te begrijpen ondanks woorden, en die, te midden van alle obstakels, in constante gemeenschap is met de diepten.

Welke waarde hebben onze impulsen en onze verlangens, onze angst en ons geweld, ons lijden en onze strijd, al deze in innerlijke wisselvalligheden die onnodig gedramatiseerd zijn door onze onhandelbare verbeelding — welke waarde hebben ze voor deze grote, deze verheven en goddelijke liefde die zich over ons buigt vanuit de diepste diepten van ons wezen, die onze zwakheden draagt, onze fouten rechtzet, onze wonden heelt, ons hele wezen baadt in haar regenererende stromen?

Want de innerlijke Godheid dringt zich nooit op, ze eist noch dreigt; ze biedt en geeft zichzelf, verbergt en vergeet zichzelf in het hart van alle wezens en dingen; ze beschuldigt nooit, zij oordeelt noch vervloekt noch veroordeelt, maar werkt onophoudelijk om te volmaken zonder dwang, om

te herstellen zonder verwijt, om aan te moedigen zonder ongeduld, om ieder te verrijken met alle rijkdom die hij kan ontvangen; zij is de moeder wier liefde vrucht draagt en voedt, bewaakt en beschermt, raad geeft en troost; omdat zij alles begrijpt, kan zij alles verdragen, alles verontschuldigen en vergeven, hopen en voorbereiden op alles; alles in zich dragend, bezit zij niets dat niet van allen is, en omdat zij over allen heerst, is zij de dienaar van allen; daarom worden allen, groot en klein, die met haar koningen en in haar goden willen zijn, net als zij, geen despoten maar dienaren onder hun broeders.

Hoe mooi is deze nederige rol van dienaar, de rol van allen die onthullers en herauten zijn geweest van de God die in alles is, van de Goddelijke Liefde die alle dingen bezielt....

En totdat wij hun voorbeeld kunnen volgen en ware dienaren kunnen worden zoals zij, laten wij ons dan door deze Goddelijke Liefde laten doordringen en transformeren; laten wij Hem, zonder reserve, dit wonderbaarlijke instrument, ons fysieke organisme, aanbieden. Hij zal het op elk vlak van activiteit tot het uiterste laten gaan.

Om deze totale zelftoewijding te bereiken, zijn alle middelen goed, hebben alle methoden hun waarde. Het enige dat nodig is, is om streng te zijn in onze wil om dit doel te bereiken. Want dan komt alles wat we bestuderen, elke handeling die we uitvoeren, elk mens dat we ontmoeten, allemaal om ons een aanwijzing, een hulp, een licht te geven om ons op het pad te leiden.

Voordat ik afsluit, zal ik een paar pagina's toevoegen voor degenen die al schijnbaar vruchteloze pogingen hebben gedaan, voor degenen die de valkuilen op hun pad zijn tegengekomen en de maat van hun zwakte hebben gezien, voor degenen die het gevaar lopen hun zelfvertrouwen en moed te verliezen. Deze pagina's, bedoeld om de hoop in de harten van degenen die lijden, te doen herleven, werden geschreven door een spiritueel werker in een tijd waarin beproevingen van allerlei aard als zuiverende vlammen op hem neerdaalden.

Jij die moe, terneergeslagen en gekneusd bent, jij die valt, die misschien denkt dat je verslagen bent, luister naar de stem van een vriend. Hij kent je verdriet, hij heeft het gedeeld, hij heeft net als jij geleden onder de kwalen van de aarde; net als jij heeft hij veel woestijnen doorkruist onder de last van de dag, hij heeft dorst en honger, eenzaamheid en verlatenheid gekend, en de wreedste van alle behoeften, de armoede van het hart. Helaas! Hij heeft ook de uren van twijfel, de fouten, de tekortkomingen, de tekortkomingen, elke zwakte gekend.

Maar hij zegt je: Moed! Luister naar de les die de opkomende zon elke ochtend met zijn eerste stralen naar de aarde brengt. Het is een les van hoop, een boodschap van troost.

Jij die huilt, die lijdt en beeft, die niet durft te verwachten dat er een einde komt aan je kwalen, een uitkomst voor je kwellingen, zie: er is geen nacht zonder dageraad en de dag staat op het punt aan te breken wanneer de duisternis het dikst is; er is geen mist die de zon niet verdrijft, geen wolk die hij niet verguldt, geen traan die hij niet op een dag zal opdrogen, geen storm die niet wordt gevolgd door zijn stralende triomfantelijke boog; er is geen sneeuw die hij niet smelt, geen winter die hij niet verandert in stralende lente.

En ook voor jou is er geen ellende die niet zijn mate van glorie brengt, geen nood die niet kan worden omgezet in vreugde, noch nederlaag in overwinning, noch ondergang in hogere opstijging, noch eenzaamheid in stralend centrum van leven, noch disharmonie in harmonie — soms is het een misverstand tussen twee denkvermogens dat twee harten dwingt zich open te stellen voor wederzijdse gemeenschap; ten slotte is er geen oneindige zwakte die niet kan worden veranderd in kracht. En het is zelfs in opperste zwakte dat almacht ervoor kiest zichzelf te openbaren!

Luister, mijn kleine kind, jij die je vandaag zo gebroken voelt, zo gevallen misschien, die niets meer hebt, niets om je ellende te bedekken en je trots te koesteren: nooit eerder was je zo groot! Hoe dicht bij de toppen is hij die ontwaakt in de diepten, want hoe dieper de afgrond, hoe meer de hoogten zich openbaar maken!

Weet je dit niet, dat de meest sublieme krachten van de uitgestrektheden proberen zich te hullen in de meest ondoorzichtige sluiers van Materie? Oh, de verheven huwelijkse voorwaarden van soevereine liefde met de duisterste plasticiteiten, van het verlangen van de schaduw met het meest koninklijke licht!

Als beproeving of fout je heeft neergeslagen, als je bent gezonken in de diepste diepten van lijden, treur dan niet — want daar kunnen de goddelijke liefde en de allerhoogste zegen je inderdaad bereiken! Omdat je door de smeltkroes van zuiverende smarten bent gegaan, zijn de glorieuze opstijgingen van jou.

Je bent in de wildernis: luister dan naar de stemmen van de stilte. Het geschreeuw van vleiende woorden en uiterlijk applaus heeft je oren blij gemaakt, maar de stemmen van de stilte zullen je ziel blij maken en in je de echo van de diepten, de zang van goddelijke harmonieën, doen ontwaken!

Je wandelt in de diepten van de nacht: verzamel dan de onschatbare schatten van de nacht. In het felle zonlicht worden de wegen van intelligentie verlicht, maar in de witte lichtstralen van de nacht liggen de verborgen paden van perfectie, het geheim van spirituele rijkdommen.

Je wordt van alles beroofd: dat is de weg naar volheid. Als je niets meer hebt, zal alles je gegeven worden. Want voor degenen die oprecht en waarachtig zijn, komt uit het slechtste altijd het beste.

Elk graan dat in de aarde wordt gezaaid, brengt er duizend voort.

Elke vleugelslag van verdriet kan een vlucht naar glorie zijn.

En als de tegenstander de mens meedogenloos achtervolgt, maakt alles wat hij doet om hem te vernietigen hem alleen maar groter.

Hoor het verhaal van de werelden, kijk: de grote vijand lijkt te zegevieren. Hij werpt de wezens van licht in de nacht, en de nacht is gevuld met sterren. Hij woedt tegen de kosmische werking, hij valt de integriteit van het rijk van de sfeer aan, verbrijzelt de harmonie ervan, verdeelt en verdeelt het, verspreidt het stof ervan naar de vier winden van de oneindigheid, en zie! het stof verandert in een gouden zaad, het oneindige bevruchtend en bevolkend met werelden die nu zich om hun eeuwige centrum in de grotere baan van de ruimte bewegen — zodat zelfs verdeling een rijkere en diepere eenheid creëert, en door de oppervlakken

van het materiële universum te vermenigvuldigen, vergroot het rijk dat het wilde vernietigen.

Het lied van de oersfeer, gekoesterd in de boezem van de onmetelijkheid, was inderdaad prachtig, maar hoeveel mooier en triomfantelijker is de symfonie van de sterrenbeelden, de muziek van de sferen, het immense koor dat de hemelen vult met een eeuwige hymne van overwinning!

Hoor opnieuw: geen enkele staat was ooit precairder dan die van de mens toen hij op aarde gescheiden was van zijn goddelijke oorsprong. Boven hem strekten de vijandige grenzen van de usurpator zich uit, en aan de poorten van zijn horizon keken cipiers gewapend met vlammende zwaarden toe. Toen, aangezien hij niet meer naar de bron van het leven kon klimmen, rees de bron in hem op; aangezien hij het licht van boven niet meer kon ontvangen, scheen het licht in het centrum van zijn wezen; omdat hij niet meer kon communiceren met de transcendente liefde, die liefde bood zichzelf aan in een holocaust en koos elk aards wezen, elk menselijk zelf als zijn woonplaats en heiligdom.

Zo bevat elk atoom in deze verachte en verlaten maar vruchtbare en gezegende Materie een goddelijke gedachte, elk wezen draagt in zich de Goddelijke Bewoner. En als geen enkel wezen in het hele universum zo zwak is als de mens, is er ook geen zo goddelijk als hij!

In waarheid, in waarheid, in vernedering ligt de bakermat van glorie!

28 april 1912

Deel 2

ONTMOETINGEN

In 1912 kwam een kleine groep zoekers regelmatig bijeen met als doel zelfkennis en zelfbeheersing te verwerven.

Aan het einde van elke sessie werd een algemene vraag gesteld, die ieder lid individueel moest beantwoorden. Deze antwoorden werden op de volgende bijeenkomst voorgelezen. Vervolgens werd er ter afsluiting van de sessie een klein essay voorgelezen. Hier zijn de essays.

7 Mei 1912

Wat is het nuttigste werk dat op dit moment gedaan moet worden?

Het algemene doel dat bereikt moet worden is de komst van een voortschrijdende universele harmonie.

Het middel om dit doel te bereiken, met betrekking tot de aarde, is de realisatie van menselijke eenheid door het ontwaken in allen en de manifestatie door allen van de innerlijke Goddelijkheid die Eén is.

Met andere woorden, — om eenheid te creëren door het Koninkrijk van God te stichten dat in ons allen is.

Dit is daarom het nuttigste werk dat gedaan moet worden:

(1) Voor ieder individu, om zich in zichzelf bewust te zijn van de Goddelijke Aanwezigheid en zich ermee te identificeren.

(2) Om de toestanden van zijn te individualiseren die tot nu toe nooit bewust waren in de mens en, daardoor, de aarde in verbinding te brengen met een of meer van de bronnen van universele kracht die nog steeds aan haar verzegeld zijn.

(3) Om opnieuw het eeuwige woord tot de wereld te spreken in een nieuwe vorm die is aangepast aan haar huidige mentaliteit. Het zal de synthese zijn van alle menselijke kennis.

(4) Collectief, om een ideale samenleving te vestigen op een gunstige plek voor de bloei van het nieuwe ras, het ras van de Zonen van God.

*
* *

De aardse transformatie en harmonisatie kunnen worden bewerkstelligt door twee processen die, hoewel ze in schijn tegengesteld zijn, moeten worden gecombineerd — op elkaar moeten inwerken en elkaar moeten aanvullen:

(1) Individuele transformatie, een innerlijke ontwikkeling die leidt tot de vereniging met de Goddelijke Aanwezigheid.

(2) Sociale transformatie, het creëren van een omgeving die gunstig is voor de bloei en groei van het individu.

Aangezien de omgeving reageert op het individu en, aan de andere kant, de waarde van de omgeving afhangt van de waarde van het individu, moeten de twee werken naast elkaar plaatsvinden. Maar dit kan alleen door middel van arbeidsverdeling, en dat vereist de vorming van een groep, indien mogelijk gehiërarchiseerd.

De actie van de leden van de groep moet drievoudig zijn:

(1) Het te bereiken ideaal in zichzelf realiseren: een volmaakte aardse vertegenwoordiger worden van de eerste manifestatie van het Ondenkbare in al zijn vormen, eigenschappen en kwaliteiten.

(2) Dit ideaal prediken met woorden, maar vooral door voorbeeld, om op hun beurt allen te vinden die bereid zijn het te realiseren en ook verkondigers van bevrijding te worden.

(3) Een typische samenleving stichten of de reeds bestaande reorganiseren.

*
* *

Voor elk individu is er ook een tweevoudige taak die gedaan moet worden, tegelijkertijd, waarbij elke kant de andere helpt en voltooit:

(1) Een innerlijke ontwikkeling, een progressieve vereniging met het Goddelijke Licht, de enige conditie waarin de mens altijd in harmonie kan zijn met de grote stroom van het universele leven.

(2) Een externe actie die iedereen moet kiezen overeenkomstig zijn capaciteiten en persoonlijke voorkeuren. Hij moet zijn eigen plaats vinden, de plaats die hij alleen kan innemen in het algemene concert, en hij moet zich er volledig aan overgeven, niet vergetend dat hij slechts één noot speelt in de aardse symfonie en toch is zijn noot onmisbaar voor de harmonie van het geheel, en hangt de waarde ervan af van de rechtvaardigheid ervan.

14 Mei 1912

Wat is mijn plaats in het universele werk?

We hebben allemaal een rol te vervullen, een werk te volbrengen, een plaats die alleen wij kunnen bezetten.

Maar omdat dit werk de uitdrukking is, de uiterlijke manifestatie van de diepste diepte van ons wezen, kunnen we ons alleen bewust worden van de definitieve vorm ervan wanneer we ons bewust worden van deze diepte in onszelf.

Dit is wat soms gebeurt in gevallen van ware bekering.

Op het moment dat we het transfigurerende licht waarnemen en ons er zonder voorbehoud aan overgeven, kunnen we ons plotseling en precies bewust worden van waarvoor we gemaakt zijn, van het doel van ons bestaan op aarde.

Maar deze verlichting is uitzonderlijk. Het wordt in ons tot stand gebracht door een hele reeks inspanningen en innerlijke houdingen. En een van de essentiële voorwaarden als we deze houdingen, deze zielstoestanden, in onszelf willen bereiken en behouden, is om elke dag een deel van onze tijd te besteden aan een onpersoonlijke actie; elke dag moeten we iets nuttigs doen voor anderen.

Totdat we weten wat *het* wezenlijke is dat we moeten doen, moeten we daarom een tijdelijke bezigheid vinden die de best mogelijke manifestatie is van onze huidige capaciteiten en onze goede wil.

Dan zullen we ons met gewetensvolheid en volharding aan deze bezigheid wijden, wetende dat het misschien maar een stadium is en dat we met de voortgang van ons ideaal en onze energieën, zeker op een dag ertoe zullen worden gebracht het werk dat we moeten volbrengen, duidelijker te zien. In de mate dat we de gewoonte verliezen om alles aan onszelf toe te schrijven en steeds meer leren om onszelf vollediger, met grotere liefde, aan de aarde en mensen te geven, zullen we zullen dat onze horizonten zich verbreden en onze plichten talrijker en duidelijker worden.

We zullen ontdekken dat onze actie een algemene lijn van voortgang volgt die wordt bepaald door ons eigen specifieke temperament.

De opeenvolgende bezigheden die we zullen hebben voordat we ons bewust worden van de definitieve vorm van onze actie zullen inderdaad altijd in dezelfde richting wijzen, van hetzelfde type en dezelfde modus zijn, wat de spontane uitdrukking is van ons karakter, onze aard, onze eigen karakteristieke vibratie.

De ontdekking van deze neiging, deze specifieke oriëntatie, zou heel natuurlijk moeten gebeuren; het is een kwestie van smaak en vrije keuze, voorbij alle uiterlijke egoïstische overwegingen.

Mensen worden vaak verweten dat ze een actie voor zichzelf kiezen die niet overeenkomt met hun capaciteiten. Er is hier een lichte verwarring.

Degenen die vrijwillig hun eigen favoriete werk uitvoeren, kunnen, naar mijn mening, niet op het verkeerde spoor zitten; dit werk moet zeker

de uitdrukking zijn van hun eigen specifieke neiging. Maar hun fout ligt in het willen volbrengen van dit werk in zijn geheel, in zijn volledigheid, in de diepte en vooral aan de oppervlakte, waarbij ze vergeten dat het concept van het werk zelf onvolmaakt is, zoals zij onvolmaakt zijn, en dat ze, om wijs te zijn, de kennis van wat ze willen doen, moeten uitbreiden met de meer directe en praktische kennis van wat ze op dit moment kunnen doen.

Door rekening te houden met beide factoren, kunnen ze zich bezighouden met een minimale verspilling van tijd en energie.

Maar weinig mensen handelen met zoveel inzicht en wijsheid. En het gebeurt heel vaak dat iemand die zijn weg zoekt, in een van deze twee mogelijke fouten vervalt:

Ofwel neemt hij zijn verlangens voor realiteiten, dat wil zeggen, hij overschat zijn huidige kracht en capaciteit en beeldt zich in dat hij in staat is om onmiddellijk een plaats en een rol in te nemen die hij pas na vele jaren van methodische en volhardende inspanning eervol kan vervullen.

Of hij onderschat zijn latente krachten en beperkt zich, ondanks zijn diepere aspiraties, opzettelijk tot een taak die ver beneden zijn kunnen ligt en die geleidelijk het licht in hem zal doven dat voor anderen had kunnen schijnen.

Het lijkt in eerste instantie moeilijk om deze valkuilen te vermijden en de evenwichtige weg, de middenweg, te vinden.

Maar we hebben een zekere aanwijzing die ons leidt.

Bovenal, wat we ook ondernemen, mag niet worden gedaan met het doel van zelfbevestiging. Als we gehecht zijn aan roem en glorie, aan de achting van onze gelijken, worden we er al snel toe gebracht om concessies aan hen te doen; en als we elke gelegenheid zoeken om onszelf te bewonderen, wordt het gemakkelijk om onszelf af te schilderen als wat we niet zijn, en niets verhult meer het ideaal in ons.

We mogen onszelf nooit, openlijk of indirect, vertellen: "Ik wil groot zijn, welke roeping kan ik voor mezelf vinden om groot te worden?"

Integendeel, we zouden tegen onszelf moeten zeggen: 'Er moet zeker iets zijn dat ik beter kan dan wie dan ook, want ieder van ons is een speciale manier van manifestatie van de goddelijke kracht die, in essentie, één is in alles. Hoe nederig en bescheiden het ook mag zijn, dit is precies het ding waaraan ik mij moet wijden, en om het te vinden, zal ik mijn smaken, neigingen en voorkeuren observeren en analyseren, en ik zal het doen zonder trots of buitensporige nederigheid, wat anderen ook mogen denken, ik zal het doen zoals ik adem, zoals de bloem zoet ruikt, heel eenvoudig, heel natuurlijk, omdat ik niet anders kan.'

Zodra we in onszelf, zelfs voor een moment, alle egoïstische verlangens, alle persoonlijke en zelfzuchtige doelen hebben afgeschaft, kunnen we ons overgeven aan deze innerlijke spontaniteit, deze diepe inspiratie die ons in staat zal stellen om te communiceren met de levende en progressieve krachten van het universum.

Het concept van ons werk zal onvermijdelijk volmaakter worden naarmate wij zelf volmaakter worden; en om deze groeiende perfectie te realiseren, mag geen enkele poging om onszelf te overtreffen worden verwaarloosd, maar het werk dat we doen moet altijd meer en meer vreugdevol en spontaner worden, als water dat opwelt uit een zuivere bron.

21 Mei 1912

Wat is het grootste obstakel in onszelf voor onze toewijding aan onpersoonlijk werk?

Beschouwd vanuit het meest algemene gezichtspunt, is dit obstakel niet te onderscheiden van de reden waarom het werk moet worden voltooid: het is de huidige staat van onvolmaaktheid van fysieke Materie.

Aangezien wij zijn samengesteld uit een onvolmaakte substantie, kunnen wij niet anders dan deze onvolmaaktheid delen.

Daarom veroorzaakt, welke mate van perfectie, bewustzijn of kennis ook mogelijk is voor ons diepste wezen, het feit dat het incarneert in een fysiek lichaam, obstakels voor de zuiverheid van zijn manifestatie; en aan de andere kant is het doel van zijn incarnatie de overwinning op deze obstakels, de transformatie van Materie. We mogen daarom niet verbaasd of bedroefd zijn als we obstakels in onszelf tegenkomen, want elk wezen op aarde heeft moeilijkheden te overwinnen.

De oorzaak van deze onvolmaaktheid kan ons duidelijk worden vanuit twee gezichtspunten, het ene algemene, het andere individuele.

Vanuit een algemeen gezichtspunt komt de onvolmaaktheid van Materie voort uit het gebrek aan ontvankelijkheid voor de subtielere krachten die erdoorheen gemanifesteerd moeten worden. Maar dit gebrek aan ontvankelijkheid zelf heeft vele oorzaken, en om die uit te leggen zou ons te ver afleiden van de kern van ons onderwerp. Bovendien denk ik dat, in de laatste analyse, alle moeilijkheden liggen in de illusie van persoonlijkheid, dat wil zeggen, de illusie dat één ding onderscheiden kan zijn van het geheel.

Om te voorkomen dat ik ga speculeren over de noodzaak van deze illusie voor juist het bestaan van het universum zoals wij dat kennen, zal ik de vraag uitsluitend vanuit het aardse en menselijke perspectief bekijken.

Deze illusie van een zelf dat gescheiden is van het geheel brengt twee tendensen in onszelf teweeg.

De eerste komt voort uit een onbewuste behoefte aan identificatie met het geheel. Maar door het feit van de illusie van persoonlijkheid, beschouwt iedereen deze identificatie alleen als een absorptie in zichzelf en probeert min of meer het middelpunt van dit geheel te zijn. Als gevolg daarvan, in verhouding tot zijn intellectuele of fysieke kracht, probeert iedereen alles waarvan hij zich bewust is, naar zich toe te trekken om zijn persoonlijkheid voortdurend te vergroten.

Dit is het resultaat van een verlangen dat in essentie gerechtvaardigd is — om zich van alles bewust te worden — maar onwetend in uitdrukking, want als er een manier bestaat om zich van alles bewust te worden, ligt die zeker niet in het proberen om alles naar zich toe te trekken, wat absurd en onrealiseerbaar is, maar in het identificeren van iemands bewustzijn met het bewustzijn van het geheel, wat juist de tegenovergestelde actie en houding vereist.

De tweede tendens, die in feite een normaal gevolg is van de eerste, is een overdreven conservatieve geest, een vastberadenheid van de hele natuur — intellectueel, moreel en fysiek — die het voor ons onmogelijk maakt om

onzelf zo snel te transformeren als we zouden moeten om altijd in harmonie te zijn met de wet van universele vooruitgang.

Het is alsof het individu bang is om niet genoeg te verschillen van anderen als hij een te vrije en grote uitwisseling met het geheel aanmoedigt.

Bovendien komt deze vastberadenheid voort uit de wens om ons toe te eigenen en de fout om te geloven dat we iets in het universum kunnen bezitten. We denken dat de elementen waaruit we bestaan van onszelf zijn. Bewust of onbewust willen we ze voor onszelf houden, terwijl we tegelijkertijd bereid zijn om er iets aan toe te voegen door andere elementen naar ons toe te trekken; maar we vergeten dat, aangezien er geen echte scheiding is, we niets kunnen ontvangen als we niet geven.

We moeten een schakel in de keten zijn: de schakel wordt niet groter ten koste van zijn burens. Maar wanneer het getrouw de stroom die het heeft ontvangen doorgeeft, zal het een andere ontvangen, en hoe completer en sneller de doorgifte, hoe meer het in contact zal worden gebracht met een groot aantal krachten of dingen om te gebruiken of te manifesteren. En zo kan het zich beetje bij beetje, door niets voor zichzelf te nemen en te houden, bewust worden van alles door met alles te communiceren.

Ik voorzie de bezwaren die kunnen worden geopperd en zal dit toevoegen:

Wanneer ik spreek over de illusie van persoonlijkheid, ontken ik niet dat elk een speciale manier van manifestatie heeft. Differentiatie betekent niet verdeling.

Waarom zouden er zoveel ontelbare schakels in de keten zijn als elk niet zijn eigen functie had?

En hier is nog een vergelijking nodig om de eerste compleet te maken, want elke vergelijking is noodzakelijkerwijs onvolledig.

Als we onszelf beschouwen als cellen van een immens levend organisme, zullen we onmiddellijk begrijpen dat een cel, die voor zijn eigen leven afhankelijk is van het leven van het geheel en zich er alleen van kan scheiden met het risico van vernietiging, in feite zijn eigen speciale rol te spelen heeft in het geheel.

Maar deze rol is precies wat het meest spontaan is in ons wezen; er is geen egoïstische bevestiging van onze persoonlijkheid nodig om het te ontdekken. Integendeel, hoe vollediger we ons geven aan een onpersoonlijke actie, hoe meer deze rol aan kracht en helderheid in ons zal winnen. Maar deze rol is precies wat onze ware individualiteit vormt, aangezien het onze eigen speciale manier is om de Goddelijke Essentie te manifesteren, die één is in alles en in allen.

28 Mei 1912

Wat is de psychologische moeilijkheid die ik het beste kan bestuderen door ervaring?

In ieder van ons is er een moeilijkheid die centraler is dan alle andere; het is degene die, in verhouding tot de rol die we moeten spelen in de wereld, als de schaduw van dat licht is, een schaduw die geleidelijk oplost, steeds meer vervaagt naarmate het licht intenser, stralender, krachtiger wordt en zich uitstrekt tot het hele wezen.

Deze moeilijkheid, die specifiek is voor iedereen, lijkt mij degene die al onze aandacht en inspanning verdient, want als we weten hoe we onszelf moeten observeren, zullen we zien dat het de bron is van alle andere die ons de weg kunnen versperren.

Dus vanavond zal ik een kort overzicht geven van een moeilijkheid van dit soort.

Sommige mensen hebben een buitensporige gevoeligheid, die het meest acuut wordt wanneer het zich niet naar buiten toe manifesteert. Deze gevoeligheid is van een affectieve, emotionele aard.

Het komt meestal voort uit een supranerveuze substantie die zeer intellectualistisch is, maar niet genoeg gespiritualiseerd voor zijn mate van intellectualisering.

Het is een stadium van evolutie waarin het wezen klaar is om zichzelf te geven, want hij is zich bewust van zichzelf; maar als gevolg van het werk van individualisering, van intellectualisering dat hij heeft ondergaan, heeft hij de gewoonte ontwikkeld om alles in relatie tot zichzelf te beschouwen en heeft hij de illusie van persoonlijkheid tot het uiterste gevoerd.

Zo is het soms erg moeilijk voor hem om zichzelf niet te zien handelen, voelen en denken, en dit resulteert in een gebrek aan spontaniteit dat grenst aan onoprechtheid.

Het wezen schept genoeg in zijn extreme gevoeligheid; hij is een delicaat instrument dat wonderwel reageert op de minste vibratie, en dus, in plaats van zichzelf te externaliseren en zijn eigen zelf te vergeten zoals hij zou moeten, trekt hij zich terug in zichzelf, observeert en analyseert en contempleert hij zichzelf bijna.

Zo gecultiveerd, neemt de emotionele gevoeligheid toe, scherpt zichzelf aan en verfijnt zichzelf. En aangezien er in het leven vaker gelegenheden zijn om te lijden dan gelegenheden om vreugde te ervaren, ontwikkelt de behoefte om deze subtiele bewegingen van het gevoel te ervaren en te bestuderen een neiging, een smaak voor lijden, een ware mystieke afwijking die niets anders is dan zelfzucht door lijden, een verfijnde maar zeer verderfelijke vorm van egoïsme.

De praktische resultaten van deze behoefte om te lijden zijn ronduit rampzalig als je er de intuïtieve maar nog steeds onnauwkeurige perceptie aan toevoegt dat het werk dat je moet volbrengen, je doel in het leven, is om het lijden van anderen naar je toe te trekken, op je te nemen en het in harmonie te veranderen.

In feite is deze kennis enerzijds onvolledig omdat je niet weet dat de enige manier om anderen te verlichten, om een beetje lijden in deze wereld te elimineren, is om geen enkele gevoeligheid, hoe pijnlijk het ook mag lijken, lijden in jezelf te laten opwekken of je vrede en sereniteit te verstoren. Anderzijds wordt het idee van het werk dat gedaan moet worden zelf verdraaid door de illusie van persoonlijkheid. Het juiste idee is niet om al het lijden naar jezelf toe te trekken, wat niet te realiseren is, maar om jezelf te identificeren met al het lijden, in alle anderen, om daarin en in hen een zaadje van licht en liefde te worden dat een diep begrip, hoop, vertrouwen en vrede zal baren.

Totdat dit goed begrepen wordt, ontstaat de smaak voor opoffering in het wezen; en elke keer dat er een kans voor is, omdat je niet *onverschillig* bent voor deze kwestie, omdat je dit offer verlangt, wordt het iets sentimenteels en irrationeels en resulteert het in absurde fouten die soms rampzalige gevolgen hebben. Zelfs als je de gewoonte hebt om te reflecteren voordat je handelt, zullen de reflecties voorafgaand aan de handeling noodzakelijkerwijs bevooroordeeld zijn, omdat ze vervormd zijn door de smaak voor lijden, door het verlangen om een kans te hebben om een pijnlijk offer aan jezelf op te leggen.

Dus in plaats van jezelf, bewust of onbewust, op te offeren voor het welzijn van anderen, offer je jezelf op voor het plezier ervan, wat volkomen absurd is en niemand ten goede komt.

Geen enkele handeling mag als goed worden beschouwd, geen enkele handeling mag worden ondernomen totdat we de onmiddellijke en, indien mogelijk, de verre gevolgen ervan kennen, en totdat het blijkt dat ze uiteindelijk, hoe weinig ook, moeten bijdragen aan aards geluk. Maar om een goed oordeel over de kwestie te kunnen geven, mag dit oordeel op geen enkele manier worden verstoord door enige persoonlijke voorkeur, en dit impliceert zelf-onthechting.

Niet de onthechting die gelijkstaat aan de vernietiging van het vermogen om te voelen, maar de onthechting die de afschaffing van het vermogen om te lijden teweegbrengt.

Hieruit moet u begrijpen dat ik voorlopig ongevoelige mensen uitsluit, zij die niet lijden omdat de substantie waaruit ze zijn gemaakt nog te ongeraffineerd, te grof is om te voelen, zij die nog niet eens klaar zijn om te lijden.

Maar van hen die een hoge ontwikkeling van gevoeligheid hebben bereikt, kan worden gezegd dat hun vermogen om te lijden de exacte maat is van hun onvolmaaktheid.

De uitdrukking van een waar psychisch leven in het wezen is inderdaad vrede, een vreugdevolle sereniteit.

Elk lijden is daarom een waardevolle indicatie voor ons van ons zwakke punt, van het punt dat een grotere spirituele inspanning van ons vraagt.

Dus om in onszelf deze aantrekkingskracht tot lijden te genezen, moeten we de absurditeit, het kleinzielige egoïsme van de verschillende oorzaken van ons lijden begrijpen.

En om ons buitensporige en belachelijke verlangen naar opoffering te genezen — te vaak omwille van het offer zelf, ongeacht de nuttige resultaten — moeten we begrijpen dat als we in contact willen blijven met alle menselijke

lijden door onze gevoeligheid, we ook waakzaam en onderscheidend genoeg moeten zijn om dit lijden oplost zoals het komt; voor de helderzienden zijn ze puur denkbeeldig.

Want, vanuit dit gezichtspunt, is de enige manier om mensen te helpen, om hun lijden te confronteren met een onveranderlijke en lachende sereniteit, die de hoogste menselijke uitdrukking van Onpersoonlijke Liefde zal zijn.

Tenslotte is het in een geval als dat wat ik u zojuist heb laten zien, meer dan in enig ander geval, onontbeerlijk om in gedachten te houden dat ware onpersoonlijkheid niet alleen bestaat uit het vergeten van onszelf in onze daden, maar vooral in het feit dat we ons er niet van bewust zijn dat we onszelf vergeten.

Kortom, om werkelijk onpersoonlijk te zijn, moeten we ophouden op te merken dat we onpersoonlijk zijn.

En dan kan het werk worden volbracht met een grootmoedige spontaniteit, in al zijn perfectie.

4 Juni 1912

Welke verbeteringen kunnen we aanbrengen in onze bijeenkomsten?

We zeiden op een dag met betrekking tot de talrijke groepen die zich vormen en bijna onmiddellijk verdwijnen, dat dit fenomeen van snel verval een gevolg is van de conventionele en willekeurige factoren die in de organisatie van deze groepen voorkomen.

In feite zijn ze gebaseerd op een ideaal prototype dat voortkomt uit een of meerdere geesten — een formule die soms heel mooi is in theorie, maar die geen rekening houdt met de individuen die met hun moeilijkheden en zwakheden de levende cellen van de groep moeten vormen.

Naar mijn mening is het onmogelijk om een willekeurige vorm te geven aan een wezen, individueel of collectief; zijn vorm kan alleen de uiterlijke uitdrukking zijn die de kwaliteit van zijn bestanddelen perfect weerspiegelt.

Omdat deze vitale wet van vorming niet in acht wordt genomen, volgen deze groepen elkaar op en vermenigvuldigen ze zich eindeloos; ze zijn allemaal gedoemd tot dezelfde snelle vernietiging. Want in plaats van levende organismen te zijn die in staat zijn tot normale groei, ontwikkeling en expansie, zijn ze niets meer dan inerte conglomeraten zonder enige mogelijkheid tot vooruitgang.

We hadden besloten deze wet in acht te nemen en ons zorgvuldig te onthouden van voorbarige beslissingen over de levensomstandigheden van onze kleine groep. Het is nog niet geboren, het is nog maar net begonnen aan zijn zwangerschap. Laten we het heel langzaam laten vormen en bloeien voordat we regels voor zijn bestaan opstellen.

Bijgevolg lijkt het mij rampzalig om te proberen onze bijeenkomsten te organiseren volgens een vooropgezet plan of te voldoen aan het ideaal van de een of andere persoon of zelfs van ons allemaal. We zouden dan de weg inslaan van kunstmatige formaties die door de theorie zijn gevormd en die bestemd zijn om nog sneller ten onder te gaan dan die instellingen die zich ontwikkelen volgens hun eigen spontaniteit, die de som is van de verschillende neigingen van hun leden.

Zeker, onze bijeenkomsten moeten vorderen, want dat is de voorwaarde voor hun voortzetting. Maar dit kan alleen gebeuren als ze een kans worden voor ieder van ons om te vooruit te gaan.

Want als we willen dat hun vooruitgang oprecht en diepgaand is, moet die afhangen van onze eigen.

Als we allemaal een vurig verlangen naar meer kennis en wijsheid met ons mee konden brengen, zouden we een contemplatieve sfeer creëren, die ik religieus zou willen noemen, en deze sfeer zou het meest gunstig zijn voor onze zelfvervolmaking.

Een sfeer van spiritualiteit is soms een veel grotere hulp dan een uitwisseling van woorden; de mooiste gedachten kunnen ons niet vooruitgang brengen tenzij we een aanhoudende wil hebben om ze in onszelf te vertalen in hogere gevoelens, nauwkeurigere sensaties en nobelere daden.

Dus om onze bijeenkomsten te verbeteren, is de essentiële voorwaarde onze eigen zelfverbetering.

Als we onszelf verenigen en ons bewustzijn identificeren met het bewustzijn van ons Goddelijke Zelf, zal onze groep verenigd worden. Als we onze intellectuele vermogens verlichten en belichten, zal onze groep het licht manifesteren. Als we onpersoonlijke liefde toestaan ons hele wezen te doordringen, zal onze groep liefde uitstralen. En ten slotte, als we orde in onszelf brengen, zal onze groep zichzelf organiseren, zonder dat we willekeurig hoeven in te grijpen in de vorming ervan.

Kortom, laten we de levende cellen worden van het organisme dat we willen voortbrengen, en laten we niet vergeten dat de waarde van het collectieve wezen en zijn actie, zijn bruikbaarheid in het werk van universele harmonie, afhangt van de waarde van zijn cellen.

11 Juni 1912

Hoe kan men meester worden over zijn gedachten?

Eerste voorwaarde. Het volledige belang van deze beheersing begrijpen door zich, door observatie, bewust te worden dat onze acties de exacte uitdrukking zijn van onze gedachten en dat zolang we geen perfecte controle hebben over onze mentale activiteit, deze gedachten niets anders zijn dan reflexen die voortkomen uit elke invloed van buitenaf (gewaarwordingen en suggesties). Zo bezitten we onszelf niet en kunnen we op geen enkele manier verantwoordelijk zijn voor onszelf zolang we geen meesters zijn over onze gedachten.

Tweede voorwaarde. Om voortdurend een effectieve richting van onze mentale activiteit te willen.

Derde voorwaarde. Onze gedachten observeren om er bekend mee te raken, hun gebruikelijke verloop te kennen en ons bewust te worden van de gedachten die een speciale affiniteit hebben met onze sensorische en emotionele aard.

Vierde voorwaarde. Om in onszelf het idee te zoeken dat het hoogste, het edelste, het zuiverste en het meest onbaatzuchtige lijkt en, tot de dag dat we een mooier idee vinden om het te vervangen, om het de spil te maken waar onze mentale synthese omheen zal worden opgebouwd, het regulerende idee in wiens licht alle andere gedachten kunnen worden gezien en beoordeeld, dat wil zeggen, geaccepteerd of verworpen.

Vijfde voorwaarde. Om een regelmatige dagelijkse mentale discipline te ondergaan. Om de methode te ontdekken tussen alle leringen die over dit onderwerp zijn gegeven, die het meest effectief lijkt en om deze nauwgezet, rigoureuus, met energie en volharding te volgen.

Enkele belangrijke aanbevelingen:

Om te weten hoe we voldoende mentale rust kunnen nemen.

Om niet meer van onszelf te eisen dan we kunnen.

Om rekening te houden met de tijd en om te weten hoe we geduldig kunnen wachten op het resultaat van onze inspanning.

En ten slotte, zonder iets te verwaarlozen wat we zelf kunnen doen, om te weten hoe we met kinderlijk vertrouwen kunnen vertrouwen op de Grote Allerhoogste Kracht, de Goddelijke Kracht die Eén is in alle wezens en alle dingen.

18 Juni 1912

De Kracht van Woorden

Het lijkt onnodig om uw aandacht te vestigen op de hoeveelheid nutteloze woorden die elke dag worden uitgesproken; dit kwaad is algemeen bekend, hoewel maar weinig mensen eraan denken het te verhelpen.

Maar er zijn veel andere woorden die onnodig worden uitgesproken. Dat wil zeggen, in de loop van de dag hebben we vaak de gelegenheid om een behulpzame wens uit te drukken door het ene of het andere woord uit te spreken, op voorwaarde dat we weten hoe we de passende gedachte achter de woorden kunnen plaatsen.

Maar al te vaak verliezen we deze gelegenheid om een heilzame mentale atmosfeer te creëren rond de mensen die we kennen en hen zo echt te helpen. Het zou erg nuttig zijn om deze verwaarlozing te verhelpen.

Om dit te doen, moeten we weigeren om onze geest in die staat van vage en passieve onnauwkeurigheid te laten blijven die bij de meeste mensen bijna constant is.

Om onszelf geleidelijk van deze slaperigheid te genezen, kunnen we, wanneer we een woord uitspreken, onszelf dwingen om na te denken over de exacte betekenis, de ware betekenis ervan, om het volledig effectief te maken.

In dit opzicht kunnen we zeggen dat de actieve kracht van woorden uit drie verschillende oorzaken voortkomt.

De eerste twee liggen in het woord zelf, dat een batterij van krachten is geworden. De derde ligt in het feit dat we integraal de diepe gedachte leven die door het woord wordt uitgedrukt wanneer we het uitspreken.

Natuurlijk wordt de kracht van het woord aanzienlijk versterkt als deze drie oorzaken van effectiviteit worden gecombineerd.

1) Er zijn bepaalde woorden waarvan de resonantie in de fysieke wereld de perfecte vibrerende materialisatie is van de subtielere vibratie die door de gedachte in zijn eigen domein wordt geproduceerd.

Als we deze overeenkomst tussen de vibraties van gedachte en geluid nauwkeurig onderzoeken, kunnen we het beperkte aantal van wortel-lettergrepen ontdekken die de meest algemene ideeën uitdrukken, en die in de meeste gesproken talen te vinden zijn met een bijna identieke betekenis. (Deze oorsprong van taal moet niet worden verward met de oorsprong van geschreven talen, die van een geheel andere aard zijn en aan andere behoeften voldoen.)

2) Er zijn andere woorden die in bepaalde omstandigheden honderden jaren lang zijn herhaald en die instinctief zijn met de mentale krachten van allen die ze hebben uitgesproken. Het zijn echte energiebatterijen.

3) Ten slotte zijn er woorden die een onmiddellijke waarde aannemen wanneer ze worden uitgesproken, als resultaat van de levende gedachte van degene die ze uitspreekt.

Om wat ik zojuist heb gezegd met een voorbeeld te illustreren, is hier een zeer krachtig woord, want het kan de kwaliteiten van alle drie de categorieën combineren: het is het Sanskrietwoord "AUM".

Het wordt in India gebruikt om de goddelijke Immanentie uit te drukken. Daar wordt het geassocieerd met elke meditatie, elke contemplatie, elke yogapraktijk.

Meer dan enig ander geluid, geeft dit geluid "AUM" aanleiding tot een gevoel van vrede, sereniteit, eeuwigheid.

Bovendien is dit woord beziel met de mentale krachten die degenen die het hebben gebruikt eeuwelang verzameld hebben rond het idee dat het uitdrukt; en, voor Hindoes in het bijzonder, heeft het de ware kracht om iemand in contact te brengen met de goddelijke Essentie die het oproept.

En aangezien oosterlingen een religieus denkvermogen hebben en de gewoonte van concentratie, spreken weinigen dit woord uit zonder er de overtuiging in te leggen die nodig is om het volledig effectief te maken.

In China wordt een soortgelijk effect verkregen met een woord met dezelfde betekenis en enigszins vergelijkbare klank, het woord "TAO".

Onze westerse talen zijn minder expressief; in hun huidige vorm zijn ze te ver verwijderd van de worteltaal die ze heeft voortgebracht. Maar we kunnen een woord altijd bezielen door de kracht van onze levende en actieve gedachten.

Bovendien zijn er formules die we met voordeel kunnen toevoegen aan alle algemeen gebruikte.

Deze formules werden gebruikt in bepaalde oude scholen van inwijding. Ze dienden als begroetingen en in de mond van iemand die kon denken, hadden ze een heel speciale kracht van handelen.

De discipelen, de neofieten die hun eerste stappen op het pad zetten, werden begroet: "Moge de vrede van evenwicht met u zijn."

Allen die door hun constante en progressieve innerlijke en uiterlijke houding hun diepe en blijvende goede wil hadden getoond, werden begroet: "Moge het hoogste goed het uwe zijn."

En bij bepaalde instructeurs die bijzonder hoge krachten manifesteerden, werd dit woord begiftigd met de kracht om ware gaven over te brengen, bijvoorbeeld de gave van genezing.

25 Juni 1912

Wat is het meest bruikbare idee om te verspreiden en wat is het beste voorbeeld om te stellen?

De vraag kan op twee manieren worden bekeken, een heel algemene die van toepassing is op de hele aarde, en een andere specifieke die betreft onze huidige sociale omgeving.

Vanuit een algemeen gezichtspunt lijkt het mij dat het meest bruikbare idee om te verspreiden tweeledig is:

1) De mens draagt in zichzelf volmaakte kracht, volmaakte wijsheid en volmaakte kennis, en als hij ze wil bezitten, moet hij ze ontdekken in de diepte van zijn wezen, door introspectie en concentratie.

2) Deze goddelijke kwaliteiten zijn identiek in het centrum, in het hart van alle wezens; dit impliceert de essentiële eenheid van alles, en alle gevolgen van solidariteit en broederschap die daaruit voortvloeien.

Het beste voorbeeld om te geven zou de onvermengde sereniteit en onveranderlijk vredige gelukzaligheid zijn die behoren tot iemand die weet hoe hij integraal deze gedachte van de Ene God in alles kan leven.

Vanuit het gezichtspunt van onze huidige omgeving is dit het idee dat, naar mijn mening, het meest nuttig is om te verspreiden:

Echte progressieve evolutie, een evolutie die de mens kan leiden naar zijn rechtmatige geluk, ligt niet in externe middelen, materiële verbetering of sociale verandering. Alleen een diep en innerlijk proces van individuele zelfperfectie kan zorgen voor echte vooruitgang en de huidige staat van zaken volledig transformeren, en lijden en ellende veranderen in een serene en blijvende tevredenheid.

Bijgevolg is het beste voorbeeld er een die de eerste fase van individuele zelfperfectie laat zien die al het andere mogelijk maakt, de eerste overwinning die behaald kan worden op de egoïstische persoonlijkheid: onbaatzuchtigheid.

In een tijd waarin iedereen zich op geld stort als middel om zijn ontelbare verlangens te bevredigen, is iemand die onverschillig blijft voor rijkdom en handelt, niet omwille van winst, maar enkel om een onbaatzuchtig ideaal te volgen, waarschijnlijk degene die het voorbeeld geeft dat op dit moment het nuttigst is.

2 Juli 1912

Welke geesten staan het dichtst bij mij en wat is mijn ideale werk onder hen?

Altijd brengt het leven, op de een of andere manier, degenen op ons pad die om een of andere reden dicht bij ons staan. Elk individu creëert zijn eigen omgeving op basis van wat hij zelf is.

En als dat onze dominante preoccupatie is, zijn al degenen die we op onze weg tegenkomen, degenen voor wie we het nuttigst kunnen zijn.

Voor iemand die voortdurend in het spirituele bewustzijn leeft, krijgt alles wat hem overkomt een speciale waarde en is alles bevorderlijk voor zijn progressieve evolutie. Het zal altijd voordelig voor hem zijn om zijn ontmoetingen te observeren, zowel de duidelijke als de diepere redenen ervoor te onderzoeken, en in overeenstemming met zijn altruïstische aspiraties zal hij zichzelf afvragen wat voor goeds hij in elk verschillend geval kan doen. En volgens zijn eigen mate van spiritualiteit zal zijn actie altijd een groter of kleiner spiritualiserend effect hebben.

Als we de oorzaken die ons dicht bij onze soort brengen, aandachtig observeren, zien we dat deze contacten op verschillende niveaus van diepte in ons wezen plaatsvinden, afhankelijk van onze eigen speciale modus van bewuste activiteit.

We kunnen deze relaties in vier hoofdcategorieën indelen die overeenkomen met onze vier belangrijkste modi van activiteit: fysiek, vitaal, psychisch en mentaal. Ze kunnen hun rol spelen in een of meerdere van deze categorieën, gelijktijdig of achtereenvolgens, afhankelijk van de kwaliteit en het type van de manifestatie van onze activiteit.

Fysiek contact is, om zo te zeggen, verplicht, omdat het afhangt van het feit dat we een fysiek lichaam hebben. Het vindt onvermijdelijk plaats met degenen die ons van dit lichaam voorzien hebben en al degenen die er materieel afhankelijk van zijn. Dit zijn de verwantschapsrelaties. Er zijn ook nabijheidsrelaties: buurt in huizen, in de verschillende vervoermiddelen, op straat. (Ik kan hier opmerken — en deze opmerking geldt ook voor de andere drie categorieën — dat deze relatie niet per se exclusief is: dit is in feite zeldzaam, omdat we zelden op slechts één vlak van ons bestaan actief zijn; wat ik bedoel is dat de fysieke relatie dominant is over de andere drie.)

Er vindt vitaal contact plaats tussen impulsen en verlangens die identiek zijn of geneigd zijn om te combineren om elkaar aan te vullen en te versterken.

Er vindt psychisch contact plaats tussen convergerende spirituele aspiraties.

Er is mentaal contact dat voortkomt uit soortgelijke of complementaire mentale capaciteiten en affiniteiten.

Normaal gesproken, als de overheersing van een categorie niet duidelijk is vastgesteld — en dit kan alleen gebeuren als er genoeg orde in ons wezen is om het in al zijn diepte en complexiteit te organiseren — kunnen en moeten we materiële hulp bieden aan degenen die om fysieke redenen dicht bij ons zijn.

Met bepaalde uitzonderingen is materiële hulp de beste hulp die we kunnen bieden aan de leden van onze familie of aan degenen die we toevallig ontmoeten op straat, in treinen, op schepen, in bussen, enz.: geldelijke hulp, hulp in geval van ziekte of gevaar.

We moeten de gevoeligheid van degenen die zich tot ons aangetrokken voelen omdat ze dezelfde smaak hebben, artistiek of anderszins, helpen door hun zintuiglijke energieën te corrigeren, in evenwicht te brengen of te kanaliseren.

We kunnen degenen helpen die door een gemeenschappelijk streven naar vooruitgang met ons in contact zijn gebracht, door ons voorbeeld, door hen het pad te tonen, en door onze liefde, door de weg voor hen te effenen.

Ten slotte moeten we het licht van onze intelligentie laten schijnen voor degenen die ons vanwege hun mentale affiniteit nabij komen, zodat we, indien mogelijk, hun denkveld kunnen verbreden en hun ideaal kunnen verlichten.

Deze verschillende affiniteiten uiten zich naar buiten toe in kleine en soms subtiele variaties in de omstandigheden van onze ontmoetingen, en omdat ons inzicht zelden alert genoeg is, ontgaan deze kleine variaties ons vaak.

Maar om onze actie op de juiste manier te richten en de oorzaken van onze verkeerde houdingen ten opzichte van onze medemensen zoveel mogelijk te verminderen, moeten we altijd met de grootste zorg de talrijke redenen voor onze contacten onderzoeken en de categorie affiniteiten vinden die ons aan hen bindt.

Een paar zeldzame wezens zijn in alle vier de bestaanswijzen tegelijkertijd dicht bij ons. Dit zijn vrienden in de diepste zin van het woord. Het is op hen dat onze acties hun meest integrale, hun meest volmaakte behulpzame en heilzame effect kunnen hebben.

We mogen nooit vergeten dat de duur van een contact tussen twee menselijke levens afhangt van het aantal en de diepte van de zijnstoestanden waarin de affiniteiten die hen binden, hun spel spelen.

Alleen zij die in zichzelf en in alle dingen met de eeuwige essentie communiceren, kunnen eeuwig verenigd zijn.

Alleen zij die in deze of andere werelden al lange tijd goede of slechte vrienden zijn, zijn voor altijd vrienden.

En of we deze vrienden ontmoeten, hangt af van de ontmoeting die we eerst in onszelf moeten ervaren, in de onbekende diepten van ons wezen.

Bovendien wordt, wanneer deze ontmoeting plaatsvindt, onze hele houding getransformeerd.

Wanneer we één worden met de innerlijke Godheid, worden we in de diepte één met alles, en het is door Haar heen en door Haar dat we in contact moeten komen met alle wezens. Dan zijn we, vrij van alle aantrekking en afstoting, alle voorkeuren en afkeuren, dichtbij wat dicht bij Haar is en ver van wat ver van Haar is.

Zo leren we dat we te midden van anderen steeds meer en meer een goddelijk voorbeeld van integrale activiteit zowel intellectueel als spiritueel moeten worden, een kans die hen wordt geboden om het pad van goddelijk leven te begrijpen en te betreden.

Deel 3

Tussen 1911 en 1913 gaf de Moeder een aantal lezingen aan verschillende groepen in Parijs. Twee daarvan, "On Thought" en "On Dreams", verschijnen in Deel 1. Dezelfde lezing werd soms aan twee of meer groepen gegeven met geschikte variaties. Toevoegingen en alternatieve versies zijn hier als voetnoten gegeven.

Het eerste stuk in dit deel is een notitie die is gevonden tussen de manuscripten van de Moeder.

Dat Wat Spreekt

DAT WAT nu tot je spreekt, is een trouwe dienaar van het Goddelijke. Van alle tijden af, sinds het begin van de aarde, heeft het als een trouwe dienaar van het Goddelijke gesproken in de naam van zijn Meester. En zolang de aarde en de mensen bestaan, zal het er in een lichaam zijn om het goddelijke woord te prediken.

Dus waar ik ook gevraagd word om te spreken, doe ik mijn best, als een dienaar van het Goddelijke.

Maar spreken in de naam van een bepaalde leer of van een man, hoe groot hij ook mag zijn, dat kan ik niet doen!

De Eeuwige Transcendente verbiedt mij.

1912

Over Denken – Inleiding

JUFFROUW MOLITOR heeft mij vriendelijk verzocht om een paar woorden over denken te zeggen.

Omdat u zo vriendelijk bent geweest om vandaag naar mij te komen luisteren, concludeer ik dat u tot degenen behoort die, wetende het primaire belang van denken, de meesterrol ervan in het leven, ernaar streven om voor zichzelf een steeds sterkere en bewustere denken op te bouwen.

Ik hoop dus dat u mij zult vergeven als ik, terwijl ik u laat zien wat dit primaire belang van denken is, u — *ons* — wat advies geeft over hoe u goed kunt denken.

Hierbij zal ik alleen optreden als tolk voor u namens de grote instructeurs, de grote ingewijden die van tijd tot tijd zijn gekomen om de mensen hun woorden van wijsheid en vrede te brengen.

Maar voordat ik hun prachtige leringen over het rationele, effectieve en rechtvaardige gebruik van het wonderbaarlijke vermogen in ons dat denken is, zo goed mogelijk voor u vertaal, lijkt het mij onontbeerlijk dat we eerst een beetje onderzoeken wat denken is.

5 februari 1912

Over Denken – II

U HERINNERT zich waarschijnlijk nog dat we vorige maand twee observaties deden.

De eerste is dat denken een levende, actieve, autonome entiteit is.

De tweede is dat we, om met succes te kunnen strijden tegen de schadelijke effecten van de vervuilde mentale atmosfeer waarin we leven, in onszelf een zuivere, lichtgevende en krachtige intellectuele synthese moeten opbouwen.

Voor dit doel moeten we de hoogste gedachten binnen ons bereik brengen, dat wil zeggen binnen het veld van onze mentale activiteit, naar beneden halen en ze ons eigen maken.

Maar omdat gedachten levende wezens zijn, hebben ze, net als wij, hun voorkeuren en afkeuren, hun aantrekkingskracht en afstoting.

We moeten daarom een speciale houding ten opzichte van hen aannemen, ze als mensen behandelen, avances en concessies aan hen doen en hen dezelfde aandacht geven als aan iemand die we als vriend zouden willen hebben.

Over deze kwestie schrijft een moderne filosoof:

"Soms voelen denkers in hun meditatie, ontdekkingsreizigers en prospectors van de intellectuele wereld in hun ontdekkingen, en dichters — de waarzeggers van gedachten — in hun dromen, en nemen vaag waar dat het idee niet iets abstracts en lichaamloos is. Het lijkt hen gevleugeld te zijn, iets dat zweeft, dichtbij komt en vlucht, ontkent en zichzelf geeft, iets dat moet worden geroepen, nagestreefd en gewonnen.

"Voor de meest helderziende lijkt het idee een afstandelijke persoon te zijn met haar grillen en verlangens, haar voorkeuren, haar koninklijke minachting, haar maagdelijke bescheidenheid. Ze weten dat het veel moeite kost om haar te winnen en maar weinig moeite om haar te verliezen, dat er een liefde van de geest is voor het idee, een liefde gemaakt van toewijding en opoffering, en zonder dit kan het idee er niet bij horen.

"Maar dit zijn mooie symbolen, en weinigen kunnen inderdaad de zeer precieze realiteit waarnemen die eronder ligt.

"Er was een Plato nodig om dit ding te identificeren dat leeft en vibreert, dat beweegt en schijnt, reist en zich door tijd en ruimte verspreidt, dat handelt en wil en vrij zijn eigen tijd en plaats kiest — kortom, om het Idee als een wezen te kennen."

Laten we vooral één zin uit deze prachtige pagina nemen: "Er is een liefde van het denkvermogen voor het idee, een liefde gemaakt van toewijding en opoffering, en zonder dit kan het idee er niet bij horen."

Dit is geen beeld. Om een intieme en bewuste relatie met het idee aan te gaan, moeten we onszelf eraan wijden, het liefhebben met een onbaatzuchtige liefde, op zichzelf, voor zichzelf.

Vandaag zullen we proberen te ontdekken waaruit deze liefde bestaat en, tegelijkertijd, wat we moeten doen om het in ons te laten bloeien.

De eerste houding die we moeten aannemen, de meest onmisbare, is de meest volmaakte mentale oprechtheid die we kunnen verwerven. Van alle

oprechtheden is dit misschien wel de moeilijkste. Jezelf niet mentaal voor de gek houden is niet gemakkelijk te bereiken.

Allereerst hebben we, zoals ik je afgelopen december uitlegde, een bepaalde denkgewoonte die voortkomt uit de opvoeding die we hebben gekregen, uit de invloed van de omgeving, en die meestal bestaat uit sociale conventies en collectieve suggesties. Deze gewoonte zorgt er natuurlijk voor dat we alle gedachten die vergelijkbaar zijn, zo niet conform, met die welke ons denkvermogen al vullen, veel beter ontvangen dan die welke, hoe klein ook, deze mentale structuur zouden kunnen verstoren.

Om dezelfde reden, zoals je waarschijnlijk herinnert, is het soms zo moeilijk voor ons om te leren zelf te denken: we aarzelen om ook maar iets te veranderen in onze gebruikelijke manier van denken, die meestal bestaat uit sociale conventies en collectieve suggesties. Want ons hele bestaan is gebaseerd op deze gewoonte. Het vergt grote moed en een grote liefde voor vooruitgang om toe te stemmen om iemands bestaan te onderzoeken in het licht van gedachten die dieper zijn, en bijgevolg onafhankelijker van de gewoonten en gebruiken van de omgeving.

Je kunt hieruit afleiden hoe groot, heel groot de liefde voor het idee is die nodig is om zo'n revolutie in iemands gewoonten te bewerkstelligen, met als enig doel de kracht te krijgen om er een meer intieme, meer bewuste relatie mee aan te gaan!

En zelfs als onze mentale synthese bestaat uit gedachten die we hebben ontvangen en ons eigen hebben gemaakt in de loop van een constante en volhardende inspanning van meditatie, moeten we het idee liefhebben met een zeer krachtige liefde, misschien zelfs nog krachtiger, zodat we altijd op zoek zijn naar een nieuw idee, klaar om het met de meest gretige ontvangst te geven als het bereid is om naar ons toe te komen. Want we zijn ons er terdege van bewust dat elk nieuw idee ons zal dwingen om onze synthese te wijzigen, ideeën die ons meester-ideeën leken naar de achtergrond te verwijzen, andere ideeën die te lang genegeerd waren, aan het licht te brengen, ze allemaal te herschikken zodat ze niet botsen, tot groot nadeel van ons brein, kortom, een lange en soms pijnlijke taak. We zijn inderdaad zelden onverschillig ten aanzien van ideeën; er zijn er die we boven andere verkiezen en die bijgevolg een plaats in onze mentale activiteit innemen die ze niet altijd verdienen.

En als we ze moeten vervangen door andere die preciezer en waarachtiger zijn, aarzelen we vaak lang voordat we dat doen, klampen we ons aan hen vast als onmisbare vrienden en houden we van hun gebreken evenals van hun kwaliteiten, — wat de slechtste manier is om van mensen te houden, evenals de luiste en meest egoïstische, — want we worden altijd meer gewaardeerd door degenen die we vleien dan door degenen van wie we een voortdurende inspanning tot vooruitgang eisen. Maar onze moeilijkheden houden daar niet op.

Als gevolg van de intellectuele opvoeding die we hebben ontvangen of van een persoonlijke voorkeur, zijn we ook bevooroordeeld over de manier, of manieren, waarop ideeën aan ons moeten worden geïntroduceerd.

Deze vooroordelen zijn zoveel ware bijgeloven die we moeten overwinnen.

Ze zijn voor iedereen anders.

Sommige mensen hebben het bijgeloof van het boek. Voor een idee om in hun ogen in aanmerking te komen, moet het zijn uitgedrukt in een beroemd boek, in een van de bijbels van de mensheid, en elke gedachte die op een andere manier komt, zal hen verdacht voorkomen.

Er zijn sommigen die een idee alleen uit de officiële wetenschappen accepteren, en zij die er een alleen in de gevestigde religies, oud of nieuw, erkennen. Voor anderen moet het idee uit de mond komen van een man van aanzien met genoeg eretitels, zodat niemand zijn waarde in twijfel kan trekken.

Nog anderen, die sentimenteler zijn, hebben om in contact te komen met gedachten een meester nodig die de perfecte incarnatie zou moeten zijn van de ideale menselijke standaard die door hun verbeelding is geconstrueerd. Maar ze zullen ongetwijfeld diep teleurgesteld worden, want ze vergeten dat alleen zij in staat zijn hun eigen ideaal te verwezenlijken, dat degene in wie ze hun vertrouwen hebben gesteld de plicht heeft zijn eigen ideaal te verwezenlijken, dat bijgevolg, hoe groot het ook mag zijn, heel goed aanzienlijk kan verschillen van het hunne. Dus meestal, wanneer ze zich bewust worden van deze verschillen, zullen ze, omdat ze zich alleen aan de ideeën hebben gehecht omwille van de mens, zowel de mens als de ideeën samen verwerpen.

Dit is absurd, want ideeën zijn waard wat ze waard zijn ongeacht de personen die ze hebben uitgedrukt.

Ten slotte is er een hele categorie mensen die verliefd zijn op het wonderbaarlijke, die een waarheid alleen zullen herkennen als deze tot hen is gekomen, gekleed in het mysterie van een bovenaardse openbaring, in een droom of trance.

Voor hen moet de meester hun God zijn, een engel of een Mahatma, en hen zijn kostbare leringen geven tijdens hun contemplatie of hun slaap.

Het spreekt voor zich dat deze methode nog onbetrouwbaarder is dan de andere. Dat een gedachte ons op buitengewone wijze bereikt, is geen garantie voor de juistheid of de waarheid ervan.³

Zie je, de ware liefhebber van het idee weet dat hij het overal zal vinden door er vurig naar te zoeken, en nog meer in de ondergrondse en geheime bronnen dan in die welke hun ongerepte zuiverheid hebben verloren door te veranderen in rivieren die majestueus en beroemd zijn, maar ook vervuild door het afval van allerlei aard dat ze met zich meedragen.

De liefhebber van het idee weet dat het tot hem kan komen uit de mond van een kind als uit de mond van een geleerde man.

En het is zelfs op deze onverwachte manier dat het hem het vaakst kan bereiken.

Daarom wordt er gezegd: "Uit de monden van baby's en zuigelingen komt de waarheid voort."

Want als het denkvermogen van een kind niet de precisie kan hebben van de gedachte van een man, heeft het ook niet de vastheid die voortkomt uit luiheid van gewoonte en die bij de volwassene verhindert dat de gedachte

³ Paragraaf toegevoegd toen deze lezing aan een andere groep werd gepresenteerd:

Ik bedoel niet dat het onmogelijk is om op deze wijze in contact te komen met een idee, maar ze zijn verre van de enige of misschien zelfs de beste.

zich uitdrukt wanneer deze niet tot de categorieën behoort die hem vertrouwd zijn.

Bovendien was het om te ontsnappen aan de vervorming van een omgeving die bestond uit gewoonte en vastberadenheid dat de scholen van de oudheid waar de jonge profeten werden opgeleid, ver van de steden werden opgericht.

Dat is ook de reden waarom de grote leraren van mannen hun leertijd in eenzaamheid begonnen. Want als er te veel dingen ontbreken om de gedachte zich te laten uiten in de geest van ongeraffineerde mensen, ontbreken er ook te veel dingen in de geest van de gecultiveerde mens die is gevormd door het kunstmatige leven van menselijke samenlevingen.

Hoeveel stilte is er nodig — niet de uiterlijke, illusoire en momentele stilte, maar integendeel de ware, diepe, integrale, permanente stilte — om de verre stemmen van het denken te kunnen horen!

Dat is de reden waarom de oprechte liefhebber van kennis ook weet dat de grootste wijzen altijd de meest bescheiden en de meest onbekende zijn. Want iemand die de kennis en het vermogen heeft, geeft de voorkeur aan stilte en afzondering waar hij vrij is om zijn werk tot stand te brengen zonder door iets gestoord te worden, onder de fanfares van glorie die hem als voer aan de mensen zouden toewerpen.

De liefhebber van het denken weet dat hij overal om zich heen gedachten zal vinden, in de kleine bloem als in de stralende zon; niets en niemand lijkt hem te nederig of te duister om voor hem een bemiddelaar te zijn van het idee dat hij altijd zoekt.

Maar bovenal weet hij dat het beste, het meest betrouwbare contact met het idee zeker een direct contact is.

Omdat we gemaakt zijn uit de universele substantie, zijn we dit universum in miniatuur.

Omdat geen enkel fenomeen kan bestaan zonder een overeenkomstig medium, impliceert het bestaan van ideeën het bestaan van een overeenkomstig domein, het rijk van vrije intelligentie altijd in vorm maar niet onderworpen aan vorm, en dit rijk is in ons als in het grote universum.

Als we ons dan voldoende concentreren, als we ons bewust worden van ons diepste wezen, zullen we in contact komen, erin en erdoor, met de vrije universele intelligentie, de wereld van ideeën.

Als we dan onze spiegel goed hebben opgepoetst en hem van alle stof van vooroordelen en gewoontes hebben ontdaan, kunnen alle ideeën zich daarin weerspiegelen met een minimum aan vervorming, en hebben we bodhi (kennis) verworven, hebben we het vermogen verworven om de stralen van de Zon van de Waarheid te weerspiegelen⁴ — dat was de hoop die

⁴ In een versie die aan een andere groep werd gepresenteerd, eindigt de paragraaf hier en wordt gevolgd door deze twee paragrafen: Dan zullen onze mentale acties hun volledige kracht en effectiviteit krijgen. Onze gedachteformaties zullen nuttige en lichtgevende boodschappers worden die eropuit gaan om hun werk van goedheid en harmonie te doen, waar materiële omstandigheden ons ervan weerhouden het fysiek te doen.

En door een kleine inspanning van concentratie zullen we er snel in slagen ons bewust te worden van deze handelingen, terwijl we tegelijkertijd in contact blijven met de uitgestraalde gedachte.

Siddhartha Gautama ons voorhield. Toen hem werd gevraagd: "Hoe kunnen we bodhi verkrijgen?", zou hij antwoorden:

"Bodhi heeft geen onderscheidende tekens of kenmerken: wat erover bekend kan zijn, is van geen enkel nut; maar de zorg, die we nemen in het beoefenen van zijn geest is van groot belang. Het is als een gereinigde en gepolijste spiegel die helder en stralend is geworden, zodat beelden er scherp en levendig in worden weerspiegeld."

En nogmaals:

"Iemand die zonder duisternis is, vrij van smet, van blaamloos gedrag, volmaakt zuiver, die, zelfs al weet hij niet en heeft hij nooit gehoord en heeft hij kortom geen kennis, hoe weinig ook, van een van de dingen die in de wereld van de tien regio's zijn sinds de tijd zonder begin tot vandaag, desalniettemin, bezit hij de hoogste kennis van degene die alles weet. Hij is degene van wie gezegd wordt: Helderheid." U ziet hier een lofzang op de directe relatie met het idee in tegenstelling tot de geheel externe en oppervlakkige methode van eruditie.

De voordelen van deze directe relatie zijn onberekenbaar.

Het stelt ons in staat om het idee achter alle verschijningen, alle sluiers, alle vormen, zelfs de meest barbaarse, de meest ruwe, de meest bijgelovige, te hervinden en lief te hebben.

Zo kunnen we de gemoedstoestand van de wijze, waarover ik in mijn eerste lezing tot u sprak en die een meester op deze manier definieert, in levende praktijk brengen:

"Iemand die in Waarheid vordert, wordt niet verontrust door enige dwaling, want hij weet dat dwaling de eerste poging van het leven is om de waarheid te bereiken."

Bijgevolg kan geen enkel fragment van een idee ooit voor ons verloren gaan; waar het ook verborgen is, weten we het te ontdekken en te koesteren.

Bovendien, wanneer we vertrouwd zijn geraakt met een idee, wanneer we het op zichzelf kennen, voor zichzelf, herkennen we het achter de meest uiteenlopende verschijningen, de meest uiteenlopende vormen.

Dit vermogen kan zelfs dienen als criterium om te ontdekken of iemand in contact staat met het idee zelf, dat wil zeggen, of hij het goed heeft begrepen en zich eigen heeft gemaakt of dat hij deel uitmaakt van de massa van hen die zich zo goed mogelijk een doctrine, een speciale taal eigen hebben gemaakt en die alleen kunnen denken in de woorden van die taal — buiten deze formule begrijpen ze niets meer.

Deze gehechtheid aan vorm, die geheel uit intellectuele impotentie bestaat, is een van de krachtigste oorzaken van onenigheid onder mensen.

Maar iemand die diep genoeg doordringt om de gedachte, de naakte waarheid te zien, realiseert zich al snel dat het achter zijn gevarieerde en min of meer ondoorzichtige sluiers hetzelfde is.

Dit is de zekerste manier om ware tolerantie te bereiken.

Hoe kunnen we immers een exclusieve passie hebben voor één bepaalde doctrine of school of religie als we de ervaring hebben gehad dat elk van hen schatten van licht en waarheid bevat, hoe gevarieerd de kisten die ze omsluiten ook zijn?

16 februari 1912

Over Denken – III

HET IS mij altijd voorgekomen dat, afgezien van een paar uitzonderingen, de mentale rol van vrouwen niet is om te speculeren over de metafysische oorzaken van de verschijnselen die voor ons waarneembaar zijn, maar om praktische conclusies te trekken uit deze verschijnselen.

Mevrouw Martial vertelde u vorige vrijdag heel terecht dat het verkeerd zou zijn als vrouwen op dezelfde manier zouden willen denken als mannen, dat ze het risico zouden lopen hun eigen kwaliteiten te verliezen — diepe intuïtie en praktische deductie — zonder die van hun mannelijke tegenhangers te verwerven — logisch redeneren en het vermogen tot analyse en synthese.

Daarom zal ik vandaag niet proberen u door logisch redeneren en transcendentale speculatie te demonstreren dat gedachten bestaan als ware, autonome, levende en actieve entiteiten.

Bovendien, als we ons niet willen overgeven aan ijdel gepraat, als we, heel oprecht, het kleinste verschijnsel willen verklaren, moeten we altijd teruggaan naar de meest universele algemene wetten. Het hele universum is nodig om een zandkorrel te verklaren. En dit is niet het programma dat we hebben gekozen voor de *Union de Pensée Féminine*. Degenen die, als gevolg van het onderwijs dat ze hebben ontvangen en de hersengymnastiek die ze hebben ondernomen, dol zijn op het aanpakken van grote metafysische problemen, zullen een uitstekende gelegenheid vinden om dat te doen bij de *École de la Pensée* op de eerste vrijdag van elke maand.⁵

Bij de *Union de Pensée Féminine* zullen we bescheidener zijn, als u het daarmee eens bent.

Vrouwen zijn van nature beter in staat om het spirituele of, in de diepste zin van het woord, morele standpunt in te nemen.

We zijn in wezen realistisch en vormend in dit spirituele domein; we willen weten hoe we goed kunnen leven, en daarvoor moeten we leren hoe we goed kunnen denken.

Om het primaire belang van het denken te beseffen, moeten we het kennen zoals het is, dat wil zeggen, als een levend wezen; en om u ervan te overtuigen dat het denken autonoom bestaat, zal ik u alleen vragen dit zelf vast te stellen, wat gemakkelijk is. Een kleine observatie zal ons in staat

⁵ *Alternatieve versie bedoeld voor een andere groep:*

Ik weet niet of u bekend bent met het begrip gedachte als een levend en autonoom entiteit. Ik zal hier niet aan de nauwkeurigheid ervan voor u bewijzen, en wel om twee redenen.

De eerste is dat om het kleinste fenomeen te verklaren (want dat is onze gebruikelijke manier om de realiteit ervan voor onszelf te bewijzen), het nodig is om de meest universele algemene wetten in te brengen. Vele malen zijn we ertoe gebracht op te merken dat het hele universum nodig is om een zandkorrel te verklaren. En dit onderzoek zou ons vanavond echt te ver leiden.

Aan de andere kant, om dit te doen, zouden we ons moeten wijden aan langdurige meta-fysieke speculaties, en er is niets waar ik meer tegenop zie dan deze vorm van mentale activiteit. Getrouw aan de leer van de Boeddha in deze kwestie, ben ik ervan overtuigd dat we veel beter gebruik kunnen maken van onze tijd en geest dan in gevaarlijke uitstapjes naar het intellectuele rijk dat, in de laatste analyse, altijd aan ons onderzoek ontsnapt en ons onvermijdelijk oog in oog brengt met het ondenkbare.

De Boeddha weigerde altijd categorisch om enige metafysische vraag over de oorsprong of het einde van het universum te beantwoorden, en zei dat er maar één ding toe doet: vooruitgang boeken op de Weg, dat wil zeggen, jezelf innerlijk zuiveren, alle egoïstische verlangens in jezelf vernietigen

stellen te beseffen dat we heel vaak, bijvoorbeeld gedachten ontvangen die van buitenaf tot ons komen, hoewel we er niet mee in contact zijn gebracht, noch door te spreken noch door te lezen.

Wie heeft dit fenomeen niet ook waargenomen: een gedachte die "in de lucht" hangt, zoals we zeggen, en die meerdere uitvinders, meerdere wetenschappers, meerdere literatoren tegelijkertijd ontvangen zonder dat ze hierover fysiek met elkaar in contact zijn geweest?

Men zou eindeloos door kunnen gaan met het geven van voorbeelden. Ik laat iedereen nadenken en de voorbeelden vinden die het meest doorslaggevend lijken voor haar.

Voordat ik verder ga met ons onderwerp, zal ik u een pagina over denken voorlezen die u kan helpen het te begrijpen.

Het is een pagina uit een nog niet gepubliceerd filosofisch boek.

"Elk fenomeen impliceert een overeenkomstige substantie; elke vibratie vereist een eigen medium; en als vibraties van licht het medium vereisen dat wij kennen als ether, zal er dan niet een medium nodig zijn voor de subtielere, mysterieuzere en ook snellere vibraties van gedachten?

"Ik heb het niet over een gedachte die al de vorm en substantie heeft aangenomen die door de materialiteit van de hersenen wordt geboden.

Psychologen weten heel goed dat een gedachte, voordat deze zijn modi van bewuste activiteit daar bereikt, eerst door verre staten moet zijn gegaan, door de onbekende gebieden van wat wij het onderbewuste noemen.

"Het is vanuit de innerlijke diepten naar ons oppervlaktezelf gekomen als een meteor die ons vanuit ontoegankelijke ruimtes bereikt.

"Wat was de oorsprong van deze meteor, de bron van deze gedachte? We weten het niet, maar ze bestaan, de ene voorbij onze zon, de andere waarschijnlijk voorbij het licht.

"Er is een relatie van opstijging tussen licht en gedachte. Om van de ene naar de andere te gaan in de schaal van ondoorgrondelijke, is het nodig om een stap te zetten: concipiëren (*concevoir*) is een hogere manier van zien (*voir*).

"Als we gedachten niet zien, komt dat doordat de substantie ervan etherischer is dan die van licht; net zoals, als we licht niet horen, komt dat doordat de essentie ervan subtieler is dan die van geluid.

"Onder de elementen van zijn eigen orde beweegt de gedachte zich net zoals onze lichamen dat doen onder fysieke objecten. Net zoals onze handen weten hoe ze deze objecten moeten vormen, weet het denken ook hoe ze deze elementen moet vormen en ze in een veelvoud passende vormen moet gieten.

"Zo zijn onze intellectuele gebaren niet minder vruchtbaar dan onze fysieke gebaren. En daarom heeft de wijsheid altijd geleerd dat we over onze gedachten moeten waken zoals we over het genereren van daden zouden waken."

We zien dus dat het denken, dat een dynamiek is in de hoogste zin van het woord, in zijn eigen domein als een vormende kracht optreedt om een lichaam voor zichzelf te bouwen. Het werkt als een magneet op ijzervijlsel. Het trekt alle elementen aan die verwant zijn aan zijn eigen karakter, doel en tendensen, en het bezielt deze elementen — die de constituerende cellen van

zijn eigen lichaam zijn, dat ik vloeibaar zal noemen om niet te veel uitleg te geven — het bezielt ze, vormt ze, geeft ze de vorm die het beste past bij zijn eigen aard.

We zullen een opvallende analogie vinden tussen het werk van denken het werk van de uitvinder, de bouwer van welke soort dan ook.

Laten we als voorbeeld een stoommachine nemen. De ingenieur tekent een plan tot in de kleinste details, berekent en regelt alles, dan selecteert hij de geschikte materialen voor de materialisatie van zijn concept, houdt toezicht op de constructie, enz.

En wanneer de machine werkt, door zijn beweging een echt levend wezen wordt, zal het de meest complete mogelijke manifestatie zijn van de gedachte die het heeft gebouwd, het zal de volle maat van de kracht van deze gedachte geven. (Het ontwaakte onderbewustzijn van locomotieven, auto's, schepen.) De vormende gedachte, een levend wezen, bezielt het lichaam dat door de handen van mensen voor hem is gebouwd. Ook in het mentale domein zijn er bewuste bouwers.

Er zijn mensen die speciaal begaafd zijn of die bepaalde innerlijke zintuigen in zichzelf hebben ontwikkeld, die in direct contact kunnen komen met dit domein, voornamelijk door middel van zicht en aanraking.

Wanneer ze zo in staat zijn om toezicht te houden op de werking van het fenomeen, kunnen ze, net als chemici in hun laboratoria, stoffen manipuleren, selecteren, vormen met hun wilskracht en hun gedachten kleden in vormen die ze volledig kunnen manifesteren.

Maar dit is de ultieme fase van een van de vele paden van individuele vooruitgang. Lang voordat dit volledige bewustzijn wordt bereikt, is het mogelijk om krachtige formaties te maken. Iedereen wiens denken enige kracht en volharding heeft, maakt voortdurend formaties zonder zich daarvan bewust te zijn.

Als u in gedachten houdt dat deze formaties levende entiteiten zijn die altijd handelen in de richting die hun is meegegeven door het denken dat hen het leven heeft geschonken, zult u gemakkelijk de aanzienlijke gevolgen van deze mentale handelingen waarnemen.

Net zoals een goede, vriendelijke, rechtvaardige en verheven gedachte bij uitstek gunstig kan zijn, kan dus ook een kwaadaardige, lage, slechte en egoïstische gedachte verderfelijk zijn.

Over deze kwestie zal ik een passage uit de Dhammapada citeren die u een idee geeft van het enorme belang dat de wijsheid uit het verleden aan gedachten toekent.

"Wat een vijand ook aan een vijand mag doen, wat een hater ook aan een hater mag doen, de schade die wordt veroorzaakt door een verkeerd gerichte gedachte is nog groter.

"Noch vader noch moeder, noch enige andere verwant kan zoveel goeds doen als een goed gerichte gedachte."

Als u nadenkt over het onberekenbare aantal gedachten dat elke dag worden uitgezonden, zult u voor uw verbeelding een complex, beweeglijk, trillend en verschrikkelijk tafereel zien opdoemen waarin al deze formaties elkaar kruisen en botsen, vechten, bezwijken en triomferen in een vibrerende beweging die zo snel is dat we het ons nauwelijks kunnen voorstellen.

Nu besef je hoe de mentale atmosfeer van een stad als Parijs kan zijn, waar miljoenen mensen denken — en wat voor gedachten! Je kunt je deze

krioelende, mobiele massa voorstellen, deze onontwarbare kluwen. Nou, ondanks alle tegenstrijdige tendensen, wilskracht en meningen, ontstaat er een soort eenwording of identiteit tussen al deze trillingen, want ze drukken allemaal — op een paar kleine uitzonderingen na — hunkering uit, hunkering in al zijn vormen, al zijn aspecten, op alle vlakken.

Alle gedachten van wereldse mensen die alleen maar genieten en fysieke afleiding willen, drukken hunkering uit.

Alle gedachten van intellectuele scheppers of kunstenaars die hunkeren naar aanzien, roem en eer, drukken hunkering uit.

Alle gedachten van de heersende klasse en de ambtenaren die hunkeren naar meer macht en invloed, drukken hunkering uit.

Alle gedachten van de duizenden werknemers en werklieden, van alle onderdrukten, de ongelukkigen, de onderdrukten die vechten voor enige verbetering van hun sombere bestaan, drukken hunkering uit.

Iedereen, rijk of arm, machtig of zwak, bevoorrecht of beroofd, intellectueel of stompzinig, geleerd of onwetend, allen willen goud, altijd meer goud om al hun verlangens te bevredigen.

Als er van plaats tot plaats af en toe een vonk opvlamt van zuivere en onbaatzuchtige gedachten, van de wil om het goede te doen, van oprecht zoeken naar de waarheid, wordt die al snel opgeslokt door deze materiële vloed die rolt als een zee van slijm....

En toch moeten we de sterren aansteken die één voor één deze nacht zullen verlichten.

Maar op dit moment leven we erin, zuigen het op, want in het mentale en in het fysieke domein bevinden we ons in een staat van voortdurende uitwisseling met de omgeving.

Dit is om u te laten zien hoe we elke dag, op elk moment, besmet worden.

Kan iemand van ons zeggen dat ze nooit verlangen heeft gevoeld en dat ze het nooit meer zal voelen? Bovendien, hoe zouden we geen verlangen kunnen voelen als de atmosfeer die we inademen ermee verzadigd is? Hoe zouden we deze horde aan verlangens niet in onszelf kunnen voelen opkomen wanneer alle vibraties die we ontvangen uit verlangens bestaan?...

En toch, als we willen dat onze gedachten nuttig en effectief zijn moeten we onszelf bevrijden van deze slavernij.

Met dit feit in gedachten, laten we allereerst een praktische conclusie trekken: laten we mild zijn voor iedereen, want de verleiding is sterk en de menselijke onwetendheid is inderdaad groot.

Maar net zoals we medelevend en vriendelijk moeten zijn voor anderen, moeten we veeleisend en streng zijn voor onszelf, omdat we lichten in de duisternis, fakkels in de nacht willen worden.

We moeten daarom leren om deze dagelijkse vervuiling overwinnend te weerstaan.

Het feit dat we weten dat er besmettingsgevaar is, is al een grote stap in de richting van bevrijding. Maar het is nog lang niet voldoende.

Er zijn twee mogelijke overwinningen te behalen, een collectieve, de andere individuele. De eerste is, om zo te zeggen, positief en actief, de tweede negatief en passief.

Om de positieve overwinning te behalen, is het noodzakelijk om een open oorlog van idee tegen idee, voor de gedachten die onbaatzuchtig,

verheven en nobel zijn om de strijd aan te gaan met de gedachten die egoïstisch, laag en vulgair zijn. Dit is een echt gevecht van man tot man, een strijd van elke minuut die aanzienlijke mentale kracht en helderheid vereist. Want om tegen gedachten te vechten is het allereerst nodig om ze te ontvangen, ze in jezelf toe te laten, jezelf opzettelijk te laten besmetten, de ziekte in jezelf op te nemen om de dodelijke kiem beter te vernietigen door jezelf te genezen. Het is een echte oorlog waarin je op elk moment je mentale evenwicht in gevaar brengt — en een oorlog vraagt om krijgers. Ik zal deze praktijk aan niemand aanbevelen. Het behoort van rechtswege toe aan de ingewijden die zich er met lange en strenge discipline op hebben voorbereid, en wij zullen het aan hen overlaten.

Wij van onze kant zullen ons tevreden stellen met het aseptisch maken van onszelf om veilig te zijn voor alle infecties. Wij zullen daarom streven naar de individuele overwinning, en als we die behalen, zullen we ontdekken dat we op deze manier meer voor de gemeenschap hebben gedaan dan we in eerste instantie vermoedden.

Om deze overwinning te behalen, moeten we in onszelf een mentaliteit opbouwen waarvan de kwaliteit het tegenovergestelde is van die van het omringende medium. We moeten, beetje bij beetje, dag na dag, onze geest vullen met de meest verheven, zuiverste, meest onbaatzuchtige gedachten die we kunnen bedenken, en door onze bewuste zorg moeten ze voldoende levend worden dat ze in ons ontwaken telkens wanneer een verleiding om verkeerd te denken van buitenaf naar ons toe komt en in hun oogverblindende pracht opstaan om de schaduw te trotseren die voortdurend op de loer ligt, klaar om ons aan te vallen.

Laten we in onszelf het vuur van de oude vestalen aansteken, het vuur dat goddelijke intelligentie symboliseert, die het onze plicht is te manifesteren.

Dit werk kan niet in een dag of een maand of zelfs een jaar worden volbracht. We moeten willen, en dat met volharding. Maar als je de voordelen kon kennen die je hieruit plukt, als je die vrede, die volmaakte sereniteit kon voelen die geleidelijk de agitatie, de angst en vrees die voortkomen uit verlangen in ons vervangt, dan zou je zonder aarzelen aan de slag gaan.

Bovendien leidt het opbouwen van een synthese van zuivere en krachtige gedachten niet alleen tot ons eigen geluk. Hoe helderder en hoger de vlam, hoe meer licht hij eromheen werpt.

De ster die we door ons heen laten schijnen, zal de geboorte van soortgelijke sterren bevorderen door zijn voorbeeld; gelukkig kunnen niet alleen duisternis en onwetendheid, maar ook kennis en licht besmettelijk zijn.

Bovendien zal de zorg die we besteden aan het bewust blijven van onze hoogste gedachten ons dwingen om onze gedachten constant te controleren, en deze controle wordt geleidelijk verkregen door de methoden die ik vorige maand aan u heb geschetst — analyse, reflectie, meditatie, enz. Degenen die de controle over hun mentale wezen hebben bereikt, kunnen naar believen een bepaald deel van hun intellectuele kracht uitstralen, het sturen waar ze maar willen, terwijl ze zich er volkomen bewust van blijven.

Deze emanaties, die ware boodschappers zijn, zullen uw plaats innemen waar het fysiek gezien om welke reden dan ook onmogelijk is om zelf te gaan.

De voordelen van deze kracht zullen u gemakkelijk duidelijk zijn.

Een gedachte die vakkundig wordt geleid en in stand gehouden, kan door affiniteit een sprankje wijsheid in het bewustzijn wekken in veel geesten die nog in duisternis gehuld zijn, en hen zo op weg zetten naar progressieve evolutie; het kan dienen als bemiddelaar voor iemand die ziek is door de vitale krachten naar zich toe te trekken die nodig zijn om hem te genezen; het kan over een dierbare vriend waken en hem beschermen tegen veel gevaren, hetzij door hem te waarschuwen door mentale communicatie en door zijn intuïtie, hetzij door direct te handelen op de oorzaak van het gevaar.

Helaas is het omgekeerde ook waar, en ook slechte gedachten ontberen niet de kracht van actie.

We kunnen ons niet voorstellen hoeveel schade we aanrichten door slechte gedachten, gedachten van haat, wraak, jaloezie, afgunst, kwaadaardige gedachten, harde oordelen, sektarische waarderingen... te ontvangen en uit te stralen.

We weten allemaal hoe schadelijk het is om naar smadelijke roddels te luisteren en ze te herhalen, maar het is niet genoeg om ons te onthouden van de woorden, we moeten ons ook onthouden van de gedachten.⁶

Bovendien zal een beetje nadenken hiervoor volstaan, want we zullen heel snel begrijpen hoe overhaast onze oordelen en schattingen altijd zijn.

Met betrekking tot daden, tot gepleegde acties, zullen we onszelf keer op keer kunnen vertellen dat we ze niet precies kennen zoals ze zijn, dat in ieder geval de motieven achter deze daden, de vele oorzaken die ze hebben bepaald, ons bijna volledig ontgaan.

Met betrekking tot gebreken, laten we niet vergeten dat die welke ons het meest ergeren bij anderen, meestal die zijn die het meest gedijen in onszelf en dat we in ieder geval, als we geen zaden van deze gebreken in ons hadden, ze nergens zouden kunnen waarnemen. Bovendien, wat is precies een gebrek? Meestal is het de keerzijde van een kwaliteit, een overdaad aan deugd die geen uitweg heeft gevonden, iets dat niet op zijn plaats is.

Wat ons persoonlijk betreft, moeten we nog voorzichtiger zijn en heel nauwgezet één strikte regel volgen: oordeel nooit over iets zonder ons eerst in de plaats van de ander te hebben gesteld, wie hij ook mag zijn, met de grootst mogelijke onpersoonlijkheid; probeer te voelen wat hij heeft gevoeld, zien wat hij heeft gezien, en als we erin slagen volkomen oprecht te zijn, zullen we heel vaak zien dat onze inschatting minder streng en rechtvaardiger wordt.

Bovendien, in welk licht moeten we als algemene regel kijken naar wat we willen beoordelen? Wat moet ons criterium zijn? Inderdaad, stellen we ons voor dat we de hoogste wijsheid en de volmaakte rechtvaardigheid bezitten dat we met zekerheid kunnen zeggen: "Dit is goed, dit is slecht"? Laten we

⁶ *Passage voegde toe toen het aan een andere groep werd voorgelegd:*

Want niets is schadelijker voor onszelf en voor anderen dan deze onbarmhartige gemoedstoestand. Hoe vaak hebben we niet een soort onoverkomelijke barrière gevoeld die zich opwierp tussen onszelf en iemand die we kennen? En toch zijn onze woorden en daden tegenover deze persoon altijd volkomen beleefd en soms zelfs heel vriendelijk geweest.

Maar wat deze persoon betreft, hebben we in onszelf de vrije teugel gelaten aan deze geest van analyse en kritiek die goede kwaliteiten lichtvaardig afdoet en zich alleen vastklampt aan tekortkomingen, ongetwijfeld zonder enige wrok, maar met een zweem van ironie of kwaadaardigheid, een gevoel van onze eigen superioriteit — ellendig als we zijn! En zo, beetje bij beetje, druppel voor druppel, ontstaat er tussen deze persoon en onszelf een ware rivier die ons steeds meer van elkaar scheidt, ondanks welke fysieke inspanningen we ook doen om dichter bij elkaar te komen.

nooit vergeten dat onze ideeën over goed en kwaad volkomen relatief en zo onwetend zijn dat we, wat anderen betreft, vaak een fout vinden in een handeling die de uitdrukking is van een wijsheid die veel groter is dan de onze.

Echte wetenschap oordeelt niet; ze onderzoekt verschijnselen zo nauwkeurig als ze kan in hun veelvuldige oorzaken en talrijke gevolgen. Ze zegt: "Dit zal bepalen dat" — kijk daarom of *dat* voldoet aan wat u wenst voordat u *dit* doet. In ieder geval, zelfs als we in wat ons persoonlijk aangaat onze grotere of kleinere gelijkenis met ons hoogste ideaal in al zijn intensiteit en progressieve pracht als criterium kunnen nemen, hebben we geen recht om van anderen te eisen dat ze ons eigen ideaal zouden realiseren, tenzij we weten dat ons ideaal superieur is aan het hunne, in welk geval we er zeker van zouden moeten zijn dat ons ideaal in elk opzicht overeenkomt met het hoogste ideaal, het absolute ideaal, met het universele plan in zijn diepste essentie....

Maar voordat we zulke transcendente hoogten bereiken, kunnen we altijd in gedachten houden dat de kwaadaardige of onbarmhartige gedachten die van mensen uitgaan de voornaamste oorzaken van verdeeldheid onder hen zijn; ze maken hun vereniging bijna onmogelijk, zelfs wanneer ze die willen realiseren.

Wat we voortdurend proberen te bereiken met onze fysieke acties, wordt tegelijkertijd voortdurend belemmerd of zelfs vernietigd door onze mentale acties.

Laten we dus over onze gedachten waken, laten we ernaar streven om voor onszelf een atmosfeer van mooie en nobele gedachten te creëren en we zullen veel hebben gedaan om de komst van aardse harmonie te bespoedigen.

19 februari 1912

*Het Centrale Denken*⁷

WIJ KOMEN dit jaar voor de laatste keer bijeen — tenminste fysiek, want ik hoop dat we altijd verenigd zullen blijven in gedachten, in ieder geval in hetzelfde verlangen naar vooruitgang, naar perfectie.

Dit verlangen zou altijd het middelpunt van onze actie moeten zijn, onze wil bezielend, want wat het doel ook is dat we onszelf stellen, wat de plicht ook is die ons ten deel valt, wat het werk ook is dat we moeten bereiken, om dit doel te bereiken, deze plicht te vervullen, dit werk zo goed mogelijk te volbrengen, we moeten elk moment vooruitgang boeken, we moeten gisteren gebruiken als opstap naar morgen.

Het leven is in voortdurende beweging, in voortdurende transformatie. Hoe groot of geleerd of wijs iemand ook mag zijn, hij die de grote stroom van het universele leven niet volgt in een altijd stijgende mars, beweegt zich onvermijdelijk naar de ondergang, naar de ontbinding van zijn bewuste wezen.

Dit is zeer krachtig verwoord door Pythagoras, in de welsprekende woorden die onlangs hier door de heer Han Byner zijn uitgesproken.

En deze woorden brachten mij ertoe om in deze laatste bijeenkomst niet samen te vatten wat het doel van onze studie was.

We hebben geprobeerd je wat advies te geven over hoe je je gedachten kunt ontwikkelen, aanscherpen, verbreden, bevrijden en verdiepen, want van de waarde van onze gedachten hangt de waarde van ons bestaan en onze actie af.

Dit advies is door de eeuwen heen vaak herhaald, te allen tijd, in alle landen, door de grote Instructeurs.

Degenen die serieus de methoden van evolutie hebben bestudeerd die zijn vastgelegd in alle grote centra van inwijding, in Chaldea, in Tibet, in China, in Egypte, in India, in Cappadocië, zullen ze overal vinden die qua substantie identiek zijn achter hun verschillende vormen.

Want al deze ontwikkelingsmethoden kunnen worden samengevat in één verheven leer, de leer die Pythagoras aan zijn discipelen gaf en waar dhr. Han Byner ons over heeft verteld.

Het Zelf van elk individu en het grote universele Zelf zijn één; we dragen God in onszelf.

19 april 1912

⁷ Oorspronkelijk een inleiding tot de lezing die nu bekendstaat als De Allerhoogste Ontdekking (zie pp. 38-42)

Liefdadigheid

IN ZIJN meest algemene zin kan liefdadigheid worden gedefinieerd als de handeling om aan ieder te geven wat hij mist.

Dat wil zeggen, in de laatste analyse, om elk ding op zijn plaats te zetten, wat zou resulteren in de vestiging van de hoogste rechtvaardigheid op aarde.

Dat is de theorie, maar in de praktijk zou liefdadigheid kunnen worden beschouwd als het pad dat mensen zouden moeten volgen in hun tastende voortgang naar rechtvaardigheid.

Want in zijn huidige staat van evolutie is de mens niet alleen niet in staat om rechtvaardigheid te realiseren in zijn aardse verblijfplaats, maar ook om het te begrijpen zoals het is in zijn absolute essentie. Liefdadigheid is de levende erkenning van dit onvermogen.

In feite is, in onze onwetendheid van ware rechtvaardigheid, de rechtvaardigheid die één is met volmaakte harmonie, volmaakt evenwicht en volmaakte orde, onze verstandigste koers om het pad van liefde te nemen, het pad van liefdadigheid dat alle oordeel schuwt.

Dit is wat de houding rechtvaardigt van hen die altijd liefdadigheid tegenover rechtvaardigheid stellen. Rechtvaardigheid is in hun ogen streng, genadeloos, en liefdadigheid moet haar buitensporige strengheid temperen.

Zeker, ze kunnen niet zo spreken van goddelijke gerechtigheid, maar meer juist van menselijke of liever van sociale gerechtigheid, de egoïstische gerechtigheid die is ingesteld om een min of meer uitgebreide groepering van belangen te verdedigen en net zozeer tegen ware gerechtigheid is als schaduw tegen licht.

Wanneer we spreken over gerechtigheid zoals die in onze zogenaamde beschaafde landen wordt verleend, moeten we die niet streng en genadeloos noemen, maar blind en monsterlijk in haar onwetende pretentie.

We kunnen dus nooit te veel goedmaken voor haar fatale gevolgen, en daar vindt liefdadigheid een kans om zich vruchtbaar toe te passen.

Maar dit is slechts één kant van de kwestie en voordat ik dieper in ons onderwerp duik, wil ik u eraan herinneren dat liefdadigheid, net als alle andere menselijke activiteiten, wordt uitgeoefend volgens vier verschillende modi die gelijktijdig moeten zijn als haar actie integraal en echt effectief moet zijn. Ik bedoel dat geen enkele liefdadigheid compleet is als het niet tegelijkertijd materieel, intellectueel, spiritueel of moreel is en bovenal liefdevol, want de essentie van liefdadigheid is liefde.

Tegenwoordig wordt liefdadigheid bijna uitsluitend vanuit het externe standpunt beschouwd en is het woord synoniem met het delen van een deel van iemands bezittingen met de afdankertjes van het leven. We zullen zo dadelijk zien hoe gemeen deze opvatting is, zelfs als deze beperkt is tot het puur materiële gebied.

De drie andere modi van liefdadigheid worden bewonderenswaardig samengevat in deze raad die de Boeddha aan zijn discipelen gaf:

“Ga met je hart vol mededogen deze wereld in die verscheurd is door pijn, wees leraren en waar de duisternis van onwetendheid heerst, steek daar een fakkel aan.”

Om degenen die minder weten te onderwijzen, om degenen die kwaad doen de kracht te geven om uit hun dwaling te komen, om degenen die lijden te troosten, dit zijn allemaal bezigheden van liefdadigheid die goed begrepen worden.

Zo bestaat liefdadigheid, bekeken vanuit het individuele standpunt, voor iedereen uit het geven aan anderen van alles wat ze nodig hebben, in proportioneel tot iemands middelen.

Dit brengt ons tot twee observaties.

De eerste is dat men niet kan geven wat men niet tot beschikking heeft.

Materieel is dit zo evident dat het onnodig is om erop te staan. Maar intellectueel, spiritueel, geldt dezelfde regel.

Hoe kan men anderen immers leren wat men niet weet? Hoe kan men de zwakken leiden op het pad van wijsheid als men het pad niet zelf bewandelt? Hoe kan men liefde uitstralen als men het niet in zichzelf bezit?

En de opperste liefdadigheid, die een integraal zelfgeven is aan het grote werk van aardse wedergeboorte, impliceert allereerst dat men kan bevelen wat men wil aanbieden, dat wil zeggen, dat men meester is over zichzelf.

Alleen hij die volmaakte zelfbeheersing heeft, kan zichzelf in alle oprechtheid wijden aan het grote werk. Want hij alleen weet dat geen tegengestelde wil, geen onverwachte impuls ooit meer kan komen om zijn actie te belemmeren, om zijn inspanning te controleren door hem in strijd te brengen met zichzelf.

In dit feit vinden we de rechtvaardiging van het oude spreekwoord dat zegt: "Naasteliefde begint thuis."

Deze stelregel lijkt elke vorm van egoïsme aan te moedigen, en toch is het de uitdrukking van een grote wijsheid voor iemand die het goed begrijpt.

Het is omdat liefdadige mensen zich niet aan dit principe houden dat hun inspanningen zo vaak onvruchtbaar blijven, dat hun goede wil zo vaak verwrongen is in zijn resultaten, en dat ze uiteindelijk gedwongen worden om afstand te doen van een liefdadigheid die, omdat deze niet juist is uitgeoefend, de oorzaak is van niets anders dan verwarring, lijden en desillusie.

Er is duidelijk een verkeerde manier om deze spreuk te interpreteren, die zegt: "Laten we eerst fortuin, intelligentie, gezondheid, liefde, energieën van allerlei aard verzamelen, dan zullen we ze verdelen."

Want wanneer zal, vanuit het materiële standpunt, de accumulatie stoppen? Iemand die de gewoonte aanneemt om te stapelen, vindt nooit zijn stapel groot genoeg.

Ik ben er zelfs toe gebracht om hierover een opmerking te maken: dat bij de meeste mensen vrijgevigheid omgekeerd evenredig lijkt te zijn aan hun financiële middelen.

Door te observeren hoe arbeiders, de behoeftigen en alle ongelukkigen met elkaar omgaan, werd ik gedwongen te concluderen dat de armen veel liefdadiger zijn, veel meer bereid om hun mede-lijdenden te helpen dan degenen die meer begunstigd zijn door het fortuin. Er is niet genoeg tijd om in te gaan op de details van alles wat ik heb gezien, maar ik verzeker u dat het leerzaam is. Ik kan u in ieder geval verzekeren dat als de rijken, in verhouding

tot wat ze hebben, evenveel zouden geven als de armen, er binnenkort geen enkele hongerende persoon meer op de wereld zou zijn.

Zo lijkt goud goud aan te trekken, en niets zou meer fataal zijn dan rijkdommen te willen vergaren voordat ze worden verdeeld. Maar ook zou niets dodelijker zijn dan een roekeloze verkwisting die, door gebrek aan onderscheidingsvermogen, een fortuin zou verspillen zonder iemand te bevoordelen.

Laten we nooit onbaatzuchtigheid, wat een van de voorwaarden is van ware liefdadigheid, verwarren met een onverschilligheid die voortkomt uit ijdele onnadenkendheid.

Laten we daarom leren verstandig gebruik te maken van wat we kunnen hebben of verdienen, terwijl we zo min mogelijk ruimte geven aan onze persoonlijkheid en laten we vooral niet vergeten dat liefdadigheid niet beperkt moet worden tot materiële hulp.

Ook op het gebied van krachten is het niet mogelijk om te accumuleren, want ontvankelijkheid treedt op in verhouding tot uitgaven: hoe meer men nuttig uitgeeft, hoe meer men zichzelf in staat stelt te ontvangen. Zo is de intelligentie die men kan verwerven evenredig aan de intelligentie die men gebruikt. Wij zijn gevormd om een bepaalde hoeveelheid intellectuele krachten te manifesteren, maar als we onszelf ontwikkelen, als we onze hersenen aan het werk zetten, als we regelmatig mediteren en bovenal als we anderen laten profiteren van de vrucht, hoe bescheiden ook, van onze inspanningen, stellen we onszelf in staat om een grotere hoeveelheid steeds diepere en zuiverdere intellectuele krachten te ontvangen. En hetzelfde geldt voor liefde en spiritualiteit.

We zijn als kanalen: als we niet toestaan dat wat ze hebben ontvangen vrijelijk uitstroomt, raken ze niet alleen geblokkeerd en ontvangen ze niets meer, maar zal wat ze bevatten bederven. Als we daarentegen al deze vloed van vitale, intellectuele en spirituele krachten overvloedig laten stromen, als we door onszelf te impersonaliseren weten hoe we onze kleine individualiteit kunnen verbinden met de grote universele stroom, zal wat we geven ons honderdvoudig worden teruggegeven.

Weten hoe we onszelf niet moeten afsluiten van de grote universele stroom, een schakel zijn in de keten die niet verbroken mag worden, dit is de ware wetenschap, de sleutel tot liefdadigheid.

Helaas bestaat er een wijdverbreide fout die een ernstig obstakel vormt voor de praktische toepassing van deze kennis.

Deze fout ligt in het geloof dat een ding in het universum ons eigen bezit zou kunnen zijn. Alles is van iedereen, en zeggen of denken, "Dit is van mij", is een scheiding creëren, een verdeling die in werkelijkheid niet bestaat.

Alles is van iedereen, zelfs de substantie waarvan wij zijn gemaakt, een werveling van atomen in voortdurende beweging die even ons organisme vormt zonder erin te verblijven en die morgen een ander zal vormen.

Het is waar dat sommige mensen grote materiële bezittingen hebben. Maar om in overeenstemming te zijn met de universele wet, moeten zij zichzelf beschouwen als beheerders, rentmeesters van deze bezittingen. Zij moeten weten dat deze rijkdommen aan hen zijn toevertrouwd, zodat zij ze kunnen beheren in het beste belang van allen.

We zijn een heel eind gekomen van het enge concept van liefdadigheid dat beperkt is tot het geven van een beetje van wat we in overvloed hebben

aan de ongelukkigen die het leven op ons pad brengt! En wat wij zeggen over materiële rijkdommen, moet ook gezegd worden over spirituele rijkdom.

Degenen die zeggen: "Dit idee is van mij", en die denken dat ze heel liefdadig zijn door anderen ervan te laten profiteren, zijn onzinnig.

De wereld van ideeën is van iedereen; intellectuele kracht is een universele kracht.

Het is waar dat sommige mensen beter in staat zijn dan anderen om een relatie aan te gaan met dit veld van ideeën en het te manifesteren door hun bewuste cerebraliteit. Maar dit is niets anders dan een extra verantwoordelijkheid voor hen: aangezien zij in het bezit zijn van deze rijkdom, zijn zij de rentmeesters ervan en moeten zij ervoor zorgen dat het wordt gebruikt voor het welzijn van het grootste aantal.

Hetzelfde geldt voor alle andere universele krachten. Alleen het concept van eenheid, van de perfecte identiteit van alles en iedereen, kan leiden tot ware liefdadigheid.

Maar om terug te komen op de praktijk, er is nog een ernstige valkuil op de weg naar de volledige en vruchtbare manifestatie ervan.

Voor de meeste mensen bestaat liefdadigheid uit het geven van iets aan iemand zonder zelfs maar te weten of dit geschenk overeenkomt met een behoefte.

Zo wordt liefdadigheid synoniem gemaakt met sentimentele zwakte en irrationele verspilling.

Niets is meer in strijd met de essentie van deze deugd.

Iemand iets geven dat hij niet nodig heeft, is namelijk net zo'n groot gebrek aan liefdadigheid als hem te ontzeggen wat hij nodig heeft.

En dit geldt zowel voor de dingen van de geest als voor die van het lichaam.

Door een gebrekkige verdeling van materiële bezittingen kan men de ondergang van bepaalde personen hebben door hen aan te moedigen lui te zijn, in plaats van hun vooruitgang te bevorderen door hen tot inspanning aan te zetten.

Hetzelfde geldt voor intelligentie en liefde. Iemand kennis geven die te sterk voor hem is, gedachten die hij niet kan assimileren, is hem voor lange tijd, zo niet voor altijd, beroven van de mogelijkheid om zelf te denken.

Op dezelfde manier is het opleggen van genegenheid, een liefde waaraan ze geen behoefte voelen, hen een last laten dragen die vaak te zwaar is voor hun schouders.

Deze fout heeft twee hoofdoorzaken waaraan alle andere kunnen worden gekoppeld: onwetendheid en egoïsme.

Om er zeker van te zijn dat een daad nuttig is, moet men de directe of verre gevolgen ervan kennen, en een daad van liefdadigheid is geen uitzondering op deze wet.

Goed willen doen is niet genoeg, men moet ook weten.

Hoeveel kwaad is er in de wereld gedaan in naam van liefdadigheid, afgeleid van haar ware betekenis en volledig verdraaid in haar resultaten!

Ik zou u veel voorbeelden kunnen geven van daden van liefdadigheid die tot de meest rampzalige resultaten hebben geleid, omdat ze werden uitgevoerd zonder reflectie, zonder onderscheid, zonder begrip, zonder inzicht.

Liefdadigheid moet, zoals alle dingen, het resultaat in ons zijn van een bewuste en beredeneerde wil, want impuls is synoniem met dwaling en bovenal met egoïsme.

Helaas moet worden erkend dat liefdadigheid zeer zelden volkomen onbaatzuchtig is.

Ik bedoel niet liefdadigheid die wordt verricht met het doel om verdienste te verwerven in de ogen van een persoonlijke God of om eeuwige zaligheid te winnen.

Deze volkomen lage vorm is de slechtste van alle onderhandelingen en om het liefdadigheid te noemen zou deze naam bezoedelen.

Maar ik bedoel liefdadigheid die wordt verricht omdat men er plezier in vindt en die nog steeds onderhevig is aan allerlei soorten voorkeuren of afkeuren, aantrekkingskracht of afstoting.

Dat soort liefdadigheid is zeer zelden volledig vrij van het verlangen om dankbaarheid te ontvangen, en zo'n verlangen atrofieert altijd de onpartijdige helderheid die nodig is voor elke handeling als het zijn volledige waarde wil hebben.

Er is een wijsheid in liefdadigheid zoals overal, en die is om verspilling tot een minimum te beperken.

Om dus echt liefdadig te zijn, moet men onpersoonlijk zijn.

En nogmaals zien we dat alle lijnen van menselijke vooruitgang samenkomen op dezelfde noodzaak: zelfbeheersing, sterven aan zichzelf om geboren te worden in het nieuwe en ware leven.

In de mate dat we de gewoonte ontgroeien om alles aan onszelf toe te schrijven, kunnen we een werkelijk effectieve liefdadigheid beoefenen, een liefdadigheid met liefde.

Bovendien is er een hoogte waar alle deugden elkaar ontmoeten in gemeenschap: liefde, goedheid, mededogen, verdraagzaamheid, liefdadigheid zijn allemaal één en hetzelfde in hun essentie.

Vanuit dit gezichtspunt zou liefdadigheid kunnen worden beschouwd als de tastbare en praktische uiterlijke actie die wordt bepaald door de toepassing van de deugden van liefde.

Want er is een kracht die altijd aan iedereen kan worden verdeeld, mits deze in zijn meest onpersoonlijke vorm wordt gegeven: dit is liefde, liefde die in zichzelf licht en leven bevat, dat wil zeggen, alle mogelijkheden van intelligentie, gezondheid, bloei.

Ja, er is een verheven liefdadigheid, een die oprijst uit een gelukkig hart, uit een serene ziel.

Iemand die innerlijke vrede heeft gewonnen, is een boodschapper van verlossing waar hij ook gaat, een drager van hoop en vreugde. Is dit niet wat de arme en lijdende mensheid boven alles nodig heeft?

Ja, er zijn bepaalde mannen wiens gedachten alleen maar liefde zijn, die liefde uitstralen, en de loutere aanwezigheid van deze individuen is een liefdadigheid die actiever, echter is dan welke andere ook.

Hoewel ze geen woord uiten en geen gebaar maken, worden de zieken toch verlicht, de gekwelden gekalmeerd, de onwetenden verlicht, de slechten gestild, degenen die lijden getroost en ondergaan allen deze diepe transformatie die nieuwe horizonten voor hen zal openen, hen in staat zal stellen een stap vooruit te zetten die ongetwijfeld beslissend zal zijn, op het oneindige pad van vooruitgang.

Deze individuen die, uit liefde, zichzelf aan allen geven, die de dienaren van allen worden, zijn de levende symbolen van de opperste liefdadigheid.

Ik nodig u allen hier uit, mijn broeders, die ernaar streven liefdadig te zijn, om uw gedachten met de mijne te verenigen door deze wens uit te drukken: dat we ernaar mogen streven om hun voorbeeld elke dag een beetje meer te volgen zodat we net als zij in de wereld boodschappers van licht en liefde mogen zijn.

20 mei 1912

De Goddelijkheid Vanbinnen

ALLES IN ons dat niet geheel gewijd is aan de Goddelijkheid binnenin is in het bezit, door fragmenten, van de gehele totaliteit van dingen die ons omvatten en inwerken op wat we onjuist “onszelf” noemen, hetzij door de tussenkomst van onze zintuigen of direct op de geest door suggestie.

De enige manier om een bewust wezen te worden, om jezelf te zijn, is om je te verenigen met het goddelijke Zelf dat in alles is. Daarvoor moeten we, met behulp van concentratie, onszelf isoleren van externe invloeden.

Wanneer je één bent met de Goddelijkheid binnenin, ben je één met alle dingen in hun diepten. En het is door Het heen en door Het dat je een relatie met hen moet aangaan. Je bent dan, maar zonder aantrekking of afstoting, dichtbij alles wat dichtbij Het is en ver van alles wat ver weg is.

Als je onder anderen leeft, zou je altijd een goddelijk voorbeeld moeten zijn, een gelegenheid die hen wordt geboden om het pad van het goddelijke leven te begrijpen en te betreden. Niets meer: je zou niet eens de wens moeten hebben om ze te laten groeien; want ook dat zou iets willekeurig zijn.

Totdat je definitief één bent met de Goddelijkheid binnenin, is de beste manier, in je relaties met de buitenwereld, om te handelen volgens het unanieme advies van hen die zelf de ervaring van deze eenheid hebben gehad.

Om in een staat van constante welwillendheid te zijn, met dit als je regel, om door niets lastig gevallen te worden en niet de oorzaak van problemen voor anderen te zijn, om hen zoveel mogelijk niet te laten lijden.

8 juni 1912

De Moeder en Abdul Baha

Ik kende Abdul Baha heel goed, de opvolger van Baha Ullah, stichter van de Bahai-religie; Abdul Baha was zijn zoon. Hij werd geboren in de gevangenis en leefde in de gevangenis tot hij veertig was, geloof ik. Toen hij uit de gevangenis kwam, was zijn vader dood en begon hij de religie van zijn vader te prediken....⁸

*
* *

Hij was de zoon van de beroemde Baha Ullah die in de gevangenis was gezet omdat hij ideeën verspreidde die progressiever en ruimdenkender waren dan die van de Soefi's, en die door onze orthodoxe moslims werd afgekeurd. Na zijn dood werd zijn zoon, de enige erfgenaam, vastbesloten om de religieuze ideeën van zijn vader te prediken, en voor dit doel reisde hij naar veel landen in de wereld. Hij had een uitstekende aard. Hij was even eenvoudig als zijn aspiratie groot was. Ik vond hem erg aardig....

Zijn oprechtheid en zijn aspiratie voor het Goddelijke waren eenvoudig en heel spontaan. Op een dag, toen ik hem ging bezoeken, moest hij een lezing geven aan zijn discipelen. Maar hij was ziek en kon niet opstaan. Misschien moest de bijeenkomst worden uitgesteld. Toen ik bij hem in de buurt kwam, zei hij: "Ga en neem mijn plaats in bij de lezing van vandaag." Ik schrok, onvoorbereid als ik was om zo'n verzoek te horen. Ik zei tegen hem: "Ik ben geen lid van uw sekte en ik weet er niets van, dus hoe kan ik met hen over iets praten?" Maar hij bleef aandringen en zei: "Het maakt niet uit. Zeg maar wat dan ook, het zal helemaal goed zijn. Ga en praat.... Concentreer je in de zitkamer en spreek dan." Uiteindelijk overtuigde hij me om het te doen....

Toen vroeg hij me op een dag om in Parijs te blijven en de verantwoordelijkheid voor zijn discipelen op zich te nemen. Maar ik vertelde hem dat omdat ik zelf de overtuigingen van zijn sekte niet accepteerde, het voor mij uitgesloten was om dat te doen....⁹

INLEIDING TOT EEN GESPREK

Alle profeten, alle leraren die gekomen zijn om het goddelijke woord aan de mensen te brengen, hebben op één punt tenminste een identieke leer gegeven.

Ze hebben ons allemaal geleerd dat de grootste waarheden steriel zijn tenzij ze door ons worden omgezet in nuttige daden. Ze hebben allemaal de noodzaak verkondigd om hun openbaring in het dagelijks leven te leven. Ze hebben allemaal verklaard dat ze ons het pad laten zien, maar dat we het zelf moeten betreden; geen enkel wezen, hoe groot ook, kan ons werk in onze plaats doen. Baha Ullah was geen uitzondering op deze regel. Ik zal de

⁸ *Questions and Answers* 1950-51 (14 april), pp. 316-17.

⁹ Uit een ongepubliceerde lezing.

teksten niet voor u citeren, u kent ze net zo goed en beter dan ik. Hoe vaak heeft Abdul Baha niet gezegd: "Praat niet, handel; woorden zijn nutteloos zonder daden, we moeten een voorbeeld zijn voor de wereld."

Het is inderdaad heel noodzakelijk dat ieder van ons een voorbeeld voor de wereld is. Want alleen door mensen te laten zien hoe een innerlijke omgang met de eeuwige waarheden wanorde in harmonie en lijden in vrede verandert, kunnen we hen ertoe bewegen de weg te volgen die hen naar bevrijding zal leiden. Maar Abdul Baha is niet tevreden om ons deze leer te geven, hij leeft ernaar, en daarin ligt al zijn overtuigingskracht.

Wie heeft Abdul Baha gezien en inderdaad niet in zijn aanwezigheid deze volmaakte goedheid, deze zoete sereniteit, deze vrede die uit zijn wezen voortkomt, gevoeld?

En de openbaringen van Baha Ullah die door de mond van zijn zoon zijn doorgegeven, zijn voor ons des te begrijpelijker en overtuigender, omdat hij ze in zichzelf leeft.

Sommigen van jullie zullen misschien deze overpeinzing horen: "Als Abdul Baha deze schoonheid kan realiseren, is het omdat hij de meester is, maar voor ons..."

Zeker, onze luiheid zou geen betere reden kunnen bedenken om te weigeren enige moeite te doen, maar dit is slechts een lui excuus.

Er is ongetwijfeld een bijna onuitroeibaar verschil tussen individuen, het ene dat voortkomt uit hun speciale rol, hun plaats, hun status in de oneindige hiërarchie van wezens; maar wat deze rol of status ook mag zijn, binnen deze rol of status kan ieder zijn eigen kwaliteiten tot in de perfectie ontwikkelen, kan en moet ieder streven naar de volmaakte zuiverheid, de volmaakte oprechtheid, de diepe harmonie die ons in overeenstemming brengt met de wetten van de orde in het universum.

Ik kende een oude wijze die mensen vergeleek met mineralen die min of meer ruw, min of meer rijk waren, maar allemaal goud bevatten. Laat dit erts de zuiverende vlammen van spiritualisering ondergaan en op de bodem van de smeltkroes zal een staaf worden gevonden die meer of minder zwaar is, maar altijd van zuiver goud.

We moeten daarom proberen het zuivere goud dat in ons is, uit zijn matrix te bevrijden.

Hoeveel methoden zijn hiervoor aanbevolen!

Ze zijn allemaal uitstekend, maar ze zijn allemaal van toepassing op een speciale categorie van mentaliteit en karakter, en elk individu moet degene vinden die het beste bij zijn temperament past.

Dat is de reden waarom, tenzij ik me vergis, Miss Sanderson de een of andere persoon vraagt om hier zijn eigen speciale visie op de vraag uiteen te zetten of anders de methode die hij het meest effectief vindt.

Ik ben niet van plan om vandaag een van deze methoden in zijn geheel aan u uit te leggen.

Ik zou graag willen — aangezien ons geleerd wordt dat onze eerste plicht is te handelen en bovendien dat onze daden voor onszelf de meest krachtige agenten van transformatie zijn — dat ik alleen uw aandacht wil vestigen op twee categorieën van handelen die, naar mijn mening, niet altijd het volledige belang krijgen dat ze hebben met betrekking tot anderen en tot onszelf.

Het zijn puur mentale handelingen, maar desalniettemin, heel erg levend, zeer krachtig en bijgevolg zeer heilzaam of zeer schadelijk, afhankelijk van de richting die hen is gegeven.

De eerste is ons vermogen tot mentale vorming, denken; de tweede is onze activiteit in slaaptoestanden, die gewoonlijk bekendstaat als droom en zeer nauw verbonden is met de eerste, zoals je zult zien.¹⁰

De zeer oude tradities, of ze nu Chaldeeus of Hindoeïstisch zijn, hebben van alle tijden geleerd dat gedachten formaties zijn: door zijn gedachte heeft een mens de macht om echte, levende en actieve entiteiten te baren.

En men moet niet denken dat dit alleen kan worden gedaan door een buitengewone en gevaarlijke praktijk die bekendstaat als magie. Niets van dat alles.

Elke gedachte die ook maar enigszins sterk en aanhoudend is, elk verlangen dat ook maar enigszins intens is — wat weer een manier van denken is — bepaalt mechanisch, zogezegd, in hun eigen medium, een formatie waarvan de duur en kracht van actie zullen afhangen van de kracht en intensiteit van de gedachte of het verlangen dat het heeft gebaard.

Om mezelf beter te begrijpen, heb ik u een paar passages uit een nog niet gepubliceerd filosofisch boek gebracht.

“Alles wat leeft is substantieel, maar alles wat substantieel is, leeft. Elke toestand van substantie is een wereld van levende krachten, van reële vormen.

“Het reële beperken tot het enige domein van de vormen die we waarnemen, is de universele intelligentie beperken tot zijn fysieke manifestatie alleen, al het licht tot het ene veld van ons gezichtsveld.

“Er bestaat echter geen ruimte waar geen vibratie van licht is, er bestaat geen diepte waar de essentie van het begrijpelijke geen passende vormen aanneemt.”

“Zolang we ons voorstellen dat de hele universele realiteit beperkt is tot de ene orde van substantie, tot de ene staat van materialiteit die door onze zintuigen wordt waargenomen, weten we niets en kunnen we niets verklaren.

“Toen de wetenschap probeerde te begrijpen wat licht is, moest ze uitbreken uit de te nauwe ruimte en het te beperkte gebied van waarneembare verschijnselen, en ze postuleerde, onder de naam ether, een subtiele staat van realiteit. Maar door deze staat te bereiken, heeft ze slechts haar eerste stappen gezet op het pad van oneindige transcendentie....

“Zo kunnen we ons nu bewust worden dat het rijk van het zijn dat we kennen slechts het veld van manifestatie is, van een meer complete materialisatie van haar eigen verre en voorafgaande modi, het laatste onder de velden van het leven.”

“Als we de levende beelden konden waarnemen die gedachten op elk moment om ons heen produceren, als we de kracht van hun vormingskracht konden meten, zouden we begrijpen wat er gecreëerd kan worden door de

¹⁰ Deze inleiding lijkt oorspronkelijk vooraf te zijn gegaan aan de derde lezing over gedachten (pp. 64-68) en de lezing over dromen (pp. 32-37).

samenloop van onze convergerende wil en het formidabele concert van de collectieve ideeën en overtuigingen van een volk, een beschaving, een ras.”

“Zeker zijn niet alle ideeën in dezelfde mate creatief. In feite zijn er maar weinig geesten in staat om echte gedachten te denken; en de meeste individuele mentale formaties zijn niets meer dan vervormingen, misvormingen van stereotypen gevormd door een anonieme denker die gemeengoed zijn geworden. De vormen die ze aannemen in de intellectuele substantie zijn meestal grof en dom; bovendien houden ze niet lang stand.

“Maar zodra een idee een ideeënkracht wordt, een ware mentale dynamiek, heeft het de neiging om zijn plastische representatie in een stabielere en preciezere vorm te produceren en te behouden. En grote gedachten, gecoördineerde syntheses van intellectuele kracht, zijn in feite, in de substantie die ze hebben aangenomen, levende creaties en actieve entiteiten.”

(Op dit punt, in deze lezing van 10 maart, presenteerde de Moeder opnieuw wat materiaal dat al in de derde lezing over gedachten was gegeven, waaronder de “beschrijving van de mentale atmosfeer van een stad als Parijs” (p. 71) — de “nacht” waarnaar in de volgende zin wordt verwezen.)

En toch moeten we de sterren aansteken die één voor één deze nacht zullen verlichten. Dit is, vanuit mentaal oogpunt, wat Abdul Baha van ons allemaal verwacht. Dit is de manier om intellectueel een voorbeeld voor de wereld te zijn.

Voor zo'n actie, meer dan voor welke andere dan ook, wordt het nut van bijeenkomsten als deze misschien duidelijk zichtbaar.

Door onze gedachten een of twee uur te verenigen rond een zeer zuiver en verheven idee, in een gemeenschappelijke wil voor onbaatzuchtige vooruitgang, creëren we een mentale atmosfeer die steeds helderder en sterker is. Maar dit is niet genoeg; het zou zelfs heel weinig zijn als we, wanneer we deze bijeenkomsten verlaten, weerloos terug zouden vallen in deze grove en zware atmosfeer. Want zowel in het mentale als in het fysieke domein bevinden we ons in een staat van voortdurende uitwisseling met de overeenkomstige omgeving.¹¹

10 maart 1912

NOTES VOOR EEN BIJEENKOMST

Wat een echte bijeenkomst zou moeten zijn.

Dhr. Ber sprak vorige vrijdag met ons over mantra's.

2 soorten meesters volgens Ramakrishna:

De meester die de mantra geeft en die dus een indirect middel is tot spiritualisering.

¹¹ Deze lezing gaat verder met passages die al in *Over Denken – III*, enz. zijn aan bod gekomen.

De meester die de diepe ervaring van goddelijke vereniging heeft gehad en die alleen door zijn aanwezigheid spiritualiteit overdraagt — Abdul Baha.

Wat een enkele man kan doen met zijn spirituele kracht kan worden bereikt door een groep als deze zich verenigt in een gedachte van goede wil:

Chaldeeuwse inwijding:

“Wanneer u met twaalf bent, verenigd in rechtvaardigheid, zult u het Onuitsprekelijke manifesteren.”

Groepen zijn onderworpen aan dezelfde wetten als individuen.

Gunstiger momenten door collectieve suggesties.

Vernieuwingen: het begin van elk nieuw jaar, welke datum ook als startpunt wordt gekozen.

Er wordt een kans gegeven om in uzelf het idee te wekken dat alle dingen nieuw kunnen zijn en het besluit om ze zo te maken.

Bijgevolg is het nuttig om op vaste tijden bijeen te komen om samen gunstige besluiten te nemen.

Lezing.

3 januari 1913

HET VERTREK VAN ABDUL BAHA

Afgelopen maandag nam Abdul Baha afscheid van ons; over een paar dagen zal hij Parijs hebben verlaten, en ik ken veel harten die een grote leegte zullen voelen en rouwen.

Toch verlaat alleen het lichaam ons, en wat is het lichaam als het niet precies datgene is waarin mensen het meest op elkaar lijken, of ze nu groot of klein, wijs of onwetend, aards of goddelijk zijn? Ja, je kunt er zeker van zijn dat alleen zijn lichaam ons verlaat; zijn denken zal trouw bij ons blijven, en zijn onveranderlijke genegenheid zal ons omhullen, en zijn spirituele invloed zal altijd dezelfde zijn, absoluut dezelfde. Of hij materieel dichtbij of ver weg is, doet er weinig toe, want de goddelijke krachten ontwijken volledig de wetten van de materiële wereld: ze zijn alomtegenwoordig, altijd aan het werk om elke ontvankelijkheid, elke oprechte aspiratie te bevredigen.

Dus hoewel het aangenaam kan zijn voor ons uiterlijke wezen om zijn fysieke verschijning te zien of zijn stem te horen, om in zijn aanwezigheid te vertoeven, moeten we onszelf echt vertellen dat, voor zover het onmisbaar voor ons lijkt, dit laat zien dat we ons nog weinig bewust zijn van het innerlijke leven, het ware leven.

Zelfs als we niet de wonderbaarlijke diepten van het goddelijke leven bereiken, waarvan slechts zeer zeldzame individuen zich voortdurend bewust zijn, ontsnappen we al in het domein van het denken aan de wetten van tijd en ruimte.

Aan iemand denken is dichtbij hem zijn, en waar twee wezens zich ook bevinden, zelfs als ze fysiek duizenden kilometers van elkaar zijn gescheiden, als ze aan elkaar denken, zijn ze op een heel reële manier samen. Als we in staat zijn om ons denken voldoende te concentreren en ons voldoende te concentreren in onze gedachte, kunnen we ons integraal bewust worden van waar we aan denken, en als het een mens is, hem soms zien of horen — in ieder geval zijn gedachte kennen.

Zo bestaat scheiding niet langer, het is een illusoire verschijning. En in Frankrijk, in Amerika, in Perzië of in China zijn we altijd dicht bij degene van wie we houden en aan wie we denken.

Maar dit feit is des te reëler in een geval als het onze, waarin we in contact willen komen met een bijzonder actieve en bewuste gedachte, een gedachte die een oneindige liefde aanneemt en manifesteert, een gedachte die de hele aarde omhult met een liefdevolle en vaderlijke zorgzaamheid die maar al te graag te hulp komt van hen die zich eraan toevertrouwen.

Ervaar deze mentale gemeenschap en u zult zien dat er geen ruimte is voor verdriet.

Elke ochtend wanneer je opstaat, voordat je aan uw dag begint, begroet je met liefde en bewondering en dankbaarheid deze grote familie, deze redders van de mensheid die, altijd dezelfde, zijn gekomen, komen en zullen komen tot het einde der tijden, als gidsen en instructeurs, als nederige en wonderbaarlijke dienaren van hun broeders, om hen te helpen de steile helling van perfectie te beklimmen. Dus wanneer je wakker wordt, concentreer je dan op hen je gedachten vol vertrouwen en dankbaarheid en je zult spoedig de weldadige effecten van deze concentratie ervaren. Je zult voelen dat hun aanwezigheid op je roep reageert, je zult omringd worden, doordrongen van hun licht en liefde. Dan zal de dagelijkse inspanning om een beetje beter te begrijpen, om een beetje meer lief te hebben, om meer te dienen, tegelijkertijd vruchtbaarder en gemakkelijker zijn. De hulp die je anderen geeft zal effectiever worden en je hart zal vervuld zijn van een onwankelbare vreugde.

9 juni 1913

Deel 4

*Gebeden en meditaties, sommige geschreven tussen 1914 en 1916,
de rest is niet gedateerd maar behoort waarschijnlijk tot de periode vóór 1920.*

Gebeden en Meditaties

ZOVER ALS de activiteiten van het fysieke organisme egocentrisch zijn, is het zowel legitiem als noodzakelijk om het bewustzijn ervan te scheiden en het lichaam te beschouwen als een dienaar die moet worden aangestuurd, geleid en gehoorzaam gemaakt. Naarmate het aardse wezen ontvankelijker wordt voor de goddelijke krachten en deze manifesteert in zijn verlichte activiteiten, kan men zich er opnieuw mee identificeren en ophouden onderscheid te maken tussen het instrument en de Doener. Maar aangezien, door de noodzaak van behoud, deze twee modi van activiteit onvermijdelijk naast elkaar bestaan, moeten deze beide gezichtspunten, deze beide manieren van voelen ook naast elkaar bestaan.

24 juli 1914

De ware onpersoonlijkheid van het zenuwwezen bestaat niet uit een volledige en absolute overgave aan de Goddelijke Wil. Deze onderwerping is slechts een voorbereiding. Volmaakte onpersoonlijkheid — of het nu in de *prana* of in de andere werelden van het bestaan is — ligt in de identificatie met de aardse *prana*, of liever met de goddelijke gelukzaligheid diep in alle sensaties zoals in alle universele activiteiten. Het resultaat is dat men in plaats van de vreugde van een sensatie te voelen, deze sensatie zelf is in al degenen die ervan genieten. Dan bestaat de individuele *prana* niet meer; maar is er in plaats daarvan een kracht, tegelijk onpersoonlijk en bewust, die zich manifesteert in alle organen die in staat zijn om het waar te nemen.

Er is bijvoorbeeld een subtiele vreugde, zowel zoet als diep, in de sensatie die men voelt als men alleen of met een metgezel wandelt met wie men in volmaakte harmonie is, door zelden betreden of ongerepte stukken platteland die ongerept zijn door enige menselijke atmosfeer, waar de natuur rustig, uitgestrekt, puur is als een aspiratie, heilig als een gebed; op bergen, in bossen, langs dwaalpaden langs heldere stromen, of aan de oevers van een grenzeloze oceaan. Zolang de *prana* individueel blijft, kan deze vreugde alleen ervaren worden als bepaalde uiterlijke voorwaarden vervuld zijn. Aan de andere kant *wordt men*, wanneer de *prana* werkelijk onpersoonlijk, universaliseerd is, *deze heerlijke gelukzaligheid in allen die het voelen*; men hoeft niet langer, om ervan te genieten, omringd te zijn door bepaalde specifieke materiële omstandigheden.

Wat betreft het zenuwvlak, is men dan volkomen vrij van alle omstandigheden. Men heeft bevrijding bereikt.

30 juli 1914

Ik luisterde naar de stem van de golven en het vertelde mij van vele wonderen. Het sprak tot mij over de vreugde van het leven en van de extasen van beweging. O Zee, in een lied zonder einde en steeds vernieuwd, vertelde u mij opnieuw over de kracht van de liefde die alle dingen waar maakt. Terwijl ik de pracht van uw onoverwinnelijke actie overwoog, nam ik de onweerstaanbare golf waar die het universum naar de Allerhoogste Realiteit

draagt. De kracht die u optilt en uw oppervlak in bergen verandert, is als de kracht die de wereld uit haar traagheid tilt en daarin het verlangen naar het Goddelijke wekt.

Toen ik u in stilte gadesloeg, sprak u tot mij nog dieper, en vertelde u mij over het grote mysterie van eeuwige Liefde die zichzelf liefheeft in alle vormen en zichzelf openbaart in alle activiteiten. Reeds in mijn wezen leefde deze onuitsprekelijke Liefde zelfbewust, maar op dat moment nam haar leven een uitzonderlijke intensiteit aan, of misschien was de individuele perceptie uitzonderlijk helder. O aanbiddelijke Heer, Soevereine Meester van de wereld, Gij die, als alles, alles bezit en in alles geniet, wierp Gij in dat moment van Uw eeuwigheid een nadere blik op ons, dat wij also werden gebaad in zo'n grootsheid van liefde? Of was het dat Gij, in het nederige instrument van dit kortstondige en beperkte wezen, sterker en vollediger, met meer intensiteit en precisie, Uw eigen genot van het zijn en de zelfmanifestatie wilde proeven? Plotseling werd alles verlicht met de onuitsprekelijke schoonheid van Uw Waarheid, en in de spiegel van het individuele bewustzijn weerspiegelde Gij al de oneindig gevarieerde vormen van zelfexpressie van Uw wezen van Liefde. Pijn en genot verenigden en versmolten in een extase die leek alsof het het hele wezen in zijn vlam moest verteren. Oh, hoe goed begreep het U, dit deel van Uzelf dat is gekristalliseerd tot wat ik mijn wezen noem, hoe krachtig hield het van U in die onvergetelijke momenten! Alle barrières van gedachte en sensatie waren verdwenen, verteerd door de hartstocht van Uw goddelijke vuur, en inderdaad was het U die op dat moment genoot van Uw eeuwige en oneindige aanwezigheid in alle dingen. U was alle acties en alle weerstanden, alle sensaties en alle gedachten, degene die liefheeft en degene die bemind wordt, dat wat zichzelf geeft en dat wat ontvangt, in een onuitputtelijke en altijd bewegende harmonie.

Ik luisterde naar het lied van de golven en het vertelde me over zulke grote wonderen....

Maart of april 1915

Weten hoe je afstand kunt doen van de bevrediging van het huidige moment om je ideaal te realiseren, is de grote kunst van hen die hun vluchtige, totale bestaan tot het uiterste willen laten gaan.

Er zijn ontelbare categorieën van "succesvolle" mensen; deze categorieën worden bepaald door de grotere of kleinere breedte, nobelheid, complexiteit, zuiverheid en helderheid van hun ideaal. Men kan "slagen" als voddenraper of "slagen" als meester van de wereld of zelfs als een volmaakte asceet; in alle drie de gevallen, hoewel op zeer verschillende niveaus, is het iemands min of meer integrale en uitgebreide zelfbeheersing die het "succes" mogelijk maakt.

Aan de andere kant is er maar één manier om een "mislukking" te zijn; en dat overkomt de grootste, de meest soevereine intelligentie, evenals de kleinste, de meest beperkte, al degenen die niet in staat zijn om de sensatie van het huidige moment ondergeschikt te maken aan het ideaal dat ze willen bereiken, maar zonder de kracht te hebben om het pad te bewandelen — identiek voor iedereen in de natuur, zo niet in omvang en complexiteit — dat naar deze prestatie leidt.

Tussen het uiterste van een individu dat volledig en perfect alles realiseerde wat hij had bedacht en dat van iemand die helemaal niet in staat is geweest om ook maar iets te realiseren, is er natuurlijk een bijna onbeperkte reeks tussenliggende gevallen; deze reeks is opmerkelijk complex, omdat er niet alleen een verschil is in de mate van realisatie van het ideaal, maar er is ook een verschil tussen de verschillende kwaliteiten van het ideaal zelf. Er zijn ambities die louter persoonlijke belangen nastreven, materieel, sentimenteel of intellectueel, andere die algemenere, meer collectieve of hogere doelen hebben, en weer andere die zagezegd bovenmenselijk zijn, en ernaar streven de toppen te beklimmen die zich openen op de pracht van eeuwige Waarheid, eeuwig Bewustzijn en eeuwige Vrede. Het is gemakkelijk te begrijpen dat de kracht van iemands inspanning en verzaking in verhouding moet staan tot de breedte en hoogte van het doel dat iemand heeft gekozen.

Op elk niveau, van het meest bescheiden tot het meest transcendente, vindt men zelden een perfect evenwicht tussen de som van zelfbeheersing, de kracht van opoffering die beschikbaar is voor het individu dat een doel heeft gekozen, en de som van verzakingen van elke soort en aard die het doel vereist.

Wanneer de constitutie van een individu dit perfecte evenwicht toelaat, levert zijn aardse bestaan het hoogst mogelijke resultaat op.

23 april 1915

Soms wekt Gij in het wezen een vurige vuurkorf op; op zulke momenten lijkt alles mogelijk — de meest extreme en de meest opperste realisaties, evenals de meest duistere en bescheiden.

Wanneer deze vurige vuurkorf er niet is, is het wezen als een hoop as; en Gij verlicht zelden de vuurkorf. Is het om dit fragiele instrument te sparen?

Het denkvermogen stelt vragen; maar het integrale wezen is tevreden; het vraagt niets anders dan wat Gij wilt.

Maar het weet dat het arm en ellendig is, naakt en waardeloos zonder Uw actieve Tegenwoordigheid.

Het is Uw Aanwezigheid die het altijd roept en waar het op wacht.

9 december 1916

De stilte komt en de vlam van aspiratie wordt aangestoken, het lichaam wordt overgoten met warmte, en in deze warmte is er een gelukzalige impuls naar transformatie; het lied van goddelijke harmonie wordt gehoord, kalm en glimlachend: het is een zoete symfonie, bijna onmerkbaar en toch vol kracht. Dan keert de stilte terug, dieper en uitgestrekter, ja, uitgestrekt tot in het oneindige, en het wezen bestaat voorbij alle grenzen van tijd of ruimte.

O mijn lieve Heer, mijn geliefde God, heel mijn wezen roept tot U in een onweerstaanbare golf: "Ik hou van U! Ik hou van U! Ik hou van U!"... met een liefde die geen woorden ooit kunnen uitdrukken. Het hele wezen staat in brand, versmolten in deze intensiteit. Alleen mijn hart, zo vaak teleurgesteld, zo wreed bedrogen, mompelt schuchter: "Zult U niet doen wat mensen hebben gedaan? Wilt U deze liefde niet afwijzen als onwaardig voor U, of te

zwaar om te dragen?" O twijfelend hart! Ziet u niet dat het het aanbedene Zelf is die in u liefheeft en dit vuur voedt dat nooit zal doven? Geen schuchterheid meer, geen ijdele terughoudendheid meer... het verleden vervaagt als een droom. Al wat overblijft is een wonderbaarlijk Heden gemaakt van verheven Eeuwigheid.... O mijn geliefde God, U hebt mij in Uw armen genomen die zo sterk en zo zacht zijn, en er bestaat niets anders dan Uw goddelijke Extase.

Kunst is de menselijke taal van het zenuwvlak, bedoeld om het Goddelijke uit te drukken en te communiceren, dat zich in het domein van sensatie manifesteert als schoonheid.

Het doel van kunst is daarom om degenen voor wie het bedoeld is een vrijere en volmaaktere gemeenschap met de Allerhoogste Realiteit te geven. Het eerste contact met deze Opperste Realiteit uit zich in ons bewustzijn door een bloei van het wezen in een overvloed van groot en vredig genot. Elke keer dat kunst de toeschouwer dit contact met het oneindige kan geven, hoe vluchtig ook, vervult het haar doel; het heeft zich waardig getoond voor haar missie.

Zo kan geen enkele kunst die eeuwenlang een volk heeft bewogen en verblijd, worden afgewezen, omdat het ten minste gedeeltelijk haar missie heeft vervuld — om de krachtige en min of meer volmaakte uiting te zijn van datgene wat moet worden uitgedrukt.

Wat het voor de gevoeligheid van een natie moeilijk maakt om te genieten van het genot dat een andere natie in de ene of andere kunst vindt, is de gewoontebepierking van het zenuwwezen dat, nog meer dan het mentale wezen, van nature exclusief is in zijn vermogen om het Goddelijke waar te nemen en dat, wanneer het in relatie met Hem is gekomen door middel van bepaalde vormen, een bijna onweerstaanbare weerzin voelt om Hem te herkennen door middel van andere vormen van sensatie.

Wat is dit "ik" dat van tijd tot tijd spreekt, en zijn beperking waarneemt in het midden van het bewustzijn van het oneindige? Het is het concentratiepunt waar de Wil die voorbij is individueel bewust wordt, zodat het zich kan manifesteren via het aardse instrument; kortom, het is de geïndividualiseerde bemiddelaar tussen het instrument en de gedachte van de werker, een soort meer of minder bekwame hand. Het "ik" weet dat het volledig onafhankelijk is van de huidige manier van manifesteren — vorm, lichaam, omgeving, opvoeding, zintuiglijke ervaringen; het is een constituerend element van het Al, een oneindig klein deel van het universum; zijn duur als een "ik" is identiek aan de duur van het universum en is ervan afhankelijk. Het weet dat alleen Dat wat geen "ik" is, vrij kan zijn van deze afhankelijkheid, eeuwig kan zijn. Het 'ik' weet dat het volkomen overgegeven is aan Dat wat het niet kan denken, dat het bewogen wordt door Dat, en daarom zegt het niet: 'ik wil', maar 'ik moet willen' of 'ik word gemaakt om te willen'. En, overgegeven aan zijn Eeuwige Meester, de Meester van zijn tijdelijke instrument, wetende dat het zal verdwijnen op hetzelfde tijdstip als het werk waarvoor het is geschapen, volbrengt het het vreugdevol, zonder ongeduld voor de voltooiing ervan, noch enig verlangen naar de verlenging ervan.

Deel 5

Notities en Reflecties

Onder deze titel aangetroffen tussen de manuscripten van de Moeder

Over de Mysteries van de Opstijging naar God

OM DE gebeurtenissen in de geschiedenis te beoordelen, is een zekere afstand nodig; op dezelfde manier, als men weet hoe men hoog genoeg boven materiële contingenties uit kan stijgen, kan men het aardse leven als geheel zien. Vanaf dat moment is het gemakkelijk te beseffen dat alle inspanningen van de mensheid naar hetzelfde doel toe convergeren.

Het is waar dat mensen collectief of individueel heel verschillende paden volgen om het te bereiken; sommige van deze paden kronkelen en keren zo veel dat ze op het eerste gezicht lijken af te wijken van het doel in plaats van ernaartoe te leiden; maar ze gaan er allemaal naartoe, bewust of onbewust, snel of langzamer.

Wat is dit doel dan?

Het is één met het doel van het leven van de mens en zijn missie in het universum.

Het doel: "Noem hem zoals je wilt, want voor de wijzen is hij de Bezitter van alle namen."

De Tao van de Chinezen — De Brahman van de Hindoes — De Wet van de Boeddhisten — Het Goede van Hermes — Dat wat niet genoemd kan worden, volgens de oude Joodse traditie — De God van de Christenen — De Allah van de Moslims — De Rechtvaardigheid, de Waarheid van de materialisten.

Het doel van het leven van de mens is om zich bewust te worden van Dat.

Zijn missie is om Het te manifesteren.

Alle religies, alle leringen van alle wijzen zijn niets anders dan methoden om dit doel te bereiken.

Ze kunnen worden ingedeeld in drie hoofdcategorieën. Eerste methode — intellectueel: De liefde voor de Waarheid, de zoektocht naar het Absolute.

Door onderscheidingsvermogen, studie, reflectie, analyse, controle en concentratie van de gedachte, verdrijft men de illusie van persoonlijkheid, een werveling van atomen in een enkele substantie die zelf niets anders is dan een verschijning: een condensatie van de ether.

Waar hebben we het over als we *mezelf* zeggen? Het lichaam? De gewaarwordingen? De gevoelens? De gedachten? Dit alles heeft geen stabiliteit. De schijn van continuïteit komt voort uit een rigoureuze determinisme dat in elk van deze rijken van het wezen heerst; en in dit determinisme komen evenveel externe als interne agenten binnen. Waar is dan het zelf, dat wil zeggen, iets permanents, constants, altijd hetzelfde? Om het te vinden, om dit absolute te vinden, moeten we van diepte naar diepte gaan, van relativiteit naar relativiteit — want alles wat in vorm is, is relatief — totdat we Dat bereiken wat Ondenikbaar is voor onze rede, Onuitsprekelijk voor onze taal, maar kenbaar door identificatie — want we dragen Dat in onszelf, het is het middelpunt en het leven van *ons* wezen.

Tweede methode — de liefde voor God. Het is de methode van degenen die een ontwikkeld religieus gevoel hebben.

Aspiratie naar de Goddelijke Essentie van alle dingen die we hebben waargenomen in een moment van integrale verlichting.

Dan zelftoewijding aan deze Goddelijke Essentie, aan deze Eeuwige Wet, integrale zelfgave, op elk moment, in al iemands daden. Volledige overgave: men is nu slechts een volgzaam instrument, een trouwe dienaar voor de Allerhoogste Meester. De Liefde is zo compleet dat het een onthechting veroorzaakt van alles wat niet het Goddelijke Absolute en volmaakte concentratie op Hem is.

“Bovendien is het niet onmogelijk om hoger te stijgen dan dat, want liefde zelf is een sluier tussen de minnaar en de Geliefde.”

Identificatie.

Derde methode — de liefde voor de mensheid.

Als gevolg van een heldere visie, een intense perceptie van het immense lijden van de mensheid, ontstaat het besluit om zichzelf volledig toe te wijden aan het beëindigen van dit lijden.

Zelfvergetelheid in het geven van al je gedachten, al je energieën, al je activiteiten om anderen te helpen, hoe klein ook.

“Ga met je hart overstromend van mededogen in deze wereld verscheurd door pijn, wees instructeurs, en waar de duisternis van onwetendheid heerst, ontsteekt daar een fakkel.”

Deze toewijding aan de mensheid manifesteert zich in vier domeinen.

Men kan op vier manieren aan anderen geven:

Materiële gaven. Intellectuele gaven: kennis. Spirituele gaven: harmonie, schoonheid, ritme. De integrale gave, die alleen kan worden gedaan door degenen die de drie paden hebben gevolgd, die in zichzelf alle methoden van ontwikkeling hebben gesynthetiseerd, van bewustwording van Dat wat Eeuwig is: de gave van voorbeeld. Het voorbeeld dat niet zelfbewust is en dat men geeft omdat men dat is, omdat men leeft in het Eeuwige Goddelijke Bewustzijn.

Twee Parallele Bewegingen

ER zouden twee parallele bewegingen moeten zijn in de evolutie van een individu; en het is omdat hij over het algemeen een van deze bewegingen verwaarloost om zich op één ervan te concentreren, dat zijn vooruitgang zo haperend en zo onevenwichtig is.

Een van deze bewegingen is om ons bewust te worden van alle bestanddelen van het wezen, zowel materieel en zintuiglijk als intellectueel en spiritueel; we moeten kennismaken met het mechanisme van het leven in ons, met al zijn neigingen, kwaliteiten, vermogens en gevarieerde activiteiten, heel onpartijdig, dat wil zeggen, zonder enig vooropgezet idee van goed of kwaad, zonder enig absoluut of willekeurig oordeel (want onze oordelen missen onvermijdelijk helderheid) over wat zou moeten blijven bestaan en wat zou moeten verdwijnen, wat zou moeten worden aangemoedigd en wat zou moeten worden onderdrukt. Onze visie op wie we zijn moet objectief zijn, zonder vooringenomenheid, als we willen dat het oprecht en integraal is: we worden geconfronteerd met een universum dat we tot in de kleinste details moeten verkennen, in zijn meest obscure en infinitesimale elementen moeten kennen, met een wetenschappelijke houding van volmaakte mentale onpersoonlijkheid, dat wil zeggen, zonder enige *a priori* oordelen.

Wat we ook mogen denken, dit werk van observatie, analyse en introspectie is nooit voltooid. In ieder geval, zolang we op aarde zijn in een fysiek lichaam, moeten we altijd het immens complexe wezen dat we zijn bestuderen, zodat geen enkel element onze kennis en dus onze controle kan ontgaan: *want we kunnen alleen beheersen wat we weten en bevelen wat we hebben beheerst.*

Dit brengt ons bij de tweede beweging die parallel aan en gelijktijdig met de eerste zou moeten bestaan. Het is de toewijding, de constante en voortdurend herhaalde overgave van alle elementen die aan onze controle onderworpen zijn aan de Allerhoogste en Goddelijke Wet.

Elk element dat zich bewust is geworden van zichzelf, elke tendens, elk vermogen, moet zich overgeven aan de Soevereine Leiding van de Eeuwige Essentie van het Zijn, met het simpele vertrouwen van een kind; Zij zal al deze elementen op de juiste manier ordenen, classificeren en gebruiken; Zij en Zij alleen kan scheiden wat kan worden gebruikt van wat niet kan, wat moet worden aangemoedigd van wat moet worden geëlimineerd; en, zonder twijfel, omdat voor Haar alles van gelijke waarde is, kan alles worden gebruikt, omdat door Haar alles wordt getransformeerd, verlicht, getransfigureerd: alles dat zich bewust wordt van Haar en zichzelf aan Haar geeft, wordt Haarzelf en ontsnapt zo aan alle noties van goed en kwaad, die puur extern en menselijk zijn.

Een van deze bewegingen, een van deze houdingen zonder de andere is onvolledig en eenzijdig. Ons wezen in één blok aan de Allerhoogste Essentie toewijden is niet genoeg: alle elementen die we niet kennen en niet onder de knie hebben, ontlopen deze toewijding en volgen daarom hun eigen wet in plaats van zich te conformeren aan de Eeuwige Wet, en worden de bron van elke verstoring, elke onverwachte opstand in iemand die nog dacht dat hij volledig een dienaar van De Wet was. Maar hij vergat alle onbekende

hoeken in zijn wezen die ook aanspraak maken op leven en activiteit en die zich op hun beurt manifesteren, maar in een activiteit die wanordelijk en disharmonisch is ten opzichte van het wezen als geheel, omdat ze de centrale wil ontlopen.

Aan de andere kant is het ijdel en steriel, zelfs gevaarlijk om ons bewust te worden van onszelf in onze kleinste details, als het niet wordt gedaan ter wille van de orde, zodat de Goddelijke Essentie de Almachtige heerser van al deze elementen kan worden, als we niet hun onvoorwaardelijke overgave aan Haar opperste leiding, aan De Soevereine Wet, veiligstellen.

Alleen in de evenwichtige vereniging van deze twee houdingen kan men zichzelf werkelijk en integraal een Dienaar van de Eeuwige noemen.

Op Weg naar het Allerhoogste Licht

SOMMIGE mensen — bijna allemaal — leven in hun sensaties, in die mate dat ze zich alleen bewust zijn van het huidige moment. Ze moeten het bewustzijn van hun hele leven leren en moeten zien in welke mate hun gevoelens vergankelijk zijn en in de loop van hun bestaan zullen worden vervangen door ontelbare tegenstrijdige sensaties.

(De kaars)

Degenen die zich bewust zijn geworden van hun leven in zijn geheel moeten worden geleerd hun bewustzijn te identificeren met dat van de aarde (om een diepte van hun wezen binnen te gaan die één is met de aardse bestemmingen). Wat is de duur van één leven vergeleken met de duur van de aarde?

(Het gaslicht)

Degenen die zich bewust zijn geworden van het aardse leven moeten worden geleerd hun bewustzijn te identificeren met dat van het universum, om in zichzelf datgene te vinden wat één is met het universum en net zo lang zal duren als het universum. (Wat is de duur van de aarde in vergelijking met die van het universum? Eén ademhaling!)

(Het elektrische licht)

Degenen die zich bewust zijn geworden van het universele leven, in al zijn vormen, moeten leren hun bewustzijn te identificeren met Dat wat Eeuwig is, met Dat wat nooit is begonnen en nooit zal eindigen, met het Permanente, het Onveranderlijke, waarachter niets is.

En voor hen zal het onsterfelijke Licht worden ontstoken.

(Het Allerhoogste Licht)

Drie dromen

1

We stonden op de top van een berg, zo hoog dat de valleien onzichtbaar waren. De lucht was volkomen helder en kleurloos. De top van de berg was bedekt met rijke weiden. Op deze weiden graasden vier kuddes koeien, bewaakt door vier herders. Deze kuddes stonden op gelijke afstand van elkaar, en vormden zo ongeveer de vier hoeken van een vierkant. Elke bewaker had zijn eigen, heel specifieke uiterlijk en kenmerken. "Hij" zocht iets dat hij wilde uitdrukken en effectief maken, en daarvoor miste hij bepaalde elementen. Deze elementen lagen voorbij de top van de berg en Hij vroeg me of er een manier was om daarheen te gaan om ze te halen. De vraag werd hardop gesteld en alle koeien van de kudde die het dichtst bij ons was, sprongen naar Hem toe, loeiend van vreugde. De man die hen leidde, lang, sterk, gestut, gekleed in dierenhuiden, wit van huid en heel erg behaard, met zwart, ruig haar en een vierkant gezicht, ging naar Hem toe en zei met luide stem tegen Hem: "Ik stel mij geheel ter beschikking, mijn koeien willen u dienen en ik ook. Ik zal ze leiden naar de plaats waar de elementen van kennis liggen die u wilt verwerven en wij zullen ze naar u toe brengen."

Terwijl hij sprak, kwam de kudde die rechts in dezelfde rij liep dichterbij, geleid door zijn bewaker, die geïnteresseerd was en kwam luisteren. Hij was lang, dun, weelderig gekleed, met een gladde huid, een ovaal, langwerpige gezicht en heel zwart en zijdeachtig haar dat tot op zijn schouders viel. Een deel van zijn gewaad was rood, maar er waren verschillende andere kleuren. Hij was vriendelijk en welwillend. Maar hij bood zijn diensten niet aan.

2 augustus 1914

We reden over de brede witte snelweg die naar ons doel leidde, toen we bij een splitsing in de weg een groot aantal mensen zagen die zich verzamelden en zich samenpakten met uitdrukkingen van angst. We vragen ons af waarom, terwijl we verdergaan, we onszelf horen roepen door een herder gekleed in het wit, die ons zegt ons bij de mensen op de oever langs de weg te voegen. En als antwoord op onze vraag vertelt hij ons dat een enorme kudde koeien en stieren tot nu toe gevangen is gehouden, maar dat de tijd is gekomen om ze los te laten, dat het touw dat ze tegenhoudt zal worden verwijderd en dat ze zullen aanvallen en waarschijnlijk alles op hun pad zullen vernietigen. Ik antwoord, "Deze wezens zijn inderdaad vol kracht en soms zelfs van ogenschijnlijk blinde gewelddadigheid, maar voor mensen zoals wij tweeën die rechtdoor lopen, is er niets te vrezen; stieren hebben ons nog nooit kwaad gedaan." Maar de herder blijft volhouden en zegt dat het echt iets uitzonderlijks en ongekennds is. Om hem niet te ergeren, stoppen we en gaan we langs de kant van de weg staan, voor de menigte mensen. Maar ook daar blijft hij volhouden en zegt: "Niet daar, niet daar, je wordt vertrapt, achter." En hij laat ons achter alle anderen staan, achter de kant van de weg.

Op dat moment zie ik in de verte de immense kudde koeien en stieren; het touw dat hen tegenhield wordt verwijderd en ze stormen naar voren, recht voor hen uit; en als er iemand in hun weg had gestaan, zouden ze hem zeker vertrapt hebben. Als iedereen voorbij is, wordt de leider van de kudde, die tot het laatst was vastgehouden, losgelaten. Het is een prachtige, enorme witte stier. In plaats van hetzelfde pad te volgen als de anderen, slaat hij rechtsaf, voor ons uit, en volgt het afdalende pad. Maar na een moment stopt hij, op zoek naar iets, vindt het niet, loopt terug en gaat uiteindelijk vlak voor me staan. Dan zie ik dat het een drievoudige stier is, samengesteld uit drie stieren die dicht op elkaar vastgebonden zijn. Een van de drie (de middelste, denk ik) was iets minder wit dan de twee anderen. Links van mij was een priester die, bij het zien van dit enorme wezen dat op ons afstormde en vlak voor mij bleef staan, door grote angst werd bevangen. En in zijn angst begon hij rusteloos te bewegen. Dan zei ik tegen hem: "Nou, wat dacht je dan van je geloof in God? Als Hij heeft besloten dat je door deze stier vertrapt zult worden, zul je dan niet vinden dat Zijn wil goed is?" Hij schaamde zich nogal en wilde dapper lijken, dus begon hij tegen de stier te praten en hem vriendelijk op zijn snuit te aaien. Maar het machtige wezen begon zijn geduld te verliezen. En ik dacht: "Met zijn angst zal deze dwaas echt een ramp veroorzaken." "We kunnen beter weggaan," zei ik, terwijl ik me naar "Hem" omdraaide. En zonder verdere zorg voor de stier gingen we weer op weg. We hebben nauwelijks een paar stappen op de weg gezet of we zien de stier rustig langs ons heen lopen, kalm en sterk. Iets verderop zie ik een andere stier in de tegenovergestelde richting aankomen, helemaal roodbruin, met een wilde en woeste blik, aanvallend met zijn enorme horens naar voren gericht. Ik kijk terug naar "Hem", een paar stappen achter me lopend, en ik zeg tegen hem: "Dit is het echt gevaarlijke wezen, degene die alleen is en in de tegenovergestelde richting van de anderen gaat. Deze heeft kwade bedoelingen. Hij kan ons niet eens zien omdat we op het rechte pad zijn en beschermd worden. Maar ik ben erg bang voor de anderen." Nog iets verderop horen we een galopperend geluid achter ons, alsof de woeste stier

met anderen terugkomt. Ik voel dat het tijd is om het doel te bereiken. Op dat moment lijkt de weg afgesloten; voor ons is er een deur die ik wil openen, maar mijn hand glijdt over de knop en ik kan hem niet draaien. En toch dringt de tijd. Dan hoor ik duidelijk de diepe Stem: "Kijk." Ik kijk omhoog en zie vlak voor ons, naast de gesloten deur, een wijd open deur die naar een vierkante kamer leidt die het doel is. En de stem vervolgt: "Ga naar binnen. Daar zijn alle deuren te vinden en je zult ze allemaal kunnen openen." Met een gevoel van grote vrede en rustige kracht werd ik wakker.

1914 (na augustus)

3

Heer, vannacht gaf u mij een droom.

Dit is wat ik me ervan herinner:

Bovenop een zeer hoge toren op een hoge berg, in een kamer die zo groot was dat hij laag leek, leunde ik tegen de verste muur en tegenover mij was een raam dat naar buiten keek. Aan mijn linkerzijde een verhoogde troon met verschillende treden, en op de troon zat de Heer der Naties. Dit wist ik, hoewel ik niet naar hem had gekeken. Rechts van mij, aan het uiteinde van de immense kamer, in een soort alkoof die van bovenaf werd verlicht, zat een jonge vrouw — een natie. Ze was een klein, gedrongen kind met heel donker haar en een bleke en matte huidskleur. Ze had een trouwjurk aangetrokken, met een kroon van witte bloemen op haar hoofd (de jurk was voornamelijk wit met wat blauw en een paar gouden accenten). Ik wist dat ik deze natie had geholpen zich op deze manier te kleden en de berg en de toren te beklimmen om naar de kamer te komen. Ze was gekomen om zichzelf als bruid aan de Heer der Naties aan te bieden, en voor dit doel moest ze een reeks beproevingen ondergaan die de Heer haar wilde opleggen om te weten of ze hem waardig was. Deze beproevingen waren de beproevingen van de Terreur.

Voor de eerste beproeving liet hij een vol glas en een karaf naar haar brengen. En ze moest de inhoud van beide drinken. Voor haar leken ze bloed te zijn — nieuw vergoten menselijk bloed. En Hij zei vanaf de hoogte van zijn troon tegen haar: "Drink dit bloed om te laten zien dat je niet bang bent." Het arme kind beefde van walging en durfde de afschuwelijke drank niet aan te raken. Maar op dat uur, Heer, had U mij het volledige bewustzijn en de kracht van de Waarheid gegeven. Van waar ik stond, kon ik duidelijk de transparante zuiverheid van het water zien dat het glas en de karaf werkelijk bevatten. En terwijl het kind nog steeds twijfelde en de Heer haar op een bijtende toon uitdaagde, "Wat! Je beeft al! Dit is nog maar de eerste beproeving, de gemakkelijkste van allemaal, wat ga je nu doen?"...

Toen riep ik, zonder acht te slaan op de gevolgen, naar het kind *in een taal die de Heer niet verstond*, "Je kunt drinken zonder angst, het is alleen water, zuiver water, ik zweer het." En het kind, vertrouwend op mijn woord dat de suggestie verdreef, begon rustig te drinken....

Maar vanwege de kracht waarmee ik had gesproken, vermoedde de Heer iets en keerde zich woedend naar mij toe, berispelend omdat ik sprak terwijl ik dat niet had moeten doen. Waarop ik antwoordde — nog steeds onachtzaam voor de gevolgen die ik wist dat onvermijdelijk waren — "Wat ik

zeg, gaat jou niet aan, want Jij kunt de taal die ik heb gebruikt niet begrijpen!"...

Toen gebeurde het gedenkwaardige....

De kamer werd plotseling zo donker als de nacht en in deze nacht verscheen er een nog donkerdere vorm, een vorm die ik duidelijk waarnam, hoewel niemand anders hem kon zien.

Deze vorm van duisternis was als de schaduw van het licht van Waarheid in mij. En deze schaduw was Terreur.

Onmiddellijk begon het gevecht. Het wezen, wiens haar leek op woedende slangen, die zich met afschuwelijke kronkels en vreselijk tandenknarsen bewogen, stormde op me af. Als ze met slechts één van haar vingers mijn borst op de plaats van het hart zou aanraken, zou *de grote ramp voor de wereld* plaatsvinden, en dit moest koste wat kost worden vermeden. Het was een angstaanjagende strijd. Alle krachten van de Waarheid waren geconcentreerd in mijn bewustzijn; en er was niets minder nodig om te vechten tegen zo'n geduchte vijand als Terreur!

Haar uithoudingsvermogen en kracht in de strijd waren opmerkelijk. Ten eindelijk kwam het ultieme moment van de strijd. We waren zo dicht bij elkaar dat het onmogelijk leek dat we elkaar niet zouden aanraken, en haar uitgestoken vinger kwam dichterbij, mijn borst bedreigend...

Op dat precieze moment strekte de Heer der Naties, die niets van de tragische strijd kon zien, zijn hand uit om iets van een klein tafeltje aan zijn zijde te pakken. Deze hand ging — onbewust — tussen mijn tegenstander en mij door. Ik kon toen steun ervan krijgen en Terreur, voor deze keer definitief overwonnen, zonk naar de grond als een donker stof zonder macht of realiteit....

Toen herkende ik degene die op de troon zat, en deed hulde aan zijn macht, leunde ik mijn hoofd op zijn schouder en zei vrolijk tegen hem: "Samen hebben we de Terreur overwonnen!"

Dat was mijn droom — en daarmee gaf U mij het volledige begrip ervan.

Voor dit alles dank ik U, als voor een onbetaalbaar geschenk.

31 januari – 1 februari [1915?]

De Oorlog

1

Ik heb treinen bezocht, die elk tussen de vijf- en zeshonderd gewonden van het front aanvoerden. Het is een ontroerend gezicht, niet zozeer vanwege alles wat deze ongelukkige mannen lijdten, maar vooral vanwege de nobele manier waarop de meesten van hen hun lijdten dragen. Hun ziel straalt door hun ogen, het geringste contact met de diepere krachten wekt het. En van de intensiteit, de volheid van de krachten van ware liefde die, in hun aanwezigheid, in volmaakte stilte konden worden gemanifesteerd, was het gemakkelijk om de waarde van hun ontvankelijkheid te beseffen.

Dan begint de mentaliteit die plezier heeft in het maken van constructies voor realisatie zich alles voor te stellen wat met behulp van deze ontvankelijkheid zou kunnen worden voltooid. En scènes, zowel groot als complex, van mogelijke realisaties volgen elkaar op, eindeloos stromend in de pracht van hun licht en liefde.

Bovendien dient het kleinste incident, het geringste contact met de buitenwereld op dit moment als voorwendsel voor ontelbare constructies die voor de mentaliteit groot, lichtgevend, vol van een intens leven en een grote kracht voor realisatie lijken. Ze zijn als zoveel buitenste kaders of vormen van manifestatie die worden aangeboden voor de goedkeuring en de keuze van Dat wat zich wil manifesteren — maar aan de zijde van de gedurfde bouwer staat het liefhebbende en volgzaam kind dat, in een vurig verlangen naar het Opperste Beginsel van Waarheid, zachtjes mompelt: “Heer, ik ben onwetend van Uw Wil in zijn geheel, ik construeer gebeurtenissen die in overeenstemming zijn met mijn magere individuele beperkingen en die waarschijnlijk heel slecht passen in de immensiteit van Uw plan. Maar Gij weet dat het niets anders is dan vluchtige constructies die worden opgelost zodra zij zijn gecreëerd en die op geen enkele wijze de zuiverheid van de mentale spiegel aantasten die op elk moment klaarstaat om de passende transcriptie te weerspiegelen van wat Gij het integrale instrument wilt laten uitvoeren.” En dan houdt het hele wezen, in een uitgestrekte en lichtgevende en objectloze extase, op “een wezen” te zijn en wordt het Grenzeloze. En in de stilte van de contemplatie weet de mentaliteit dat al deze verschillende constructies die zich aan haar voordoen deel uitmaken van een geheel dat haar zal worden gegeven om zich geleidelijk te manifesteren, misschien door middel van verschillende lichamelijke instrumenten. En de gelijktijdige visie van Dat wat is en dat wat wordt, grijpt dit bewustzijn vast en verlaat het niet voor vele uren, uren die steeds frequenter en langduriger worden.

12 mei 1915

2

Het hele zenuwvlak lijkt op aarde te zijn neergedaald; maar in zijn vorm van macht, van kracht, is het gelokaliseerd in het gebied van gevecht.

Elders, achter de linies of in de neutrale landen, belichaamde dit vlak zich voornamelijk in zijn vorm van zwakte, zenuwachtige spanning, koortsachtigheid, ongeduld, onhandelbare verbeelding, alle energie voor actie verspillend. Allen die niet vechten, voelen zich verstoken van de enorme kracht die hen die vechten en elkaar doden, drijft — soms tot het punt dat ze er letterlijk gek van worden.

Allen die de oorlogszone ingaan — een duidelijk afgebakende zone vanuit het oogpunt van de actieve invloeden en atmosfeer — worden gegrepen, meegesleurd, onpersoonlijk gemaakt in een formidabele stroming, zo onstuimig als een woeste oceaan. Ze worden als het ware gedesindividualiseerd, gereduceerd tot een elementaire staat, tot de staat van natuurkrachten die, zoals de wind, de storm of het water, hun aardse werk volbrengen, bewogen door een wil waarvan ze zich niet bewust zijn. Ze zijn niet langer mensen, maar massa's die bewegen en handelen; en zelfs de ontelbare voorbeelden die lijken voort te komen uit moed, uit individueel heldendom, lijken toch op het heldendom van bijen of mieren — bijna mechanische gebaren, instinctieve gebaren — geïnduceerd in een geïsoleerd element door het collectieve bewustzijn van het genie van het ras.

Door alle mentale constructies te verwerpen, voelend dat ze arm en krachteloos zijn vergeleken met de realiserende, vernietigende kracht die ze tot hun beschikking hebben, zullen ze onoverwinnelijke instrumenten zijn van de transformerende Wil; en totdat ze helemaal tot het einde van hun taak zijn gegaan, kan er onmogelijk iets worden geprobeerd voor toekomstige reconstructies.

Op dit moment zijn deze krachten, voor het grootste deel althans, nauw verbonden met het goddelijke Bewustzijn dat hun aanzwellende vloed leidt, de stroom van hun schijnbaar ongetemde en ontembare stortvloed dirigeert — omdat het niet onderworpen is aan enige mentale leiding, gehoorzamen ze aan zijn impuls: zullen ze weten hoe, zullen ze in staat zijn om tot het einde te gehoorzamen? Zullen ze zich niet laten meeslepen door hun eigen beweging? Zal Kali, hoe langer ze danst, de controle over haar dans niet verliezen?...

Alles hangt af van de helderheid waarmee de goddelijke Wil zich op aarde kan manifesteren; als het op tijd in staat is geweest om voor zichzelf instrumenten te bereiden die voldoende ontvankelijk en zuiver zijn, instrumenten die bewust in zijn Essentie zijn ondergedompeld terwijl een effectief contact met de actieve zenuwkracht wordt gehandhaafd, dan zal deze monsterlijke en verheven uitstorting van ongebreidelde energieën zijn uiterste resultaten opleveren voor de transformatie van aarde en mens.

Parijs, 28 oktober 1915

Deel 6

Essays, brieven, etc. geschreven in Japan tussen 1916 en 1920

Vrouw en de Oorlog

U HEBT mij gevraagd wat ik van de feministische beweging vind en wat de gevolgen van de huidige oorlog ervoor zullen zijn.

Een van de eerste gevolgen van de oorlog is zeker geweest dat het een heel nieuw aspect aan de kwestie heeft gegeven. De zinloosheid van de voortdurende tegenstellingen tussen mannen en vrouwen werd meteen duidelijk gemaakt, en achter het conflict tussen de seksen, dat alleen betrekking had op uiterlijke feiten, liet de ernst van de omstandigheden de ontdekking toe van het altijd bestaande, zo niet altijd uiterlijk gemanifesteerde feit, van de echte samenwerking, van de ware vereniging van deze twee complementaire helften van de mensheid.

Veel mannen waren verrast om te zien hoe gemakkelijk vrouwen hen konden vervangen in de meeste van de functies die ze eerder bekleedden, en tot hun verrassing kwam er iets van spijt bij dat ze niet eerder een echte partner van hun werk en hun strijd hadden gevonden in haar, die ze vaker alleen hadden beschouwd als een object van plezier en afleiding, of op zijn best als de bewaker van hun haard en moeder van hun kinderen. Zeker, een vrouw is dat en om het goed te zijn, zijn er uitzonderlijke kwaliteiten nodig, maar ze is niet alleen dat, zoals de huidige omstandigheden ruimschoots hebben bewezen.

Door de gewonden te verzorgen in de moeilijkste materiële omstandigheden, zelfs onder vuur van de vijand, heeft het zogenaamde zwakke geslacht bewezen dat haar fysieke energie en uithoudingsvermogen gelijk waren aan die van de man. Maar waar vrouwen vooral bewijs hebben geleverd van uitzonderlijke gaven, is in hun organiserende vermogens. Deze bestuurlijke vermogens werden al lang geleden in hen erkend door het Brahmanistische India van vóór de Mohammedaanse verovering. Er is daar een populair gezegde dat zegt: "Eigendom geregeerd door een vrouw betekent voorspoedig bezit." Maar in het Westen heeft het Semitische denken, verbonden met de Romeinse wetgeving, gewoonten te diep beïnvloed voor vrouwen om de kans te krijgen hun organisatievermogen te tonen.

Het is waar dat men in Frankrijk vaak de vrouw als absolute meesteres van het bestuur van haar huis ziet, zelfs vanuit financieel oogpunt, en de spreekwoordelijke rijkdom van de Franse *kleine burgerij* bewijst dat het systeem een goede kant heeft. Het was echter zeldzaam om de vrouwelijke vermogens te zien gebruiken om ondernemingen van groot belang te leiden, en tot nu toe waren de vertrouwelijke posten van het openbaar bestuur altijd voor hen gesloten. De huidige oorlog heeft laten zien dat de regeringen zichzelf kostbare hulp ontzegden door de medewerking van vrouwen te weigeren. Ik zal u een gebeurtenis als voorbeeld noemen.

Een paar maanden na het uitbreken van de oorlog, toen de Duitsers het Belgische grondgebied bijna volledig hadden bezet, waren de bewoners van de binnengevallen gebieden in onbeschrijflijke ellende. Gelukkig werd er dankzij het initiatief van verschillende rijke Amerikaanse mannen en vrouwen een vereniging opgericht om in de meest dringende behoeften van de zwaarbeproefde bevolking te voorzien. Als gevolg van bepaalde militaire operaties werd een vrij grote groep kleine dorpen plotseling van al het voedsel

beroofd. Hongersnood dreigde. De American Society stuurde een bericht naar enkele vergelijkbare Engelse steden met het verzoek om onmiddellijk vijf bestelwagens met de meest onmisbare benodigdheden te sturen. Deze bestelwagens moesten hun bestemming binnen drie dagen bereiken. De mannen aan wie dit verzoek was gericht, antwoordden dat het volstrekt onmogelijk was om hieraan te voldoen. Gelukkig hoorde een vrouw van de zaak. Het leek haar vreselijk dat men in zulke tragische omstandigheden het woord "onmogelijk" kon gebruiken. Ze behoorde tot een groep vrouwen die de gewonden en slachtoffers van de oorlog hielpen. Ze beloofden de American Society onmiddellijk dat ze eraan zouden voldoen en binnen drie dagen werden de talrijke obstakels overwonnen, hoewel sommige van de moeilijkheden, met name die met betrekking tot transport, werkelijk onoverkomelijk leken. Een krachtige organiserende geest, een vurige wil, hadden het wonder verricht: de proviand arriveerde op tijd en de vreselijke ellende van hongersnood werd zo vermeden.

Dit wil niet zeggen dat alleen de uitzonderlijke kwaliteiten van vrouwen door de huidige oorlog aan het licht zijn gekomen. Haar zwakheden, haar fouten, haar kleinzieligheid hebben ook de kans gekregen om te worden getoond, en als vrouwen de plaats willen innemen die ze opeisen in het besturen van naties, moeten ze zeker veel verder komen in de beheersing van zichzelf, de verbreding van ideeën en standpunten, in intellectuele soepelheid en het vergeten van hun sentimentele voorkeuren om waardig te worden voor het beheer van publieke zaken.

Het is zeker dat puur mannelijke politiek bewijs heeft geleverd van onvermogen; ze zijn te vaak gestrand in hun zoektocht naar strikt persoonlijk belang, en in hun willekeurige en gewelddadige acties. Ongetwijfeld zou vrouwenpolitiek een neiging tot onbaatzuchtigheid en meer humanitaire oplossingen teweegbrengen. Maar helaas zijn vrouwen in hun huidige staat over het algemeen wezens van passie en enthousiaste partijdigheid; ze missen de redenerende kalmte die puur intellectuele activiteit geeft; de laatste is ongetwijfeld gevaarlijk omdat het hard en koud en meedogenloos is, niettemin is het ongetwijfeld nuttig om de overvloed aan sentiment te beheersen die geen overheersende plaats kan innemen in de heerschappij van collectieve belangen.

Deze fouten, die ernstig zouden zijn als de activiteit van vrouwen die van mannen moest vervangen, zouden daarentegen, door een samenwerking van de twee geslachten, een element van compensatie kunnen vormen voor de tegengestelde fouten van mannen. Dat zou de beste manier zijn om hen geleidelijk aan tot wederzijdse vervolmaking te leiden. Het deel van de vrouw te reduceren tot uitsluitend innerlijke en huishoudelijke bezigheden, en het deel van de man tot uitsluitend uiterlijke en sociale bezigheden, en zo te scheiden wat verenigd zou moeten worden, zou betekenen dat de huidige treurige staat van zaken, waaraan beiden evenzeer lijden, in stand wordt gehouden. Het is voor de hoogste plichten en zwaarste verantwoordelijkheden dat hun respectievelijke kwaliteiten zich moeten verenigen in een nauwe en zelfverzekerde solidariteit.

Is het niet tijd dat deze vijandige houding van de twee seksen die elkaar als onverzoenlijke tegenstanders tegemoet treden, ophoudt? Een zware, een pijnlijke les wordt aan de naties gegeven. Op de ruïnes die nu opgestapeld liggen kunnen er nieuwe constructies worden opgericht die

mooier en harmonieuzer zijn. Het is niet langer het moment voor zwakke competities en eigenbelangrijke claims; alle mensen, mannen of vrouwen, moeten zich verenigen in een gemeenschappelijke poging om zich bewust te worden van het hoogste ideaal dat vraagt om gerealiseerd te worden en vurig te werken aan de realisatie ervan. De vraag die moet worden opgelost, de echte vraag, is dan niet alleen die van een beter gebruik van hun uiterlijke activiteiten, maar vooral die van een innerlijke spirituele groei. Zonder innerlijke vooruitgang is er geen mogelijke uiterlijke vooruitgang.

Zo komt het probleem van het feminisme, zoals alle problemen van de wereld, terug op een spiritueel probleem. Want de spirituele realiteit ligt aan de basis van alle andere; de goddelijke wereld, de Dhammata van het Boeddhisme, is het eeuwige fundament waarop alle andere werelden worden gebouwd. Met betrekking tot deze Allerhoogste Realiteit zijn allen gelijk, mannen en vrouwen, in rechten en plichten; het enige onderscheid dat in dit domein kan bestaan is gebaseerd op de oprechtheid en vurigheid van aspiratie, op de standvastigheid van de wil. En het is in de erkenning van deze fundamentele spirituele gelijkheid dat de enige serieuze en blijvende oplossing voor dit probleem van de relatie tussen de seksen kan worden gevonden. Het is in dit licht dat het moet worden geplaatst, het is op deze hoogte dat het brandpunt van actie en nieuw leven moet worden gezocht, waar omheen de toekomstige tempel van de Mensheid zal worden gebouwd.

7 juli 1916

Vrouw en man

LAAT ONS eerst maar eens aannemen dat trots en onbeschaamdheid altijd belachelijk zijn: alleen domme en onwetende mensen zijn arrogant. Zodra een mens voldoende verlicht is om contact te hebben, hoe gering ook, met het alomtegenwoordige mysterie van het universum, wordt hij noodzakelijkerwijs nederig.

De vrouw is, door het feit van haar passiviteit, die gemakkelijker dan de man de intuïtie van het Allerhoogste Vermogen dat in de wereld werkt, heeft, vaker, van nature nederig.

Maar het is onjuist om het feit van deze nederigheid op behoefte te baseren. De vrouw heeft de man niet meer nodig dan de man de vrouw; of beter gezegd, preciezer, man en vrouw hebben evenveel behoefte aan elkaar.

Zelfs op het louter materiële vlak zijn er evenveel mannen die materieel afhankelijk zijn van vrouwen als er vrouwen zijn die afhankelijk zijn van mannen. Als nederigheid een gevolg was van die afhankelijkheid, dan zouden in het eerste geval de mannen nederig moeten zijn en de vrouwen de autoriteit moeten hebben.

Bovendien is het onjuist om te zeggen dat vrouwen nederig moeten zijn omdat ze mannen zo behagen. Het zou iemand ertoe brengen te denken dat de vrouw alleen op aarde is gezet om mannen te plezieren — wat absurd is.

Het hele universum is geschapen om de Goddelijke Kracht uit te drukken, en mensen, mannen of vrouwen, hebben een speciale missie om zich bewust te worden van en die Eeuwige Goddelijke Essentie te manifesteren. Dat is hun doel en geen ander. En als ze dat vaker zouden weten en onthouden, zouden mannen en vrouwen ophouden met denken aan kleingeestige ruzies over prioriteit of autoriteit; ze zouden geen groter teken van respect zien in het feit gediend te worden dan in het dienen, want iedereen zou zichzelf als gelijkwaardig beschouwen als dienaren van het Goddelijke, en het tot hun eer maken om steeds meer en steeds beter te dienen.

Indrukken van Japan

JE VRAAGT me om mijn indrukken over Japan. Schrijven over Japan is een moeilijke taak; er zijn al zoveel dingen geschreven, ook zoveel dwaze dingen... maar deze meer over de mensen dan over hun land. Want het land is zo wonderbaarlijk, pittoresk, veelzijdig, onverwacht, charmant, wild of lief; het is in haar verschijning zozeer een synthese van alle andere landen van de wereld, van tropisch tot arctisch, dat geen enkel artistiek oog er onverschillig voor kan blijven. Ik geloof dat er veel uitstekende beschrijvingen van Japan zijn gegeven; ik zal dan niet proberen de mijne toe te voegen, die zeker veel minder interessant zou zijn. Maar de mensen van Japan zijn over het algemeen verkeerd begrepen en verkeerd geïnterpreteerd, en over dat onderwerp valt nog iets te zeggen dat de moeite waard is om te zeggen.

In de meeste gevallen komen buitenlanders in contact met dat deel van het Japanse volk dat door buitenlanders is verwend, — een Japan van geldmakers en imitators van het Westen; duidelijk zijn ze zeer slimme imitators gebleken, en je kunt hier gemakkelijk veel van die dingen vinden die het Westen hatelijk maken. Als we Japan beoordelen op haar staatslieden, haar politici en haar zakenlieden, zullen we ontdekken dat het een land is dat erg lijkt op een van de machten van Europa, hoewel het de vitaliteit en geconcentreerde energieën bezit van een natie die haar hoogtepunt nog niet heeft bereikt.

Die energie is een van de meest interessante kenmerken van Japan. Het is overal zichtbaar, bij iedereen; de oude en de jonge, de arbeiders, de vrouwen, de kinderen, de studenten, iedereen, behalve misschien de "nieuwe rijken", vertonen in hun dagelijks leven de meest wonderbaarlijke opslag van geconcentreerde energie. Met hun volmaakte liefde voor de natuur en schoonheid is deze opgebouwde kracht misschien wel het meest onderscheidende en wijdverbreide kenmerk van de Japanners. Dat is wat je kunt waarnemen zodra je dat land van de Rijzende Zon bereikt waar zoveel mensen en zoveel schatten samenkomen op een smal eiland.

Maar als je — zoals wij — het voorrecht hebt gehad om in contact te komen met de echte Japanners, degenen die de rechtvaardigheid en dapperheid van de oude Samurai onaangetast hebben gehouden, dan kun je begrijpen wat Japan werkelijk is, dan kun je het geheim van haar kracht grijpen. Ze weten hoe ze stil moeten blijven; en hoewel ze de meest acute gevoeligheid bezitten, zijn ze, onder de mensen die ik heb ontmoet, degenen die het het minst uiten. Een vriend hier kan zijn leven met de grootste eenvoud geven om het jouwe te redden, hoewel hij je nooit eerder heeft verteld dat hij van je hield op zo'n diepzinnige en onzelfzuchtige manier. Sterker nog, hij had je niet eens verteld dat hij helemaal van je had gehouden. En als je niet in staat was om het hart achter de schijn te lezen, zou je alleen een zeer exquisite hoffelijkheid hebben gezien die weinig ruimte laat voor de uiting van spontane gevoelens. Niettemin zijn de gevoelens er, des te sterker misschien door het gebrek aan uiterlijke manifestatie; en als zich een gelegenheid voordoet, door een daad, heel bescheiden en soms verhuld, ontdek je plotseling diepten van genegenheid.

Dit is specifiek Japans; onder de naties van de wereld zijn de echte Japanners — zij die niet verwesterd zijn — misschien het minst egoïstisch. En deze onzelfzuchtigheid is niet het voorrecht van de goed opgeleide, de geleerde of de religieuze mensen; in alle sociale rangen kun je het vinden. Want hier, met uitzondering van enkele populaire en buitengewoon mooie festivals, is religie geen ritueel of een cultus, het is een dagelijks leven van verloochening, gehoorzaamheid, zelfopoffering.

De Japanners wordt van jongs af aan geleerd dat het leven een plicht is en geen plezier. Ze aanvaarden die plicht — zo vaak moeilijk en pijnlijk — met passieve onderwerping. Ze worden niet gekweld door het idee zichzelf gelukkig te maken. Het geeft het leven van het hele land een zeer opmerkelijke zelfbeheersing, maar geen vreugdevolle en vrije expansie; het creëert een sfeer van spanning en inspanning, van mentale en nerveuze spanning, niet van spirituele vrede zoals die bijvoorbeeld in India kan worden gevoeld. Inderdaad kan niets in Japan vergeleken worden met de zuivere goddelijke atmosfeer die India doordringt en haar tot zo'n uniek en kostbaar land maakt; zelfs niet in de tempels en de heilige kloosters altijd zo wonderbaarlijk gelegen, soms op de top van een hoge berg bedekt met enorme cederbomen, moeilijk te bereiken, ver van de wereld daaronder.... Uiterlijke kalmte, rust en stilte zijn daar, maar niet dat gelukzalige gevoel van het oneindige dat voortkomt uit een levende nabijheid van het Unieke. Toegegeven, hier spreekt alles tot de ogen en geest van eenheid — eenheid van God met de mens, eenheid van de mens met de natuur, eenheid van de mens met de mens. Maar deze eenheid wordt heel weinig gevoeld en beleefd. Zeker, de Japanners hebben een zeer ontwikkeld gevoel voor genereuze gastvrijheid, wederzijdse hulp, wederzijdse steun; maar in hun gevoelens, hun gedachten, hun daden in het algemeen, behoren ze tot de meest individualistische, de meest separatistische mensen. Voor hen is de vorm overheersend, de vorm is aantrekkelijk. Het is ook suggestief, het spreekt van een diepere harmonie of waarheid, van een wet van de natuur of het leven. Elke vorm, elke handeling is symbolisch, van de inrichting van de tuinen en de huizen tot de beroemde theeceremonie. En soms ontdek je in iets heel eenvoudigs en gewoons een symbool, diep, uitgewerkt, gewild, dat de meeste mensen kennen en begrijpen; maar het is een uiterlijke en geleerde kennis — een traditie, het is geen levende waarheid die voortkomt uit de diepte van spirituele ervaring, die hart en geest verlicht. Japan is in wezen het land van sensaties; ze leeft door haar ogen. Schoonheid heerst over haar als een onbetwiste meester; en haar hele atmosfeer zet aan tot mentale en vitale activiteit, studie, observatie, vooruitgang, inspanning, niet tot stille en gelukzalige contemplatie. Maar achter deze activiteit staat een hoge aspiratie die de toekomst van haar volk zal onthullen.

9 juli 1917

De Kinderen van Japan

IN MIJN laatste brief¹² sprak ik over het plichtsbesef dat het Japanse volk een grote zelfbeheersing gaf, maar geen vreugdevolle en vrije expansie. Ik moet een uitzondering maken op deze regel en die uitzondering is ten gunste van de kinderen.

We zouden Japan best het paradijs van kinderen kunnen noemen — in geen enkel ander land heb ik ze zo vrij en zo gelukkig gezien. Na maanden verblijf in Japan heb ik nog nooit een kind gezien dat werd geslagen door een volwassene. Ze worden behandeld alsof alle ouders zich ervan bewust zijn dat de kinderen de belofte en de glorie van de toekomst zijn. En het wonderlijke is dat ze, omringd door zoveel aandacht, zoveel zorg, — ja, zo'n toewijding, de meest redelijke, goede en serieuze kinderen zijn die ik ooit heb ontmoet. Als baby's, op een grappige manier vastgebonden op de rug van hun moeders, met hun wijd open zwarte ogen, lijken ze het leven met ernst te beschouwen en al meningen te hebben over de dingen waar ze naar kijken. Je hoort een kind nauwelijks huilen. Als hij zich bijvoorbeeld bezeerd heeft en de tranen uit zijn ogen springen, hoeft de moeder of de vader maar een paar woorden zachtjes te zeggen en het verdriet lijkt weggevaagd. Wat zijn die magische woorden die kinderen zo redelijk maken? Heel simpel inderdaad: "Ben je geen Samoerai?" En deze vraag is voldoende om het kind al zijn energie bij zich te roepen en zijn zwakte te overwinnen.

Op straat zie je honderden kinderen, in hun charmante kleurige "*kimono*",¹³ vrij spelen, ondanks de "*kuruma*"¹⁴ en de fietsen, met de meest inventieve en pittoreske spelletjes, die blij zijn met weinig, zingend en lachend.

Als ze ouder zijn, maar nog heel jong, zie je ze misschien in de trams, gekleed in buitenlandse kleren, de studentenpet op het oofd, de rugzak op de rug, trots op hun belangrijkheid, nog trotser op het idee van alles wat ze leren en zullen leren. Want ze houden van hun studie en zijn de meest serieuze studenten. Ze missen nooit een kans om iets toe te voegen aan hun groeiende kennis; en als het werk voor de school hen wat vrijheid laat, nemen ze die in beslag door boeken te lezen. De jonge Japanners lijken een echte passie voor boeken te hebben. In Tokio wordt een van de hoofdstraten bijna volledig ingenomen door tweedehandsboekverkopers. Van het begin tot het einde van het jaar zitten deze winkels vol met studenten, en het is niet vaak dat ze op zoek zijn naar romans!

Ze zijn over het algemeen erg gretig om vreemde talen te leren en wanneer ze buitenlanders ontmoeten, hoewel ze over het algemeen erg verlegen zijn, maken ze zoveel mogelijk gebruik van die kennis om...¹⁵

¹² "Impressies van Japan".

¹³ Traditionele jurk met wijde mouwen.

¹⁴ Een woord dat op veel voertuigen wordt toegepast, hier waarschijnlijk een rijtuig of een riksja.

¹⁵ Deze zin is onvolledig gelaten.

Een land waar zulke kinderen zijn en zo behandeld worden, is een land dat nog steeds de trappen van vooruitgang en meesterschap beklimt.

Aan de Vrouwen van Japan

OM OVER kinderen te spreken met de vrouwen van Japan, denk ik, is om met hen te spreken over hun dierbaarste, hun meest heilige onderwerp. In geen enkel ander land ter wereld hebben kinderen zo'n belangrijke, zo'n oeroude plaats ingenomen. Ze zijn, hier, het middelpunt van zorg en aandacht. Op hen is - en terecht - de hoop voor de toekomst geconcentreerd. Ze zijn de levende belofte van groeiende welvaart voor het land. Daarom is het belangrijkste werk dat aan vrouwen in Japan is toegewezen, het maken van kinderen. Moederschap wordt beschouwd als de belangrijkste rol van de vrouw. Maar dit is alleen waar zolang we begrijpen wat er met het woord moederschap wordt bedoeld. Want kinderen ter wereld brengen zoals konijnen hun jongen doen — instinctief, onwetend, machinaal, dat kan zeker geen moederschap worden genoemd! Echt moederschap begint met de bewuste schepping van een wezen, met de gewilde vormgeving van een ziel die een nieuw lichaam gaat ontwikkelen en gebruiken. Het ware domein van vrouwen is het spirituele. We vergeten het maar al te vaak.

Een kind baren en zijn lichaam bijna onbewust construeren is niet genoeg. Het werk begint pas echt wanneer we, door de kracht van gedachten en wil, een karakter bedenken en creëren dat in staat is een ideaal te manifesteren.

En zeg niet dat we geen macht hebben om zoiets te realiseren. Ontelbare voorbeelden van deze zeer effectieve macht zouden als bewijs naar voren kunnen worden gebracht.

Allereerst werd het effect van de fysieke omgeving lang geleden herkend en bestudeerd. Het is door vrouwen te omringen met vormen van kunst en schoonheid dat de oude Grieken, beetje bij beetje, het uitzonderlijk harmonieuze ras creëerden dat ze waren.

Individuele voorbeelden van hetzelfde feit zijn talrijk. Het is niet zeldzaam om een vrouw te zien die, terwijl ze zwanger was, voortdurend naar een mooie afbeelding of beeld had gekeken en deze had bewonderd, en die een kind baarde dat perfect leek op deze afbeelding of dit beeld. Ik kwam zelf meerdere van deze voorbeelden tegen. Ik herinner me onder hen heel duidelijk twee kleine meisjes; ze waren tweelingen en volmaakt mooi. Maar het meest verbazingwekkende was hoe weinig ze op hun ouders leken. Ze deden me denken aan een heel beroemd schilderij van de Engelse kunstenaar Reynolds. Op een dag zei ik dit tegen de moeder, die onmiddellijk uitriep: "Is dat niet waar? U zult geïnteresseerd zijn om te weten dat ik, toen ik deze kinderen verwachtte, boven mijn bed een heel goede reproductie van Reynolds' schilderij had hangen. Voordat ik ging slapen en zodra ik wakker werd, keek ik voor het laatst en voor het eerst naar dat schilderij; en in mijn hart hoopte ik: mogen mijn kinderen lijken op de gezichten op dit schilderij. U ziet dat ik daarin heel goed ben geslaagd!" In werkelijkheid kon ze trots zijn op haar succes, en haar voorbeeld is van groot nut voor andere vrouwen.

Maar als we zulke resultaten kunnen behalen op het fysieke vlak waar de materialen het minst plastisch zijn, hoeveel te meer geldt dat dan op het psychologische vlak waar de invloed van gedachten en wil zo krachtig is. Waarom zouden we de obscure banden van erfelijkheid en atavisme

accepteren — die niets anders zijn dan onderbewuste voorkeuren voor onze eigen karaktertrek — als we door concentratie en wil een type kunnen oproepen dat is geconstrueerd volgens het hoogste ideaal dat we kunnen bedenken? Met deze inspanning wordt moederschap waarlijk kostbaar en heilig; hiermee gaan we inderdaad het glorieuze werk van de Geest binnen, en stijgt het vrouw-zijn uit boven dierlijkheid en haar gewone instincten, richting echte menselijkheid en haar krachten.

In deze inspanning, in deze poging, ligt dan onze ware plicht. En als deze plicht altijd van het grootste belang was, heeft het zeker een hoofdrol gekregen in de huidige wending van de evolutie van de aarde.

Want we leven in een uitzonderlijke tijd op een uitzonderlijk keerpunt in de geschiedenis van de wereld. Misschien heeft de mensheid nog nooit eerder zo'n donkere periode van haat, bloedvergieten en verwarring doorgemaakt. En tegelijkertijd is er nog nooit zo'n sterke, vurige hoop in de harten van de mensen ontwaakt. Als we naar de stem van ons hart luisteren, merken we meteen dat we, min of meer bewust, wachten op een nieuw bewind van rechtvaardigheid, van schoonheid, van harmonieuze welwillendheid en broederschap. En dit lijkt in complete tegenspraak met de werkelijke toestand van de wereld. Maar we weten allemaal dat de nacht nooit zo donker is als voor de dageraad. Kan deze duisternis dan niet het teken zijn van een naderende dageraad? En zoals de nacht nooit zo compleet, zo angstaanjagend was, zal de dageraad misschien nooit zo helder, zo puur, zo verhelderend zijn geweest als de komende.... Na de nare dromen van de nacht zal de wereld ontwaken tot een nieuw bewustzijn.

De beschaving die nu op zo'n dramatische manier eindigt was gebaseerd op de kracht van de geest, de geest die omgaat met materie en leven. Wat het voor de wereld is geweest, hoeven we hier niet te bespreken. Maar er komt een nieuwe heerschappij, die van de Geest: na het menselijke, het goddelijke.

Maar als we het geluk hebben gehad om op aarde te leven in zo'n verbijsterende, unieke tijd als deze, is het dan voldoende om stil te staan en de zich ontvouwende gebeurtenissen te aanschouwen? Al diegenen die voelen dat hun hart verder reikt dan de grenzen van hun eigen persoon en familie, dat hun gedachten meer omvatten dan kleine persoonlijke belangen en lokale conventies, al diegenen, kortom, die beseffen dat ze niet aan zichzelf, of aan hun familie, of zelfs aan hun land toebehoren, maar aan God die Zichzelf in alle landen manifesteert, door de mensheid, die weten inderdaad dat ze moeten opstaan en aan het werk moeten gaan voor het welzijn van de mensheid, voor de komst van de Dageraad.

En wat kan er in dit gewichtige, eindeloze, veelzijdige werk het deel van het vrouw-zijn zijn? Het is waar dat, zodra grote gebeurtenissen en werken in het geding zijn, het de gewoonte is om vrouwen met een glimlach van neerbuigende minachting naar een hoek te verwijzen, wat betekent: dit is niet jullie zaak, arme, zwakke, nutteloze schepsels.... En vrouwen, onderdanig, kinderlijk, misschien lui, hebben, althans in veel landen, deze betreurenswaardige staat van zaken geaccepteerd. Ik durf te zeggen dat ze ongelijk hebben. In het leven van de toekomst zal er geen ruimte meer zijn voor zo'n verdeling, zo'n onevenwicht tussen het mannelijke en het vrouwelijke. De ware relatie van de twee geslachten is een gelijkwaardige basis van wederzijdse hulp en nauwe samenwerking. En vanaf nu moeten we onze

ware positie hernemen, onze plaats weer innemen en ons werkelijke belang bevestigen — dat van spirituele vorm en opvoeder. Inderdaad kunnen sommige mannen, misschien een beetje ijdel over hun zogenaamde voordelen, de schijnbare zwakte van vrouwen verachten (hoewel zelfs deze uiterlijke zwakte niet helemaal zeker is), maar: "Doe wat hij wil, de supermens zal toch uit een vrouw geboren moeten worden", zei iemand heel terecht.

De supermens zal uit een vrouw geboren worden, dit is een grote onbetwistbare waarheid; maar het is niet genoeg om trots te zijn op deze waarheid, we moeten duidelijk begrijpen wat het betekent, ons bewust worden van de verantwoordelijkheid die het creëert, en leren de taak die voor ons ligt serieus onder ogen te zien. Deze taak is precies ons belangrijkste deel in het huidige wereldwijde werk.

Daarvoor moeten we eerst begrijpen — althans in grote lijnen — wat de middelen zijn waarmee de huidige chaos en duisternis in licht en harmonie kunnen worden getransformeerd.

Er zijn veel middelen voorgesteld: politiek, sociaal, ethisch, zelfs religieus.... Geen van deze lijkt inderdaad voldoende om met enig betrouwbaar succes de omvang van de taak die moet worden uitgevoerd, het hoofd te bieden. Alleen een nieuwe spirituele instroom, die in de mens een nieuw bewustzijn creëert, kan de enorme massa moeilijkheden overwinnen die de weg van de werkers blokkeren. Een nieuw spiritueel licht, een manifestatie op aarde van een goddelijke kracht die tot nu toe onbekend was, een Gedachte van God, nieuw voor ons, die in deze wereld afdalt en hier een nieuwe vorm aanneemt.

En hier komen we terug bij ons uitgangspunt, bij onze plicht van waar moederschap. Want deze vorm die bedoeld was om de spirituele kracht te manifesteren die in staat is de huidige omstandigheden van de aarde te transformeren, deze nieuwe vorm, wie moet die dan construeren, als niet de vrouwen?

Zo zien we dat het in deze kritieke periode van het leven van de wereld niet langer voldoende is om een wezen te baren waarin ons hoogste persoonlijke ideaal zich manifesteert; we moeten ernaar streven om erachter te komen wat het toekomstige type is, waarvan de komst door de Natuur wordt gepland. Het is niet langer voldoende om een man te vormen die lijkt op de grootste mannen waar we van gehoord hebben of die we gekend hebben, of zelfs groter, meer begaafd en getalenteerd dan zij; we moeten ernaar streven om mentaal in contact te komen, door de constante aspiratie van onze gedachte en wil, met de opperste mogelijkheid die, alle menselijke maten en kenmerken overtreffend, de supermens zal baren.

Opnieuw voelt de Natuur een van haar grote impulsen naar de schepping van iets volkomen nieuws, iets onverwachts. En het is aan deze impuls dat we moeten beantwoorden en gehoorzamen.

Laten we eerst proberen te ontdekken waar deze impuls van de Natuur ons zal leiden. En de beste manier om dat te doen is terug te kijken naar de lessen die het Verleden ons heeft gegeven.

We zien dat elke vooruitgang van de Natuur, elke manifestatie van een nieuw vermogen en principe op aarde wordt gekenmerkt door de verschijning van een nieuwe soort. Op dezelfde manier volgen de progressieve vormen van het leven van rassen, volkeren, individuen elkaar door de menselijke cycli, onophoudelijk geïnspireerd, bevrucht, vernieuwd door de inspanningen van

de gidsen van de mensheid. En al deze vormen streven naar hetzelfde doel, het mysterieuze, het glorieuze doel van de Natuur.¹⁶

Het is op deze roep van de Natuur dat we moeten antwoorden, aan dit magnifieke, aan dit grootse werk dat wij ons moeten wijden. Laten we proberen de stappen van onze voortgang op dit moeilijke en nog onontgonnen pad zo duidelijk mogelijk te maken.

Allereerst moeten we voorzichtig zijn, in onze poging om de toekomstige mens of supermens te bedenken, om geen echt type mens aan te nemen, hem te vervolmaken of te verheerlijken. Om deze fout zoveel mogelijk te vermijden, moeten we de leringen van de evolutie van het leven bestuderen.

¹⁶ *Het lijkt erop dat de volgende paragrafen uit een eerdere versie bedoeld waren om hier te worden ingevoegd:*

Wat is dit doel? Naar welke onverwachte realisatie van de toekomst streeft de Natuur? Wat zoekt ze sinds haar duistere oorsprong?

Elke vorm die ze creëert is een nieuwe bevestiging van datgene wat door haar zal worden geboren, van datgene wat het haar missie is om te manifesteren.

Elke soort bereidt de anderen voor, maakt ze mogelijk, getuigt van haar onvermoeibare volharding, is een bewijs van haar plechtige gelofte; in elk is een beetje meer materie getransfigureerd, die toekomstige dageraads van intelligentie aankondigt. Hoeveel paden heeft ze door ontelbare cycli moeten volgen om uiteindelijk de grot van de mensaap, de primitieve mens, te bereiken?

Het is voor hem dat de koninklijke laan zal openen die leidt naar het paleis van de geest. Maar hoeveel rassen, hoeveel generaties zullen er op aarde rondgaan zonder het te ontdekken, hoeveel verkeerde paden zal de natuur in de voetsporen van de mens volgen. Want, gelovend dat hij het meesterwerk van het universum is, weet hij niet dat hij nog een stadium moet doorlopen.

Kan het idee van de mens bedacht worden, voordat hij bestond, in de duistere hersenen van zelfs de dichtstbijzijnde van zijn voorouders? Kan het idee van de superman, voordat hij bestaat, doordringen in de hersenen van de mens?

En toch, in elk mensenkind dat ter wereld komt, in elke groeiende intelligentie, in elke inspanning van de opkomende generaties, in elke poging van het menselijk genie, zoekt de natuur de weg die haar, nogmaals, verder zal leiden.

Vijftienhonderd miljoen mannen sinds misschien vijftienhonderd eeuwen dwalen rond zonder deze weg te vinden. Onder de veelheid van wegen waarover al hun inspanningen voor vooruitgang zijn verspreid, in dit domein en in alle andere, is er maar één goed: het is de weg van synthetische perfecties. Waar is die te ontdekken?

En wie onder de mensen durft zich ergens anders te wagen dan op de gemakkelijke en goed bewandelde paden? Die, wetende dat er een ander pad is dat verder gaat, accepteert alles te verliezen om het misschien te vinden, alles te verliezen door alleen te lopen, alleen te denken, altijd apart tussen de anderen, niet eens zeker van het bereiken van wat hij zoekt.

Probeer deze niet te ontdekken onder de mensen die uitblinken en schitteren, want deze blinken en schitteren alleen uit in het zijn, iets volmaakter, gelijkend op hun eigen soort.

Edelstenen blinken ook uit en schitteren tussen alle andere stenen, maar de mooiste edelsteen staat buiten de reeks chemische combinaties waaruit het leven voortkomt. Op dezelfde manier, opklimmend in de reeks vormen, staat de mooiste boom van het bos buiten de evolutielijnen die het biologische proces leiden tot het dier, tot de mens.

En nogmaals, onder de mensen, kan de meest bewonderde, de beroemdste, de meest artistieke, de meest geleerde, de meest religieuze, zich ver van de weg bevinden die leidt van de mens naar de supermens.

Elk ras, elke beschaving, elke menselijke samenleving, elke religie, vertegenwoordigt een nieuwe poging van de Natuur, een extra poging die wordt toegevoegd aan de lange reeks van die welke zij vermenigvuldigde gedurende ontelbare tijd.

Nu moet er, zoals er onder alle dierlijke vormen één was waaruit de mens zou voortkomen, zo ook onder de sociale en religieuze soorten één worden geboren waaruit op een dag de supermens zal voortkomen.

Want dit is wat de Natuur zoekt in al haar opeenvolgende pogingen, van de eerste ontkieming van het leven tot de mens, tot de God die uit hem geboren zal worden.

In de menigte van mensen zoekt zij de mogelijkheid van de supermens; en in elk van hen streeft zij naar de realisatie van het goddelijke.

We hebben al gezien dat de verschijning van een nieuwe soort altijd de manifestatie op aarde aankondigt van een nieuw principe, en nieuw bewustzijnsniveau, een nieuwe kracht of macht. Maar tegelijkertijd, terwijl de nieuwe soort deze voorheen ongemanifesteerde kracht of bewustzijn verwerft, kan het een of meerdere van de perfecties verliezen die de kenmerken waren van de onmiddellijk voorgaande soort. Bijvoorbeeld, om alleen te spreken over de laatste stap van de ontwikkeling van de natuur, wat zijn de grootste verschillen tussen de mens en zijn directe voorganger, de aap? Bij de aap zien we vitaliteit en fysieke vermogens die de hoogste perfectie bereiken, een perfectie die de nieuwe soort moest opgeven. Voor de mens is er geen sprake meer van dat wonderbaarlijke klimmen in bomen, salto's over afronden, sprongen van top tot top, maar in ruil daarvoor verwierf hij intelligentie, het vermogen om te redeneren, te combineren, te construeren. Bij de mens is het inderdaad het leven van het denkvermogen, van het intellect dat op aarde verscheen. De mens is in wezen een mentaal wezen; en als zijn mogelijkheden daar niet stoppen, als hij in zichzelf andere werelden, andere vermogens, andere bewustzijnsniveaus voelt buiten zijn mentale leven, dan zijn ze slechts als beloften voor de toekomst, op dezelfde manier als de mentale mogelijkheden latent zijn in de aap.

Het is waar dat sommige mensen, heel weinigen, in die wereld hiernaast hebben geleefd, die we de spirituele kunnen noemen; sommigen zijn inderdaad de levende incarnaties van die wereld op aarde geweest, maar zij zijn de uitzonderingen, de voorlopers die de weg aan het ras hebben gewezen, het naar zijn toekomstige realisatie hebben geleid, niet de gemiddelde mens. Maar dat wat het voorrecht was van een paar wezens verspreid door tijd en ruimte, zal het centrale kenmerk worden van het nieuwe type dat zal verschijnen.

Op dit moment bestuurt de mens zijn leven door middel van de rede; alle activiteiten van het denkvermogen zijn voor hem van algemeen nut; zijn middelen van kennis zijn observatie en deductie; het is door en door redenering dat hij zijn beslissing neemt en zijn weg kiest — of gelooft dat hij dat doet — in het leven.

Het nieuwe ras zal worden bestuurd door intuïtie, dat wil zeggen, directe waarneming van de goddelijke wet binnenin. Sommige mensen kennen en ervaren daadwerkelijk intuïtie — zoals ongetwijfeld bepaalde grote gorilla's in de bossen een glimp van redeneren hebben.

Onder de mensheid bezitten de weinigen die hun innerlijke zelf gecultiveerd hebben, die hun energieën hebben geconcentreerd op de ontdekking van de ware wet van hun bestaan, min of meer het vermogen van intuïtie. Wanneer het denkvermogen volkomen stil is, zuiver als een goed gepolijste spiegel, onbeweeglijk als een vijver op een windstille dag, dan schijnt, van bovenaf, zoals het licht van de sterren in het roerloze water valt, zo het licht van het supramentale, van de Waarheid binnenin, in het tot rust gekomen denkvermogen en geeft geboorte aan intuïtie. Zij die gewoon zijn om naar deze stem uit de Stilte te luisteren, beschouwen het steeds meer als het aanzettende motief van hun daden; en waar anderen, de doorsnee mensen, langs de ingewikkelde paden van redenering dwalen, gaan zij rechtdoor, geleid door de kronkels van het leven door intuïtie, dit superieure instinct, als door een sterke en onfeilbare hand.

Dit vermogen dat nu uitzonderlijk is, bijna abnormaal, zal zeker heel gewoon en natuurlijk zijn voor het nieuwe ras, de mens van morgen. Maar waarschijnlijk zal de constante uitoefening ervan schadelijk zijn voor het redeneervermogen. Zoals de mens niet meer het extreme fysieke vermogen van de aap bezit, zo zal ook de supermens het extreme mentale vermogen van de mens verliezen,¹⁷ dit vermogen om zichzelf en anderen te bedriegen.

Zo zal de weg van de mens naar supermanschap openliggen wanneer hij moedig verklaart dat alles wat hij tot nu toe heeft ontwikkeld, inclusief het intellect waar hij zo terecht en toch zo ijdel trots op is, nu niet langer voldoende voor hem is, en dat het ontmaskeren, ontdekken, bevrijden van deze grotere kracht binnenin, voortaan zijn grote preoccupatie zal zijn. Dan zullen zijn filosofie, kunst, wetenschap, ethiek, sociaal bestaan, vitale bezigheden niet langer een oefening van het denkvermogen en leven voor zichzelf zijn, in een cirkel, maar een middel voor de ontdekking van een grotere Waarheid achter geest en leven en het brengen van zijn kracht in ons menselijk bestaan. En deze ontdekking is die van ons echte, omdat ons hoogste zelf en onze natuur.

Maar dat zelf dat we nog niet zijn, maar dat we moeten worden, is niet de sterke vitale Wil die Nietzsche bezingt, maar een spiritueel zelf en een spirituele natuur. Want zodra we spreken over supermanschap moeten we oppassen dat we geen verwarring veroorzaken met het sterke maar zo oppervlakkige en onvolledige concept van Nietzsche's supermens.

Sinds Nietzsche het woord supermens bedacht, roept het, wanneer iemand het gebruikt om te spreken over het komende ras, vrijwillig of onvrijwillig, tegelijkertijd Nietzsche's concept op. Zeker, zijn idee dat het ontwikkelen van de supermens uit onze huidige zeer onbevredigende menselijkheid onze echte zaak is, is op zichzelf een absoluut gezond idee; zeker, zijn formule van ons doel, "om onszelf te worden", wat impliceert dat de mens nog niet zijn hele ware zelf, zijn ware natuur heeft gevonden, waardoor hij succesvol en spontaan kan leven, kon niet worden verbeterd; niettemin, maakte Nietzsche de fout die we zeiden te moeten vermijden: zijn supermens is slechts een verheerlijkte, vergrote mens, in wie de Kracht superdominant is geworden, en onder zijn gewicht alle andere eigenschappen van de mens verplettert. Dat kan niet ons ideaal zijn. We zien op dit moment maar al te goed waarheen de exclusieve aanbidding van Kracht leidt — naar de misdaden van de sterken en de ondergang van continenten.

Nee, de weg naar supermanschap ligt in de ontvouwing van de eeuwig volmaakte Geest. Alles zou veranderen, alles zou gemakkelijk worden als de mens er eenmaal mee zou kunnen instemmen om gespiritualiseerd te worden. De hogere perfectie van het spirituele leven zal komen door een spontane gehoorzaamheid van de gespiritualiseerde mens aan de waarheid van zijn eigen gerealiseerde wezen, wanneer hij zichzelf is geworden, zijn eigen ware aard heeft gevonden; maar deze spontaniteit zal niet instinctief en onderbewust zijn zoals bij het dier, maar intuïtief en volledig, integraal bewust.

¹⁷ *Alternatief einde (van eerdere versie)*: misschien alle kracht van redeneren; en, zelfs, het orgaan zelf kan nutteloos worden, beetje bij beetje verdwijnen zoals de staart van de aap, die voor de mens van geen nut was, uit zijn fysieke lichaam verdween.

Daarom zullen de individuen die de toekomst van de mensheid in het nieuwe tijdperk het meest zullen helpen, degenen zijn die een spirituele evolutie zullen herkennen als het lot en daarom de grote behoefte van de mens, een evolutie of bekering van het huidige type van de mensheid in een gespiritualiseerde mensheid, net zoals de dierlijke mens grotendeels is bekeerd tot een sterk gementaliseerde mensheid.

Zij zullen relatief onverschillig staan tegenover bepaalde geloofs-overtuigingen en vormen van religie, en mannen hun toevlucht laten nemen tot de geloofsovertuigingen en vormen waartoe zij van nature aangetrokken worden. Zij zullen alleen het geloof in de spirituele bekering als essentieel beschouwen. Zij zullen vooral niet de fout maken te denken dat deze verandering kan worden bewerkstelligd door machines en uiterlijke instellingen; zij zullen weten en nooit vergeten dat het door elke man innerlijk moet worden beleefd, anders kan het nooit werkelijkheid worden.

En onder deze individuen moet de vrouw de eerste zijn die deze grote verandering realiseert, aangezien het haar speciale taak is om in deze wereld de eerste exemplaren van het nieuwe ras te baren. En om dit te kunnen doen, moet zij min of meer bedenken wat de praktische resultaten van deze spirituele bekering zullen zijn. Want als het niet eenvoudigweg door uiterlijke transformaties kan worden bewerkstelligd, kan het ook niet worden gerealiseerd zonder zulke transformaties teweeg te brengen.

Deze zullen zeker niet minder zijn op moreel en sociaal gebied dan op intellectueel gebied. Naarmate religieuze overtuigingen en culten secundair worden, verliezen ook de ethische beperkingen of voorschriften, gedragsregels of conventies hun belang.¹⁸

Eigenlijk concentreert het hele morele probleem in het menselijk leven zich in het conflict tussen de vitale wil en zijn impulsen en de mentale kracht met zijn decreten. Wanneer de vitale wil onderworpen is aan de mentale kracht, dan wordt het leven van het individu of van de samenleving moreel. Maar het is pas wanneer beide, vitale wil en mentale kracht, even onderworpen zijn aan iets hogers, aan het supramentale, dat het menselijk leven overtroffen wordt, dat het ware spirituele leven begint, het leven van de supermens; want zijn wet zal van binnenuit komen, het zal de goddelijke wet zijn die in het centrum van elk wezen schijnt en het leven van daaruit regeert, de goddelijke wet meervoudig in zijn manifestatie maar één in zijn oorsprong. En vanwege zijn eenheid is deze wet de wet van opperste orde en harmonie.

¹⁸ *Deze paragraaf en de twee die eraan voorafgaan, vervangen de volgende passage uit een eerdere versie:*

Maar onder deze individuen zal de vrouw, zoals we al zeiden, één speciale taak hebben om te volbrengen, namelijk het ter wereld brengen van de eerste exemplaren van het nieuwe ras. En om dit te kunnen doen, moeten we min of meer eerst in onze gedachten het ideaal bedenken van wat de supermens kan zijn.

Natuurlijk is er niets moeilijker dan een beeld te schetsen van wat het nieuwe ras zal zijn; het is een bijna onhaalbare poging en we zullen zeker niet proberen in details te treden; want we kunnen van onze geest niet verlangen dat hij met enige zekerheid of nauwkeurigheid deze schepping van de supermind, van de geest, begrijpt.

Maar zoals we al hebben gezien, zal het vervangen van mentale rede door intuïtieve kennis, een van de karakteristieke kenmerken van de toekomst zijn, en op dezelfde manier, moreel en sociaal, wat kan de standaard zijn van het leven van het nieuwe ras?

Vanuit ethisch oogpunt zullen er voor het individu van het nieuwe ras zeker geen beperkingen of voorschriften, gedragsregels of conventies meer zijn.

Zo zal het individu, niet langer geleid door egoïstische motieven, wetten of gewoonten, alle zelfzuchtige doelen opgeven. Zijn heerschappij zal volmaakte onbaatzuchtigheid zijn. Handelen met het oog op een persoonlijk voordeel, hetzij in deze wereld of in een andere wereld hierna, zal een ondenkbare onmogelijkheid worden. Want elke handeling zal worden gedaan in volledige, eenvoudige, vreugdevolle gehoorzaamheid aan de goddelijke wet die haar inspireert, zonder enige zoektocht naar beloning of resultaten, aangezien de hoogste beloning zal zijn in het genot van handelen onder zulke inspiratie, van identificatie in geweten en wil met het goddelijke principe in zichzelf.

En in deze identificatie zal de supermens ook zijn sociale standaard vinden. Want door de goddelijke wet in zichzelf te ontdekken, zal hij dezelfde goddelijke wet in elk wezen herkennen, en door ermee geïdentificeerd te zijn in zichzelf, zal hij ermee geïdentificeerd zijn in alles, en zo bewust worden van de eenheid van alles, niet alleen in essentie en substantie, maar ook in de meest uiterlijke vlakken van leven en vorm. Hij zal geen denkvermogen, of een leven of een lichaam zijn, maar de informerende en onderhoudende Ziel of Zelf, stil, vredig, eeuwig, die ze bezit; en deze Ziel of Zelf zal hij overal vinden die alle levens en denkvermogens en lichamen ondersteunt en informeert en bezit. Hij zal zich bewust zijn van dit Zelf als de goddelijke schepper en doener van alle werken, één in alle existenties; want de vele zielen van de universele manifestatie zijn slechts gezichten van de ene Goddelijke. Hij zal elk wezen waarnemen als de universele Goddelijkheid die hem vele gezichten presenteert; hij zal zichzelf in Dat laten opgaan en zijn eigen denkvermogen, leven en lichaam waarnemen als slechts één presentatie van het Zelf, en alles wat wij, op dit moment, als anderen beschouwen, zal voor zijn bewustzijn zijn eigen zelf zijn in andere denkvermogens, levens en lichamen. Hij zal in staat zijn zijn lichaam één te voelen met alle lichamen, omdat hij zich voortdurend bewust zal zijn van de eenheid van alle materie; hij zal zichzelf in denkvermogen en hart verenigen met alle existenties; kortom, hij zal zijn eigen persoon zien en voelen in alle anderen en alle anderen in zichzelf, en zo ware solidariteit in de perfectie van eenheid realiseren.

Maar we moeten onze beschrijving van de supermens beperken tot deze onmisbare hints, en onze poging om hem te schetsen niet verder doorvoeren, omdat we ervan overtuigd zijn dat elke poging om nauwkeuriger te zijn, niet alleen ijdel maar ook nutteloos zou blijken. Want het is niet een aantal verbeeldingen, min of meer exact, die ons kunnen helpen bij de vorming van het toekomstige type. Het is door het dynamisme, de onweerstaanbare impuls die wordt gegeven door een oprechte en vurige aspiratie, vast te houden in ons hart en geest, door in onszelf een zekere staat van verlichte ontvankelijkheid te handhaven voor het opperste Idee van het nieuwe ras dat zich op aarde wil manifesteren, dat we een beslissende stap kunnen zetten in de vorming van de zonen van de toekomst, en onszelf geschikt kunnen maken om te dienen als bemiddelaars voor de schepping van hen die de Mensheid zullen redden.¹⁹

¹⁹ *Alternatief einde (van een eerdere versie): van de redders van de wereld.*

De eerdere versie sluit af met de volgende aanvullende alinea: Want in werkelijkheid zullen ze redders zijn, aangezien elk wezen van dit nieuwe type niet zal leven voor zichzelf of voor de staat of de

Herinneringen

WIJ ZIJN zo dol op herinneringen omdat ze al tot het Universele behoren; ze dragen in zichzelf iets van het sap van de Oneindigheid.

Dat wat in de dagelijkse gebeurtenissen is waargenomen door de externe gevoeligheid, egoïstisch en beperkt, — de gevoeligheid die lijdt en zich verheugt, — verdwijnt snel als een wolk van illusies. Maar achter die onwetende perceptie, — vaak erdoor versluierd, — ligt de andere, de perceptie van de echte Ziel die, door alle dingen heen, communiceert met de Universele Ziel en in al Zijn volmaakte gelukzaligheid geniet.

Deze percepties worden in de diepten van ons wezen bewaard als herinneringen, en wanneer een ervan naar de herinnering opduikt, komt het terug gekleed in het gouden gewaad van Goddelijke Gelukzaligheid. Wat we in eerste instantie, in onze onwetende perceptie, lijden en pijn noemden, verschijnt opnieuw, verfraaid, getransformeerd, verheerlijkt, versierd met hetzelfde kleed van pracht als dat wat we plezier en geluk hadden genoemd. Soms is de pracht en praal van de vroegere herinneringen zelfs intenser en groter dan die van de laatste, de vreugde die ze ons geven veel dieper en zuiverder.

Zo leren we beetje bij beetje onderscheid te maken tussen de Realiteit van dingen en de valse interpretatie van onze blinde zintuigen.

Dat is waarom herinneringen zulke kostbare leraren zijn; dat is waarom we zo dol zijn op herinneringen: door hen komen we in contact met de Eeuwigheid.

samenleving, voor het individuele ego of het collectieve ego, maar voor iets veel groters, voor God in zichzelf en voor God in de wereld.

Ikzelf en mijn Geloof

IK BEHOOR tot geen enkele natie, geen beschaving, geen maatschappij, geen ras, maar tot het Goddelijke.

Ik gehoorzaam geen meester, geen heerser, geen wet, geen sociale conventie, maar alleen het Goddelijke.

Aan Hem heb ik alles overgegeven, wil, leven en mezelf; voor Hem ben ik bereid om al mijn bloed te geven, druppel voor druppel, als dat Zijn Wil is, met volledige vreugde; en niets in Zijn dienst kan een offer zijn, want alles is volmaakte heerlijkheid.

Japan, februari 1920

Deel 7

Verhalen van alle Tijden

Deze verhalen werden geschreven om kinderen te helpen zichzelf te ontdekken en een pad van recht en schoonheid te volgen.

*De Moeder
Februari 1950*

Zelfbeheersing

Een wild paard kan getemd worden, maar een tijger doe je nooit een teugel om. Waarom? Omdat er in de tijger een slechte, wrede en onverbeterlijke kracht zit, zodat we niets goeds van hem kunnen verwachten en hem moeten vernietigen om te voorkomen dat hij kwaad doet.

Maar het wilde paard, hoe onhandelbaar en schichtig hij in het begin ook mag zijn, kan met een beetje moeite en geduld onder controle worden gehouden. Na verloop van tijd leert hij ons te gehoorzamen en zelfs lief te hebben, en uiteindelijk zal hij uit zichzelf zijn mond aanbieden aan het bit dat hem wordt gegeven.

Ook bij mensen zijn er opstandige en onbeheersbare verlangens en impulsen, maar deze dingen zijn zelden onbeheersbaar zoals de tijger. Ze zijn vaker als het wilde paard: om te worden ingereden hebben ze een teugel nodig; en de beste teugel is degene die je ze zelf omdoet, degene die zelfbeheersing wordt genoemd.

*
* *

Hussein was de kleinzoon van de profeet Mohammed. Zijn huis was prachtig en zijn beurs goed gevuld. Wie hem beledigde beledigde een rijke man, en zwaar is de woede van de rijken.

Op een dag liep een slaaf met een kom kokend heet water langs Hussein terwijl hij aan het eten was. Door ongeluk viel er een beetje water op de kleinzoon van de profeet die een kreet van woede slaakte.

Toen hij op zijn knieën viel, had de slaaf de tegenwoordigheid van geest om zich een toepasselijk vers uit de Koran te herinneren:

"Het Paradijs is voor hen die hun woede in bedwang houden," zei hij.

"Ik ben niet boos," onderbrak Hussein, geraakt door deze woorden.

"... en voor hen die mensen vergeven," vervolgde de slaaf.

"Ik vergeef je," zei Hussein.

"... want Allah houdt van de barmhartigen," voegde de dienaar toe.

Tijdens deze uitwisseling was Husseins woede verdwenen. Nu hij helemaal in vrede met zichzelf was, liet hij de slaaf opstaan en zei:

"Vanaf nu ben je vrij. Hier, neem deze vierhonderd zilverstukken."

Op deze manier leerde Hussein hoe hij zijn temperament in toom moest houden, dat even genereus als overhaast was. Omdat zijn nobele karakter noch slecht noch wreed was, was het de moeite waard om in toom te worden gehouden.

*
* *

Dus als je ouders of je leraar je soms aansporen om je aard te beheersen, is dat niet omdat ze denken dat je fouten, of ze nu groot of klein zijn, onverbeterlijk zijn; maar integendeel, het is omdat ze weten dat je snelle en vurige geest als een jonge volbloed is die in toom moet worden gehouden.

Als je de keuze zou krijgen om in een smerige hut of in een paleis te wonen, wat zou je dan kiezen? Het paleis, hoogstwaarschijnlijk.

Ons wordt verteld dat toen Heer Mohammed het Paradijs bezocht, hij grote paleizen zag die gebouwd waren op een hoogte die uitkeek over het hele platteland.

"O Gabriël," zei Mohammed tegen de engel die hem al deze dingen liet zien, "voor wie zijn deze paleizen?" De engel antwoordde:

"Voor degenen die hun woede beheersen en weten hoe ze overtredingen kunnen vergeven."

Welnu, een denkvermogen in vrede en vrij van wrok is inderdaad als een paleis, maar niet zozeer een wraakzuchtig en turbulent denkvermogen. Ons denken is een verblijfplaats die we, als we dat willen, schoon, zoet en sereen kunnen maken, vol harmonieuze tonen; maar we kunnen er ook een donker en angstaanjagend hol van maken, gevuld met treurige geluiden en wanklankige kreten.

*

* *

In een stadje in Noord-Frankrijk kende ik ooit een jongen die van nature openhartig was, maar ook impulsief en altijd geneigd om zijn uithoudingsvermogen te verliezen. Ik zei op een dag tegen hem:

"Wat denk je dat moeilijker is voor een sterke jongen als jij, om slag voor slag te geven en je vuist in het gezicht te slaan van een vriend die je beledigt of om op dat moment je vuist in je zak te houden?"

"Om hem in mijn zak te houden," antwoordde hij.

"En wat denk je dat meer waardig is voor een dappere jongen als jij, om het makkelijke of het moeilijkste te doen?"

"Het moeilijkste," zei hij na een moment van aarzeling.

"Nou, probeer het dan maar eens de volgende keer dat je de kans krijgt."

Een tijdje later kwam de jonge jongen me vertellen, niet zonder gerechtvaardigde trots, dat hij "het moeilijkste" had kunnen doen. Hij zei:

"Een van mijn collega's, die bekendstaat om zijn slechte humeur, raakte me in een moment van woede. Omdat hij weet dat ik normaal gesproken niet vergeef en dat ik een sterke arm heb, bereidde hij zich voor om zichzelf te verdedigen toen ik me herinnerde wat u me had verteld. Het was moeilijker voor me dan ik dacht, maar ik stak mijn vuist in mijn zak. En zodra ik dat deed, voelde ik geen woede meer in me, ik had alleen nog maar medelijden met mijn vriend. Dus stak ik mijn hand naar hem uit. Dat verraste hem zo erg dat hij me een moment met open mond aankeek, zonder iets te zeggen. Toen pakte hij mijn hand, schudde hem krachtig en zei met emotie:

"Nu kun je met me doen wat je wilt, ik ben je vriend voor altijd."

Deze jongen had zijn woede onder controle, zoals Kalief Hoessein had gedaan.

Maar er zijn nog veel meer dingen die ook beteugeld moeten worden.

*
* *

De Arabische dichter Al Kosai leefde in de woestijn. Op een dag kwam hij een mooie Naba-boom tegen en van de takken maakte hij een boog en wat pijlen.

Bij het vallen van de avond ging hij op jacht naar wilde ezels. Al snel hoorde hij de hoefslagen van een voortbewegende kudde. Dus schoot hij zijn eerste pijl. Maar hij had de boog zo sterk gespannen dat de pijl, die dwars door het lichaam van een van de dieren ging, tegen een nabijgelegen rots sloeg. Toen hij het geluid van hout op steen hoorde, dacht Al Kosai dat hij zijn doel had gemist. Dus schoot hij zijn tweede pijl en nogmaals ging de pijl door een ezel en raakte de rots. Opnieuw dacht Al Kosai dat hij zijn doel had gemist. Op dezelfde manier schoot hij een derde pijl, en een vierde, en een vijfde, en elke keer hoorde hij hetzelfde geluid. Toen het voor de vijfde keer gebeurde, brak hij zijn boog uit woede.

Bij zonsopgang zag hij vijf ezels voor de rots. Als hij geduldiger was geweest en had gewacht tot het ochtendgloren, had hij zijn gemoedsrust en zijn boog ook behouden.

*
* *

We moeten echter niet denken dat we een hoge dunk hebben van een training die het karakter verzwakt door het van al zijn drift en kracht te beroven. Als we een wild paard een teugel omdoen, willen we niet dat het bit zijn mond scheurt en zijn tanden breekt. En als we willen dat hij zijn werk goed doet, moeten we de teugels strakker trekken om hem te leiden, maar we mogen er niet zo hard aan trekken dat hij niet meer vooruit kan.

Helaas zijn er maar al te veel zwakke karakters die, als schapen, door een simpele blaf kunnen worden gedreven.

Er zijn slaafse en ongevoelige naturen, die geen geest hebben en verdraagzamer zijn dan ze zouden moeten zijn.

Abu Otman al-Hiri stond bekend om zijn buitensporige geduld. Op een dag werd hij uitgenodigd voor een feest. Toen hij aankwam, zei de gastheer hem: "U moet me excuseren, ik kan u niet ontvangen. Ga dus alsjeblieft terug naar huis, en moge Allah genade met je hebben."

Abu Otman ging terug naar huis. Nauwelijks was hij daar of zijn vriend verscheen en nodigde hem nogmaals uit.

Abu Otman volgde zijn vriend tot aan zijn voordeur, maar daar bleef de vriend staan en vroeg opnieuw om verontschuldigd te worden. Abu Otman ging weg zonder te mopperen.

Een derde en een vierde keer herhaalde zich hetzelfde tafereel, maar uiteindelijk ontving zijn vriend hem en zei tegen hem voor het hele gezelschap:

"Abu Otman, ik gedroeg me zo om je goede humeur te testen. Ik bewonder je geduld en verdraagzaamheid."

"Prijs me niet," antwoordde Abu Otman, "want honden beoefenen dezelfde deugd: ze komen als ze geroepen worden en gaan als ze weggestuurd worden."

Abu Otman was een mens en geen hond. En het kon niemand iets goeds doen dat hij zich zo, uit eigen beweging, zonder waardigheid of goede reden, zou onderwerpen aan de spot van zijn vrienden.

Had deze man die zo zachtmoedig was dan niets in zich om te beteugelen? Oh, ja, dat deed hij! Het was het moeilijkste om te controleren — de zwakte van zijn karakter. En het was omdat hij niet wist hoe hij zichzelf moest controleren dat iedereen hem controleerde zoals ze wilden.

*
* *

Een jonge Brahmacharin was slim en wist dat. Hij wilde zijn talenten steeds meer uitbreiden, zodat iedereen hem zou bewonderen. Dus reisde hij van land tot land.

Met een pijlenmaker leerde hij pijlen maken.

Verderop leerde hij hoe hij schepen moest bouwen en zeilen.

Op een andere plaats leerde hij hoe hij huizen moest bouwen.

En op andere plaatsen leerde hij verschillende andere vaardigheden.

Op deze manier bezocht hij zestien verschillende landen. Toen keerde hij thuis terug en verklaarde trots: "Welke man op aarde is zo vaardig als ik?" De Heer Boeddha zag hem en wilde hem een nobelere kunst leren dan hij ooit eerder had geleerd. Terwijl hij de verschijning aannam van een oude Shramana presenteerde hij zich voor de jonge man met een bedelnap in zijn hand.

"Wie bent u?" vroeg de Brahmacharin.

"Ik ben een man die zijn eigen lichaam kan beheersen."

"Wat bedoelt u?"

"De boogschutter kan zijn pijlen richten," antwoordde de Boeddha. "De piloot bestuurt het schip, de architect houdt toezicht op de bouw van gebouwen, maar de wijze man beheerst zichzelf."

"Op welke manier?"

"Als hij geprezen wordt, blijft zijn geest onbewogen, als hij beschuldigd wordt, blijft zijn geest even onbewogen. Hij houdt ervan de Juiste Wet te volgen en hij leeft in vrede."

Kinderen van goede wil, ook jullie moeten leren jezelf te beheersen, en als er een stevige teugel nodig is om je aard te beheersen, klaag dan niet.

Een levendig jong paard dat zich geleidelijk goed zal gedragen, is veel waardevoller dan een kalm houten paard dat altijd kalm zal blijven, wat je ook doet, en waar je alleen voor de lol een teugel op doet.

Twee

Moed

JE VALT in het water. Je laat je niet afschrikken door de grote watermassa. Je gebruikt je armen en benen goed, dankbaar aan de leraar die je heeft leren zwemmen. Je worstelt met de golven en je ontsnapt. Je bent moedig geweest.

Je slaapt. "Brand!" De alarmkreet heeft je wakker gemaakt. Je springt uit je bed en ziet de rode gloed van de vlammen. Je wordt niet getroffen door doodsangst. Je rent door de rook, de vonken, de vlammen, naar veiligheid. Dit is moed.

Een tijdje geleden bezocht ik een kleuterschool in Engeland. De kleine schoolkinderen waren tussen de drie en zeven jaar oud. Er waren zowel jongens als meisjes, die druk bezig waren met breien, tekenen, luisteren naar verhalen, zingen.

De leraar vertelde me: "We gaan het brandalarm proberen. Natuurlijk is er geen brand, maar ze hebben geleerd om op te staan en direct naar buiten te gaan bij het alarmsignaal."

Hij blies op zijn fluitje. Onmiddellijk lieten de kinderen hun boeken, potloden en breinaalden liggen en stonden op. Op een tweede signaal liepen ze in rijen naar buiten. Binnen enkele ogenblikken was het klaslokaal leeg. Deze kleine kinderen hadden geleerd het gevaar van vuur onder ogen te zien en dapper te zijn.

Voor wie zwom je? Voor jezelf.

Voor wie rende je door de vlammen? Voor jezelf.

Voor wie zouden de kinderen de angst voor vuur weerstaan? Voor zichzelf.

De moed die in elk geval werd getoond, was voor zichzelf. Was dit verkeerd? Zeker niet. Het is juist om voor je leven te zorgen en het dapper te verdedigen. Maar er is een grotere moed, de moed die getoond wordt voor het welzijn van anderen.

*
* *

Laat me je het verhaal vertellen van Madhava zoals het is opgetekend door Bhavabhuti.

Hij knielt buiten een tempel en hoort een noodkreet.

Hij vindt een manier om binnen te komen en kijkt in het heiligdom van de godin Chamunda.

Een slachtoffer staat op het punt gedood te worden ter ere van deze vreselijke godin. Het is arme Malati. Het meisje is in haar slaap weggevoerd. Ze is helemaal alleen met de priester en priesteres, en de priester heft zijn mes op terwijl Malati denkt aan Madhava van wie ze houdt:

*O Madhava! Heer van mijn hart,
Oh, mag ik na de dood in uw herinnering leven.*

Zij die liefde balsemt in lange en dierbare herinnering, sterven niet.

Met een schreeuw springt de dappere Madhava de offerkamer in en gaat de strijd aan met de priester op leven en dood. Malati is gered.

Voor wie toonde Madhava moed? Vechtte hij voor zichzelf? Ja — maar dat was niet de enige reden voor zijn moed.

Hij vocht ook voor een ander. Hij had een noodkreet gehoord en het had het dappere hart in zijn borst geraakt.

*
* *

Als je erover nadenkt, zul je je herinneren dat je soortgelijke daden hebt gezien. Je hebt vast wel eens een man, vrouw of kind gezien dat geholpen werd door een ander mens die aan kwam rennen als reactie op de noodkreet.

Je hebt vast ook in de kranten of in de geschiedenis gelezen over soortgelijke daden van moed. Je hebt gehoord over brandweermannen die mensen redden uit brandende huizen; van mijnwerkers die afdalen in diepe schachten om hun metgezellen eruit te halen die in gevaar zijn door overstroming, brand of giftig gas; van mannen die huizen binnengaan die zijn geschud door aardbevingen en die, ondanks het gevaar van afbrokkelende muren, de hulpeloze mensen oppakken en wegdragen die anders zouden sterven onder de ruïnes; en van burgers die ter wille van hun stad of hun land de vijand confronteren en honger, dorst, verwondingen of de dood ondergaan.

Zo hebben we gezien wat moed is om zichzelf te helpen en wat moed is om anderen te helpen.

*
* *

Ik zal je het verhaal vertellen van Vibhishan de held. Hij trotseerde een gevaar dat groter was dan het gevaar van de dood: hij trotseerde de woede van een koning en gaf hem het wijze advies dat anderen niet durfden te uiten.

De demonenkoning van Lanka was Ravana van de Tien Hoofden.

Ravana had lady Sita van haar man gestolen en haar in zijn strijdswagen naar zijn paleis op het eiland Lanka gebracht.

Weelderig was het paleis en verrukkelijk de tuin waarin hij prinses Sita gevangen hield. Toch was ze ongelukkig en elke dag vergoot ze tranen, niet wetende of ze haar Heer Rama ooit nog zou zien.

De glorieuze Rama hoorde van Hanuman, de apenkoning waar zijn vrouw Sita gevangen werd gehouden. Hij vertrok met de edele Lakshman, zijn broer, en een groot leger van helden om de gevangene te redden.

Toen de demon Ravana hoorde van de aankomst van Rama, beefde hij van angst.

Het advies dat hij kreeg was van twee soorten. Een menigte hovelingen verdrong zich rond zijn troon en zei:

"Alles is goed; wees niet bang, o Ravana. Goden en demonen die u hebt overwonnen: u zult geen moeite hebben om Rama en zijn metgezellen, de apen van Hanuman, te overwinnen."

Toen deze luidruchtige raadgevers de koning hadden verlaten, kwam zijn broer Vibhishan binnen, knielde en kuste zijn voeten. Toen stond hij op en ging aan de rechterhand van de troon zitten.

“O mijn broer,” zei hij, “als je gelukkig wilt leven en de troon van dit prachtige eiland Lanka wilt behouden, geef dan de mooie Sita terug, want zij is de vrouw van een ander. Ga naar Rama en vraag hem om vergiffenis, en hij zal zijn gezicht niet afwenden. Wees niet arrogant en roekeloos.”

Een wijze man, Malyavan, hoorde deze woorden en was blij.

Hij riep uit tot de koning der demonen:

“Neem de woorden van je broer ter harte, want hij heeft de waarheid gesproken.”

“Jullie hebben allebei kwade bedoelingen,” antwoordde de koning, “want jullie nemen de kant van mijn vijanden.”

En de ogen van zijn tien hoofden flitsten met zo'n woede dat Malyavan in doodsangst uit de kamer vluchtte. Maar Vibhishan bleef, in de moedigheid van zijn ziel.

“Sire,” zei hij, “in het hart van elke man is zowel wijsheid als dwaasheid. Als wijsheid in zijn borst woont, gaat het leven goed met hem; als het dwaasheid is, gaat alles slecht. Ik vrees dat u dwaasheid in uw borst koestert, o mijn broeder, want u luistert naar hen die slecht advies geven. Zij zijn niet uw ware vrienden.”

Hij viel stil en kuste de voeten van de koning.

“Schatje!” riep Ravana. “Ook u bent een van mijn vijanden.

Spreek geen zinloze woorden meer tegen mij. Praat met de kluizenaars in het bos, maar niet met iemand die overwinnaar is geweest van alle vijanden die hij heeft bevochten.”

En terwijl hij schreeuwde, schopte hij zijn dappere broer Vibhishan.

Dus stond zijn broer met een zwaar hart op en verliet het huis van de koning. Zonder angst te kennen, had hij openhartig tegen Ravana gesproken; en omdat de tienkoppige niet wilde luisteren, had Vibhishan geen andere keuze dan te vertrekken.

Vibhishans daad was er een van fysieke moed, want hij vreesde de slagen van zijn broer niet; maar het was ook een daad van mentale moed, want hij aarzelde niet om woorden te uiten die de andere hovelingen, fysiek net zo dapper als hij, niet van hun lippen zouden hebben laten vallen. Deze moed van de geest staat bekend als morele moed.

*

* *

Zo groot was de moed van Mozes, de leider van Israël, die van de farao van Egypte de vrijheid eiste van het onderdrukte Joodse volk.

Zo groot was de moed van Mohammed, de Profeet, die zijn religieuze gedachten aan de Arabieren doorgaf, en die weigerde om tot zwijgen te worden gebracht, zelfs al bedreigden ze hem met de dood.

Zo groot was de moed van Siddhartha, de Gezegende, die het volk van India een nieuw en nobel pad leerde, en niet bang was voor de boze geesten die hem onder de Bo-boom aanvielen.

Zo groot was de moed van Christus, die tot het volk predikte: "Heb elkaar lief," en zich niet liet intimideren door de pausen van Jeruzalem die hem verboden te onderwijzen, noch door de Romeinen die hem kruisigden.

Zo hebben we drie soorten, drie graden van moed opgemerkt:

Fysieke moed voor zichzelf.

Moed voor de naaste, de vriend, de buurman in nood, het bedreigde vaderland.

Ten slotte de morele moed die iemand in staat stelt om op te staan tegen onrechtvaardige mensen, hoe machtig ze ook mogen zijn, en om hen te laten luisteren naar de stem van recht en waarheid.

*
* *

De Radja van Almora rekruteerde, om enkele indringers af te weren die zijn bergland hadden overvallen, een aantal mannen in een nieuw regiment en voorzag elk van hen van een goed zwaard.

"Voorwaarts, mars!" beval de Radja.

Onmiddellijk trokken de mannen hun zwaarden met een groot gekletteren en liet ze met luide kreten opbloeien.

"Wat is dit?" eiste de Radja.

"Sire," antwoordden ze, "we willen klaar zijn zodat de vijand ons niet verrast."

"Jullie kunnen mij niet helpen, jullie nerveuze en opgewonden mannen," vertelde hij hen. "Ga allemaal naar huis."

Jullie zullen merken dat de Radja niet onder de indruk was van al dat lawaai en het zwaaien met zwaarden. Hij wist dat ware moed geen lawaai en botsing nodig heeft.

*
* *

In het volgende verhaal zul je daarentegen zien hoe kalm de mensen zich gedroegen en toch hoe dapper ze waren in het gezicht van dodelijk gevaar op zee.

Tegen het einde van maart 1910 vervoerde een Schots schip passagiers van Australië naar Kaap de Goede Hoop. Er was geen spoor van een wolk aan de lucht en de zee was kalm en blauw.

Plotseling liep het schip op een rif zes mijl uit de westkust van Australië.

Onmiddellijk kwam de hele bemanning in beweging, elke man haastte zich terwijl er op fluitjes werd geblazen. Maar dit geluid was niet het resultaat van verwarring en paniek.

Er klonk een bevel: "Beman de boten!"

De passagiers deden hun reddingsgordels om.

Een blinde man, geleid door zijn bediende, liep over het dek. Iedereen maakte plaats voor hem. Hij was hulpeloos en iedereen wilde dat hij als eerste gered zou worden.

Korte tijd later was het schip geëvacueerd en al snel zonk het.

In een van de reddingsboten begon een vrouw te zingen. En ondanks

het geluid van de golven dat haar stem soms overstemde, konden de roeiers het refrein horen dat kracht in hun armen gaf:

*Trek naar de kust, zeilers,
Trek naar de kust.*

De schipbreukelingen bereikten uiteindelijk de kust en werden meegenomen door een paar goede vissers.

Er was geen enkele passagier verloren gegaan. Op deze manier hadden vierhonderdvijftig mensen zichzelf gered door hun stille moed.

*
* *

Laat me je meer vertellen over deze kalme moed die nuttige en nobele dingen tot stand brengt zonder vertoon of opsmuk.

Een diepe rivier stroomde langs een Indiaas dorp met vijfhonderd huizen.

De mensen van dit dorp hadden de leringen van Heer Siddhartha nog niet gehoord, en de Gezegende besloot naar hen toe te gaan en met hen te spreken over het Edele Pad.

Hij zat onder een grote boom die zijn takken over de rivieroever uitspreidde, en de dorpingen verzamelden zich aan de overkant. Toen begon hij te spreken en predikte hij zijn boodschap van liefde en zuiverheid. En zijn woorden werden als door een wonder over het stromende water gedragen. Toch weigerden de mensen van het dorp te geloven in wat hij hun leerde, en mompelden tegen hem.

Slechts één van hen wilde meer weten en wilde dichterbij de Gezegende komen.

Er was geen brug of veerpont. En de oude legende vertelt dat de man, sterk in zijn moed, op het diepe water van de rivier begon te lopen. En zo bereikte hij de Meester, begroette hem en luisterde met grote vreugde naar zijn woorden.

Stak deze man werkelijk de rivier over, zoals ons wordt verteld? We weten het niet. Maar in ieder geval had hij de moed om het pad te nemen dat leidt tot vooruitgang. En de mensen van zijn dorp, geraakt door zijn voorbeeld, besteedden toen aandacht aan de leringen van de Boeddha; en hun geest werd geopend voor nobelere gedachten.

*
* *

Er is een moed die je rivieren kan laten oversteken en een andere die je in staat stelt het juiste pad te nemen; maar er is nog meer moed nodig om op het juiste pad te blijven dan om het te betreden.

Luister naar de parabel van de hen en haar kuikens:

Siddhartha, de Gezegende, gaf zijn discipelen de gewoonte hun best te doen en er vervolgens op te vertrouwen dat het beste zijn vruchten zou afwerpen.

“Net zoals,” zei hij, “een hen eieren legt en erop broedt en er nooit aan denkt zich zorgen te maken: ‘Zullen mijn kuikentjes met hun snavels uit hun ei kunnen breken en het daglicht kunnen zien?’, zou jij ook geen angst moeten hebben: als je volhardend bent op het Edele Pad, zul je ook naar het licht komen.”

En dit is ware moed: het rechte pad bewandelen, storm, duisternis en lijden trotseren en volhardend, steeds vooruitgaan, ondanks alles, naar het licht.

*
* *

Lang, lang geleden, toen Brahmadata in Benares regeerde, trainde een van zijn vijanden, de koning van een ander land, een olifant om oorlog tegen hem te voeren.

De oorlog werd verklaard. De prachtige olifant droeg de koning zijn meester naar de muren van Benares.

Vanaf de top van de muren gooiden de mensen van de belegerde stad kokende hete vloeistoffen naar beneden en schoten stenen met hun slingers. Eerst trok de olifant zich terug voor deze angstaanjagende regen.

Maar de man die hem had getraind rende naar hem toe en riep:

"O olifant, je bent een held! Gedraag je als een held en trek de poorten naar de grond!"

Aangemoedigd door deze woorden, stormde het grote wezen op en barstte door de poorten, en leidde zijn koning naar de overwinning.

Zo overwint moed obstakels en moeilijkheden en opent de poorten naar de overwinning.

*
* *

En zie hoe een bemoedigend woord zowel mens als dier kan helpen.

Een goed islamitisch boek geeft ons een voorbeeld hiervan in het verhaal van Abu Saïd, de dichter met een dapper hart.

Zijn vrienden, die hadden vernomen dat hij ziek lag met koorts, kwamen op een dag om te vragen naar nieuws over zijn gezondheid. Zijn zoon ontving hen bij de deur van het huis, met een glimlach op zijn lippen, want de patiënt voelde zich beter.

Ze kwamen binnen en gingen zitten in de kamer van de zieke man en waren verrast om hem te horen kletsen met zijn gebruikelijke goede humeur. Toen, omdat het een warme dag was, viel hij in slaap, en alle anderen ook.

Tegen de avond werden ze allemaal wakker. Abu Saïd gaf opdracht om zijn gasten te voorzien van versnaperingen en wierook aan te steken, zodat de kamer gevuld zou worden met geur.

Abu Saïd bad een tijdje, daarna stond hij op en reciteerde een klein gedicht van zijn eigen compositie:

*Wanhoop niet in je verdriet, want er zal een vreugdevol uur
komen en het allemaal wegnemen;
De brandende simoon kan waaien en toch veranderen in een
zachte bries;*

*Een donkere wolk kan opstijgen, maar hij gaat voorbij en brengt
geen vloed;
Een vuur kan ontsteken en toch worden gesmoord, waardoor
borst en kist onaangeroerd blijven;
Pijn komt maar gaat ook.
Wees daarom geduldig als er problemen komen, want de tijd is
de vader van wonderen;
En hoop vanuit de vrede van God op vele zegeningen die
komen.*

Ze keerden allemaal verheugd en gesterkt door dit prachtige gedicht van hoop naar huis terug. En zo gebeurde het dat een zieke man zijn vrienden hielp in goede gezondheid.

Wie moedig is, kan anderen moed geven, net zoals de vlam van de ene kaars de andere aan kan steken.

Dappere jongens en meisjes die dit verhaal lezen, leer hoe je anderen kunt aanmoedigen en wees zelf ook dapper.

Opgewektheid

OP EEN MIDDAG zag ik in een grote stad in een regenachtig land zeven of acht voertuigen vol kinderen. Die ochtend waren ze naar het platteland gebracht om in de velden te spelen, maar het slechte weer had hen ertoe aangezet om vroeg in de regen naar huis te gaan.

En toch zongen, lachten en zwaaiden ze vrolijk naar de voorbijgangers.

Ze hadden hun vrolijkheid behouden in dit sombere weer. Als een van hen zich verdrietig had gevoeld, zouden de liederen van de anderen hem opvrolijken. En voor de mensen die voorbij snelden, die het gelach van de kinderen hoorden, leek het alsof de lucht even was opgeklaard.

*
* *

Amir was een prins van Khorasan en hij leefde in grote stijl. Toen hij ten strijde trok, droegen driehonderd kamelen de potten, pannen en borden voor zijn keuken.

Op een dag werd hij gevangen genomen door de kalief Ismail. Maar ongeluk ontslaat een man niet van honger. Dus toen Amir zijn chef-kok in de buurt zag, vroeg hij de goede man om een maaltijd voor hem te bereiden.

De kok had nog één stuk vlees over dat hij in een pot op het vuur deed. Toen ging hij wat groenten zoeken om de stoofpot een beetje smaak te geven.

Een passerende hond snuffelde aan het vlees en stak zijn neus in de pot. Toen hij de hitte van het vuur voelde, trok hij zich abrupt terug. Maar hij was zo onhandig dat de pot op zijn hoofd bleef plakken en hij rende in paniek weg, niet in staat om hem weg te krijgen.

Amir barstte in lachen uit bij het zien ervan.

“Waarom,” vroeg de officier van de wacht, “lach je terwijl je alle reden hebt om verdrietig te zijn?”

Maar Amir liet hem de hond zien die wegrende van het kamp en zei: “Ik lach om de gedachte dat er vanmorgen nog driehonderd kamelen nodig waren om mijn keuken te vervoeren en nu is één hond genoeg om alles weg te dragen!”

Amir vond het leuk om vrolijk te zijn, hoewel hij geen moeite deed om anderen vrolijk te maken. We moeten hem echter wel lof geven voor zijn luchthartigheid. Als hij in staat was om te grappen te midden van zulke ernstige moeilijkheden, ligt het dan niet in onze macht om te glimlachen in het gezicht van minder ernstige zorgen?

*
* *

In Perzië was er een vrouw die honing verkocht. Ze had een zeer aangename manier van doen en klanten verdrongen zich rond haar kraam. En de dichter

die haar verhaal vertelt, verklaart dat zelfs als ze vergif had verkocht, mensen het nog steeds van haar zouden hebben gekocht alsof het honing was.

Een zuurghumeurde man zag hoe groot de winst was die ze maakte met haar zoete waren en besloot dezelfde handel te beginnen.

Dus zette hij een kraam op, maar achter de rijen honingpotten was zijn gezicht als azijn. Iedereen die in de buurt kwam, werd nors behandeld. En dus liep iedereen langs en liet zijn waren bij hem achter. "Zelfs geen vlieg waagde zich aan zijn honing," zegt de dichter. Tegen de avond had hij nog steeds niets verdiend. Een vrouw zag hem en zei tegen haar man: "Een bitter gezicht maakt bittere honing."

Glimlachte de vrouw die honing verkocht alleen om klanten te trekken? Laten we liever hopen dat haar vrolijkheid voortkwam uit haar goede aard. We zijn niet alleen op deze wereld om te kopen of verkopen; we zouden hier als kameraden van elkaar moeten zijn. De klanten van de goede vrouw voelden dat ze meer was dan een honingverkoper: ze was een vrolijke wereldburger.

*
* *

In het volgende verhaal zal ik je vertellen, dat de vreugdevolle geest opborrelt als water uit een prachtige bron. De persoon die het vertelt had niets te maken met het verlangen naar gewoonte of winst: hij was de beroemde en glorieuze Rama.

Rama doodde Ravana, de tienkoppige en twintigarmige demonenkoning. Ik heb je al het begin van het verhaal verteld. Het was de meest verschrikkelijke van alle gevechten geweest. Duizenden apen en beren waren gedood in dienst van Rama, en de lijken van hun demonenvijanden waren op elkaar gestapeld. Hun koning lag levenloos op de grond. Maar hoe moeilijk was het geweest om hem te vellen! Rama had keer op keer zijn tien hoofden en zijn twintig armen afgehakt, maar ze groeiden allemaal meteen weer aan zodat hij ze vele malen moest afhakken; ze waren zo talrijk dat het uiteindelijk leek alsof de lucht op armen en hoofden regende.

Toen de verschrikkelijke oorlog voorbij was, werden de apen en beren die waren gedood weer tot leven gewekt en stonden ze allemaal als een groot leger te wachten op bevelen.

De glorieuze Rama, wiens gedrag eenvoudig en kalm bleef na de overwinning, keek vriendelijk naar zijn trouwe vrienden.

Toen liet Vibhishan, die Ravana op de troon zou opvolgen, een wagen vol juwelen en rijke gewaden brengen voor de krijgers die zo dapper hadden gevochten.

"Luister, vriend Vibhishan," zei Rama, "stijg hoog in de lucht en strooi je geschenken uit voor het leger."

De koning deed wat hem was opgedragen en strooide vanuit zijn wagen in de lucht glinsterende juwelen en felgekleurde gewaden.

De apen en beren tuimelden over elkaar heen terwijl ze zich haastten om de vallende schatten te grijpen. Het was een vrolijk gevecht.

En Rama lachte hartelijk en zijn vrouw, de dame Sita, en zijn broer Lakshman lachten met hem mee.

Voor degenen die moedig zijn, weet hoe ze zo moeten lachen. Er is niets hartelijker dan een goede en hartelijke vrolijkheid. En het woord

'hartelijk' heeft dezelfde oorsprong als het woord 'moed'. In moeilijke momenten is de vrolijkheid die voortkomt uit een hartelijke geest werkelijk een soort moed.

Het is zeker niet nodig om altijd te lachen; maar levendigheid, sereniteit, goed humeur zijn nooit misplaatst. En hoe behulpzaam zijn ze! Met hen maakt de moeder het huis blij voor haar kinderen; de verpleegster versnelt het herstel van haar patiënt; de meester verlicht de taak van zijn dienaren; de werkman wekt de goodwill van zijn kameraden; de reiziger helpt zijn metgezellen op hun moeilijke reis; de burger koestert hoop in de harten van zijn landgenoten.

En jullie, gelukkige jongens en meisjes, is er iets wat jullie vrolijkheid niet kan bereiken?

Zelfredzaamheid

HATIM Tai had een grote reputatie onder de Arabieren van vroeger vanwege de weelde van zijn geschenken en aalmoezen.

"Heb je ooit iemand ontmoet die voortreffelijker was dan jijzelf?" vroegen zijn vrienden hem ooit.

"Ja," antwoordde Hatim Tai.

"Wie was hij?"

"Op een dag liet ik veertig kamelen offeren en ik bood een feestmaal aan voor iedereen die wilde komen en eraan wilde deelnemen. Toen ging ik met verschillende opperhoofden op pad om gasten van heinde en verre uit te nodigen. Onderweg kwamen we een houthakker tegen die net een bundel doorns had afgesneden. Zo verdiende hij zijn brood. Toen ik zag dat hij arm was, vroeg ik hem waarom hij niet naar de vele feesten ging die Hatim Tai gaf. 'Degenen die hun brood verdienen,' antwoordde hij mij, 'hebben de overvloed van Hatim Tai niet nodig.'

Waarom verklaarde Hatim Tai dan dat de houthakker een beter mens was dan hijzelf?

Het was omdat hij het nobeler vond om te werken en voor zichzelf te zorgen dan om anderen geschenken te geven die geen moeite of opoffering kosten en die hen bovendien ontmoedigen om zelfredzaam te zijn.

Natuurlijk is het heel natuurlijk dat vrienden geschenken geven aan hun vrienden; het is goed dat sterke armen de armen en behoeftigen te hulp komen; maar een gezonde man moet met zijn handen werken, en ze niet voor aalmoezen aanbieden. Natuurlijk houdt dit geen bespiegeling in over hen die zich volledig wijden aan het contemplatieve leven en de zoektocht naar wijsheid.

*
* *

Hoewel het gedrag van de houthakker nobel was, was het toch minder dan dat van de Perzische prins wiens verhaal ik u zal vertellen.

Hij was een prins uit de oudheid en zijn naam was Gushtasp.

Hij was erg geïrriteerd dat zijn vader hem niet als troonopvolger behandelde, dus verliet hij zijn geboorteland en zwierf naar het Westen. Alleen en hongerig besefte hij dat hij vanaf dat moment moest werken voor zijn brood. Dus ging hij naar de vorst van het land en zei tegen hem:

"Ik ben een bekwame schrijver en ik zou blij zijn als ik als schrijver zou worden ingezet."

Hem werd verteld dat hij een paar dagen moest wachten, want er waren op dat moment geen schrijvers nodig. Maar hij had te veel honger om te wachten, dus ging hij naar de kameeldrijvers om werk te vragen. Ze hadden geen nieuwe helper nodig; maar toen ze zagen dat hij zo hard nodig was, gaven ze hem iets te eten.

Een stukje verderop stopte Gushtasp bij de deur van een smidse

en bood zijn diensten aan de smid aan.

"Hier," zei de man tegen hem, "je kunt me helpen om dit stuk ijzer te hameren." En hij legde een hamer in Gushtasp's handen.

De prins had een enorme kracht. Hij tilde de zware hamer op, zette hem op het aambeeld en sloeg hem bij de eerste slag kapot. De smid was woedend en stuurde hem meteen weg.

En zo begon Gushtasp weer in grote nood rond te dwalen.

Welke kant hij ook op ging, er was geen manier waarop hij zijn nut kon tonen.

Uiteindelijk ontmoette hij een boer die op een korenveld werkte, die medelijden met hem had en hem voedsel en onderdak gaf. Op een dag kwam het nieuws dat de dochter van de koning van Rum oud genoeg was om te trouwen en dat alle jonge mannen van de prinselijke familie waren uitgenodigd voor het koninklijke banket. Gushtasp besloot daarheen te gaan en ging aan tafel zitten tussen alle anderen. Prinses Kitaban zag hem, hield van hem en gaf hem een bos rozen als blijk van haar gunst.

De koning had een hevige hekel aan Gushtasp in zijn armoede. Hij durfde zijn dochter niet te verbieden met hem te trouwen, maar zodra ze getrouwd waren, verdreef hij ze uit zijn paleis. Dus gingen ze leven in het hart van het bos en bouwden hun hut niet ver van een rivier.

Gushtasp was een geweldige jager. Elke dag stak hij de rivier over per boot, ving een eland of een wilde ezel, gaf de helft aan de schipper en nam de rest mee naar huis naar zijn vrouw.

Op een dag bracht de schipper een jongeman genaamd Mabrin om Gushtasp te zien.

"Mijn Heer," zei Mabrin, "ik wil graag trouwen met de tweede dochter van de koning, de zus van uw vrouw, maar dat kan ik niet tenzij ik de wolf dood die het land van de koning teistert. En ik weet niet hoe ik dat moet doen."

"Ik zal het voor u doen," zei Gushtasp de jager.

Hij ging de woestijn in en toen hij het monster vond, schoot hij het neer met twee pijlen en sneed toen zijn kop af met zijn jachtmes.

De koning kwam om het dode beest te zien en gaf in zijn vreugde zijn tweede dochter aan Mabrin.

Enige tijd later bracht de schipper een andere jongeman, genaamd Ahrun, om Gushtasp te zien. Ahrun wilde met de derde dochter van de koning trouwen, maar eerst moest hij een draak doden. Gushtasp beloofde dat hij deze nieuwe prestatie zou volbrengen. Hij nam wat messen en maakte er een bal van met scherpe punten. Toen ging hij op pad en vond de draak met vurige adem. Hij schoot veel pijlen op het lichaam van het monster en sprong van de ene kant naar de andere om zijn klauwen te ontwijken. Toen maakte hij de bal met messen vast aan het uiteinde van een spies en stak hem in de keel van de draak. De draak sloot zijn kaken en viel. Toen doodde de prins hem met zijn zwaard.

Zo trouwde Ahrun met de derde dochter van de koning.

Het zal u niet verbazen dat in de loop van de tijd zo'n dappere prins de koning van Perzië werd als opvolger van zijn vader. Het was tijdens de regering van Gushtasp dat de heilige profeet Zerdusht, of Zoroaster, de Perzen het geloof leerden in Ormazd, Heer van licht en zon en vuur en van rechtvaardigheid en gerechtigheid.

*
* *

Je kunt echter zien dat Gushtasp niet meteen zijn plek en werk in de wereld vond.

Hij probeerde veel dingen zonder succes, en zelfs in het begin in het overwinnen van de vijandschap van veel mannen, bijvoorbeeld die van de goede smid.

Uiteindelijk bereikte hij echter zijn ware positie in het leven en was hij in staat om anderen te helpen totdat de tijd kwam dat hij hen verstandig zou besturen. En juist in het helpen van anderen was hij beter dan de houthakker waar we het net over hadden; want volgens het verhaal was de houthakker tevreden om voor zichzelf te werken. Gushtasp was ook beter dan de vrijgeveige Hatim Tai, want in plaats van te geven van het teveel aan zijn rijkdom, gaf de Perzische prins de kracht van zijn arm en riskeerde zelfs zijn leven voor het welzijn van anderen.

Niemand verdient meer respect dan iemand die, vertrouwend op zichzelf, door zijn eigen inspanning niet alleen in al zijn behoeften kan voorzien, maar ook het welzijn en de welvaart van de mensen om hem heen kan vergroten.

Respecteer de vader, ingenieur of houthakker, schrijver of arbeider, handelaar, smid of ontdekkingsreiziger, die door zijn werk, wat het ook mag zijn, een goed inkomen verdient en het welzijn van zijn gezin vergroot.

Respecteer de arbeider die, om zowel zijn eigen belangen als die van zijn kameraden te dienen, zich bij hen aansluit om coöperatieve winkels of werkplaatsen of vakbonden te organiseren die iedereen in staat stellen zijn rechten te laten gelden door de krachtige stem van de velen te verheffen in plaats van de zwakke en smekende stem van een geïsoleerd individu.

Deze arbeidersverenigingen leren arbeiders om op hun eigen kracht te vertrouwen en elkaar te helpen.

En ook jullie, schoolkinderen, leer je intelligentie te verrijken door je te concentreren op de taak die je meester je geeft. En, terwijl je de stappen van kennis zo goed mogelijk beklimt, leer ook om, wanneer nodig, de vriend te helpen die minder alert en vaardig is dan jijzelf.

In sprookjes hoef je maar een woord te zeggen of een lamp te wrijven of met een toverstaf te zwaaien en er verschijnen djinns die mensen door de lucht dragen, in een oogwenk paleizen bouwen en legers van olifanten en ruiters uit de grond laten springen.

Maar persoonlijke inspanning brengt nog grotere wonderen teweeg: het bedekt de grond met rijke oogsten, temt wilde dieren, graaft tunnels door bergen, richt dijken en bruggen op, bouwt steden, lanceert schepen op de oceaan en vliegmachines in de lucht; kortom, het geeft meer welzijn en veiligheid aan iedereen.

Door persoonlijke inspanning wordt de mens edeler, rechtvaardiger, vriendelijker: dit is de ware vooruitgang.

Vijf

Geduld en Volharding

DE MENSEN van de Punjab hebben een lied dat als volgt gaat:

*De bulbul zingt niet altijd in de tuin,
En de tuin staat niet altijd in bloei;
Geluk heerst niet altijd,
En vrienden zijn niet altijd samen.*

De conclusie die uit dit lied getrokken kan worden, is dat we niet kunnen verwachten altijd gelukkig te zijn, en dat het het meest nuttig is om te weten hoe we geduldig moeten zijn. Want er zijn maar weinig dagen in ons leven die ons niet de gelegenheid geven om meer geduld te leren.

Je wilt een erg drukke man zien om hem iets te vragen. Je gaat naar zijn huis. Er zijn al veel bezoekers en hij laat je heel lang wachten voordat hij je ziet. Je blijft daar rustig, misschien wel een paar uur. Je bent geduldig.

Een andere keer is de persoon die je wilt zien niet thuis als je aankomt. Je komt de volgende dag weer terug, maar zijn deur is nog steeds gesloten. Je gaat een derde keer terug, maar hij is ziek en kan je niet zien. Je laat een paar dagen voorbijgaan en komt dan nog een keer terug. En als iets nieuws je er weer van weerhoudt hem te ontmoeten, raak je niettemin niet ontmoedigd, maar hernieuw je de poging totdat je hem eindelijk ziet. Dit soort geduld wordt volharding genoemd.

Volharding is een actief geduld, een geduld dat voortgaat.

*
* *

De beroemde Genuese zeeman Columbus vertrok vanuit Spanje om de onbekende zeeën van het Westen over te steken.

Dagen en wekenlang hield hij, ondanks het gemompel van zijn metgezellen, vol in zijn wil om een nieuw land te bereiken; ondanks vertragingen en moeilijkheden gaf hij niet op totdat hij de eerste Amerikaanse eilanden had bereikt. Zo ontdekte hij de Nieuwe Wereld.

Wat vroeg hij van zijn metgezellen? Hij vroeg ze alleen geduld te hebben, want ze moesten gewoon op hem vertrouwen en hem rustig laten leiden. Maar wat had hij zelf nodig om zijn doel te bereiken? Hij had de aanhoudende energie en de onvermoeibare wil nodig die wij volharding noemen.

*
* *

De beroemde pottenbakker, Bernard Palissy, wilde het verloren geheim van prachtig oud geglazuurd porselein, geëmailleerd in rijke kleuren, terugvinden.

Maanden en jaren lang zette hij onvermoeibaar zijn experimenten voort. Zijn pogingen om het glazuur te vinden bleven lange tijd vruchteloos. Hij wijdde al zijn vermogen aan zijn zoektocht; en dagen en nachten lang hield hij toezicht op de oven die hij had gebouwd, eindeloos nieuwe processen uitproberend voor het voorbereiden en bakken van zijn aardewerk. En niet alleen gaf niemand hem enige hulp of aanmoediging, maar zijn vrienden en burens noemden hem een gek, en zelfs zijn vrouw verweet hem wat hij deed.

Meerdere keren moest hij zijn experimenten staken wegens gebrek aan middelen, maar zodra hij kon, pakte hij ze weer op met hernieuwde moed. Op een dag had hij zelfs niet het hout dat hij nodig had om zijn oven te stoken; dus gooide hij, zonder acht te slaan op de kreten en bedreigingen van zijn huishouden, zijn eigen meubels, tot de laatste stok, in het vuur. En toen alles was verbrand, opende hij de oven en zag dat die vol zat met het helder geglazuurde aardewerk dat hem beroemd had gemaakt en waar hij zoveel jaren voor had opgeofferd om te ontdekken.

Wat was het dat zijn vrouw en vrienden misten dat ze niet konden wachten op zijn uur van succes, zonder hem lastig te vallen en zijn taak moeilijker te maken? Gewoon geduld. En wat was het enige dat hem nooit ontbrak, het enige dat hem nooit in de steek liet en dat hem uiteindelijk in staat stelde om alle moeilijkheden en minachting te overwinnen? Het was juist doorzettingsvermogen, dat wil zeggen, de machtigste kracht van allemaal.

Want niets ter wereld kan doorzettingsvermogen overwinnen. En zelfs de grootste dingen zijn altijd een opeenhoping van kleine en onvermoeibare inspanningen.

Enorme rotsblokken zijn volledig verwoest, versleten door regendruppels die één voor één op dezelfde plek vielen.

Een zandkorrel is niet erg krachtig, maar wanneer er veel samenkomen, vormen ze een duin en houden ze de oceaan tegen.

En als je meer leert over de natuurgeschiedenis, zul je horen hoe bergen onder de zee zijn gevormd door kleine diertjes die op elkaar zijn gestapeld, die door hun aanhoudende inspanningen prachtige eilanden en archipels boven de golven hebben laten uitstijgen.

Denk je niet dat je kleine, herhaalde inspanningen ook grote dingen kunnen bereiken?

*

* *

De beroemde wijze Shankara, wiens naam glorie bracht aan het land van Malabar, en die ongeveer 1200 jaar geleden leefde, had van kinds af aan besloten om een Sannyasin te worden.

Zijn moeder stond hem, hoewel ze de nobelheid van zijn wens waardeerde, lange tijd niet toe om zich aan die levenswijze te wijden.

Op een dag gingen moeder en kind in een rivier baden. Shankara dook erin en voelde zijn voet plotseling gegrepen worden door een krokodil. De dood leek nabij. Maar zelfs op dat vreselijke moment dacht het moedige kind alleen aan zijn grote project en riep naar zijn moeder: "Ik ben verdwaald! Een krokodil trekt me naar beneden. Maar laat me tenminste sterven als een Sannyasin!"

"Ja, ja, mijn zoon," snikte zijn moeder wanhopig.

Shankara voelde zoveel vreugde dat hij de kracht vond om zijn voet te bevrijden en zich aan land te storten.

Vanaf dat moment groeide hij in kennis als in jaren. Hij werd een goeroe en bleef trouw aan zijn grote werk van het onderwijzen van filosofie tot het einde van zijn prachtige leven.

*
* *

Iedereen die van India houdt, kent het prachtige gedicht van de Mahabharata.

Het werd honderden jaren geleden in het Sanskriet geschreven. Tot voor kort kon geen enkele Europeaan het lezen tenzij hij Sanskriet kende, en dat was zeldzaam. Een vertaling in een van de Europese talen was nodig.

Babu Pratap Chandra Rai besloot zich aan dit werk te wijden. In zijn eigen land kon hij een geleerde vriend vinden, Kishori Mohan Ganguly, die het Sanskrietboek in het Engels kon vertalen, en de honderd delen werden één voor één gepubliceerd.

Twaalf jaar lang ging Pratap Chandra Rai door met de taak die hij zichzelf had gesteld. Hij wijdde al zijn middelen aan de publicatie van het boek. En toen hij niets meer had, reisde hij door heel India om hulp te vragen aan iedereen die bereid was te geven. Hij kreeg hulp van prinses en boeren, van geleerden en eenvoudige mensen, van vrienden in Europa en Amerika.

Tijdens een van zijn reizen kreeg hij de verderfelijke koorts waaraan hij stierf. Tijdens zijn ziekte waren al zijn gedachten gericht op het voltooien van zijn werk. En zelfs toen het pijnlijk voor hem werd om te spreken, zei hij nog steeds tegen zijn vrouw:

"Het boek moet af. Geef geen geld uit aan mijn begrafenisrituelen als het nodig is voor het drukken. Leef zo eenvoudig als je kunt om geld te sparen voor de Mahabharata."

Hij stierf vol liefde voor India en haar grote gedicht.

Zijn weduwe, Sundari Bala Rai, vervulde trouw zijn grote wens. Een jaar later voltooide de vertaler zijn werk en werden de elf delen van de Mahabharata gepresenteerd aan het Europese publiek dat nu de achttien Parvas van het prachtige epische gedicht kon kennen en bewonderen. En toen ze het lazen, zouden ze leren om de grote vaardigheid en wijsheid van de diepe denkers die de dichters van het oude India waren, te respecteren.

Dat zijn de vruchten van de inspanningen van allen die, zoals Pratap Chandra Rai en zoveel andere nuttige mannen, weten hoe ze moeten volharden.

En jullie, dappere kinderen, zullen jullie je niet aansluiten bij het grote leger van mannen en vrouwen die nooit moe worden van het doen van goed en nooit hun taak opgeven totdat ze die hebben voltooid?

In deze wijde wereld is er geen gebrek aan nobel werk dat moet worden verricht, noch is er een gebrek aan goede mensen om het te ondernemen; maar wat heel vaak ontbreekt, is het doorzettingsvermogen dat het alleen kan volbrengen tot het einde.

Zes

Het Eenvoudige Leven

DE PROFEET Mohammed, die zijn leven wijdde aan het onderwijzen van het Arabische volk, gaf niet om gemak of rijkdom.

Op een nacht sliep hij op een harde mat en toen hij wakker werd, droeg zijn huid de sporen van de knopen en vezels van zijn bed.

Een vriend zei tegen hem: "O Boodschapper van Allah! Dit bed was te hard voor je, en als je het mij had gevraagd, had ik met plezier een zachter bed klaargemaakt, zodat je beter had kunnen rusten."

De Profeet antwoordde: "Een zacht bed is niet voor mij. Ik heb een werk te doen in de wereld. Als mijn lichaam rust nodig heeft, geef ik het rust, maar alleen als een ruiters die zijn paard een tijdje vastbindt in de schaduw van een boom, om hem te sparen van de hitte van de zon, en snel weer op pad gaat."

"Ik heb een werk te doen in de wereld," zei de Profeet. Daarom was zijn nobele leven een eenvoudig leven. Gelovend in zijn missie, wilde hij heel Arabië onderwijzen. Hij gaf niet om luxe: zijn hart was gericht op verhevener gedachten.

*
* *

Het volgende verhaal uit Arabië laat zien dat voor een gezonde ziel het eenvoudige leven meer geluk biedt dan enig ander.

Maisun was een dochter van de stam van Kalb; ze had haar vroege jaren doorgebracht in tenten in de woestijn.

Op een dag trouwde ze met Kalief Muawiyah, maar hoewel hij rijk was en veel slaven had, was ze niet gelukkig met hem; en ondanks alle luxe om haar heen, kon ze geen gemoedsrust vinden. Vaak, als ze alleen was, zong ze zachtjes voor zichzelf verzen die ze in het Arabisch had gecomponeerd:

Bruine kledingstukken van kameelhaar zijn in mijn ogen mooier dan de gewaden van een koningin.

De woestijntent is mooier om in te wonen dan de grote kamers van een paleis.

De jonge veulens die door het Arabische kamp rennen zijn mooier dan de muilezels die worden beladen met hun rijke uitrusting.

De stem van de waakhond die blaft naar een naderende vreemdeling klinkt zoeter dan de ivoeren hoorn van de paleiswacht.

Haar lied werd gehoord door de kalief en hij verbande haar van zijn hof. Dus keerde de dichteres terug naar haar stam, blij om niet meer te zien van de rijke woning die haar verdrietig maakte.

*
* *

In alle landen beginnen veel mensen te begrijpen dat een eenvoudig leven wenselijker is dan een leven van extravagantie, ijdelheid en vertoon.

Er zijn steeds meer mannen en vrouwen die, hoewel ze het zich kunnen veroorloven om dure dingen voor zichzelf te kopen, vinden dat hun geld beter besteed kan worden. Ze eten een gezond dieet in plaats van rijke voedingsmiddelen en geven er de voorkeur aan hun huizen te decoreren met meubilair dat eenvoudig, sterk en smaakvol is, in plaats van met omslachtige, sierlijke en nutteloze artikelen die alleen bedoeld zijn om te pronken.

In elk tijdperk hebben de beste en meest energieke dienaren van de vooruitgang van de aarde geweten hoe ze een rustig en sober leven kunnen leiden, dat het lichaam in goede gezondheid houdt en de mens in staat stelt een actievere rol te spelen in het werken voor het algemeen belang. Hun voorbeeld zal altijd al degenen die nutteloze schatten opstapelen en slaven worden van hun enorme hoeveelheden dienaren, kleding en meubilair, te schande maken.

Je kunt geen hoop maken zonder een gat te maken; en te vaak vertegenwoordigt de luxe van sommigen de armoede van velen anderen. Er zijn te veel mooie, grote en nuttige dingen te doen in de wereld voor degenen die niet geheel verstoken zijn van intelligentie om hun tijd, geld en gedachten te verspillen aan zinloze tijdverdrijven.

*
* *

Sint Franciscus was een apostel van het Goede Leven. Hij onderwees niet om geld te verdienen. Zijn leven was eenvoudig en zijn grootste vreugde was om de mensen te onderwijzen door zijn voorbeeld en zijn prediking. En hij was tevreden met al het voedsel dat hij kreeg.

Op een dag, toen hij en zijn metgezel, broeder Masseo, door een stad liepen, liep Masseo de ene straat in terwijl Franciscus de andere nam. Masseo was lang en knap, terwijl de heilige klein en eenvoudig was. Mensen gaven gul aan Masseo, maar Franciscus verzamelde slechts heel weinig.

Toen ze elkaar buiten de poorten van de stad ontmoetten, zaten ze bij een grote steen aan de oever van een heldere stroom die in de buurt stroomde, en brachten de aalmoezen die ze hadden ontvangen bijeen.

“O broeder Masseo,” riep Sint Franciscus met een blij gezicht, “wij zijn zo’n groot feest niet waardig.”

“Inderdaad,” antwoordde Masseo, “maar wat is er om een feest te noemen in deze paar stukken brood? Wij hebben geen mes, geen borden, geen kled, geen dienaar.”

“Is het geen feest,” antwoordde de heilige, “om goed brood op een goede tafel te hebben als men honger heeft, en vers water uit een heldere bron om te drinken als men dorst heeft?”

Dit betekent niet dat arme mensen zich altijd moeten berusten in hun ellendige kost. Maar het laat in ieder geval zien hoe de tevredenheid die voortkomt uit een nobel leven en de vrolijkheid die eigen is aan mooie zielen,

de afwezigheid van materiële bezittingen en uiterlijke rijkdommen kunnen compenseren.

*
* *

Eén ding is zeker, een eenvoudig leven heeft nog nooit iemand kwaad gedaan, terwijl datzelfde niet gezegd kan worden van luxe en overvloed. Meestal zijn de dingen die voor mensen nutteloos zijn, ook die welke hen kwaad doen.

Tijdens de regering van de beroemde Akbar leefde er in Agra een Jain heilige genaamd Banarasi Das. De keizer riep de heilige naar zijn paleis en zei hem:

"Vraag me wat je wilt, en vanwege je heilige leven, zal je wens vervuld worden."

"Parabrahman heeft me meer gegeven dan ik me kon wensen," antwoordde de heilige.

"Maar vraag toch," hield Akbar vol.

"Dan, Sire, zou ik je willen vragen om me niet meer naar je paleis te roepen, want ik wil mijn tijd wijden aan het goddelijke werk."

"Laat het zo zijn," zei Akbar. "Maar ik heb op mijn beurt een gunst om je te vragen."

"Spreek, Sire."

"Geef me wat goede raad, die ik in gedachten kan houden en kan handelen."

Banarasi Das dacht even na en zei:

"Zorg dat je eten zuiver en schoon is, en zorg goed voor je vlees en drank, vooral 's avonds."

"Ik zal je advies niet vergeten," zei de Keizer.

In werkelijkheid was het advies goed, want gezond eten en drinken maken een gezond lichaam, geschikt om de tempel te zijn van een zuivere geest en leven.

Maar het gebeurde zo dat de dag waarop de heilige de keizer bezocht een vastendag was. En daarom zou Akbar zijn maaltijd pas enkele uren na middernacht nuttigen. De paleiskoks hadden de gerechten 's avonds bereid en op borden van goud en zilver gezet, tot de vastentijd voorbij zou zijn.

Het was nog donker toen Akbar ze voor zich liet brengen. Ondanks zijn haast om wat te eten, herinnerde hij zich plotseling de woorden van Banarasi Das: "Zorg goed voor je vlees en drinken." Hij bekeek het bord voor hem zorgvuldig en zag dat het eten bedekt was met bruine mieren. Ondanks alle voorzorgsmaatregelen waren deze mieren naar binnen geslopen en hadden ze de maaltijd van de Keizer bedorven.

Akbar moest de borden wegsturen en dit incident drukte hem sterk in het geheugen van het nuttige advies dat hij had gekregen.

Want u zult begrijpen dat Banarasi Das niet van plan was Akbar alleen te waarschuwen voor bruine mieren, maar voor alles in zijn dieet dat niet goed zou kunnen zijn voor de gezondheid van zijn lichaam of denkvermogen.

Veel ziekten komen voort uit een ongezond dieet.

Iemand die willens en wetens ongezonde producten verkoopt, is in feite een aanval op het leven van zijn medeburgers. En ongezonde producten

zijn niet alleen die welke vervalst of bedorven zijn, maar alle producten die op enigerlei wijze schadelijk kunnen zijn om te eten.

*
* *

Het verhaal vertelt ons niet dat Akbar ook bruine mieren in zijn kopje vond en toch adviseerde Banarasi Das hem om voorzichtig te zijn met zijn drank. Want er zijn inderdaad bekers die er voor het oog stralend uitzien en die een aangename en opwekkende drank lijken te bevatten, maar die desondanks vol gevaar zitten voor de mens. De voornaamste daarvan zijn die welke alcohol bevatten.

De Profeet Mohammed leerde dat er zonde schuilt in wijn en gokken; en daarom onthouden allen die de woorden van de Koran respecteren zich van wijn en gokken voor hun eigen voordeel.

Maar aan de andere kant zijn er veel goede mensen over de hele wereld die het juist vinden om sterke drank te nemen. Wij respecteren hun meningen. Maar deze zelfde mensen kunnen niet beweren dat het verkeerd is om geen alcohol te nemen.

Als er dan mensen zijn die denken dat het verkeerd is om gefermenteerde dranken te nemen, en anderen, integendeel, die denken dat het goed is, dan is er toch niemand die beweert dat het verkeerd is om geen alcohol te nemen. Het is ook discutabel of het nuttig is om te drinken of niet, maar niemand zou eraan denken te beweren dat het schadelijk is om het niet te doen. En iedereen zou het erover eens zijn dat het in ieder geval goedkoper is.

In elk land zijn er genootschappen voor matigheid of zelfs totale onthouding, waarvan de leden zich ertoe verbinden geen spiritualiën aan te raken. En in bepaalde steden is het zelfs verboden om ze te verkopen.

Maar op andere plaatsen verspreidt het gebruik van alcohol, voorheen onbekend, zich. In India bijvoorbeeld, waar onthouding al zoveel eeuwen heerste, is alcohol geïntroduceerd, vreselijker dan welke demon dan ook in de oude legendes. Want de vreselijke Rakshasa's waar ze over spreken, konden alleen schadelijk zijn voor het lichaam, terwijl alcohol zelfs de macht heeft om denken te doden en karakter te vernietigen. Dus allereerst schaadt het het lichaam. Het schaadt de kinderen van ouders die overmatig drinken. Het schaadt de intelligentie van de mens en onderwerpt degenen die de dienaren van de mensheid zouden moeten zijn.

Want ieder van ons zou een dienaar van de mensheid moeten zijn; en als we door ons eten of drinken onze geest of lichaam verzwakken, zijn we dan slechts slechte dienaren die hun taak niet kunnen uitvoeren.

Wat gebeurt er met de soldaat als zijn wapen kapot is, met de zeeman als zijn schip zijn masten kwijt is, met de ruiter als zijn paard kreupel is? En wat kan een mens doen als hij zijn kostbaarste vermogens verliest?

Hij heeft niet eens meer de waarde van een goed dier, want het dier vermijdt in ieder geval het eten en drinken van dingen die het kunnen schaden.

De Romeinse dichter Vergilius leefde graag op het platteland. Hij bewonderde de krachtige os die de ploeg trekt en de voor trekt waar de

volgende oogst zal opkomen. Sterk is zijn lichaam, krachtig zijn spieren en hard is zijn arbeid jaar in jaar uit.

En Vergilius voegt toe: "Wijn en te veel feesten zijn hem onbekend. Hij voedt zich met gras, lest zijn dorst met stromende rivieren en kristalheldere beken; en geen zorg verstoort zijn vredige slaap."

Wees gematigd om sterk te zijn.

Je zou beledigd zijn als iemand tegen je zou zeggen: "Wees zwak."

Matiging vergroot de kracht van de sterken en behoudt de kracht van de zwakken.

Onthoud het advies van Banarasi Das:

Zorg goed voor het gerecht.

Zorg goed voor het glas.

Voorzichtigheid

“**G**OED schot!” De kreet klonk toen de jonge Indiaan zijn pijl afvuurde en zijn doel raakte.

“Ja,” zei iemand, “maar het is klaarlichte dag. De boogschutter kan zijn doel zien. Hij is niet zo vaardig als Dasharatha.”

“En wat doet Dasharatha?”

“Hij is Sabdabhedhi.”

“Wat is dat?”

“Hij schiet op geluid.”

“Wat bedoel je?”

“Nou, hij kan in het donker schieten. 's Nachts gaat hij de jungle in en luistert, en wanneer hij aan het geluid van vleugels of voetstappen heeft beoordeeld wat voor soort wild hij is tegengekomen, schiet hij zijn pijl af en raakt hem net zo zeker alsof hij overdag had geschoten.”

Zo werd de reputatie van Dasharatha, prins van de stad Ayodhya, in het buitenland verspreid.

Hij was trots op zijn vaardigheid als Sabdabhedhi en verheugd over de lof van het volk. Bij zonsondergang ging hij alleen in zijn wagen op pad om te wachten in het hart van het bos. Nu eens hoorde hij de tred van een buffel of een olifant die kwam drinken bij de rivier, dan weer het lichtvoetige hert of de sluipende nadering van een tijger.

Op een nacht, terwijl hij tussen de struiken lag en luisterde naar het geluid van bladeren of water, hoorde hij plotseling iets bewegen aan de oever van het meer. Hij kon niets zien in de duisternis, maar was Dasharatha niet een Sabdabhedhi? Het geluid was genoeg voor hem: het was vrijwel zeker een olifant. Hij schoot een pijl af. Onmiddellijk klonk er een kreet waardoor hij opsprong.

"Help! Help! Iemand heeft me neergeschoten!"

De boog viel uit Dasharatha's handen; hij voelde zich plotseling duizelig van afschuw. Wat had hij gedaan? Een mens verwond in plaats van een wild beest? Hij snelde door de jungle naar het meer. Op de oever lag een jongeman in zijn eigen bloed, helemaal verward, met in zijn hand een kruik die hij net had gevuld.

“O heer,” kreunde hij, “was u het die de dodelijke pijl afschoot? Wat heb ik u aangedaan dat u mij zo behandelt? Ik ben de zoon van een kluizenaar. Mijn oude ouders zijn blind; ik zorg voor hen en voorzie in hun behoeften. Ik kwam om water voor hen te putten, en nu zal ik hen niet langer kunnen dienen! Volg dit pad naar hun hut en vertel hun wat er is gebeurd. Maar trek eerst deze pijl uit mijn borst, want hij doet me veel pijn.”

Dasharatha verwijderde de pijl uit de wond. De jongeman zuchtte een laatste keer en stierf. Toen vulde de prins de kruik met water en volgde het pad dat de stervende jongeling hem had laten zien. Toen hij dichterbij kwam, riep de vader:

"Mijn zoon, waarom heb je er zo lang over gedaan? Was het om in het meer te zwemmen? We vreesden dat je iets was overkomen. Maar waarom antwoord je niet?"

Met trillende stem zei Dasharatha:

"Ik ben niet je zoon, o heilige kluizenaar. Ik ben een Kshatriya en tot nu toe was ik trots op mijn vaardigheid met een boog. Deze nacht, toen ik wachtte, dacht ik dat ik een olifant hoorde drinken aan de waterkant. Ik schoot mijn pijl af. Helaas! Het was je zoon die ik raakte. Oh, vertel me hoe ik mijn fout kan goedmaken."

Toen schreeuwde het oude echtpaar het uit en huilde. Ze vroegen de prins om hen naar de plek te leiden waar hun zoon lag, hun enige zoon.

Ze reciteerden heilige hymnen over zijn lichaam en besprenkelden het water van de begrafenisrituelen. Toen zei de kluizenaar:

"Luister, Dasharatha! Door jouw schuld vergieten wij tranen om onze lieve zoon. Op een dag zul jij ook huilen om een geliefde zoon. Voor die tijd zullen er nog vele jaren voorbijgaan; maar de straf zal zeker komen."

Ze maakten een brandstapel om het dode lichaam te verbranden, wierpen zichzelf vervolgens in de vlammen en stierven ook.

De tijd verstreek. Dasharatha werd koning van Ayodhya en trouwde met de dame Kausalya. En zijn zoon was de glorieuze Rama.

Rama werd door iedereen in de stad geliefd, behalve door koningin Kaikeyi, de tweede vrouw van de koning, en haar dienstmaagd. Deze twee vrouwen beraamden de ondergang van de nobele Rama, en vanwege hen werd hij veertien jaar lang verbannen.

Toen rouwde Dasharatha om zijn zoon, zoals de bejaarde ouders in de jungle hadden gerouwd om de jongeman die om middernacht aan de oever van het meer was gestorven.

Dasharatha was ooit zo trots geweest op zijn vaardigheid dat hij niet voorzichtig was geweest en niet had gedacht aan het risico om iemand in het donker te verwonden. Het zou beter voor hem zijn geweest om alleen zijn boog te trekken in het volle daglicht dan zo roekeloos te vertrouwen op zijn vaardigheid als Sabdabhedi. Hij bedoelde het niet kwaad, maar hij miste vooruitziende blik.

*

* *

Een koopman uit de stad Benares had ooit medelijden met twee oude gieren die arm en ellendig waren. Hij nam ze mee naar een droge plek, stak een vuur aan en gaf ze stukken vlees van de brandstapel waar mensen dood vee verbrandden.

Toen het regenseizoen aanbrak, vlogen de gieren, inmiddels sterk en gezond, weg naar de bergen.

Maar uit dankbaarheid aan de koopman van Benares besloten ze alle kleren die ze konden vinden op te rapen om ze aan hun vriendelijke vriend te geven. Ze vlogen van huis naar huis, van dorp naar dorp, pakten alle kledingstukken die in de open lucht lagen te drogen en brachten ze naar het huis van de koopman.

Hij waardeerde hun goede bedoelingen, maar hij gebruikte noch verkocht de gestolen kleren; hij legde ze gewoon zorgvuldig weg. Er waren

echter overal vallen uitgezet voor de twee gieren en een van hen werd gevangen. Hij werd voor de koning gebracht, die hem vroeg:

"Waarom beroof je mijn onderdanen?"

"Op een dag redde een koopman het leven van mijn broer en mijzelf; om onze schuld af te lossen, hebben we deze kleren voor hem verzameld," antwoordde de vogel.

De koopman werd voor de koning geroepen en op zijn beurt ondervraagd.

"Sire," zei hij, "de gieren brachten me inderdaad veel kleren, maar ik heb ze allemaal veilig bewaard en ik ben bereid ze terug te geven aan hun eigenaren."

De koning vergaf de gieren, want ze hadden uit dankbaarheid gehandeld, hoewel zonder onderscheidingsvermogen; en dankzij zijn voorzichtigheid werd ook de koopman gespaard.

*

* *

De Japanners hebben een schilderachtige manier om hun idee van voorzichtigheid uit te drukken.

Ze hebben in een van hun tempels een afbeelding van een mediterende Boeddha die op een lotusbloem zit. Voor hem staan drie kleine aapjes, één met zijn handen over zijn ogen, een ander over zijn oren en de derde bedekt zijn mond. Wat betekenen deze drie apen? Met zijn gebaar zegt de eerste:

"Ik zie geen kwaad en dwaasheid."

De tweede zegt:

"Ik hoor ze niet."

En de derde:

"Ik spreek ze niet."

Op dezelfde manier is de wijze man voorzichtig in wat hij kijkt, in wat hij luistert en in wat hij zegt.

Hij overweegt de gevolgen, denkt aan de dag van morgen en als hij de weg niet weet, vraagt hij.

Oprechtheid

EEN LEEUW, een wolf en een vos gingen samen op jacht. Ze schoten een ezel, een gazelle en een haas.

Toen de leeuw deze vangst zag, zei hij tegen de wolf:

"Vertel me alsjeblieft, vriend wolf, hoe we dit wild moeten verdelen."

"Het is niet nodig," antwoordde de wolf, "om de drie dieren in stukken te snijden. Jij neemt de ezel, laat de vos de haas nemen en ik zal tevreden zijn met de gazelle."

Het enige antwoord van de leeuw was een woedend gebrul en met één enkele slag, als beloning voor zijn advies, verbrijzelde hij de kop van de wolf met zijn klauw. Toen keerde de leeuw zich om naar de vos en zei:

"En, mijn beste vriend, wat stel je voor?"

"Oh, Sire," antwoordde de vos met een diepe buiging, "het is een heel eenvoudige zaak. Je zou de ezel als ontbijt moeten nemen, de gazelle als avondmaal en de haas als lichte snack tussendoor."

"Heel goed," zei de leeuw, blij dat hij al het wild voor zichzelf had. "En wie heeft je geleerd om met zoveel wijsheid en rechtvaardigheid te spreken?"

"De wolf," antwoordde de vos sluw.

Waarom sprak de vos op deze manier? Was het om te zeggen wat hij werkelijk dacht? O, zeker niet! Was het dan een oprechte wens om de leeuw te plezieren? Dat zeker ook niet. Hij sprak zo omdat hij bang was, en we kunnen hem zeker tegemoetkomen. Maar toch moeten we toegeven dat zijn woorden niet waarachtig waren — slechts kunstzinnig. En als de leeuw ze goedkeurde, was dat omdat hij van vlees hield, niet van de waarheid.

*

* *

Een moslimschrijver, Abu Abbas, vertelt ons over de glorie van Koning Salomo, die regeerde in Jeruzalem, de heilige stad van de Hebreërs.

In zijn troonzaal waren zeshonderd stoelen, waarvan de helft werd bezet door wijzen, de andere helft door djinns of genieën, die Salomo hielpen met hun magische kracht.

Tijdens de zittingen van de Raad verscheen er een menigte grote vogels op een woord van de koning en spreidden hun vleugels uit om de mensen op de zeshonderd stoelen te beschutten. En op zijn bevel stak er elke ochtend en avond een krachtige wind op, die het hele paleis optilde en het onmiddellijk een maand ver weg transporteerde. Op deze manier was de koning bij de hand om de verre landen die hem toebehoorden te besturen.

Bovendien maakte Salomo de meest wonderbaarlijkste troon die men zich maar kon dromen. En deze troon was zo ontworpen dat niemand het zou wagen om in aanwezigheid van de koning een onwaarheid te uiten.

Het was gemaakt van ivoor, ingelegd met parels, smaragden en robijnen, en eromheen stonden vier gouden dadelpalmen waarop de dadels

ook smaragden en robijnen waren. Bovenop twee van deze palmen stonden gouden pauwen en op de twee andere zaten gouden gieren. Aan elke kant van de troon stonden ook twee gouden leeuwen tussen twee pilaren van smaragd. En gouden wijnranken met robijnrode druiven waren om de stammen van de bomen gevlochten.

De oudsten van Israël zaten aan Salomo's rechterhand en hun zetels waren van goud, de genieën zaten aan zijn linkerhand en hun zetels waren van zilver.

Wanneer de koning zijn rechtszitting hield, werd het volk in zijn aanwezigheid toegelaten. En elke keer dat een man getuigenis aflegde over een ander, als hij ook maar een beetje van de waarheid afweek, gebeurde er iets verbazingwekkends. Bij het zien van hem zou de troon met de koning, de leeuwen, de palmbomen, de pauwen en de gieren, zich onmiddellijk omdraaien. Dan zouden de leeuwen hun klauwen naar voren steken en de grond met hun staarten geselen; de gieren en de pauwen zouden met hun vleugels slaan.

En zo zouden de getuigen beven van angst en zouden ze geen enkele leugen durven vertellen.

En dit was ongetwijfeld erg handig en moet de taak van de koning aanzienlijk hebben verlicht. Maar angst is altijd een ellendig iets, dat slecht samengaat met de waarheid.

Zelfs wanneer het toevallig, zoals in het verhaal van Abu Abbas, een man dwingt de waarheid te spreken, maakt dat hem nog niet eerlijk; want, op het volgende moment kan angst hem ertoe brengen zonder openhartigheid te spreken, zoals de vos in ons vorige verhaal. En dat is wat het vaakst gebeurt.

Een eerlijk man heeft de wonderen van Salomo's troon niet nodig om de waarheid te leren spreken. De troon van de waarheid woont in zijn eigen hart; de oprechtheid van zijn ziel kan hem niet anders dan inspireren met woorden van oprechtheid. Hij spreekt de waarheid niet omdat hij bang is voor een leraar, een meester of een rechter, maar omdat waarheid het kenmerk is van een oprecht man, het stempel van zijn aard.

Liefde voor de waarheid zorgt ervoor dat hij alle angsten onder ogen ziet. Hij spreekt zoals hij hoort te spreken, wat er ook met hem gebeurt.

*

* *

Een rijke en machtige koning genaamd Vishwamitra, die verlangde naar grotere achting, besloot Tapasya (soberheid) te beoefenen om van zijn eigen kaste van Kshatriya op te klimmen naar de hoogste van allemaal, die van een Brahmaan.

Hij deed alles wat hij dacht dat nodig was en leidde een leven van schijnbare soberheid waardoor iedereen zei: "De koning verdient het om een Brahmaan te zijn."

Maar de Brahmaan Vasishtha dacht daar anders over, want hij wist dat Vishwamitra uit ijdelheid had gehandeld; zijn verzaking was niet oprecht. En dus weigerde hij hem aan te spreken als een Brahmaan.

In zijn woede liet de koning honderd kinderen van Vasishtha's familie ter dood brengen. Maar ondanks al zijn verdriet bleef Vasishtha volharden in zijn weigering om te zeggen wat hij niet dacht dat waar was. Dus besloot de

koning om ook deze eerlijke man te doden. Op een nacht ging hij naar Vasishtha's hut om de kwade daad uit te voeren.

Toen hij bij de deur kwam, hoorde hij de Brahmaan met zijn vrouw praten, en toen zijn eigen naam werd genoemd, stopte hij om te luisteren. Heilig en puur, vol vergeving voor hem waren de woorden die hij hoorde. Dit raakte het hart van de koning. Vol berouw gooide hij zijn wapen weg, ging toen naar binnen en boog aan de voeten van de kluizenaar.

"Brahmarshi," Vasishtha verwelkomde hem liefdevol, toen hij de huidige gemoedstoestand van de koning zag.

"Waarom heb je mijn Tapasya niet eerder erkend?" vroeg Vishwamitra nederig.

"Omdat," antwoordde Vasishtha, "je de titel van Brahmaan claimde in naam van een arrogante macht, maar nu je berouwwol bent, kom je in de ware geest van een Brahmaan."

Vasishtha wist hoe hij de waarheid kon spreken zonder angst. En hij sprak het ook zonder wrok.

*
* *

Is het niet nobel om op deze manier de waarheid te spreken, zelfs als er enig gevaar in schuilt?

Bovendien pakken de zaken vaak beter uit voor degenen die dit gevaar trotseren dan het in eerste instantie leek. Het succes van leugens is slechts van korte duur, terwijl in de meeste gevallen oprecht zijn het slimste is om te doen.

Op een ochtend zat de keizer van Delhi op zijn troon om eer te verlenen aan degenen die hij waardig achtte. Toen de ceremonie ten einde liep, merkte hij dat een van de mensen die hij had opgeroepen, een jongeman genaamd Syed Ahmed, nog niet was verschenen.

De keizer stapte van zijn troon en ging in een draagstoel zitten die werd gebruikt om hem door zijn enorme paleis te dragen.

Op dat moment haastte de jongeman zich naar binnen.

"Uw zoon is te laat," zei de keizer tegen Syeds vader, die zijn vriend was.

"Waarom?" vroeg de keizer, terwijl hij de jongeman streng aankeek.

"Sire," antwoordde Syed openhartig, "het is omdat ik me heb verslapen."

De hovelingen keken de jongeman verbaasd aan. Hoe durfde hij zo schaamteloos aan de keizer toe te geven dat hij geen beter excuus had? Wat tactloos van hem om zo te spreken!

Maar de keizer voelde, na er even over nagedacht te hebben, respect voor de jongeman vanwege zijn oprechtheid; en hij gaf hem de parelketting en het erejuweel om op zijn voorhoofd te plaatsen.

Dat was de beloning van Syed Ahmed, die van de waarheid hield en die aan iedereen vertelde, prins of boer.

*
* *

Het is vrij zeker dat om de waarheid zonder moeite te kunnen vertellen, het het beste is om altijd zo te handelen dat we niets hoeven te verbergen wat we doen. En daarom moeten we in onze daden van elk moment onthouden dat we in de aanwezigheid zijn van het Goddelijke. Want rechtlijnigheid van spreken vereist ook rechtlijnigheid van handelen; en een oprecht man is iemand die alle onwaarheid in wat hij zegt en alle hypocrisie in wat hij doet, schuwt.

In Amroha wordt een speciaal soort aardewerk gemaakt, bekend als Kagazi-aardewerk, versierd met zilveren ontwerpen. Deze potten zijn heel mooi, maar ze zijn zo licht en breekbaar dat ze bij het minste gebruik breken. Hoewel ze er net zo bruikbaar uitzien als elk ander aardewerk, zijn ze alleen mooi om naar te kijken.

Veel mensen zijn als Kagazi-aardewerk. Ze hebben een prachtig uiterlijk; maar als je ze op de proef stelt, zul je zien dat alles aan hen een sieraad is. Vertrouw er niet het minste op, want dit zou te zwaar zijn voor hun kwetsbare aard om te dragen.

Een Brahmaan stuurde zijn zoon naar Benares om te studeren onder leiding van een Pundit.

Twaalf jaar later keerde de jongeman terug naar zijn geboortestad en veel mensen haastten zich om hem te zien, denkend dat hij een zeer diepzinnige geleerde was geworden. Ze legden een boek voor hem neer geschreven in het Sanskriet en zeiden:

“Leg de leer aan ons uit, eervolle Pundit.”

De jongeman staarde naar het boek. In werkelijkheid begreep hij er geen enkel woord van. In Benares had hij niets geleerd behalve het alfabet. En zelfs toen waren de letters heel groot op het bord geschreven, zodat hij ze door ze elke dag te zien beetje bij beetje in zijn hoofd zou krijgen.

Dus bleef hij stil voor het boek, zijn ogen vol tranen.

“O Pundit,” zeiden de bezoekers, “iets heeft je hart geraakt. Vertel ons wat je in het boek hebt gevonden.”

“De letters,” zei hij ten slotte, “waren groot in Benares, maar hier zijn ze klein!”

Was deze Pundit niet net als de Kagazi-potten?

*

* *

Een wolf had zijn hol in de rotsen aan de oever van de rivier de Ganges. Toen de sneeuw smolt, begon het water te stijgen. Het steeg zo hoog dat het de rots van de wolf aan alle kanten omringde. Op een dag kon hij dus niet op zoek naar voedsel.

"Nou ja!" zei hij toen hij zag dat hij niets meer te eten had, "vandaag is een heilige dag, ter ere waarvan ik een vastendag uitroep."

Hij ging op de rand van de rots zitten en nam een zeer plechtige houding aan om de heilige dag en het vasten te vieren.

Maar nauwelijks had hij dit gedaan of er kwam een wilde geit over het water heen springen, van rots tot rots, en bereikte de plek waar de wolf vol toewijding zat.

"Oho!" riep hij uit toen hij hem zag. "Hier is iets om te eten."

Hij sprong op de geit en miste hem, hij sprong nog één keer en miste het opnieuw. Uiteindelijk ontsnapte de geit door over de beek te springen.

"Ach ja!" zei de wolf, zijn heilige houding hernemend, "Ik zal niet zo goddeloos zijn om op een heilige dag geitenvlees te eten. Nee, nee — geen vlees voor mij op een vastendag!"

Wat vind je van de wolf, zijn toewijding en zijn respect voor de heilige dag? Je lacht om zijn schurkenstreken. Maar hoeveel mensen zijn er die zo oprecht zijn, die zichzelf versieren met fijne gevoelens omdat het in hun belang is, en zich voordoen als kleine heiligen omdat ze hun ondeugden niet de vrije loop kunnen laten. Maar denk je, ondanks al hun sluwheid, dat deze bedriegers het lang kunnen volhouden tegen iemand die gelijk en rechtvaardig is?

*
* *

De apen en beren van Hanuman's leger vochten voor Heer Rama en zijn broer Lakshman tegen Ravana, de tienkoppige demon.

Verzwakkend onder de slagen van de krijgers die hem van alle kanten aanvielen, maakte Ravana gebruik van zijn magische kracht.

Plotseling verschenen er aan zijn zijde, tussen de demonen, veel Rama's en veel Lakshmans op magische wijze. Ze waren in werkelijkheid niets anders dan valse en bedrieglijke schijn, maar de apen en de beren, die hen voor echte mensen hielden, bleven in verwarring staan: hoe konden ze de strijd voortzetten en doorgaan met het gooien van bomen en stenen naar Rama en Lakshman, hun geliefde leiders? Toen hij hun ontzetting zag, gaf de demon Ravana een glimlach van wreed genoegen. Rama lachte ook: wat een genoegen zou hij hebben in het vernietigen van zo'n leugen, in het blootleggen van de bedriegerij, in het behalen van de overwinning voor de waarheid! Hij legde een pijl op zijn machtige boog en schoot. De pijl zoefde door de misleidende schaduwen, die onmiddellijk oplosten. Eindelijk kon Hanuman's leger helder zien en hun moed herleefde.

Op dezelfde manier is elk oprecht woord van een oprechte man als een pijl die veel leugens en hypocrisie kan vernietigen.

*
* *

Er is een legende in Zuid-India die vertelt over een prins, de Jasmijnkoning, wiens lach alleen al het land in de omtrek zou vullen met de zoete geur van jasmijn. Maar daarvoor moest zijn lach voortkomen uit de vreugdevolle en spontane vrolijkheid van zijn hart. Het zou zinloos zijn geweest als hij had geprobeerd te lachen zonder echte vrolijkheid. Als zijn geest vol vreugde was, zou zijn lach opborrelen als een geurige bron.

De kwaliteit van dit lachen kwam volledig voort uit de oprechtheid ervan.

De tafels in Duryodhana's paleis waren gedekt met een buitengewoon rijke vertoning van vaten van goud en zilver, versierd met robijnen en smaragden en diamanten die schitterden in vele kleuren. Heer Krishna werd uitgenodigd voor het feest, maar ging niet. In plaats daarvan ging hij die

avond naar het huis van een arme Sudra, die hem ook had uitgenodigd. De maaltijd was eenvoudig, de gerechten waren eenvoudig. En toch verkoos Krishna deze boven de andere, want het feestmaal dat de Sudra hem aanbood was vol oprechte liefde, terwijl het weelderige banket van koning Duryodhana alleen voor de show was gegeven.

Er wordt ook gezegd dat de glorieuze Rama ooit aan de tafel zat van een zeer nederige vrouw, wier echtgenoot vogelaar was. Alles wat ze de beroemde held kon voorzetten waren een paar vruchten, want ze had niets anders. Maar ze gaf het beste wat ze had met zo'n goed hart dat Rama ontroerd was en wenste dat de herinnering aan dit geschenk van een oprechte ziel niet vergeten zou worden, en dat is waarom er na zoveel eeuwen nog steeds over gesproken wordt.

Jalal was een wijze en beroemde leraar. Op een dag kwamen twee Turken die zijn leringen wilden horen, naar hem toe met een offer. Omdat ze erg arm waren, was hun geschenk klein --- slechts een handvol linzen. Sommige discipelen van de wijze keken met minachting naar dit geschenk. Maar Jalal zei tegen hen:

“Eens had de profeet Mohammed rijkdom nodig om een van zijn ondernemingen uit te voeren. Dus vroeg hij zijn volgelingen om hem te geven wat ze konden missen. Sommigen brachten de helft van hun bezittingen, anderen een derde. Abu Bakar gaf al zijn rijkdom. Op deze manier kreeg Mohammed een grote hoeveelheid dieren en wapens. Toen kwam er een arme vrouw die op haar beurt de profeet drie dadels en een tarwekoek aanbood; en dat was alles wat ze had. Velen glimlachten bij dit gezicht, maar de profeet vertelde hen dat hij een droom had gehad waarin hij had gezien dat de engelen een weegschaal namen en de geschenken van alle mensen in een van de pannen deden en in de andere alleen de dadels en het brood van de arme vrouw. En de weegschaal stond in evenwicht, want deze pan was net zo zwaar als de andere.” En Jalal voegde toe:

“Een klein geschenk dat met een oprecht hart wordt aangeboden, heeft net zoveel waarde als kostbare geschenken.”

Toen ze dit hoorden, waren de twee Turken vervuld van vreugde en niemand durfde meer te lachen om de handvol linzen.

*
* *

Een arme man van lage kaste jaagde een hele dag om zijn familie te voeden, maar kon niets vangen. Bij het vallen van de avond was hij nog steeds in het bos, alleen, hongerig en uitgeput door zijn vergeefse pogingen. In de hoop een nest te vinden klom hij in een Slijmappelboom, waarvan de drie gelobde bladeren door zijn toegewijden aan de grote Shiva worden geofferd. Maar hij vond geen nest. Hij dacht aan zijn vrouw en zijn kleine kinderen die thuis op hun vader en hun eten wachtten, en huilde om hen.

Tranen van medelijden, zegt de legende, zijn erg zwaar. Ze zijn veel kostbaarder dan de tranen die worden vergoten door degenen die medelijden hebben met hun eigen pijn.

De tranen van de jager vielen op de bladeren van de Slijmappelboom en droegen ze naar beneden naar de offersteen die aan de voet van de boom stond ter ere van Shiva. Op dat moment werd de man gebeten door een slang

en stierf. De geesten droegen onmiddellijk zijn ziel naar het huis van de goden en bracht het voor de grote Shiva.

"Hier is geen plaats voor de ziel van deze man," riepen de bewoners van de hemel samen. "Want hij was van lage kaste, hij kende de heilige wetten niet, hij at onrein voedsel en bood de gebruikelijke geschenken niet aan de goden aan."

Maar Shiva zei tegen hen:

"Hij gaf me Slijmappelboombladeren en bovenal bood hij me oprechte tranen aan. Er is geen lage kaste voor harten die waarachtig zijn." En hij ontving hem in zijn hemel.

*
* *

Al deze verhalen laten ons zien dat in elk tijdperk en in elk land, zowel mensen als goden eer hebben gegeven aan oprechtheid; ze houden van eerlijkheid en waarheid in alle dingen.

Iemand die in onwaarheid leeft, is een vijand van de mensheid.

Alle menswetenschappen — filosofie, astronomie, wiskunde, scheikunde, natuurkunde — zijn zoektochten naar waarheid. Maar in de kleinste dingen, net als in de grootste, is waarheid noodzakelijk.

Kleine kinderen, wacht niet tot je volwassen bent om te leren eerlijk te zijn: dat kan niet vroeg genoeg; en om eerlijk te blijven, is het nooit te vroeg om de gewoonte aan te leren.

Soms is het zo moeilijk voor mannen om de waarheid te spreken, zelfs als ze dat willen, want om dat te doen, moet het eerst bekend zijn en gezocht worden, en dat is niet altijd zo gemakkelijk.

Er waren vier jonge prinses van Benares die broers waren. Elk van hen zei tegen de wagenmenner van hun vader:

"Ik wil een Kinsuka-boom zien."

"Ik zal het je laten zien," zei de wagenmenner, en hij nodigde de oudste uit om te gaan rijden.

In de jungle liet hij de prins een Kinsuka zien. Het was de tijd van het jaar dat er geen knoppen, bladeren of bloemen zijn.

Dus zag de prins alleen een stam van donker hout.

Een paar weken later werd de tweede prins meegenomen voor een ritje in de wagen en hij zag ook de Kinsuka-boom. Hij vond hem bedekt met bladeren.

Iets later in het seizoen zag de derde broer hem op zijn beurt; hij was helemaal roze met bloemen.

Eindelijk zag de vierde hem; de vruchten waren rijp.

Op een dag toen de vier broers bij elkaar waren, vroeg iemand:

"Hoe ziet de Kinsuka-boom eruit?"

De oudste zei: "Als een kale stam."

De tweede: "Als een bloeiende bananenboom."

De derde: "Als een roze en rood boeket."

En de vierde: "Als een acacia vol fruit."

Omdat ze het niet eens konden worden, gingen ze samen naar hun vader de koning om hem te laten beslissen. Toen hij hoorde hoe de een na de

ander de jonge prinsen de Kimnsuka-boom had gezien, glimlachte de koning en zei:

"Jullie hebben alle vier gelijk, maar jullie vergeten alle vier dat de boom niet in alle seizoenen hetzelfde is."

Iedereen beschreef wat hij had gezien en iedereen was onwetend van wat de anderen wisten.

Op deze manier weten mensen meestal maar een fractie van de waarheid, en hun fout komt juist voort uit het feit dat ze denken dat ze alles weten.

Hoeveel minder zou deze fout zijn als ze op jonge leeftijd hadden geleerd om zoveel van de waarheid te houden dat ze er altijd meer en meer naar op zoek zouden gaan.

*
* *

De koning van Kumaon, in de regio van het Himalayagebergte, jaagde op een dag op de heuvel van Almora, die op dat moment bedekt was met dicht bos.

Een haas rende uit het struikgewas en de koning begon hem te achtervolgen. Maar deze haas veranderde plotseling in een tijger en verdween al snel uit zijn zicht.

Getroffen door deze vreemde gebeurtenis, verzamelde de koning de wijze mannen in zijn paleis en vroeg hen wat dit zou kunnen betekenen.

"Het betekent," antwoordden ze, "dat je op de plek waar je de tijger uit het oog verloor, een nieuwe stad moet bouwen. Want tijgers vluchten alleen van plaatsen waar mensen in groten getale komen wonen."

Dus werden er werklieden aangetrokken om de nieuwe stad te bouwen. Een dikke ijzeren staaf werd in de aarde geslagen om de stevigheid van de grond te testen. Toevallig vond er op datzelfde moment een lichte aardbeving plaats.

"Stop!" riepen de wijze mannen. "De punt heeft het lichaam van Seshanaga, de wereldslang, doorboord. De stad mag hier niet gebouwd worden."

En inderdaad, de legende vertelt dat toen de ijzeren staaf uit de grond werd getrokken, deze helemaal rood bleek te zijn van het bloed van Seshanaga.

"Dit is zeer ongelukkig," zei de koning, "maar aangezien we hebben besloten om de stad daar te bouwen, zullen we hem toch bouwen."

De wijzen waren woedend en voorspelden vreselijke rampen voor de stad en het vroege einde van de race van de koning.

De grond was vruchtbaar en het water overvloedig. Al zeshonderd jaar staat de stad Almora op haar rots en de omliggende velden produceren rijke oogsten.

Ondanks hun wijsheid vergisten de wijzen zich dus in hun voorspellingen. Ze waren ongetwijfeld oprecht en dachten dat ze de waarheid spraken, maar mensen vergissen zich vaak op deze manier en nemen voor realiteit aan wat niets anders is dan bijgeloof.

Kindertjes, de wereld is vol bijgeloof en het beste middel dat de mens is gegeven om meer van de waarheid te ontdekken, is om altijd oprecht te blijven en steeds oprechter te worden in gedachten, daden en woorden; want

als we anderen in alle dingen niet bedriegen, leren we ook om onszelf steeds minder te bedriegen.

Juiste Oordeel

KIES een goede rechte stok en dompel hem half in wat water: de stok zal in het midden gebogen lijken. Maar dat is een illusie, en als je zou denken dat de stok daadwerkelijk gebogen was, zou je oordeel verkeerd zijn. Trek de stok eruit en u zult zien dat hij in feite nog steeds recht is.

Aan de andere kant is het mogelijk dat een stok die daadwerkelijk in het midden gebogen is, recht lijkt als hij zorgvuldig op een bepaalde manier in het water wordt geplaatst.

Nou, mannen zijn vaak als stokken. Als u ze vanuit een bepaalde hoek bekijkt, ziet u ze misschien niet zo recht als ze zijn, en soms kunnen ze ook een misleidend uiterlijk hebben en recht lijken als ze krom zijn. Daarom moet je zo min mogelijk op het uiterlijk vertrouwen en nooit lichtvaardig over iemand oordelen.

In India trok een bedelmonnik door het land om aalmoezen te vragen. In een weide ontmoette hij een ram. Het woedende dier stond klaar om op hem af te stormen, en om dat te doen, deed hij een paar stappen achteruit en boog zijn kop.

“Ah!” zei de monnik, “hier is een goed en intelligent dier. Hij heeft herkend dat ik een man vol verdienste ben, en hij buigt voor mij neer om mij te groeten.”

Op dat moment snelde de ram naar voren en sloeg de deugdzame man met één klap van zijn hoofd op de grond.

Zo kan het gebeuren dat men te respectvol oordeelt en te veel vertrouwt op degenen die het het minst verdienen. Want soms zijn er mensen die lijken op de wolf waar de goede La Fontaine over spreekt — de wolf die het schaap voor de herder hield omdat hij zijn mantel had omgedaan; of anders op de ezel die eerst voor een gevaarlijk dier omdat het een leeuwenhuid had aangetrokken.

*
* *

Maar als men zulke fouten kan maken door op het uiterlijk te vertrouwen, komt het vaker voor dat men in de verleiding komt om overhaaste en onbarmhartige oordelen over anderen te vellen.

De Sjah van Perzië, Ismail Sefevi, had net het land Khorasan veroverd en keerde terug naar zijn hoofdstad.

Toen hij langs het huis van de dichter Hatifi liep, dacht hij dat hij hem zou bezoeken. Hij had niet het geduld om tot de poort van het huis te gaan, zo groot was zijn verlangen om de beroemde man te zien, dus toen hij de tak van een boom over de muur zag hangen, greep hij die vast, sprong over de omheining en in de tuin van de dichter.

Wat zou u hebben gedacht als iemand plotseling zo uw huis was binnengekomen? U zou hem waarschijnlijk voor een dief hebben gehouden en hem een heel slecht welkom hebben gegeven.

Hatifi deed er goed aan om niet op het uiterlijk of op basis van de eerste indruk van het moment te oordelen. Hij heette zijn vreemde bezoeker hartelijk welkom. En later schreef hij nieuwe gedichten over de heldendaden die de sjah hem zo graag had verteld.

*
* *

Over het algemeen is er niets makkelijker dan in anderen te zien wat het minst voor hen is; ieder heeft zijn fouten, waaraan zijn burens meer aandacht besteden dan hij. Maar waar we in elke man naar moeten kijken, als we hem niet te onrechtvaardig willen beoordelen, is wat het beste in hem is. "Als je vriend maar één oog heeft," zegt het spreekwoord, "kijk dan naar zijn goede kant."

Een vriend van je kan onhandig of traag lijken, en toch de hardstwerkende leerling van de klas zijn.

En je leraar, die je streng en streng vindt, houdt waarschijnlijk veel van je en verlangt alleen naar je vooruitgang.

Een vriend die soms zo saai of nors voor je lijkt, kan toch de beste vriend zijn die je hebt.

En hoeveel mensen die als slecht worden beschouwd en hard worden behandeld, dragen diep in hun hart iets met zich mee dat niemand heeft kunnen waarnemen.

Een grote wolf veroorzaakte terreur in de bossen en velden rond de stad Gubbio, zodat de mensen zich niet eens op de weg waagden. Het monster doodde zowel mensen als dieren.

Uiteindelijk besloot de goede Sint Franciscus het angstaanjagende wezen onder ogen te komen. Hij ging de stad uit, op afstand gevolgd door vele mannen en vrouwen. Toen hij het bos naderde, sprong de wolf plotseling met wijd opengesperde kaken op de heilige af. Maar Franciscus gaf kalm een teken en de wolf ging vredig aan zijn voeten liggen als een lam.

"Broeder Wolf," zei Sint Franciscus tegen hem, "je hebt veel kwaad gedaan in dit land en je verdient de dood van een moordenaar. Alle mensen haten je. Maar ik zou graag vrede sluiten tussen jou en mijn vrienden van Gubbio."

De wolf boog zijn kop en kwispelde met zijn staart.

"Broeder Wolf," vervolgde Francis, "ik beloof je dat als je vrede houdt met deze mensen, ze aardig voor je zullen zijn en je elke dag eten zullen geven. Dus, beloof je om vanaf nu geen kwaad meer te doen?"

Toen boog de wolf zijn kop heel diep en legde zijn rechterpoot in de hand van de heilige. Op deze manier sloten ze samen een pact, in goed vertrouwen.

Toen leidde Francis de wolf naar de markt van Gubbio en herhaalde voor de verzamelde burgers wat hij zojuist tegen de wolf had gezegd, en nogmaals legde de wolf zijn poot in de hand van de heilige als een belofte van zijn goede gedrag voor de toekomst.

De wolf leefde twee jaar in de stad en deed niemand kwaad. Elke dag brachten de stadsmensen hem zijn eten, en ze rouwden allemaal om hem als hij stierf.

Hoe slecht de wolf ook leek, in werkelijkheid was er iets in hem dat niemand had ontdekt totdat de heilige hem zijn broer had genoemd. In deze legende vertegenwoordigt de wolf ongetwijfeld een grote overtreder die door andere mensen wordt gehaat. Het is bedoeld om te laten zien dat zelfs in hen die hopeloos verloren lijken, er nog steeds wat goede zaden zijn die met een beetje liefde kunnen worden gewekt.

Alle goede meubelmakers weten dat er geen plank is, hoe rot ook, waarin geen gezonde vezels te vinden zijn. De slechte werkmans zal de plank in onwetendheid en minachting weggooien, maar de goede werkmans zal hem oppakken, verwijderen wat door wormen is aangevreten en de rest zorgvuldig schaven. En uit de hardste knopen in het hout kan de kunstenaar de meest hartverscheurende figuren vormen.

*
* *

In het troosteloze land van Guyana, dat zo fataal is voor Europeanen, zijn gevangenis opgericht voor veroordeelden die tot dwangarbeid of deportatie zijn veroordeeld. Enkele jaren geleden nam een militaire bewaker een werkploeg mee naar Cayenne toen hij per ongeluk in de haven viel, net toen het tij opkwam.

Op bepaalde momenten, bij laag water, is deze haven bijna helemaal bedekt met zand, zodat het onmogelijk is om van boord te gaan. Aan de andere kant, bij hoog water, wordt het overspoeld door extreem snelle stromingen, waardoor de haaien, die de hele kust teisteren, in grote aantallen worden meegebracht.

De bewaker die in het water was gevallen, bevond zich in een zeer kritieke situatie, want hij kon nauwelijks zwemmen. Elke seconde die verstreek, nam het gevaar toe dat hij door een van deze vraatzuchtige wezens werd opgegeten. Plotseling wierp een van de gevangenen, die alleen op zijn nobelere gevoelens lette, zich in het water. Hij kon de bewaker vastpakken en na grote moeite redden.

Deze man was een crimineel, en normaal gesproken zouden degenen die hem in zijn gevangenenuniform voorbij zagen lopen, gemerkt met schandelijke letters en het nummer dat nu de plaats van zijn naam innam, zich met minachting afwenden, omdat ze hem niet waardig achtten om ook maar één blik te werpen of woord van mededogen. En toch was hun oordeel volkomen onrechtvaardig, want in hem was mededogen. Ondanks al zijn fouten, was er nobelheid in zijn hart: hij was bereid zichzelf op te offeren voor de man die door plicht gebonden was om hem nooit genade te tonen.

*
* *

Hier is nog een verhaal over veroordeelden dat u zal laten zien hoe je je kunt vergissen als je mensen op hun uiterlijk beoordeelt.

Twee vrijgelaten veroordeelden waren ingehuurd door een goudzoeker uit de Boven-Maroni. Elk jaar vertrouwde hij hun de goudkorrels en de goudklompjes toe die waren verkregen door 'placer mining', die ze naar de dichtstbijzijnde goudmarkt moesten brengen, dertig dagen varen per kano de rivier af.

Op een dag besloten de twee ex-gevangenen te ontsnappen.

Want als veroordeelden hun straf hebben uitgezeten, zijn ze niet vrij om naar huis terug te keren, maar moeten ze in de strafkolonie blijven, meestal voor de rest van hun leven. Maar omdat Guyana een wild en onbewoond land is, vol met ongerepte bossen en moerassen, waar de ex-gevangenen voortdurend gevaar lopen om te sterven aan koorts of uithongering, proberen de meesten van hen te ontsnappen zodra de kans zich voordoet.

Om gebruik te maken van de kano die ze tot hun beschikking hadden, besloten de twee ingehuurde gevangenen naar de Nederlandse kolonie aan de overkant van de rivier te gaan.

Maar eerst legden ze de voorraad goud van hun meester op een veilige plek en stuurden hem een brief waarin ze de plek aangaven waar zijn bezittingen lagen.

"U bent altijd goed voor ons geweest," zeiden ze, "en terwijl we ontsnappen, voelen we enige scrupules om u te beroven van wat u aan onze zorg hebt toevertrouwd."

Deze twee gevangenen waren ooit veroordeeld voor diefstal. Het goud dat ze bij zich hadden betekende een klein fortuin voor hen, maar er was iets in hen dat eerlijk en oprecht was. Voor iedereen die hun verhaal kende en hen beoordeelde naar hun verleden, waren ze niets anders dan verachtelijke en waardeloze criminelen; maar ter wille van de man die hen kon vertrouwen, konden ze, ondanks alles, weer betrouwbaar worden.

Kindertjes, laten we voorzichtig en liefdadig zijn in onze gedachten; laten we oppassen dat we onze medemensen niet te haast oordelen; en laten we er zelfs helemaal van afzien om hen te oordelen wanneer we het kunnen vermijden.

Tien

Orde

MENSEN IN het oude India hadden een heel poëtisch idee over de aarde en de wereld — een idee dat bedoeld was om orde uit te drukken.

Het land dat door mensen werd bewoond, heette Jambu Dvipa en het werd omringd door een zee van zout. Toen kwam er een ring van land en toen een zee van melk. Nog een ring van land en een zee van boter. Meer land en een zee van wrongel. Weer land en een zee van wijn. Meer land en daarna een zee van suiker. Nog meer land en uiteindelijk de zevende en laatste ring van zuiver water: de zoete, de zoetste van alle zeeën!

Als je naar een wereldkaart kijkt zoals die we nu op school gebruiken, zul je de zee van suiker, de zee van melk of de andere niet vinden. De Indiërs dachten ook niet dat deze zeeën echt bestonden, maar voor hen was het een originele manier om een diepzinnig idee uit te drukken.

De oude legende betekende onder andere dat alles in de wereld op een ordelijke manier is gemaakt; dat de aarde pas echt een plek van rust, een redelijke plek en een woning om in te leven zal worden als elk ding zijn juiste plek heeft gevonden. Hoe zou je zelfs van de beste dingen kunnen genieten, zout, melk, boter, wijn, suiker, water, als ze in plaats van op een ordelijke manier uit elkaar te worden gehouden, de angstaanjagende mix zouden vormen die je je maar kunt voorstellen?

*
* *

Alle religieuze boeken van de mensheid onderwijzen deze wet van orde door middel van de meest uiteenlopende beelden.

Het Hebreeuwse boek Genesis vertelt op zijn eigen manier ook een verhaal van orde.

In het begin was er chaos, dat wil zeggen wanorde en duisternis. En de eerste daad van God was om licht te werpen op deze wanorde, net zoals een man het licht van zijn lamp laat schijnen in de duisternis van de donkere en vuile kelder die hij wil betreden.

Daarna vertelt de Bijbel hoe, dag na dag, dingen op een ordelijke manier uit de chaos tevoorschijn kwamen, totdat uiteindelijk het menselijk ras verscheen.

Het is de glorie van de mens om orde te scheppen en die overal te ontdekken.

De astronoom kijkt omhoog naar de sterren en maakt een kaart van de hemel; hij bestudeert de regelmatige paden van de hemellichamen en benoemt ze, hij berekent de bewegingen van de planeten rond de zon en voorspelt het moment waarop de maan, tussen de aarde en de zon passerend, zal veroorzaken wat wij een zonsverduistering noemen. De hele wetenschap van de astronomie is afhankelijk van een kennis van orde.

Rekenen is ook een wetenschap van orde. Zelfs een heel klein kind schept er genoeg in om getallen in de juiste volgorde te herhalen. Hij ontdekt al snel dat het geen zin heeft om te zeggen: één, vijf, drie, tien, twee, terwijl hij zijn vingers of zijn knikkers telt. Hij telt: één, twee, drie, vier; en alle wiskunde komt daaruit voort.

En wat zou er zonder volgorde gebeuren met dat mooie ding, muziek? Er zijn zeven noten in de toonladder: do, re, mi, fa, sol, la, si. Als je deze noten één voor één speelt, is het goed, maar als je ze allemaal tegelijk aanslaat en hun klanken mengt, zal het een angstaanjagend geluid maken. Ze kunnen alleen samen een harmonieus geluid produceren als ze in een bepaalde volgorde worden gespeeld. Do, mi, sol, do, bijvoorbeeld, samen klinkend, vormen wat bekend staat als een "akkoord". De hele wetenschap van muziek is gebaseerd op die volgorde.

En het zou kunnen worden aangetoond dat volgorde ook de basis is van elke andere wetenschap en van alle kunsten die de mens kan uitvinden.

*
* *

Maar is het niet even onmisbaar in alles?

Als je een huis binnen zou gaan en de meubels en/of ornamenten allemaal op hun kop zou zien liggen en verspreid, en bedekt met een dikke laag stof, zou je uitroepen: "Wat een vuil en wanorde!" Want vuil zelf is niets anders dan wanorde. Er is een plaats voor stof in de wereld, maar niet op de meubels.

Op dezelfde manier is de plaats voor inkt in de inktpot en niet op je vingers of op het tapijt.

Alles is schoon als elk ding op zijn plaats staat. En je boeken op school, je kleren en speelgoed thuis zouden elk een eigen plek moeten hebben die echt van hen is en die geen ander ding kan claimen. Anders zullen er gevechten volgen en zullen je boeken scheuren, je kleren bevlekt raken en je speelgoed kwijtraken. Dan zal het je veel moeite en geduld kosten om je weg te vinden in deze rommel en alles op orde te krijgen. Terwijl het zo gemakkelijk is als dingen op orde worden gehouden.

Het leven en werk van mensen, en zelfs de rijkdom en welvaart van naties, zijn allemaal afhankelijk van ditzelfde principe van orde.

En daarom is een van de belangrijkste taken van de regering van een land het handhaven van de orde. Van de keizer, koning of president tot de gewone politieagent, iedereen moet zo goed mogelijk bijdragen aan deze taak. En alle burgers, wat hun beroep ook mag zijn, moeten ook deelnemen aan dit werk van het handhaven van de orde; want op deze manier kan iedereen bijdragen aan de organisatie van een sterke en welvarende natie.

Denk aan de ernstige gevolgen die de geringste wanorde soms kan hebben.

Wat een regelmaat en precisie moet er zijn onder de veelheid aan spoorwegpersoneel, poortwachters, machinisten en wisselwachters, zodat de talrijke treinen die in alle landen rijden, op tijd kunnen vertrekken en aankomen, op het exacte moment dat is berekend om alle congestie te vermijden. En als deze orde door een ongeluk of nalatigheid ook maar voor een moment wordt verstoord, wat voor ongelukkige incidenten kunnen er dan

gebeuren! Hoeveel dingen kunnen verstoord worden door een simpele vertraging: vrienden missen elkaar, werknemers en zakenmensen komen te laat op hun kantoor of voor hun afspraken, passagiers missen hun boten. En je kunt je niet voorstellen hoeveel andere problemen er zullen volgen.

Denk eens aan de trieste staat waarin de dingen zouden verkeren als orde en regelmaat plotseling zouden ophouden te bestaan in de wereld.

Kijk hoe de hele routine van het huis verstoord wordt, gewoon wanneer een klok stopt met het geven van zijn charmante voorbeeld van regelmaat en langzaam of razendsnel begint te lopen. Als het niet goed gemaakt kan worden, dan is het beste wat je kunt doen om het weg te doen.

*
* *

In de huiskamer van een oude boerderij stond een antieke grote vaderklok die al meer dan honderdvijftig jaar trouw tikte. Elke ochtend bij zonsopgang, wanneer de boer naar beneden kwam, was het eerste wat hij deed, de klok bezoeken om er zeker van te zijn dat hij gelijk had. Nu gebeurde het op een ochtend dat toen hij zoals gewoonlijk de huiskamer binnenging, de klok begon te spreken:

"Meer dan anderhalve eeuw lang," zei hij, "werk ik onafgebroken en houd ik de tijd perfect bij. Nu ben ik moe; verdien ik het niet om even uit te rusten en te stoppen met tikken?"

"Uw klacht is onterecht, mijn goede klok," antwoordde de sluwe boer, "want u vergeet dat u tussen elke tik een seconde rust hebt."

Na een moment van nadenken begon de klok weer als gewoonlijk te werken.

Kinderen, wat laat dit verhaal zien? Dat bij ordelijk werk vermoeidheid en rust elkaar in evenwicht houden, en dat regelmaat veel pijn en inspanning voorkomt.

*
* *

Hoezeer vergroot ordelijkheid de kracht in elk ding! Zijn niet de krachtigste machines die waarin elk onderdeel, elk tandwiel, elke hefboom zijn functie met orde en precisie vervult? En in zo'n machine kan zelfs de kleinste schroef, als hij op zijn plaats blijft, beweren net zo nuttig te zijn als het majestueuze vliegwiel.

Op dezelfde manier levert een klein kind dat zijn taak zorgvuldig uitvoert een nuttige bijdrage aan de orde van zijn school, van zijn thuis, van zijn eigen kleine wereld binnen de grotere wereld.

In het begin kan het wat moeite kosten om orde te krijgen. Niets kan zonder moeite worden geleerd; noch is het gemakkelijk om te leren zwemmen, roeien, gymnastiek te doen; maar succes komt beetje bij beetje. Op dezelfde manier kunnen we na een bepaalde tijd leren om dingen op een ordelijke manier te doen zonder de minste moeite. En steeds meer vinden we wanorde pijnlijk en onaangenaam.

Toen je net leerde lopen, struikelde je vaak, viel je, stootte je jezelf, huilde je. Nu loop je zonder erbij na te denken en ren je behendig. Nou, de

bewegingen van lopen en rennen zijn een prachtig voorbeeld van de ordelijke werking van je zenuwen, je spieren en al je organen.

Zo wordt orde uiteindelijk altijd een gewoonte.

En denk vooral niet dat ordelijk, regelmatig, punctueel zijn, je ervan moet weerhouden om blij en glimlachend te zijn. Het is niet nodig om een lang gezicht te trekken als je een taak precies uitvoert. En om het je te bewijzen, zullen we deze les over orde beëindigen met een beetje gelach.

Luister naar dit voorbeeld van punctualiteit, dat niet gekopieerd mag worden.

Een Arabische dame had een bediende. Ze stuurde hem naar het huis van een buurman om wat gloeiende kolen te halen om haar vuur aan te steken.

De bediende kwam een karavaan tegen die naar Egypte ging. Hij begon met de mannen te praten en besloot met hen mee te gaan. En hij bleef een heel jaar weg.

Bij zijn terugkomst ging hij naar het huis van de buurman om de gloeiende kolen te halen. Maar terwijl hij ze droeg, struikelde hij en viel. De brandende kolen vielen en gingen uit. Toen riep hij:

“Wat vervelend om haast te hebben!”

Bouwen en Vernietigen

KINDEREN, jullie weten allemaal wat het is om te bouwen en te vernietigen.

Met het wapen in de hand gaat de krijger op pad om te vernietigen.

De bouwer tekent plannen, graaft funderingen en de zwoegende handen van mannen bouwen een boerderij voor de boer of een paleis voor een prins.

Het is beter om te bouwen dan te vernietigen, en toch is vernietigen soms noodzakelijk.

Jullie, kinderen, die sterke armen en handen hebben, bouwen jullie alleen maar? Vernietigen jullie nooit? En als je dat doet, wat vernietig je dan?

Luister naar dit verhaal van een Indiase legende:

Een pasgeboren baby lag in een bos. Je zou denken dat hij zeker zou sterven, want zijn moeder had hem daar neergelegd en was weggegaan om nooit meer terug te keren. Maar het gebeurde zo dat er honingzoete druppels vielen van de prachtige bloemen van de Illupay-boom en het kleine kind voedde totdat een goede vrouw passeerde op weg naar de tempel bij het bos om de grote Shiva te aanbidden.

Bij het zien van de baby werd haar hart bewogen door medelijden; ze nam hem op en droeg hem naar haar man die hem met genoeg verwelkomde, want hij had zelf geen zoon.

Het echtpaar adopteerde het onbekende kind uit het Illupay-bos. Maar al snel begonnen de buren hen uit te lachen en verweten hen dat ze voor een kind zonder kaste zorgden. Dus, uit angst om hen te mishagen door zelf voor de baby te zorgen, legden ze hem in een hangmat die aan de balken van een stal hing, en vertrouwden hem toe aan een kasteloze familie.

Een paar jaar later nam de jongen, sterk van lichaam en helder van geest, afscheid van degenen die hem vriendelijkheid hadden betoond en vertrok alleen op reis. Na een tijdje gelopen te hebben, ging hij zitten om uit te rusten aan de voet van een palmboom. En het gebeurde dat de boom voor hem zorgde en van hem leek te houden, net als de vrouw die hem ooit in het Illupay-bos had opgenomen. Want hoewel het onmogelijk lijkt dat een boom met zo'n hoge stam iemand de hele dag in de schaduw van zijn bladeren kon beschermen, vertelt het verhaal dat de schaduw de jongen inderdaad stil hield en met zijn koelte beschermde, zolang hij wilde slapen.

*

* *

Waarom zou het nu zo zijn gegaan?

Waarom werd het kind vanaf zijn geboorte gered en waarom beschermde de palmboom hem tegen de hitte van de zon? Omdat zijn leven kostbaar was: dit kind zou ooit de nobele Tiruvalluvar worden, de beroemde Tamil-dichter en auteur van de zoete verzen van de Kural.

Er zijn dus dingen en wezens die beschermd moeten worden, want zij brengen boodschappen naar de wereld.

Laten we blij zijn dat we sterke armen hebben, zodat we met hun kracht kunnen omhullen wat mooi, goed en waar is, en het kunnen beschermen tegen kwaad en dood.

En het is om deze dingen te beschermen dat we soms moeten vechten en vernietigen.

*
* *

Tiruvalluvar, die gouden woorden gaf aan het volk, kon ook vechten en doden. Hij doodde de demon van Kaveripakam.

In Kaveripakam woonde een boer die duizend stuks vee en uitgestrekte maïsvelden bezat. Maar een demon had het platteland bang gemaakt; hij rukte de gewassen uit de grond en doodde vee en mannen. En de harten van de mensen van Kaveripakam waren bedroefd.

"Ik zal huis, land en geld geven aan de held die ons zal afhelpen van deze demon," zei de rijke boer.

Lange tijd verscheen er geen held, en de boer vroeg de wijzen die op de berg woonden wat hij moest doen.

"Ga naar Tiruvalluvar," zeiden de wijzen van de berg.

Dus ging hij de jonge dichter bezoeken en vroeg om zijn hulp.

Toen nam Tiruvalluvar wat as en spreidde het uit op de palm van zijn hand en schreef er vijf heilige letters op, sprak enkele mantra's uit en gooide de as vervolgens in de lucht. En de kracht van de letters en de mantra's viel op de demon, zodat hij stierf. Dit vervulde de mensen van Kaveripakam met vreugde.

Later, toen Tiruvalluvar naar de stad Madura kwam, verzamelden zich veel mensen om hem regels uit zijn prachtige gedicht te horen reciteren, en ze waren betoverd door de verzen die waren gecomponeerd door het kind uit het Illupay-bos:

*Moeilijk is het om in deze wereld
Een groter goed te vinden dan vriendelijkheid.*

Maar op een bankje, naast een vijver waar lotusbloemen op het rustige water dreven, zaten een paar zeer geleerde dichters op een rij.

Deze mannen op de bank hadden niet de intentie om ruimte te maken voor een collega-dichter van lage komaf, maar ze probeerden hem te verwarren met hun vragen en hem op een vergissing te betrappen. Ten slotte zeiden ze:

"O Paria, leg je gedicht op deze bank, en als het echt een mooi werk is, zal de bank niets anders bevatten dan de Kural."

Tiruvalluvar legde zijn geschriften ernaast, en het uiteinde van de poot zegt dat de bank meteen kromp totdat hij net groot genoeg was om alleen het gedicht te bevatten. Dus vielen de trotse en jaloerse dichters van Madura in het water van de vijver! Ja, de negenenveertig jaloerse mannen vielen in de vijver tussen de lotussen. Ze kwamen druipend en beschaamd naar buiten.

En vanaf die dag hebben allen die de Tamil-taal spreken een grote liefde voor de Kural.

*
* *

Kinderen, vinden jullie het triest dat de demon van Kaveripakam werd gedood? En vinden jullie het jammer dat de negenenvestig slechte dichters van Madura in het water vielen?

In deze wereld zijn er zowel goede als slechte dingen; en we moeten alleen het goede koesteren en verdedigen, het kwaad bestrijden en ondermijnen.

Alle wijze mannen, zoals Tiruvalluvar de nobele dichter, weten en kunnen dit doen. En hoe wijzer ze zijn, hoe beter ze het doen. Maar zelfs kleine kinderen die nog niet erg wijs of erg sterk zijn, kunnen hen nadoen en zo in dapperheid groeien.

Zo imiteerde Avvai, de zus van Tiruvalluvar, haar broer.

Op een dag, toen ze op de grond zat in een smalle straat van Urayur, kwamen er drie mannen voorbij: een was een koning en de andere twee waren dichters.

Toen de koning naderde, trok ze een van haar voeten op als teken van respect.

Toen de eerste dichter kwam, trok Avvai uit respect voor hem haar andere voet terug.

Maar toen de tweede dichter dichterbij kwam, strekte ze plotseling beide benen uit en versperde hem de weg.

Dit gedrag leek ongeleefd, maar Avvai wist heel goed wat ze deed, want de tweede dichter was een pretentieuze man die beweerde talent te hebben, hoewel hij dat niet had.

En omdat hij geïrriteerd leek en vroeg waarom ze hem zo had behandeld, antwoordde ze:

"Maak dan een couplet waarin het woord 'verstand' drie keer voorkomt!"

Toen de dichter zag dat er mensen om hem heen waren verzameld, wilde hij zijn vaardigheid laten zien, maar hij kon het voorgeschreven woord niet meer dan twee keer in de regels laten passen.

"Wat heb je dan gedaan," lachte Avvai, "met de laatste verstandigheid die je nog hebt, die geen plek in je regels kan vinden?" En zo maakte ze de pretentieuze man te schande.

Denk je dat ze er plezier in had ongeleefd te zijn? Zeker niet. Maar voor haar leek pretentie niet respectwaardig. Ze wist hoe ze onderscheid moest maken tussen wat gerespecteerd moest worden en wat niet.

"Goede mensen," zei ze, "gaan naar wat goed is, net zoals de zwaan naar het meer gaat waar de lotus bloeit. Maar de slechteriken zoeken naar wat slecht is, net zoals de gier, aangetrokken door de geur, neerstrijkt op zijn vreselijke voedsel."

*
* *

Dus, dappere kinderen van elk land, wat zijn de slechte dingen die jullie moeten leren bestrijden? Wat zijn de dingen die de mens moet beheersen of vernietigen?

Alles wat zijn leven bedreigt en schadelijk is voor zijn vooruitgang, alles wat hem verzwakt of degradeert, alles wat hem ongelukkig maakt.

Laat hem de kracht van de vloed benutten door de woeste stortvloed te overbruggen en dijken te bouwen langs de aanzwellende rivieren.

Laat hem sterke schepen bouwen die bestand zijn tegen de woede van de wind en de golven.

Laat hem de noodlottige moerassen droogleggen en drogen waar de demon van koorts zich in de vochtigheid verbergt.

Laat hem oorlog voeren tegen wilde beesten waar ze ook maar een gevaar voor hem vormen.

Laat hem bekwame dokters opleiden om overal pijn en ziekte te verdrijven.

Laat hem ernaar streven armoede te overwinnen, de oorzaak van honger, die zoveel moeders verdriet bezorgt omdat hun kinderen geen brood hebben.

Laat hem goddeloosheid, afgunst en onrechtvaardigheid afschaffen, die het leven voor iedereen ellendig maken.

*

* *

En wat zijn de dingen die de mens moet koesteren en verdedigen? Al die dingen die hem leven geven en hem beter, sterker en vrolijker maken.

Laat hem dus over elk kind waken dat ter wereld komt, want zijn leven is kostbaar.

Laat hem de vriendelijke bomen beschermen en planten en bloemen laten groeien voor zijn voedsel en zijn vreugde.

Laat hem woningen bouwen die sterk, schoon en ruim zijn.

Laat hem met zorg de heilige tempels, beelden, schilderijen, vazen, borduurwerk, evenals prachtige liederen en gedichten, en alles wat zijn geluk vergroot met zijn schoonheid, bewaren.

Maar bovenal, kinderen van India en andere landen, laat de mens het hart koesteren dat liefheeft, het denkvermogen dat eerlijke gedachten denkt en de hand die loyale daden volbrengt.

Appendix

Verhalen die niet in eerdere edities van Verhalen van Alle Tijden zijn gepubliceerd.

De Gever

RRANTIDEVA, die koning was, werd een kluizenaar in het bos. Hij had zijn rijkdom aan de armen gegeven en leefde een eenvoudig leven in de eenzaamheid van de jungle. Hij en zijn gezin hadden alleen de basisbehoeften van het leven.

Op een dag werd er, na een vasten van achtenveertig uur, een lichte maaltijd van rijst met melk en suiker voor hem klaargemaakt.

Een arme Brahmaan kwam naar de deur van de hut en vroeg om eten. Rantideva gaf hem de helft van zijn rijst. Toen kwam er een Soedra die om hulp smeekte en Rantideva gaf hem de helft van wat er overbleef.

Toen hoorde hij een hond blaffen; het arme beest leek te verhongeren. Rantideva gaf hem wat er overbleef. Als laatste kwam er een Paria die stopte bij de deur van de kluizenaar en om hulp vroeg. Rantideva gaf hem de melk en de suiker en bleef vasten.

Toen kwamen er vier goden die tegen hem zeiden:

“Het was aan ons, Rantideva, dat je voedsel gaf, want wij namen de vormen aan van een Brahmaan, een Sudra, een hond en een arme verstotene. Je was goed voor ons allemaal en we prijzen je voor je liefdevolle gedachten.”

Een goed hart behandelt alle mensen en zelfs dieren als leden van één familie, één mensheid.

*
* *

Ontmoeten we niet elke dag mensen die minder weten dan wij? Het ligt in onze macht om hen dingen te vertellen die nuttig kunnen zijn over zaken als voedsel, kleding, beweging, werk en ontspanning.

Het is onze plicht om hen kennis te geven, zoals het onze plicht is om brood te geven aan de hongerigen.

Een onwetende man doet zichzelf kwaad en hij doet degenen om zich heen kwaad, net zoals de slechte fluitspeler de Brahmaan liet lijden. Heb je ooit gehoord hoe dat gebeurde?

Op een dag liep een Brahmaan door het landschap toen hij tot zijn verbazing een stem hoorde uit een pipalboom. De stem sprak hem meerdere keren toe en gebod hem niet te baden in een tank, zijn avonddienst niet te verrichten, niet te eten en niet weg te gaan.

Dus riep hij uit:

“Wie ben jij om mij te verbieden dingen te doen die geen kwaad in zich hebben?”

De stem uit de pipalboom antwoordde:

“Ik ben een Brahma-Rakshasa. In mijn vorige leven was ik een Brahmaan en zeer geleerd in de kunst van de muziek, maar ik wilde mijn kennis niet overdragen aan anderen. Ik hield mijn kennis voor mezelf. En nu

ben ik gedoemd om een Brahma-Rakshasa te zijn en elke dag moet ik naar een doedelzakspeler luisteren, en ik kan je niet vertellen hoe slecht hij speelt. Het is verschrikkelijk. Hoe vaak heb ik gewenst dat ik uit de boom kon komen, zijn instrument kon afpakken en hem kon laten zien hoe hij het moest gebruiken, waar hij zijn vingers moest plaatsen, hoe hij zijn adem moest gebruiken. Maar het is niet mogelijk en ik word gedwongen zijn vreselijke melodieën te horen.... ”

Ik kan je hier niet de rest van het verhaal vertellen, behalve dat gelukkig een manier werd gevonden om hem uit zijn kwelling te redden. Maar je ziet hoe ellendig we kunnen zijn als gevolg van het slechte werk, de slechte kunst, de slechte muziek van mensen om ons heen.

*
* *

Als een man honger heeft, wat is dan het enige dat hem kan verlichten? Voedsel. Als een man dorst heeft, wat zal hem verlichten? Water. Als een man onwetend is, wat is dan het enige dat hem kan helpen? Kennis.

Het is goed om brood te geven aan de hongerigen, water aan de dorstigen, kennis aan de onwetenden.

De vijf zonen van Pandu, de vijf nobele Pandava's, verbleven in een paleis dat op het eerste gezicht mooi en comfortabel leek. Maar het was gebouwd door een vijand, Purochana, en hij had de vloeren, de muren en de daken van zeer brandbaar materiaal gemaakt; hij was van plan om het op een nacht in brand te steken terwijl de Pandava's sliepen, om van de vijf prinsen af te komen die hij haatte.

Zo groot waren zijn schurkenstreken. Voor dit slechte doel maakte hij gebruik van zijn bouwkunst en zijn slimheid bij het smeden van plannen.

Op een dag kwam er een zeer bekwame mijnwerker naar het paleis. Hij zei in het geheim tegen de prinsen:

"Een van uw vrienden stuurt me hierheen om u te dienen. Ik ben een mijnwerker. Vertel me hoe ik u kan helpen. Ik weet zeker dat uw vijand, Purochana zelf, zal proberen u allemaal levend te verbranden in dit huis."

Toen zei de oudste van de Pandava's tegen de mijnwerker:

"Gebruik uw mijnbouwkunst, goede heer, om een ondergrondse doorgang voor ons te maken, zodat we, zelfs als de poorten bewaakt worden, kunnen ontsnappen, want we zullen ontsnappen via de geheime doorgang die door uw spade is gegraven en door uw kunst begaanbaar is gemaakt."

In de vloer in het midden van het paleis begon de mijnwerker te graven. De Pandava's hielden planken klaar om over het gat te leggen en bedekten de planken met tapijten wanneer Purochana in de buurt kwam. Zo werd de bedrieger bedrogen.

Uiteindelijk kregen de vijf prinsen te horen dat de doorgang klaar was. Deze leidde van het huis naar een mooie plek in het bos.

Op een nacht staken de prinsen het paleis in brand en toen ontsnapten ze met hun moeder Kunti via de ondergrondse doorgang. Het was donker maar veilig. Toen de sterke Bhima merkte dat zijn metgezellen niet snel genoeg vluchtten, legde hij zijn moeder op zijn schouders, nam twee van zijn broers op zijn heupen en de andere twee onder zijn armen, en rende met

deze last als een wind die niet gestopt kan worden, weg van het dodelijke vuur.

De truc van Purochana was verijdeld door de vaardigheid van de goede mijnwerker. De mijnwerker was niet tevreden met het graven in de grond om schatten voor zichzelf alleen te ontdekken; hij groef voor anderen. Hij hielp anderen met zijn kennis; hij deelde zijn wetenschap.

*
* *

Zelfs de grootste mensen op aarde weten niet alles. We zouden van elkaar moeten leren, mens van mens, natie van natie, het ene deel van de wereld van het andere; elke natie, elke man zou blij moeten zijn om te onderwijzen wat hij weet.

De volkeren van het Westen brengen hun kennis van wetenschap, technologie, economie, enz. naar het Oosten.

Van alle tijden af hebben de volkeren van het Oosten het Westen hun filosofische en ethische kennis gegeven. Zo heeft India andere landen de kennis gegeven die vervat is in de Veda's en de leringen van de Boeddha op het Edele Pad, evenals in al haar heilige boeken.

Zelfs een kind kan kennis geven. Het ene kind kan het alfabet aan het andere kind leren. Het ene kind kan het andere kind leren hoe het eenvoudig rekt, of hoe het noorden van het zuiden, het oosten van het westen te onderscheiden, of hoe het een knoop legt, een spel speelt, een zaadje zaait, enz.

We kunnen allemaal gevers zijn. Een heilig boek zegt: "Het is gezegender om te geven dan om te ontvangen."

De Verovering van Kennis

DE GROTE Rishi, Bhrigu, schitterde in pracht, zat op de top van de berg Kailas, en Bharadwaja ondervroeg hem:

"Wie heeft de wereld geschapen?

Hoe breed is de hemel?

Wie heeft water gebaard? Aan vuur? Aan de wind? Aan de aarde?

Wat is leven?

Wat is goed?

Wat is er buiten de wereld?"

En zo verder. Groot waren de vragen en groot moet de Rishi zijn die ze allemaal kon beantwoorden!

Maar Bharadwaja's denkvermogen was het denkvermogen van een man die vraagt en vraagt keer op keer, en nooit genoeg weet.

Het kind is de opperste ondervrager, hij vraagt altijd:

"Wat is dit? Wat is dat? Hoe wordt het gemaakt? Wat laat dit ding bewegen? Wat laat de bliksem flitsen? Waarom zijn er getijden? Waar komt goud vandaan? En steenkool? En ijzer? Hoe wordt een boek gedrukt?... " En nog veel meer vragen.

Zowel kinderen als mensen stellen vragen. Ze antwoorden ook. Als we iets weten, kunnen we vragen beantwoorden. We kunnen onderwijzen, we kunnen kennis verspreiden.

Wat zullen we leren? Wat zullen we onderwijzen? Zullen we proberen alles te leren wat er door de eeuwen heen is gebeurd? Zullen we proberen elk woord te leren dat de mens kan uitspreken?

In het gedicht van de Mahabharata worden de volgende woorden gebruikt om de verschillende soorten pijlen te beschrijven die door de Pandava-broeders en andere krijgers zijn afgeschoten: sara, ishu, sayaka, patri, kanda, vishikha, naracha, vishatha, prushatka, bhalla, tomara, ishika, silimukha, anjalika. We hoeven deze namen voor pijlen zeker niet allemaal te leren. En er zijn nog veel meer namen van dingen die we niet hoeven te leren.

We spreken over het nieuws: we denken aan schipbreuken, moorden, overvallen, ruzies, rechtszaken, oorlogen, branden, concerten, bruiloften, begrafenissen en duizenden andere dingen die we in een paar minuten lezen en meteen weer vergeten.

We slaan de Koran open en bovenaan de hoofdstukken van dit heilige boek lezen we het woord "Nieuws" en meteen denken we aan schipbreuken, moorden... maar wacht!

De profeet Mohammed was geen frivool persoon die plezier had in nieuws over slechte daden, noch een roddelaar die niets nobels leerde. Laten we het begin van het hoofdstuk over "Nieuws" lezen:

In naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle.

Waarover spreken ze samen?

Over het grote nieuws.

*Zijn ze het erover oneens?
Nee, maar ze willen het weten.
Zeker, ze zullen het weten.
"Hebben wij de aarde niet gemaakt als een bed?
En de bergen als tentharingen?
Werden jullie niet in paren geschapen?
En hebben wij jullie niet laten slapen voor jullie rust?
En de nacht gemaakt als een mantel?
En de dag om jullie brood te verdienen?
En boven jullie de zeven firmamenten gebouwd?
En daar een brandend licht geplaatst?
En waterregens laten vallen uit de overvolle wolken
Om overal graan en kruid voort te brengen
En tuinen vol bomen?"*

Zo wekte de Profeet hoop op in de harten en denkvermogens van de mensen en liet hen denken aan grotere dingen, dingen die een blijvende schoonheid, dingen die de mens leren hoe nobel de wereld van het leven is.

Dus we zijn het erover eens dat er woorden en dingen en bepaalde soorten nieuws zijn die het niet waard zijn om te horen en te herhalen. Maar andere dingen zijn daarentegen het waard om te horen en te herhalen, ook al kost het ons veel tijd, moeite en moeite om ze te ontdekken.

De kracht van de mens ligt in zijn denken. De ledematen, de handen die zo vaardig zijn, zijn de slaven van zijn gedachten die beslissen en sturen.

En sinds het menselijk ras voor het eerst op aarde leefde, hoe groot zijn de veroveringen van de mens op de natuur geweest!

We kunnen deze kracht afgebeeld zien in het verhaal van Rama's oversteek over de zee.

Toen hij de kusten van India bereikte en hoorde dat zijn lieve vrouw Sita een gevangene was op het eiland Ceylon, bereidde hij zich voor om de wateren over te steken. Zijn leger was enorm, maar het bestond uit apen en beren. Hoe konden ze de woelige wateren oversteken?

Rama's intelligentie was diepgaand, zijn scherpzinnigheid scherp en zijn hart vol moed.

Eerst sprak hij zachtjes tot de oude Oceaan en zei:

"Grote Zee, ik smeed u, laat mijn leger passeren." Maar nadat hij drie dagen had gewacht, kwam er nog steeds geen antwoord van de golven.

Toen riep Rama zijn broer:

"Lakshman, breng me mijn boog en pijlen. Ik heb mijn woorden verspild aan deze zee, net zoals een man goede zaden verspilt door ze in zand te zaaien."

Rama, de goddelijke held, schoot een pijl in het diepe water en de pijl gaf de oceaan een vurige pijn, en alle vissen waren vol angst. Toen nam de geest van de oceaan de vorm aan van een Brahmaan die knielde voor de Heer met een gouden schaal vol juwelen als offer.

De Oceaan omklemde de lotusvoeten van Rama en zei:

"Grote Heer, vergeef mijn zonde. Ik ben als mijn verwant van de lucht, de aarde en het vuur. Ze zijn zwaar en traag en zo gewend aan macht dat ze niet reageren op de roep van een Heer zoals u. Geen held voor u heeft mij

ooit zijn wil laten gehoorzamen. In u zie ik mijn meester. Doe wat goed lijkt in uw ogen.”

Heer Rama glimlachte:

“Vertel me,” zei hij, “hoe mijn leger jouw rijk van golven en stormen kan oversteken.”

“Mijn wateren,” zei de zee, “zullen op hun borst de rotsen dragen die uw soldaten erop zullen gooien en op die manier zal er een brug worden gebouwd tussen India en Lanka.”

Rama keerde zich tot zijn leger:

“Laat de brug worden gebouwd,” zei hij.

“Glorie aan Rama,” riepen alle krijgers.

Ze ontwortelden bomen en rotsen en zelfs grote kliffen en brachten ze naar de twee meesterbouwers, Nala en Nila. En Nala en Nila bevestigden het hout en de steen aan elkaar zodat alles stevig op het oppervlak van de zee dreef. Toen marcheerde het leger eroverheen.

Rama zat op een berg in India en keek naar de talloze troepen die over de brug trokken.

Net zoals Rama de geest van de oceaan dwong hem te gehoorzamen, verovert de gedachte van de mens, de glorie van de mensheid, de zee, en nog veel meer. De mens beheerst de wind, omdat hij hem zijn zeilschepen laat blazen en zijn windmolens laat draaien. Hij overwint het ijs en de sneeuw, want ontdekkingsreizigers zijn naar de bevroren landen van de Noordpool en de Zuidpool gereisd en hebben de hoogste bergen beklommen. Hij overwint de beesten, want overal over de hele wereld doodt hij de dieren die een gevaar vormen voor hem en zijn familie: leeuwen, tijgers, wolven, slangen en zelfs haaien. Hoewel hij minder macht heeft over de grote oceaan, heeft hij zijn kracht op het land laten voelen. En terwijl hij zich heeft ontdaan van de dieren die schadelijk voor hem zijn, heeft hij de dieren gehouden en gefokt die nuttig voor hem zijn: de os, het paard, het schaap, de olifant, enz.

Maar dit alles is de verovering van dingen door zijn handen en door zijn gereedschappen en wapens. En handen en gereedschappen en wapens zijn de dienaren van zijn gedachten.

De mens verovert door kennis. En hij verovert kennis: hij vraagt en vraagt steeds opnieuw en volhardt totdat hij werkelijk weet.

Sommige mannen waarvan de geschiedenis vertelt, staan bekend als veroveraars: Alexander de Grote die West-Azië en Egypte veroverde, Julius Caesar die Frankrijk en Engeland veroverde, de keizer Baber die Noord-India veroverde, Napoleon die een tijdlang de heerser van Europa werd.

Maar er zijn andere manieren om een veroveraar te zijn.

Je kunt ook een veroveraar zijn. Er zijn dingen in de wereld die gekend en geleerd moeten worden. Vraag, zoek, leer en verover. Dan kun je jezelf een veroveraar noemen.

Bescheidenheid

WIE KOMT hier aan de deur van dit Japanse huis? Het is de bloemkunstenaar, de man die bedreven is in het schikken van bloemen.

De heer des huizes brengt een dienblad met wat bloemen, een schaar, een mes, een zaagje en een mooie vaas.

"Mijnheer," zegt hij, "ik kan geen boeket mooi genoeg maken voor zo'n mooie vaas."

"Dat weet ik zeker," antwoordt de meester beleefd terwijl hij de kamer verlaat.

Alleen gelaten, gaat de kunstenaar aan het werk, knippend, draaiend en vastbindend tot een prachtige bos bloemen de vaas vult — een lust voor het oog.

De meester en zijn vrienden komen de kamer binnen; de kunstenaar staat aan de kant en mompelt: "Mijn boeket is te arm, laat het weggehaald worden."

"Nee," antwoordt de meester, "het is goed."

Aan de ene kant van de tafel, bij de vaas, heeft de kunstenaar een schaar achtergelaten. Daarmee bedoelt hij dat als er een fout in het boeket zit, iedereen de schaar kan pakken en kan wegknippen wat het oog beledigt.

De kunstenaar heeft een mooi stuk werk geleverd, maar hij zou er niet van dromen om de verdiensten ervan te verheerlijken. Hij geeft toe dat hij misschien fouten heeft gemaakt. Hij is bescheiden.

Misschien denkt de Japanse kunstenaar echt dat zijn werk de complimenten verdient. Ik kan niet zeggen wat hij denkt. Maar in ieder geval pocht hij niet en zijn gedrag is aangenaam.

Aan de andere kant glimlachen we om mensen die ijdel zijn.

Suleiman, kalief van Damascus, was zo. Op een vrijdag, toen hij uit zijn hete bad kwam, kleedde hij zich in groene kleren, zette een groene tulband op, op een groene bank gezeten, en zelfs het tapijt om hem heen was groen. En toen keek hij in de spiegel en voelde zich tevreden met zichzelf, hij zei: "De profeet Mohammed was een apostel, Ali Bakr was een trouwe dienaar van de waarheid, Omar kon het ware van het valse onderscheiden, Otman was bescheiden, Ali was dapper, Muawiyah was genadig, Yazid was geduldig, Abd ul-Malik een goede gouverneur, Walid een machtige meester, maar ik ben jong en knap."

De bloemen in de vaas zijn prachtig gerangschikt en onze ogen zijn verrukt. Maar het is aan ons en niet aan de kunstenaar om ze te prijzen.

Suleiman is knap. Het is waar dat er geen kwaad in zit om het te weten, maar we lachen om zijn ijdelheid als hij naar zichzelf kijkt in de spiegel en tegen zichzelf zegt dat zijn goede uiterlijk hem een fijnere man maakt dan Omar de waarheidsgetrouwe of Yazid de geduldige.

*

* *

Nog absurder was de ijdelheid van de man die dacht dat de aarde niet groot genoeg was voor zijn glorie en dat hij naar hogere regionen moest opstijgen.

Dit is het verhaal.

Een koning van Perzië genaamd Kai Kaus had veel oorlogen gevoerd en veel veldslagen gewonnen. Hij was zo rijk met de buit van zijn vijanden dat hij twee paleizen bouwde in het Elburz-gebergte; en het goud en zilver in de kamers waren zo overvloedig dat de glans van het gepolijste metaal wedijverde met het daglicht.

Kai Kaus was vervuld van aanmatigende trots; hij dacht dat hij de grootste koning op aarde was.

Iblis, de boze geest, zag de hoge dunk die de koning van zichzelf had en besloot hem te misleiden. Hij stuurde een demon vermomd als dienaar naar het paleis, met een bos bloemen om aan de koning te geven.

De dienaar kuste de grond voor Kai Kaus en zei:

"Sire, geen koning ter wereld is zoals u. En toch blijft er nog één rijk over dat je moet veroveren, de bovenwereld, het koninkrijk van de zon, de maan, de planeten en de geheime hoeken van de hemel. Volg de vogels, O koning, en stijg op naar de hemel."

"Maar hoe kan ik opstijgen zonder vleugels?" vroeg de koning.

"Uw wijze mannen zullen het u vertellen, Sire."

Dus vroeg koning Kai Kaus de astrologen hoe hij naar de hogere regionen kon vliegen, en ze bedachten een nieuw plan. Ze stelden gewone methoden voor, maar de koning wilde er niet van horen.

Ze haalden vier jonge arenden uit een nest, voedden en trainden ze tot ze groot en sterk waren.

Ze maakten een vierkant houten frame; op elke hoek bevestigden ze een paal en op elke paal een stuk geitenvlees. Een van de vier arenden werd aan elke hoek vastgebonden.

De troon van de koning werd aan het frame bevestigd en een kruik met wijn werd aan de zijkant van de troon geplaatst. De koning ging zitten.

De vier arenden probeerden het vlees te pakken te krijgen en om dat te doen vlogen ze omhoog, terwijl ze tegelijkertijd het frame optilden, dat tot verbazing van de menigte de lucht in steeg. De arenden gingen omhoog en omhoog, steeds dichterbij de maan, totdat ze, moe van hun vlucht, stopten met het slaan van hun vleugels. Toen vielen het frame, de troon, de koning, de wijnkruik en alles met een klap in de wildernis van China. De koning lag helemaal alleen, gekneusd, hongerig en ellendig, totdat er boodschappers kwamen die hem terugbrachten naar het paleis.

De koning zag nu zelf hoe dom en ijdel hij was geweest. Hij besloot geen vluchten meer te proberen die buiten zijn macht lagen. Hij vestigde zich aan het werk van zijn koninkrijk en regeerde het zo rechtvaardig dat alle mensen hem prezen.

Zo daalde hij af van de hoge plaatsen van ijdelheid naar de eerlijkheid van de goede, stevige aarde.

*

* *

Soms voelen we minachting voor ijdele mensen die zichzelf niet alleen te veel bewonderen, maar ook opscheppen. Niemand houdt van een opschepper; zelfs opscheppers verachten opscheppers.

We zijn niet verbaasd om te horen dat Ravana, de verschrikkelijke vijand van Rama, wiens vrouw Sita hij had gestolen, een opschepper was; het was heel natuurlijk voor zo'n monster.

In de laatste grote strijd tussen Rama en de demonen van Lanka, stond de glorieuze heer in zijn strijdswagen oog in oog met de demonenkoning, ook in zijn strijdswagen. Het was een tweegevecht. Het leger van demonen en het leger van apen en beren keken naar het gevecht.

Toen riep Ravana, de koning van Lanka, met een vreselijke stem:

"Vandaag, O Rama, zal deze oorlog ten einde komen, tenzij je jezelf redt door weg te rennen van het slagveld. Vandaag, ellende, zal ik je overgeven aan de dood. Het is met Ravana dat je moet vechten."

Rama glimlachte kalm. Hij wist dat Ravana's ondergang nabij was en hij zei:

"Ja, ik heb gehoord van al je macht, O Ravana, maar nu wil ik zowel zien als horen. Ik smeed u te onthouden dat er drie soorten mensen in deze wereld zijn, die lijken op drie soorten bomen: de dhak, de mango en de broodboom. De dhakboom draagt bloemen. Hij is als de man die alleen spreekt. De mangoboom draagt zowel bloemen als vruchten. Hij is als de man die zowel spreekt als handelt. De broodboom draagt alleen vruchten. Hij is als de man die niet spreekt maar handelt."

De demon lachte om deze wijze woorden. Maar al snel zweeg zijn pochende tong voor altijd.

*
* *

Je hebt gehoord van de grote Salomo die vele jaren geleden de Koning van Israël was. Er zijn veel verhalen in de Bijbel en in andere boeken die vertellen over zijn glorie en zijn majesteit. Ik zal u één verhaal over hem vertellen.

Hij was erg rijk. Hij had een prachtige troon, zijn platen waren van goud en in zijn paleis was zilver net zo gewoon als stenen in de stad Jeruzalem. Kooplieden brachten hem voortdurend goud, zilver, ivoor, pauwen, apen, prachtige kleren, harnassen, specerijen, paarden, muilezels en vele andere rijkdommen. Koning Salomo bouwde een prachtige tempel ter ere van de God van zijn vaders en zijn natie. Maar voordat de tempel werd gebouwd, terwijl het hout ervoor nog groeide in de vorm van cederbomen op de bergen, had Salomo een droom waarin zijn God aan hem verscheen en zei:

"Vraag mij wat u wilt dat ik u geef."

Salomo antwoordde:

"Mijn vader David was een rechtvaardig en waarheidsgetrouw man en nu ben ik zijn troon opgevolgd. Het werk dat voor mij ligt, is groot. Ik voel me als een klein kind. Ik weet niet hoe ik uit of in moet gaan. Ik weet zelfs niet hoe ik dit volk moet regeren waarvan ik koning ben. Daarom is het mijn verlangen om kennis te hebben, zodat ik goed van kwaad kan onderscheiden."

En God antwoordde:

"Omdat je niet om een lang leven of rijkdom hebt gevraagd, maar om kennis en een hart dat rechtvaardigheid van onrechtvaardigheid kan onderscheiden, zal ik je deze wijze geest geven, zodat niemand je in begrip zal overtreffen; en een lang leven en rijkdom zullen ook de jouwe zijn."

Je zult de bescheiden woorden van de koning opmerken: "Ik ben maar een klein kind."

Denken we minder over Salomo omdat hij nederig over zichzelf sprak?

Integendeel, het is een echte vreugde om grootheid te zien die bescheiden is.

*
* *

Ik zal je drie verhalen vertellen over de bescheidenheid van de profeet Mohammed.

Er wordt gezegd dat de Profeet van de Islam altijd bereid was om op een ezel te rijden, terwijl trotsere mannen alleen tevreden zouden zijn met een paard. En soms nodigde hij iemand uit om achter hem te rijden. En hij zei dan:

"Ik zit aan de maaltijden zoals bedienden doen en ik eet als een dienaar, want in werkelijkheid ben ik een dienaar."

Hier is het tweede verhaal. Op een dag was de Profeet op een ontmoetingsplaats waar veel mensen waren samengekomen, en er was niet veel ruimte om te zitten. Dus ging hij zitten met zijn benen onder zich gevouwen.

Er was een Arabier uit de woestijn aanwezig, en wetende dat Mohammed een groot leider van mannen was, was hij verbaasd dat de Profeet niet als een heer op een troon zat.

"Is dit de manier om te zitten?" spotte hij.

"Waarlijk," zei Mohammed, "Allah heeft mij tot een nederige dienaar gemaakt en niet tot een trotse koning."

Hier is het derde verhaal. Mohammed was diep in gesprek met de leider van een stam van Quraish, toen een blinde man genaamd Abdullah, die niet wist dat er iemand bij de Profeet was, plotseling het gesprek onderbrak en vroeg om wat verzen uit de Koran te horen.

Mohammed sprak heel grof tegen hem en beval hem om stil te zijn. Maar daarna had hij spijt dat hij zo hard was geweest en bood hij er nederig zijn excuses voor aan. En vanaf dat moment behandelde hij Abdullah met groot respect en verleende hem zelfs eervolle posten aan hem.

*
* *

Na deze verhalen over de koning en de profeet, zal ik u er een vertellen over een beroemde wetenschapper, de Engelsman Isaac Newton.

Newton werd geboren in 1642 en stierf in 1727. In de loop van zijn lange leven bestudeerde hij de natuur; de universele aantrekkingskracht genaamd zwaartekracht, het effect van de zon en de maan op de getijden; het licht van de zon en hoe zijn witte straal wordt opgebroken in de zeven kleuren van de regenboog; en nog veel meer dingen daarnaast. Iedereen

verwonderde zich over de wijsheid van deze man die zo bedreven was in het lezen van de werken en wonderen van de natuur. Op een dag sprak een dame met Newton over zijn geleerdheid en kennis en hij antwoordde:

"Helaas! Ik ben slechts als een klein kind dat kiezelstenen oprapt aan de kust van de grote oceaan van de waarheid."

U zult begrijpen dat de oceaan van de waarheid de wetten van de natuur betekent die zelfs de meest geleerde mensen nauwelijks kennen. Een klein kind verzamelt kiezelstenen aan de kust, maar hoeveel groter is de zee dan het kind denkt! En hoeveel groter nog is het heelal vergeleken met onze kleine gedachten!

En denken we minder over Newton omdat hij zichzelf vergeleek met een klein kind? Zeker niet. We eren hem voor zijn bescheidenheid.

*
* *

Vele jaren geleden was er een geweldige zangeres, die een wereldwijde reputatie had verworven vanwege haar prachtige stem en buitengewone talent, toevallig op een feestje. Daar werd een klein meisje met een prachtige stem gevraagd om te zingen. Het stuk dat ze wilde zingen was een duet, een stuk muziek voor twee stemmen. Het kind zou de hoofdrol zingen, maar niemand wilde de begeleiding zingen. Alle volwassenen vonden het beneden hun waardigheid om de tweede stem te zingen voor een kind. Er viel een pauze; niemand bood aan om het kind te begeleiden.

Toen zei de beroemde zanger:

"Ik zal de tweede stem zingen als je wilt."

En dat deed ze. Het duet werd gezongen voor het publiek; de stem van het kleine meisje steeg hoog en helder, met de stem van de beroemdste zangeres van haar tijd die lieflijk volgde, en een mooie harmonie vormde.

Edel was het hart van de bescheiden dame die bereid was om haar dienst aan een kind te geven.

*
* *

In 1844 had het Sanskrit College van Calcutta een leraar grammatica nodig, en de post werd aangeboden aan Iswar Chandra Vidyasagar. In die tijd verdiende hij vijftig roepies per maand, en in deze nieuwe positie kon hij negentig verdienen. Maar hij dacht dat zijn vriend Tarkavachaspati een betere grammaticale leraar was dan hijzelf en dat zei hij ook. Dus werd besloten dat zijn vriend de post zou overnemen. Vidyasagar was erg blij. Hij liep een eindje van Calcutta om zijn vriend te vinden en hem het nieuws te vertellen.

Tarkavachaspati werd getroffen door de nobele bescheidenheid van de geleerde en riep uit: "Je bent geen mens, Vidyasagar, maar een god in menselijke vorm!"

*
* *

Dit is het verhaal van een verwaande glimworm.

Een man keek op naar de glorieuze zon en riep uit:

"Wat is hij helder!"

"Zoals alle anderen die stralen," antwoordde een stem.

De man keek om zich heen en zag een glimworm in de schaduw van een struik.

"Was jij het die sprak?"

"Ja," antwoordde de glimworm. "Ik zei dat de zon en ik stralen zijn."

"De zon en jij, echt waar!" lachte de man.

"Ja, de zon, de maan, de sterren en ik," hield de glimworm vol.

*

* *

Vier mannen beklommen een berg in Italië. Alle vier waren ze monniken: Sint Franciscus leidde drie broeders van zijn orde. De bergheiling was bedekt met bomen en bovenaan was er een open, vlakke ruimte waar Sint Franciscus wilde bidden, in de hoop een nieuwe visie op goddelijke dingen te krijgen. De heilige was goed bekend en vereerd door rijke heren en arme dorpelingen.

De dag was warm en het pad steil. Franciscus was te moe om te lopen. Dus ging een van de monniken naar een boer en vroeg hem om zijn ezel te lenen zodat Franciscus kon rijden.

De boer stemde bereidwillig toe; de heilige besteeg de ezel en de monniken liepen naast hem terwijl de boer hem volgde.

"Vertel me," vroeg de boer, "bent u broeder Franciscus?"

"Ja," antwoordde hij.

"Probeer dan," zei de boer, "zo goed te zijn als de mensen denken dat u bent, zodat de mensen hun vertrouwen in u kunnen behouden."

Toen hij dit hoorde, was Sint Franciscus helemaal niet ontevreden, want hij zou van iedereen advies aannemen, of het nu een prins of een arme boer was. Hij klom van zijn ezel, boog voor de boer en bedankte hem voor zijn goede raad.

De Familie

EEN REIZIGER in Marokko merkte op dat 's avonds wanneer de kuddes ooiën en de kuddes lammeren werden samengebracht nadat ze de hele dag gescheiden waren geweest, de goede wezens gretig hier en daar heen renden alsof ze op zoek waren naar iets. In feite zocht elke ooi naar zijn lam, elk lam naar zijn moeder.

Een aap had jongen en ze hield van ze, maar haar liefde was als een fontein, die niet alleen haar eigen kinderen te drinken gaf, maar over iedereen uitgoot. Ze vond andere kleine aapjes en was aardig voor ze. Niet alleen dat, ze nam puppy's en kittens mee alsof ze ze had geadopteerd. En als ze eten had om te geven, deelde ze het tussen haar eigen kleintjes en degenen die ze had geadopteerd.

De moedervogel zit op haar eieren om ze warm te houden en de vadervogel gaat op zoek naar voedsel voor haar en haar kroost.

De gorilla van Afrika leeft met zijn partner en zijn nakomelingen als een echte familie. Chimpansees doen hetzelfde en de vader maakt een ruw nest in een boom om de moeder en haar kinderen te beschermen, en hij waakt de hele nacht door om zijn gezin te beschermen tegen de sluipende luipaard.

Als onze dierenfamilie genegenheid kan tonen voor hun jongen en ze kan beschermen, is het geen wonder dat zelfs primitieve mannen groepen of gezinnen vormen die bestaan uit een man, een vrouw en kinderen.

Wanneer begint de moeder van haar kind te houden? Aan het begin van zijn leven.

Wanneer begint het kind van zijn moeder te houden? Niet tegelijkertijd. Eerst moet hij leren voelen, denken en handelen. Dan leert hij ook van zijn moeder en zijn vader te houden.

We horen over een meisje van zeventien maanden dat rende om haar vader te ontmoeten toen hij na een paar dagen afwezigheid terugkwam, en streelde en kuste zijn gezicht en gaf hem al haar speelgoed.

Mensen zijn altijd blij om geschenken te ontvangen. We lezen in de geschiedenis van de moslims dat kalief Mamun zijn vrouw een gouden tapijt gaf waarop hij een hoop parels uitgoot; en nadat haar dames elk een parel hadden genomen, bleef er nog steeds een fonkelende stapel van deze kostbare edelstenen over.

En wat geeft de moeder aan haar kind? Ze geeft hem een goede gezondheid, rechte ledematen, het vermogen om te spreken, het vermogen om te houden van wat goed is.

Want als een moeder haar kind verwaarloost, zal zijn gezondheid eronder lijden, zullen zijn benen krom zijn, zal zijn tong geen goede woorden spreken en zal hij niet leren zich goed te gedragen en goed te denken. En zijn al deze geschenken niet oneindig veel kostbaarder dan een gouden tapijt en veel parels?

De moeder die deze prachtige geschenken aan haar kind geeft, voelt dat haar eigen leven in haar zoon of dochter zit. En net zoals haar hart vol

vreugde is als haar kind gezond is, zo is het vol verdriet als hij ziek is of als hij sterft. Luister naar de stem van een moeder in een Tamil-lied:

*Hij leeft in mijn hart; waar is hij gevluht?
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Wie heeft mijn gouden idool meegenomen?
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Met een mooie stem noemde hij mij Amma,
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Ik heb nog nooit zo'n mooi gezicht gezien,
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Hij speelde sierlijk op mijn schoot,
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Zijn vader tilde hem met vreugde op,
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Op zijn voorhoofd waren de lijnen van geluk,
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Oh, het kwaad in het boze oog dat naar hem keek!
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Blijf, mijn kind, of laat me met je meegaan,
Helaas, mijn kind, mijn kind!
Kom terug, kom terug, laat me niet alleen,
Helaas, mijn kind, mijn kind!*

Het hart van de goede vader leeft ook in het leven van zijn kind en is gewond door zijn dood.

Hoe wreed leed Mohammed toen hij zijn zoontje Ibrahim verloor. De oude boeken zeggen dat het kind stierf op de leeftijd van vijftien of zestien maanden.

Maar er is een heel beroemd toneelstuk genaamd *Hasan en Husain* waarin Ibrahim ouder lijkt. In dit toneelstuk komt Azrael, de Engel des Doods, naar Mohammeds huis en vraagt om het kind.

"Ik smeeek," zegt de Profeet in diepe nood, "dat hij tot morgen bij mij mag blijven."

Dus de engel wacht even. En net op dat moment is de stem van de kleine jongen op school te horen, die deze woorden uit de Koran voorleest:

"Ik vlucht naar Allah voor bescherming tegen de boze. In de naam van Allah de Al-Genadevolle, O ziel die in rust is, keer terug tot uw Heer, welbehaaglijk en welbehaaglijk, kom binnen mijn dienaren en geniet van mijn paradijs."

Hoe zoet is de stem van Mohammeds kind in de oren!

Hoe zoet zijn de stemmen van jongens en meisjes die hun lessen herhalen voor ouders! Ik zal de rest van de scène van Ibrahims dood niet beschrijven. Ik wil alleen vertellen hoe zijn moeder Maria liefdevol over hem waakt, hoe liefdevol zijn zus Fatimah tot Ibrahim spreekt, hoe Husain, de kleinzoon van de Profeet, het hoofd van het kind op zijn schoot legt, en hoe zijn vader huilt als Ibrahim er niet meer is.

*

* *

Houden ouders alleen van slimme en intelligente kinderen? Nee, hun armen omsluiten ze allemaal.

Op een dag ging ik naar een dorpswinkel. De vader, een schoenmaker, was een zool aan het spijkeren in een oude schoen. De moeder was de keuken aan het schoonmaken. Ze onderbraken hun werk om met mij over hun zoon te praten. De arme jongen was bijna stom. Ik kon niet verstaan wat hij zei, maar zijn ouders wisten wat zijn onverstaanbare gehuil betekende. Hij had zo weinig rede dat hij zich niet alleen kon aankleden of eten. Zijn ouders moesten de hele dag op hem letten, zodat hij zichzelf of andere kinderen niet zou kwetsen. Ze hadden dit zeven of acht jaar gedaan; en ze hielden van hem ondanks al deze problemen.

In de Ramayana spreekt de dichter over de liefde van de vader voor al zijn kinderen: "De vader heeft een aantal kinderen, elk verschillend in temperament en karakter. De een is een student, de ander een leraar die vast, weer een ander een dokter, weer een ander een soldaat, of een bekwame werker, of een monnik. De vader voelt dezelfde genegenheid voor hen allen. Een ander, die misschien heel langzaam leert, is toch toegewijd in woord, gedachte en daad aan zijn vader, en dit is de zoon die de vader liefheeft als zijn eigen ziel."

De lieve moeder heeft ogen die dieper zien dan andere ogen. Ze zal vaak de gave en de vaardigheid van haar kind zien waar anderen niets zien.

Zo had koningin Kausalya, de moeder van Rama, een visioen van de glorie van haar zoon. Want op een dag was hij veranderd in haar ogen. Het moment daarvoor was hij een klein kind, en plotseling schenen tien duizend sterren op elk haar van zijn lichaam, zonnen en manen schitterden op zijn ledematen, en om hem heen waren hoge bergen, rivieren, oceanen en vele landen, en alle krachten van de natuur werden verzameld op de wonderbaarlijke jongen.

De koningin hield haar handen in gebed gevouwen en zei geen woord. Met gesloten ogen knielde ze aan zijn voeten totdat hij de vorm van een klein kind aannam.

We hebben gezien dat ouderliefde op een eenvoudige manier bestaat bij dieren, dat de vader en moeder van hun kind houden vanaf het begin van zijn leven, dat ze van hem houden, of hij nu gezond of ziek, slim of gebrekkig is, en dat de moeder vooral een doordringend oog heeft dat de goede eigenschappen van zijn ziel opmerkt.

Het gezin is iets heel kostbaars voor de mensheid. Het is het ware thuis. Want noch hout noch steen, noch het doek van een tent noch het marmer van een paleis maken een thuis, maar de liefde die jong en oud in het gezin verenigt, net zoals de hen haar kuikens onder haar vleugels verzamelt.

*

* *

Een vrome moslim kuste elke dag de voeten van zijn moeder voordat hij naar buiten ging om zich bij zijn metgezellen te voegen.

Op een dag kwam hij te laat aan en ze vroegen hem waarom.

"Ik bleef met plezier hangen," zei hij, "in de tuinen van Paradijs, want ik heb gehoord dat het Paradijs aan de voeten van de Moeder ligt."

Er staat ook geschreven in het boek van Al-Mostatraf dat toen Mozes met God sprak, de Allerhoogste 3500 woorden uitsprak. Aan het einde van het gesprek zei Mozes: "O mijn Heer God, geef mij een gedragsregel."

De Heer antwoordde:

"Ik gebied u goed te zijn voor uw moeder."

Deze woorden werden zeven keer herhaald en Mozes verzekerde hem dat hij ze zou onthouden.

Toen voegde de Heer toe:

"Ja, Mozes. Als uw moeder blij is met u, ben ik ook blij, en als ze boos is, ben ik boos."

De liefde van de moeder en vader uit zich in charmante woorden aan het kind.

Een Arabische vrouw streeelde haar kind en zei: "Ik hou van hem zoals de vrek van zijn geld houdt."

Maar als de liefde van de ouders naar het kind uitgaat, zal de liefde van het kind dan niet naar zijn ouders gaan?

Zullen we liefde niet met liefde beantwoorden?

Er zijn talloze zonen en dochters over de hele wereld die hun goede ouders overladen met genegenheid en hen helpen. Er zou een boek nodig zijn dat groter is dan alle boeken die door de dichters van India zijn geschreven om alle genegenheid te vertellen die kinderen aan hun vaders en moeders tonen.

Hier zal ik u slechts één van deze talloze voorbeelden vertellen. Het is een verhaal uit het oude Griekenland.

De oude koning Oedipus was blind. Hij had de goden beledigd en moest het leven leiden van een reiziger die van dorp naar dorp, van stad naar stad zwierf. Vriendelijke mensen gaven hem onderdak en voedsel, maar niemand kon hem zijn zicht teruggeven. En wie moest hem van plaats naar plaats leiden? Wie anders dan zijn dochter Antigone? Zij leidde zijn stappen over de wegen; ze smeekte de vreemdelingen die ze tegenkwamen om medelijden met hem te hebben. Ze droeg zijn berichten over. Toen Antigone hem even verliet, was de oude Oedipus verdrietig. Groot was zijn vreugde toen ze terugkwam; en toen zij haar hand weer aanraakte zei hij:

Ik heb alles

Dat is kostbaar voor mij; als ik nu zou sterven

Terwijl jij hier bent, zou ik niet ongelukkig zijn.

Eindelijk keken de goden hem vriendelijk aan. Hij voelde dat de tijd gekomen was om te sterven, maar hij moest naar de woonplaats van de Stralende. Blind als hij was, ging hij alleen op weg naar een vallei omringd door hoge rotsen. Daar nam hij een bad en kleedde zich in mooie gewaden. Er klonk een donderslag. En de oude Oedipus verdween uit het zicht. Hij had zich bij de goden gevoegd. Antigone weende bij zijn vertrek:

Oh, ik hield van ellende met hem:

Zelfs wat het meest onaantrekkelijk was, werd geliefd

Toen hij bij mij was.

Hij had inderdaad in ellende geleefd, maar hoeveel te meer zou hij had geleden als hij niet getroost was door de liefde van zijn dochter.

*
* *

We hebben gesproken over de liefde van ouders voor hun kinderen en van kinderen voor hun ouders. Als iemand je zou vragen wat een gezin maakt, wat zou je dan antwoorden?

Ik vroeg het laatst aan een kind en hij antwoordde: "Twee." Hij bedoelde de man en de vrouw.

Ik vroeg het aan een ander kind en hij antwoordde: "Drie," denkend aan de vader, de moeder en het kind.

En toch kunnen we zien dat het gezin vaak groter is dan deze drie. Stel bijvoorbeeld dat er vier zijn: vader, moeder en twee kinderen. Dan komt er een nieuw idee, een nieuwe vriendschap in het spel, de vriendschap van broer en zus. In deze vriendschap kijken we niet op, als tegen een ouder, of neer, als tegen een kind. We zijn gehecht aan een vriend die meer op ons niveau staat, die in zekere zin onze gelijke is, of bijna onze gelijke in leeftijd. En zo voegt broederlijke genegenheid een nieuw juweel toe aan de rijkdom van het huishouden.

*
* *

Toen Rama met zijn bruid Sita van de lotusogen terugkeerde naar de stad Ayodhya, deelde zijn broer Lakshman in de vreugde. Tenten werden opgezet voor vermaak, de straten waren beplant met mango-, betelnoot- en bananenbomen. De bazaars waren helder met bloemen en draperieën; vlaggen zwaaiden; trommels rolden; allerlei soorten muziek speelden lieflijk. Mensen juichten: "Rama, Rama!" en Rama's hart was gelukkig.

En zo was het hart van Lakshman; broer deelde de vreugde van broer.

Er kwam een dag dat de lucht van het leven bewolkt was en er geen muziek werd gehoord. De oude koning van Ayodhya had het verschrikkelijke decreet bekendgemaakt dat Rama veertien jaar in ballingschap moest.

Toen Lakshman dit wrede bevel hoorde, beefde zijn lichaam van verdriet, zijn ogen vulden zich met tranen; hij rende en kuste Rama's voeten, en een moment kon hij geen woord uitbrengen.

"Broeder," zei de nobele Rama, "laat je ziel niet verontrust worden.

Alles zal uiteindelijk goed komen. Je kunt niet met me mee. Je moet in Ayodhya blijven om mijn vader en de mensen te helpen."

"Nee," antwoordde Lakshman, "nee, mijn broer, dat is niet zo. Ik ben alleen aan jou toegewijd. Ik zeg je met heel mijn hart dat waar jij gaat, daar moet ik ook heen."

Toen richtte Rama zijn broer op, omhelsde hem en zei:

"Ga je moeder gedag zeggen en ga dan met me mee naar het bos en naar ballingschap."

En Lakshman was vol vreugde.

Broers en zussen beschermen elkaar.

Tijdens het Bhratridwitiya-festival markeren zusters in Hindoefamilies de voorhoofden van hun broers met sandelhoutpoeder, geven ze zoetigheden en als ze kunnen, een geschenk van stof. Op deze manier hopen ze de komst van Yama, de Heer van de Dood, af te wenden. En ze reciteren:

*Op het voorhoofd van mijn broer heb ik het merkteken gemaakt,
Op Yama's deur is de grendel gevallen.*

Het is geen sandelhout maar liefde die beschermt en zegent, de liefde van zus voor broer en broer voor zus.

*
* *

Maar we kunnen de grenzen van de familie verruimen en de lieve grootouders, de ooms en tantes en neven en nichten erbij betrekken.

We kunnen het nog verder verruimen.

Ik bedoel de mannen en vrouwen die niet van hetzelfde bloed zijn als de familie, maar die helpen in het huis door te wassen, schoon te maken, te koken en op vele andere manieren. Ik bedoel de bedienden. Zij maken ook deel uit van de familie. In het oude Rome, toen een patriciër sprak over zijn familie, dacht hij niet alleen aan zijn vrouw en kinderen, maar ook aan zijn slaven.

Laat me je een scène vertellen uit het toneelstuk *Hasan en Husain* dat zo bewonderd wordt door de moslims van Perzië.

De edele Husain, die gedood werd op het slagveld van Karbala in Babylonië, stond op het punt zijn laatste gevecht te voeren. Al zijn strijdmakkers waren gedood. Hij stond alleen als de laatste palmboom die in een oase stond. De vrouwen van zijn familie rouwden om hun doden en ook Husain, die zeker op het punt stond te sterven door de handen van de vijand.

Een voor een nam hij afscheid van iedereen, van zijn vrouw Umm Lailah, van zijn zus Zainab, van zijn andere zus Kulsum en zijn dochter Sukainah.

Een oude negerin naderde de grote kapitein. "Meester," zei ze, "mijn hart treurt bij de gedachte dat ik van u gescheiden zal worden. Ik ben erg oud en ik heb niets meer om voor te leven. Ik wens maar één ding: vergeef me, smee ik u, voor alle fouten die ik heb begaan.

Husain, de krijger in zijn maliënkolder, die binnen een paar uur als martelaar op de vlakte van Karbala zou liggen, keek de oude negerin vriendelijk aan en zei:

"Ja, u hebt ons heel lang gediend. U hebt hard gewerkt aan de huishoudelijke taken voor mijn moeder. U hebt het maïs gedorst. Hoe vaak hebt u mij in uw armen gewiegd! Uw gezicht is zwart, maar u hebt een zuiver wit hart. Vandaag zal ik u verlaten. Ik ben u veel meer dank verschuldigd dan ik kan tellen. Ik smee u om vergeving voor elke actie die misschien gedachteloos of onvriendelijk was."

*
* *

Maar we hebben nog niet ontdekt hoe groot de familiekring is. Zijn er geen andere dienaren, zowel tweevoetig als viervoetig, die bijdragen aan het plezier van het huis? Zijn er geen vogels die ons vermaken met hun getjilp en gezang? Zijn er geen huisdieren die in onze kamers spelen en huisdieren die voor ons op onze boerderijen werken? Zouden dieren, de tamme helpers, niet als gezinsleden gerekend moeten worden?

De hele wereld weet dat de mensen in India vriendelijk zijn tegenover de dieren die in hetzelfde land leven. Maar zij zijn niet de enige die vriendelijke gevoelens hebben voor onze broeders, de dieren. In het noorden, waar de zee is bevroren tot dik ijs en de grond bijna altijd wit is van de sneeuw, leeft een volk dat bekendstaat als de Eskimo's.

In dit land heeft een witte of ijsbeer ooit het leven gered van drie mannen. Ze waren in de zee gevallen en hadden een beer vastgegrepen terwijl hij zwom, en hij droeg ze naar de kust. Ze waren erg dankbaar en wilden hun schuld afbetalen.

"Dank u," zei de beer, "ik heb op dit moment niets nodig. Maar als u ooit met andere mannen op jacht bent en u mij betrapt, wilt u hen dan alstublieft vragen mijn leven te sparen? U zult mij herkennen aan mijn kale kop."

Terwijl hij dat zei, dook hij in de zee en zwom weg.

De volgende winter zagen de Eskimo's van dezelfde stam een beer op het ijs en zetten de achtervolging in. Onder de jagers waren de drie mannen die door de kale beer waren gered. Ze ontdekten dat het hetzelfde dier was. Ze smeekten hun metgezellen om hem met rust te laten. Bovendien maakten ze een goede maaltijd voor hem klaar en spreidden die voor hem uit op het ijs. Hij at gretig en ging op het ijs liggen om te slapen; niemand deed hem kwaad en de kinderen speelden zonder angst om hem heen. Toen hij wakker werd, daalde hij af naar de zee, dook erin en zwom weg. De Eskimo's zagen hem nooit meer, maar ze herinnerden zich altijd hun vriend de beer.

*

* *

Dus laten we in ons idee van het gezin vader, moeder, kind, broer, zus, grootouders, bedienden en de dieren die de mens helpen, opnemen.

Natuurlijk zijn de gewoonten en gebruiken van families niet in elk land ter wereld hetzelfde. U zult het interessant vinden om van reizigers te horen of in boeken te lezen of van uw leraren te leren over de familiegewoonten van Japan, China, Perzië, Egypte, Europa en Amerika. En u zult veel verschillen vinden. Maar in al deze heerst liefde in hun hart en is genegenheid de wet. Het kan voorkomen dat de leden van een familie elkaar niet liefhebben, maar dan zijn ze geen echte familie.

Een man kan zich onmenselijk gedragen, maar dan is hij geen echte man.

*

* *

Rangananda en zijn vader

In het jaar 1831 klopte een twaalfjarige Hindoeïstische jongen op de deur van de districtsrechter van Chittur. Hij was de zoon van een boer die in de gevangenis was gezet omdat hij zijn huur niet betaalde. De boer had wat land van de overheid ingenomen, maar de oogst mislukte en volgens de wet die toen van kracht was, moest hij naar de gevangenis.

Terwijl de vader in de gevangenis zat, kwam zijn verjaardag en de moeder huilde omdat hij niet thuis kon zijn. Daarom rende zijn zoon Rangananda naar Chittur en klopte op de deur van de rechter.

De rechter luisterde naar het verhaal van de jongen en zei:

"Ik kan je vader niet laten gaan tenzij ik enige zekerheid heb, een belofte dat hij terug zal komen om zijn straf uit te zitten."

"We hebben geen geld," antwoordde de jongen, "maar ik zal zelf de belofte zijn en ik zal in de gevangenis blijven in plaats van mijn vader."

Het hart van de rechter werd geraakt. Hij tekende een bevel voor de vrijlating van de vader. Snel als een hert rende Rangananda naar de gevangenis. Vader en zoon gingen vrolijk op weg naar huis en bereikten het die nacht.

Rangananda werd later bekend als Rangananda Shastri. Hij kon vijftien talen lezen en spreken.

*
* *

De witte olifant (een fabel)

Een kudde van 80.000 olifanten zwierf door de jungles van de Himalaya, geleid door een machtig wit beest dat ze trots waren te erkennen als hun koning.

De moeder van de koning was blind.

Als hij ooit met de kudde naar afgelegen delen van het bos dwaalde, had hij nog steeds liefdevolle gedachten voor zijn moeder en stuurde hij haar boodschappers met fruit.

Helaas aten de boodschappers zelf het fruit en de liefdevolle geschenken bereikten de blinde moeder nooit. Toen hij dit bedrog ontdekte, besloot de koning de kudde te verlaten en zijn moeder zelf te voeden en te beschermen. Dus leidde hij haar naar een grot in Mount Chandorana, dicht bij een meer, en ze leefden samen in vrede.

Op een dag raakte een man uit de stad Benares verdwaald in de jungle en zwierf zeven dagen lang wanhopig rond.

De olifantenkoning knielde neer en nodigde de verdwaalde man uit om op zijn rug te klimmen; toen nam hij hem mee naar het pad dat naar Benares leidde en wees hem de weg.

Helaas, het hart van de man was slecht. Hij vertelde de koning van Benares wat een mooie witte olifant er te vinden was in de grot van Chandorana, en de koning stuurde hem met veel helpers om de koninklijke olifant te vangen. De jagers zagen de witte koning in een meer staan. Ze grepen hem en hij verzette zich niet, ze namen hem mee naar Benares.

De blinde moeder was verdrietig toen haar zoon niet terugkwam.

"Ah," zuchtte ze, "de wierookboom groeit nog steeds en de Kutaja, gras en varens, lelies en blauwe klokjes; maar mijn zoon, waar is hij?"

De witte olifant stond in een stal vol met bloemen, en de koning kwam zelf om hem te voeren. Maar de olifant wilde niets eten.

"Mijn moeder is er niet," zei hij.

"Kom, kom," zei de koning van Benares, "eet en laten we vrienden zijn."

"Ah, de arme blinde treurt in de grot van Chandorana."

"Wie bedoel je?" vroeg de koning.

"Mijn moeder treurt om mij."

Dus beval de koning zijn volk om de olifant te bevrijden, en het grote wezen rende snel weg van de stad de jungle in; hij haalde water uit een poel, haastte zich naar de grot en douchede zijn blinde moeder met het koele water.

Ze riep: "Het regent! Helaas, mijn zoon is er niet om voor mij te zorgen."

"Moeder," zei hij, "ik ben het, uw zoon. De koning heeft mij naar huis gestuurd."

Toen waren ze gelukkig samen.

De moeder stierf en werd verbrand, en na verloop van tijd stierf ook de witte olifant. De koning maakte een stenen beeld van hem; en uit elk deel van India kwamen mensen elk jaar bijeen voor het Festival van de Olifant.

Sympathie

WANNEER gaat verdriet gepaard met verdriet?

Als één hart het voelt en ons hart het tegelijkertijd voelt.

Duryodhana, de beroemde krijger, viel op de vlakte van Kurukshetra en zijn vrienden waren zo vol verdriet dat toen hij op de grond lag en stierf, de hele natuur in wanorde leek. Hoofdloze wezens met veel armen en benen dansten vreselijke dansen over de aarde; in meren en putten werd het water in bloed veranderd; rivieren stroomden stroomopwaarts in plaats van stroomafwaarts; vrouwen leken op mannen en mannen op vrouwen.

Hier leert de dichter ons dat het lijden dat één wezen ondergaat zich verspreidt over een wijde, wijde wereld. Er was sympathie tussen de gevallen koning en duizenden levende wezens.

Wordt deze sympathie alleen getoond in verdriet? Nee, het wordt getoond zowel in vreugde als in lijden.

Luister naar het verhaal van Nandiya, het hert dat aardig was voor zijn ouders in tijden van vrede en tevredenheid en ook in tijden van duisternis en gevaar.

De Koning van Kosala ging vaak jagen in het bos waar Nandiya met zijn vader en moeder in vrede en wederzijdse liefde leefde. Als hij jaagde, galoppeerde de koning door een groot stuk land en veel mensen uit Kosala moesten hem volgen als begeleiders; zoveel mensen werden van hun werk gehaald en ze mompelden over het verlies dat ze leden.

Daarom maakten ze een park met hekken en poorten en een vijver in het midden, en gingen de jungle in om de herten het park in te drijven, zodat de koning al het wild bij de hand had en niet met zoveel volgelingen hoefde te gaan jagen.

Nandiya zag de mensen aankomen, gewapend met stokken, terwijl hij met zijn ouders aan het grazen was in een klein bos.

"Blijf hier," zei hij tegen zijn ouders. "Ik ga deze mensen ontmoeten."

Hij kwam alleen uit het bos en de mensen, die ervan uitgingen dat er geen herten meer onder de bomen waren, namen hem mee en gingen verder.

Alle herten, behalve de twee oude die in het bos waren gebleven, waren nu verzameld in het park. De koning was blij en schoot af en toe een van de kudde met zijn pijl en boog. Nandiya's beurt kwam echter niet gedurende een heel lange tijd.

Toen het eindelijk zover was, bleef Nandiya stil staan voor de koning en probeerde niet weg te rennen.

De Koning was zo getroffen door dit ongewone gedrag dat hij niet schoot. Hij liet zijn boog zakken en bleef even staan.

"Schiet, O koning," zei Nandiya.

"Dat kan ik niet. Er zit verdienste in jou, O hert. Ik schenk je je leven."

"Zult u, O koning, de rest van de herten in dit park niet de vrijheid geven?"

"Dat zal ik doen."

“En zult u, O koning, uw gunst niet bewijzen aan de vogels in de lucht en de vissen in het water?”

“Dat zal ik doen.”

Dit hert, zo zegt het oude verhaal, was de Heer Boeddha; hij sprak tot de koning en leerde hem de Wet van Genade voor alle levende wezens. En daarna stuurde de koning een boodschapper met een trommel door het hele land om zijn bescherming voor herten, vogels en vissen te verkondigen.

U zult het er vast mee eens zijn dat Nandiya gelijk had om zijn ouders te beschermen. Het zou ook goed zijn om een broer of zus te helpen. Maar u zult in het volgende verhaal opmerken dat een nobele Arabier over een man sprak als zijn broer, ook al was hij niet echt zijn broer.

*
* *

Een karavaan trok door de woestijn en het water raakte op. De Arabische reizigers moesten het water afmeten, zodat iedereen een klein maar gelijk deel zou krijgen.

Voor het afmeten gebruikten ze een beker met een steen erin. Ze goten het water uit een waterzak totdat het de steen bedekte. Dit was het deel van ieder.

Alleen de opperhoofden in de karavaan hadden een deel van het water.

De eerste keer dat het water op deze manier werd afgemeten, stond Kab-ibn-Mamah op het punt de beker te pakken toen hij een man van de stam Namir verlangend naar hem zag kijken. Kab zei tegen de man die het water uitdeelde: "Geef mijn deel aan deze broeder," en wees naar de man van Namir.

De man dronk gretig. Kab had geen water.

De volgende dag was het weer tijd om het water te delen.

Nogmaals keek de man van Namir verlangend toe. Nog maals gaf Kab de beker aan de "broeder", zoals hij hem noemde.

Maar toen de karavaan op het punt stond om verder te trekken, had Kab niet langer de kracht om op zijn kameel te klimmen.

Hij bleef op het zand liggen.

De anderen durfden niet te blijven, uit angst dat ze allemaal van de dorst zouden sterven. Ze bedekten hem met dekens om hem te beschermen tegen roofdieren en lieten hem sterven.

*
* *

Je zult hebben opgemerkt dat wanneer verdriet wordt gevoeld, het snel wordt gevoeld door het hart van iemand die dichtbij is. Toen Duryodhana viel, treurde de natuur onmiddellijk. Toen gevaar zijn ouders bedreigde, ging Nandiya naar buiten om hen te beschermen. Toen de man van Namir toekeek in zijn dorst, bood de nobele Arabische leider hem onmiddellijk zijn water aan.

Verdriet volgt snel op verdriet en vreugde gaat met vreugde.

Wanneer sympathie langzaam opkomt, waarderen we het niet zo hoog.

De beroemde dichter Firdausi schreef de geschiedenis van de koningen van Perzië en reciteerde het aan Sultan Mahmud; de Sultan was

verheugd en enige tijd hield hij de dichter in grote gunst. Het gedicht Shah-Namah was het werk van dertig jaar, en de Sultan had beloofd de dichter 60.000 goudstukken te geven bij de voltooiing ervan.

Firdausi werd niet gewaardeerd door de vizier van de Sultan. Deze man overtuigde zijn meester ervan dat de schatkist leeg was en dat het alleen maar verstandig zou zijn om de dichter zilver te geven in plaats van goud. Mahmud volgde dit advies op en stuurde Firdausi een paar zakken met 60.000 zilverstukken.

Firdausi was in het bad toen de zakken arriveerden. Hij was zo woedend over de hebzucht van de Sultan dat hij het geschenk niet eens wilde aannemen. Hij gaf 20.000 stukken aan de boodschapper die het geld had gebracht, 20.000 aan de eigenaar van de baden en 20.000 aan een bierverkoper die daar toevallig was.

Mahmud werd op de hoogte gesteld van deze belediging en gaf bevel de dichter door olifanten te laten vertrappen. Firdausi werd gewaarschuwd en vluchtte naar een verre stad; uiteindelijk vestigde hij zich in Tus, zijn geboorteplaats.

Al snel kreeg de sultan spijt dat hij Firdausi zo schandelijk had behandeld en wilde hij het respect van de dichter terugwinnen. Hij stuurde een boodschapper naar Tus met veel geschenken: 60.000 stukken goud, zijde, brokaat, fluweel....

Helaas! De geschenken kwamen te laat.

Toen de boodschapper van de koning door een van de poorten van de stad ging, met kamelen beladen met Mahmuds kostbare geschenken, kwam er een baar met de overblijfselen van de dichter uit een andere poort, die ze naar de rustplaats van de doden bracht.

*

* *

"Onze keizer is een rechtvaardig man," zeiden de mensen van China, "want hij is altijd bereid om te luisteren naar de klachten van de armen."

Maar er kwam een dag dat het oor niet meer kon horen. De keizer werd plotseling doof. Hij kon niet langer luisteren naar het gezang van de vogels, het gefluister van de wind of de stemmen van mensen.

De Keizer weende, en de edelen en officieren die hem ontmoeten in de raad maakte gebaren naar hem en schreef hem woorden van troost waarin hij hem smeekte niet zo verdrietig te zijn.

"Denk niet," vertelde hij hen, "dat ik verdrietig ben voor mezelf of voor welke problemen dan ook die deze zwakte mij zal bezorgen. Ik ben verdrietig omdat ik nu niet langer in staat zal zijn om de gebeden van de gekwelden te horen."

Er viel stilte, want niemand wist hoe hij hem moest troosten.

"Ah," riep hij plotseling uit, "ik heb een manier gevonden. Beveel mijn volk om te stoppen met het dragen van rode kleren, tenzij ze mijn hulp nodig hebben. Dus wanneer ik een man of een vrouw zie die in het rood gekleed is, zal ik weten dat het een verzoek aan mij is; mijn dove oren zullen het horen en ik zal ervoor zorgen dat de noodlijdenden hulp krijgen."

De goedgehartige keizer hield niet op met zijn werk toen hij doof werd. Hij bedacht onmiddellijk een nieuwe manier om de armen en behoeftigen op te

zoeken. Om ze op te zoeken — want de edele man wacht niet tot het lijden hem overkomt, hij probeert het op te zoeken.

*
* *

Een aantal Hindoes richtte de Dev Samaj Association op om goede werken te doen. In hun maandelijks tijdschrift werden dingen als deze gerapporteerd:

Uit Peshawar: Twee dames gaven vrouwen en kinderen twee uur per dag Hindi. Sommige mannen verzorgden zieke mensen thuis of in het ziekenhuis, zorgden voor koeien en raapten stukken glas van de weg op.

Uit Moga: Twee dames gaven meisjes Hindi. Mannen voerden dieren en plantten bomen. Een lid van de Samaj gaf gratis lessen aan een arme arbeider.

Uit Ferozepore: Acht dames verzorgden de zieken. Jongens gingen rond om oude en kreupele koeien te helpen, leidden blinden en gaven planten water. Een ander lid vond een vriendloze man op de weg liggen, ernstig gewond bij een koetsongeluk. Hij bracht hem naar het ziekenhuis. Een ander lid bezocht dorpen en leerde arme mensen van lage kasten hoe ze schoner konden zijn.

Uit Sialkot: Een weduwe bezocht een andere weduwe die haar enige zoon had verloren, las haar voor en sprak troostende woorden.

Je zult merken dat in sommige van deze gevallen vriendelijkheid de vorm aannam van onderricht. Het hart van een leraar wordt bewogen door onwetendheid: een ander wezen heeft kennis nodig en hij is bereid die te geven. En kennis, zoals brood of water of kleding, is een geschenk dat van mens op mens kan worden overgedragen.

*
* *

Heer Rama was sterk en vaardig in het jagen, en sterk en vaardig in de kunst van het onderwijzen. Toen hij op dieren ging jagen in de jungle, nam hij een van zijn broers mee als metgezel. Toen hij rustte en at, zat zijn jongere broer naast hem en deelde de maaltijd. Toen de held naar het huis van zijn goeroe ging om te studeren, leerde hij de vier Veda's zoals anderen een spel of een lied zouden leren. Nadat hij zijn denkvermogen had gevuld met de Veda's en de Purana's, wilde hij de heilige woorden niet in het geheim van zijn hart bewaren. Hij leerde ze aan zijn broer.

Net zoals vriendelijkheid graag goede kennis deelt, deelt ze ook graag goed nieuws. Bijvoorbeeld, hoe groot was Hanuman's vreugde toen hij anderen vreugde kon geven. Luister:

Edele Bharata, de broer van Heer Rama, wachtte veertien jaar terwijl Rama in ballingschap was uit de stad Ayodhya. Rama, de al-schone, zwierf door het bos en kende de gevaren van oorlog. Maar Bharata kende het lot van zijn broer niet. Toen het einde van het veertiende jaar naderde, kwijnde hij weg van verdriet, bang dat hij Rama's gezicht nooit meer zou zien, want hij had geen nieuws meer over hem.

Nog één dag en de veertien jaar zouden voorbij zijn.

Bharata zat op een stoel van heilig gras, zijn haar was gevlochten, zijn lichaam was dun en hij zuchtte in zichzelf:

"O Rama, Rama, Raghupati!"

Toen stond daar voor hem de apenkoning Hanuman, de nobele Hanuman die de held Rama zo trouw had gediend in de oorlogen.

Hij bracht goed nieuws en hij was zo blij om het te brengen dat zijn ogen vol tranen stonden en in zijn hart voelde hij een wereld van vreugde omdat hij Bharata's verdriet in vreugde kon veranderen. Hij zei:

"Degene om wie je dag en nacht rouwt, is veilig en wel teruggekeerd. Hij heeft zijn vijand in de strijd overwonnen en hoorde de goden hymnen zingen ter ere van hem, en nu is de Heer op weg naar huis met Sita en zijn broer."

Bharata dacht niet meer aan zijn verdriet uit het verleden.

"Wie ben jij, die mij zulke blijde tijdingen brengt?"

"Ik ben Hanuman, de zoon van de Wind, en hoewel ik een aap ben, ben ik een dienaar van Raghupati, van Rama."

Bharata omhelsde Hanuman.

"Vertel me meer," zei hij, "ja, vertel me alles."

En Hanuman vertelde hem alles, en hij was onbeschrijfelijk blij om de bringer van goed nieuws te zijn, en om het leven terug te zien keren naar het uitgemergelde gezicht van de ooit treurige Bharata.

*

* *

Betoont het menselijk hart alleen genade aan mensen? Nee, het voelt verdriet om het verdriet van een dier en vreugde om zijn vreugde.

Mensen liepen minachtend langs een bepaalde vrouw. Ze noemden haar een zondaar.

Deze zondaar zag een hond wiens tong uithing van vreselijke dorst. Hij ging dood. Zonder een kreet smeekte het arme schepsel om iets te drinken.

De zondaar trok haar laars uit en liet hem in een nabijgelegen put zakken; op deze manier haalde ze een beetje water omhoog en gaf het aan de hond, en zo werd zijn leven gered.

Mensen veranderden van gedachten over haar.

"De Heer," zeiden ze, "heeft de zonden van deze vrouw vergeven."

Ze was misschien een zondaar, maar ze begreep de betekenis van menselijke vriendelijkheid.

*

* *

En nogmaals:

Een man kwam naar de profeet Mohammed en liet hem een nest vol jonge vogels zien, gewikkeld in een stuk tapijt.

"Ik vond deze vogels, mijn Heer," zei hij, "toen ik door het bos liep. Toen ik het getjilp van de nestjongen hoorde, keek ik in een boom en vond dit nest."

"Zet het nest op de grond," zei de profeet.

Toen dook de moedervogel naar beneden en ging op de rand van het nest zitten, verheugd dat ze haar kinderen had gevonden.

"Zet de familie terug waar je ze hebt gevonden," zei Mohammed. En hij voegde toe:

"Wees aardig voor dieren. Rijd erop als ze sterk genoeg zijn om je te dragen. Stap van ze af als ze moe zijn. Geef ze te drinken als ze dorst hebben."

In de verslagen van de islam wordt gezegd dat de engelen van de hemel op een dag tegen God zeiden:

"O God, is er iets in de wereld sterker dan steen?"

"Ja," antwoordde God, "ijzer is sterker, want het breekt steen."

"Is er iets sterker dan ijzer?"

"Ja, vuur, want het smelt ijzer."

"En is er iets sterker dan vuur?"

"Water, want het blust vuur."

"En wat is sterker dan water?"

"Wind, want het kan de golven bewegen."

"En is er iets nog sterker?"

"Ja, het vriendelijke hart dat in het geheim aalmoezen geeft, zonder de linkerhand te laten weten wat de rechterhand doet."

Niet dat het geven van aalmoezen vandaag de dag de belangrijkste manier is om vriendelijk te zijn.

Natuurlijk kunnen we onze naaste helpen met een vriendelijk geschenk. Maar het verhaal betekent dat, door een geschenk of op een andere manier, de kracht van vriendelijkheid de grootste kracht ter wereld is om de genegenheid en vriendschap van anderen te winnen.

Lijden wordt opgewekt door het lijden van anderen, en vreugde door hun vreugde.

Dat is de glorieuze aard van sympathie.

Opmerking over de teksten

Dit volume bevat alle geschriften van de Moeder uit de periode vóór 1920, het jaar dat ze zich in Pondicherry vestigde, met uitzondering van *Gebeden en Meditaties*. Het boek is verdeeld in zeven delen, afhankelijk van de aard en datum van het materiaal. De meeste stukken zijn oorspronkelijk in het Frans geschreven en verschijnen hier in Engelse vertaling. De teksten van deze (tweede) editie zijn dezelfde als die van de eerste editie, die in 1978 werd gepubliceerd als Deel 2 van de Verzamelde Werken van de Moeder (Centenary Edition). Details over de teksten en hun publicatie volgen.

Deel 1. De essays en verhalen in dit deel zijn door de Moeder geschreven tussen 1893 en 1912. Alle teksten zijn in het Frans geschreven. Alle behalve twee werden voor het eerst gepubliceerd in 1946 in het eerste deel van een boek getiteld *Paroles d'autrefois*. Dit boek werd herdrukt in 1955. Een Engelse vertaling, getiteld *Words of Long Ago*, werd gepubliceerd in 1946 en herdrukt in 1952 en 1974. In de editie van 1978 van *Words of Long Ago* werd de inhoud van Deel 1 van de vorige edities herschikt volgens datum en werden er twee nieuwe stukken toegevoegd: "A Sapphire Tale" en een ongepubliceerde notitie met betrekking tot "On Thought". "A Sapphire Tale" werd voor het eerst gepubliceerd in de originele Franse en Engelse vertaling in het maandelijkse tijdschrift *Mother India* in februari 1957. Ten tijde van de publicatie merkte de Moeder op tegen de redacteur van het tijdschrift dat het verhaal "het ideaal van de bovennemtale-creatie" uitdrukte. De originele vertalingen van alle inhoud van Deel 1 werden herzien voor publicatie in 1978 in *Words of Long Ago*, Volume 2 van de *Collected Works of the Mother*. Dezelfde inhoud werd in het originele Frans in 1983 naar voren gebracht in *Paroles d'autrefois*, de Franse tegenhanger van deel 2 van de Verzamelde Werken.

Deel 2. De essays in dit deel werden door de Moeder geschreven voor de bijeenkomsten van "een kleine groep zoekers" in 1912. Alle teksten werden in het Frans geschreven. Alle behalve één werden in 1946 gepubliceerd in het tweede deel van *Paroles d'autrefois*. Dit boek werd herdrukt in 1955. Een Engelse vertaling, getiteld *Words of Long Ago*, werd uitgebracht in 1946 en herdrukt in 1952 en 1974. In de editie van 1978 van *Words of Long Ago* werd één nieuw stuk toegevoegd: het essay voor de bijeenkomst van 7 mei 1914. Dit essay, dat werd hersteld naar zijn oorspronkelijke positie in de serie, werd voor het eerst gepubliceerd in 1939 in *Quelques paroles, quelques prières* en in Engelse vertaling als het voorwoord van de editie van 1940 van *Words of the Mother*. De vraag aan het begin van dit essay, overgenomen uit het handgeschreven manuscript van de Moeder, werd voor het eerst gepubliceerd in de editie van 1978 van *Words of Long Ago*. De originele vertalingen van alle inhoud van Deel 2 werden herzien voor publicatie in die

editie. Dezelfde inhoud werd in 1983 in het origineel Frans naar voren gebracht in *Paroles d'autrefois*.

Deel 3. Tussen 1911 en 1913 gaf de Moeder een aantal lezingen aan verschillende groepen in Parijs. Twee van deze lezingen, "On Thought" en "On Dreams", verschijnen in Deel 1 van dit boek. Verschillende andere lezingen die nooit gepubliceerd zijn tijdens het leven van de Moeder, worden hier gepubliceerd als Deel 3. De Moeder gaf soms dezelfde lezing aan verschillende groepen, met passende toevoegingen en wijzigingen. Deze varianten, indien significant en niet-repetitief, zijn hier in voetnoten gegeven. Een notitie met betrekking tot de lezingen van de Moeder, die werd gevonden tussen haar manuscripten, is voor de andere items geplaatst. De lezingen, notities en reflecties in dit deel, allemaal uit de periode 1912-13, werden voor het eerst gepubliceerd in Engelse vertaling in 1978 als Deel 3 van *Words of Long Ago*. De originele Franse teksten werden voor het eerst uitgebracht in 1983 als Deel 3 van *Paroles d'autrefois*.

Deel 4. De geschriften in dit deel, vergelijkbaar met *Prayers and Meditations*, werden niet gepubliceerd tijdens het leven van de Moeder. Verschillende van de stukken zijn gedateerd tussen 1914 en 1916; de rest lijkt duidelijk te behoren tot de periode vóór 1920. Deze geschriften verschenen voor het eerst in Engelse vertaling in 1978 als Deel 4 van *Words of Long Ago*. De originele Franse teksten werden voor het eerst uitgebracht in 1983 als Deel 4 van *Paroles d'autrefois*.

Deel 5. Dit deel bestaat uit verschillende korte essays en aantekeningen met de titel 'Notes and Reflections' van de Moeder, en een paar gerelateerde geschriften. Verschillende stukken dateren uit de periode tussen 1914 en 1915; de rest lijkt rond dezelfde tijd te zijn geschreven. Geen van de geschriften werd tijdens het leven van de Moeder gepubliceerd. Ze verschenen voor het eerst in Engelse vertaling in 1978 als Deel 5 van *Words of Long Ago*. De oorspronkelijke Franse teksten werden voor het eerst uitgegeven in 1983 als Deel 5 van *Paroles d'autrefois*.

Deel 6. De brieven, essays, etc. die dit deel vormen, werden tussen 1916 en 1920 in Japan geschreven. "Woman and the War", oorspronkelijk in het Frans geschreven, werd gepubliceerd in een Engelse vertaling die door de Moeder werd gezien en herzien, in de *Fujoshimbun* op 7 juli 1916. "Woman and Man", rond dezelfde tijd in het Frans geschreven en door de Moeder in het Engels vertaald, werd tijdens haar leven nooit in een van beide talen gepubliceerd. "Reminiscences" lijkt ook eerst in het Frans te zijn geschreven en vervolgens in het Engels te zijn vertaald, zeer waarschijnlijk door de Moeder zelf. De andere stukken in dit deel lijken oorspronkelijk in het Engels te zijn geschreven. Ze behoren tot de eerste composities van de Moeder in de Engelse taal. "Impressions of Japan", gedateerd 9 juli 1915, werd geschreven in Akakura en gepubliceerd in de vorm die hier is gereproduceerd in de *Modern Review* (Calcutta) in januari 1918. "The Children of Japan", een onvolledige brief, werd kort na "Impressions of Japan" geschreven. "Myself and My Creed" werd geschreven in februari 1920. "To the Women of Japan" is niet gedateerd. Het bestaat in verschillende versies, waarvan er één is

gekozen als de hoofdtekst; hieraan zijn passages uit andere versies toegevoegd. Een deel van deze lezing werd gepubliceerd als "To the Women of the World" in de jaarlijkse *Sri Aurobindo Circle* van 1947. Sommige herzieningen, gemaakt door de Moeder voor deze publicatie, zijn opgenomen in de huidige tekst. Een groter deel van de lezing werd in 1967 gepubliceerd als "Talk to the Women of Japan". Het laatste deel van "To the Women of Japan" bevatte passages uit Sri Aurobindo's *Human Cycle*, *Synthesis of Yoga*, enz. De stukken in dit deel werden samen in het Engels gepubliceerd in 1978 als Deel 6 van *Words of Long Ago*. Dezelfde stukken werden in 1983 in het Frans uitgegeven als Deel 6 van *Paroles d'autrefois*.

Deel 7. De Moeder vertaalde en bewerkte enkele verhalen geschreven door F. J. Gould die in 1911 waren gepubliceerd in zijn *Youth's Noble Path*. De versies van de Moeder, geschreven in het Frans, werden voor het eerst gepubliceerd onder de titel *Belles Histoires* in 1946. Engelse vertalingen van de verhalen werden voor het eerst uitgebracht in 1951 onder de titel *Tales of All Times*. Deze vertalingen werden herzien voor opname in Deel 7 van de editie van 1978 van *Words of Long Ago*. Verschillende tot nu toe niet gepubliceerde verhalen werden vertaald en toegevoegd als appendix aan dat deel. Alle verhalen werden in 1983 in het originele Frans gepubliceerd in Deel 7 van *Paroles d'autrefois* en de appendix.